

MUONIO 131 Äkäsjärvi E, Ruonavaara S, Kolvalahti

- Kiven- ja maansekainen valli

Luokka: II

Ajoitus: Hist. aika

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 11.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 01 ÄKÄSJÄRVI (1968)

Pinta-ala: 4 x 2 m

x= 7528 08 y= 506 95 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 23,8 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainto ihmisen tekemästä rakennelmasta; ks. yllä ja alla.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 131.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän havainnon vahvistaminen muinaisjäänneksi.

Kohteen kuvaus: (Esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti

Valli 4 x 2 x 0.8 m (W-E), kiven- ja maansekainen. Kivien koot 10 - 20 cm. Huolellisesti rakennettu, SE sivulla loivempi lasku kuin NW-sivulla. Kivet pinnalta palaneita ja nokeentuneita, samoin maaperä niiden alla on nokeentunutta. S-sivulla oja, n. 3 x 0.6 x 0.15 m (ENE-WSW), muodoltaan pitkänomainen suorakaide, tasapohjainen. Puolittain myös NNW-sivulla on oja, n. 3 x 2 - 0.4 x 1 - 0.40 m (ENE-WSW), muistuttaa muodoltaan optimistijollaa.

Kyseessä saattaa olla vanhan rakennuksen jäännös tai mahdollisesti esim. linnustajien tähystyspaikka (??).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Vallin pintakasvillisuus: puolukka, sammal, heinä, variksenmarja, kuollut mänty, paksuus n. 25 cm, (paksu) koivu, 2-3-runkoinen, paksuudet á 10 cm, sekä yksi kuusentaimi.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Lehtomainen ja loiva, melko kivinen kuusi- ja koivuvaltainen kumpare, josta järveen (SW) on n. 40 m. Löytöpaikasta noin 50 m ENE on kaltio. Alueella olevat katajat voivat viitata karjan pitoon. Pohjakasvillisuus kulunutta, ympäröivä metsä muodostaa ilmeisesti raivattuja aukioita.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Soukan tielle (S-N) on löytöpaikalta n. 500 m NE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto: ojissa havaittavissa maaperän huuhtoutuneisuus, mutta vallin päällä ei. Maaperä moreenin reunaa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

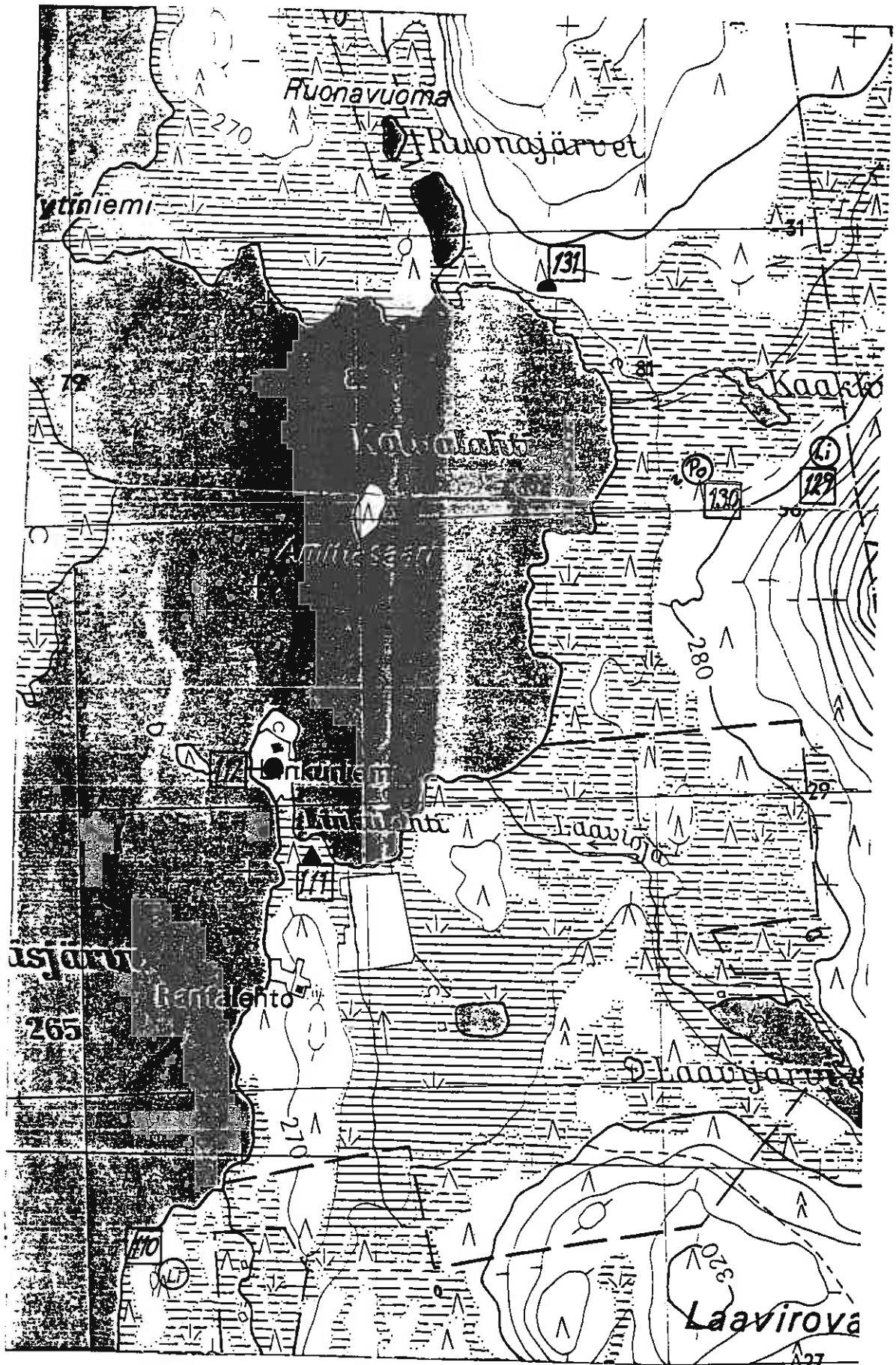
Kulttuurityöntekijän reittilöytö inventoinnin yhteydessä 10.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; ihmisen rakentama, mutta funktio epäselvä.**Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimi näkyvän rakenteen ympärillä.****Havaintomahdollisuudet: Hyvät.**

Opas: Mika Pouttu, Muonio.

Lähilöytöjä: MUONIO 130 Äkäsjärvi E, Kolvakero NW: vanhan poroaidan jäänteitä täältä n. 840 m SE; MUONIO 129 Kolvakero NW, Kaakkurijärvi: kotaliesiä täältä n. 1130 ESE; MUONIO 121 Äkäsjärvi W, Kevätniemi: historiallisen ajan asuin- ja kalakenttä täältä n. 1860 m WSW; MUONIO 112 Äkäsjärvi E, Linkuniemi: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 1940 m SSW.

Ote top. kartasta 2741 01 AKASJÄRVI

Kohteet MUONIO 110-112 ja 129-131

MUONIO 132 Nivunkijärvi SE

-Liesi

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 11.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 10 NIVUNKITUNTURI

Pinta-ala: N. 3.5 x 3 m

x= 7525 74 y= 499 68 z= 310

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 20 km Muonion kirkosta SE.

Hoito ja kunto

A4 B C5,6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus (?)

Puhelin: 9696-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Kiinteä liedenjäänne.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 137.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainto maastossa.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Liesi, epämääräinen, pitkulainen, 1.2 x 1 x 0.03 m (ENE-WSW), koostuu viidestä pinnalle näkyvästä kivistä, jotka rinnakkain sijaiten muodostavat jonkinlaisen puolikaaren. Kivien koot ovat 5 - 30 cm, ja niiden palaneisuus on heikohkoa, mutta pinnoiltaan ne ovat harmaajakäläisiä. Lieden ENE-päätyä on tuulenkaato häirinnyt.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Mustikka, sammal, jäkälä.Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Rantatasanne metsäkumpareen (NNE) juurella, josta jängän reunaan (SW) on n. 10 m ja edelleen järven rantaviivaan (SW) n. 20 m.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Metsäpolku (SE-NW) kulkee rakenteen keskeltä.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Humuksen alla n. 1 cm paksu hiilikerros - muuten normaali metsäpodsoli hieman kivisessä kumpareikossa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Laajuuden arviointiperuste: Näkyvät rakenteet.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; rakenne vaatimaton, mutta täyttää luokan yleisehdot (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimialue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Retkipolun kulkeminen jonkin verran häiritsee rakennetta; n. 300 m paikalta S oli suoritettu hakkuita.

Lähilöytöjä: MUONIO 136 Nivunkijärvi NW, tervahauta sijaitsee täältä n. 1600 m NW. MUONIO 135 Nivunkijärvi NW, pyyntikuoppa sijaitsee täältä n. 1900 m NW.

MUONIO 133 Äkäsjärvi W, Kevätlahdenniemi

-Kivitaltan löytöpaikka

Kraju 2006.
12.10.2006

Luokka: III

Ajoitus: Kivikausi

Lukumäärä: 1 hajalöytö

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 7.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 01 ÄKÄSJÄRVI (1968)

x= 7526 55 y= 504 85 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 23 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1? B1? C7? D E1 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Senja Rauhala (s. 1932) Linkulahden Kotasijanniemestä mainitsi perheensä koonneen niittyheinää tältä alueelta hänen lapsuudessaan ja nuoruudessaan.

Aiemmat tiedot:Muonion nimismiehen Uljas Vuorion kirje Muinaistieteelliselle Toimikunnalle 13.9.1947. Museovirasto, Arkeologian osasto, top. arkisto: "... olen eri kuoressa lähettänyt kivikaudenaikaisen taltan; jonka maanviljelijä Eino Pyhäjärvi on löytänyt 25/8-47 Kevätlahdenniemi nimisestä paikasta Muonion Äkäsjärveltä."Aiemmat löydöt:

Kivitaltta; lähetetty Muinaistieteelliselle toimikunnalle 1947, jossa esinettä ei kuitenkaan näytetä diarioidun; joutunut hukkaan?

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 133.

Tarkastuksen aihe: Arkistotiedon paikkansapitävyyden ja mahdollisen esihistoriallisen ihmistoiminnan todentaminen maastossa.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Alueella ei tarkastettaessa havaittu selviä viitteitä esihistoriallisesta asutuksesta, vaikka korkeintaan niemen N-osan tyvialuetta on sellaiseen ehkä voitu käyttääkin. Tämä nykyisellään muodostaa ainoan kohtuullisesti asumiseen soveltuneen alueen lähistöllä. Alueen topografisen historian tuntemus olisi merkittävää kohdetta tulkittaessa; mikäli kyseessä nykyisellään on jonkinlainen transgressiivisen kallistuneisuuden aiheuttama soistuva alue, se on muinoin saattanut sijaita esim. ylempänä ja voinut olla kuivempaa ja siten asutuskelpoisempaa. Niemekkeen tyvässä on laakakivi (n. 1.5 x 1 x 0.5 m), jonka pinnalla saattoi epävarmasti kuvitella olevan kaiverruksia. Taltan kohdalla kyseessä saattaa kuitenkin olla myös puhdas irtolöytö, joka ehkä on jo esihistoriallisella ajalla hukattu paikalle. Löytö liittyyneen muuhun Äkäsjärven alueelta havaittuun kivikautiseen asutukseen.

Muinajäännöksen pintakasvillisuus:

Kosteikkokasvillisuutta turpeesta jänkäheinään ja kuusiin.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kevätlahdenniemi muodostaa Äkäsjärven E-rannalla pohjoisesta kohti etelää pistävän pitkän ja upottavan jänkäisen ulokkeen.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Pari mökkiä länsirannalla, n. 400 m mahdollisesta löytöpaikasta SW. Kaarnojen huvila sijaitsee täältä n. 1 km NNE. Linkuniemen tila järven itärannalla sijaitsee täältä n. 1200 E/ESE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Turvepohjainen alusta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Löytynyt 25.8.1947 (ks. dokumentti yllä).

Laajuuden arviointiperuste: Topografiset seikat hallitsevia.

Luokitusehdotus perusteluineen: III; alue esihistoriallisen asutuksen kannalta huonohkoa nykyisten piirteiden perusteella; kyseessä on hukkaan mennyt irtolöytö.

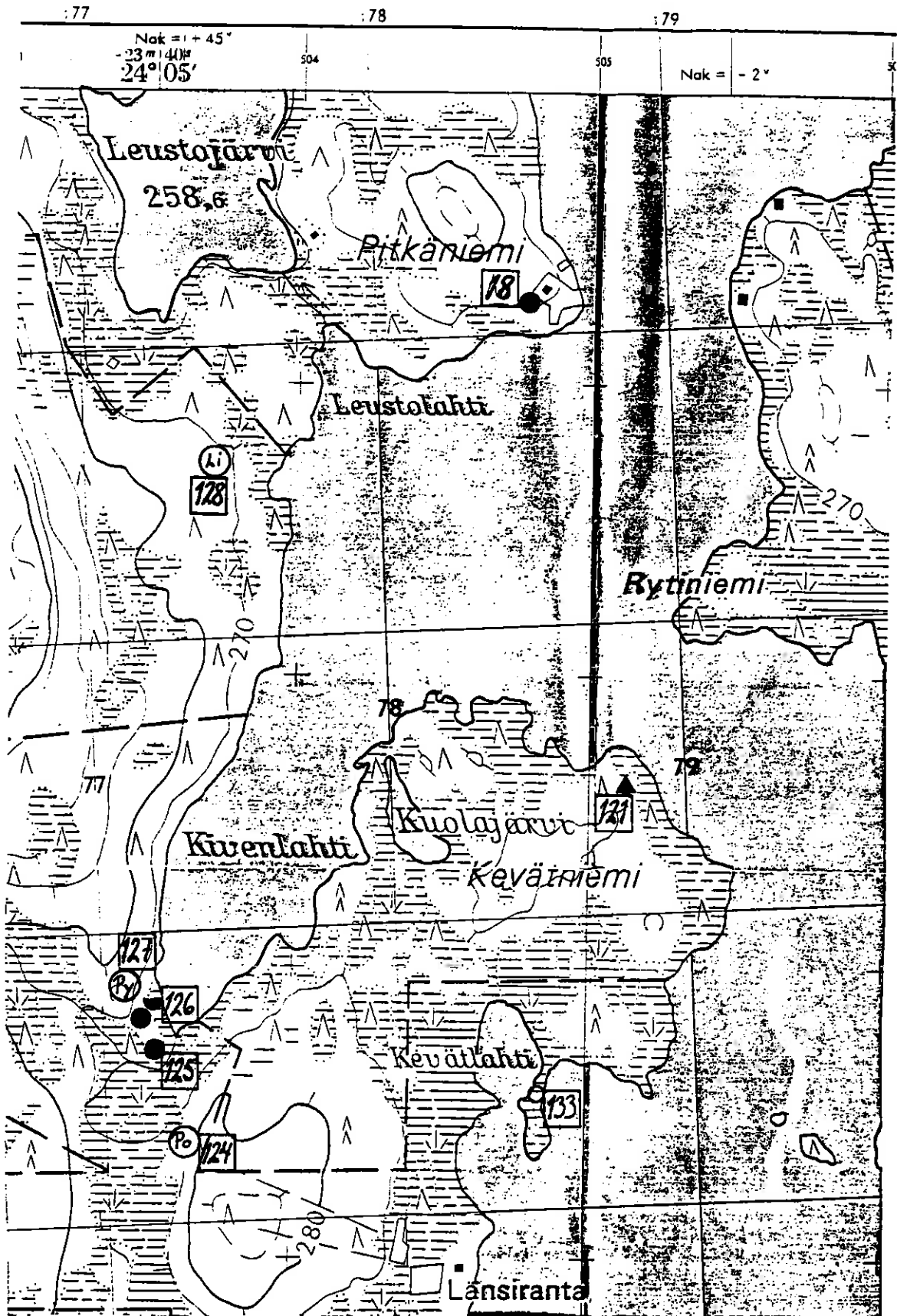
Havaintomahdollisuudet: Varsin huonot.

Opas: Tiedustelimme esineen löytäjää Eino Pyhäjärveä Pitkäniemessä sijainneesta talosta (löytökohde MUONIO 18). Paikalla olivat ilmeisesti hänen jälkeläisensä, jotka ilmoittivat E.P:n kuolleen jo vuosia sitten.

Lähilöytöjä: MUONIO 112 Äkäsjärvi E, Linkuniemi: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 1250 m ESE. MUONIO 111 Äkäsjärvi E, Linkulahti, Kotasijanniemi: saamelaisaikaisen asutuksen paikka sijaitsee täältä n. 1500 m ESE. MUONIO 121 Äkäsjärvi W, Kevätlahti: historiallisen ajan kalakenttä tuvansijoiineen sijaitsee täältä n. 1100 m NNE. MUONIO 18 Äkäsjärvi E, Pitkäniemi: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 2700 m N.

Ote top. kartasta 2741 01 ÄKÄSJÄRVI

ÄKÄSJÄRVI

Kohteet MUONIO 18, 121, 124-128 ja 133

MUONIO 134 Nivunkijoki NE

- Pato

*Grayi 2016:
moderni*

Luokka: II

Ajoitus: Hist. aika

Lukumäärä: 1

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 14.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 10 NIVUNKITUNTURI

Pinta-ala: 60 x 20 m

X= 7527 16 y= 498 06 z= 300

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 17.8 km Muonion kirkosta SE.

Hoito ja kunto

A4? B4? osittain? C D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen/Väinö Suosilmä

Puhelin: 9696-538 513

Osoite: Kutuniva, Toivoniemi (PPA 1?)

Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä puurakenteesta.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 137.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän havainnon tarkistus.Kohteen kuvaus: (Esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti)

Pato, n. 10 x 55 x 1.50 m (W-E), halkaistuista, 15 - 25 cm paksuista hirsistä kivillä pystyyn tukemalla tehty pato, jossa joen pohjalla näkyy n. 11 kpl joen suuntaista (N-S) pohjahirttä, pituuksiltaan 6 - 7 m, paksuudet n. 20 cm. Joen kummallakin sivulla näkyvissä pysty tolppa joihin on loveamalla kiinnitetty 30 - 40 cm:n vahvuiset hirret (N-S), pituudet n. 10 m. Padon etu- ja takaosassa on runsaasti erikokoisia kiviä, joilla ilmeisesti on tuettu patoa ja säädelty veden kulkua.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Joen uoman reunoilla, jonka molemmiin puolin maasto kohoo loivasti.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto; vettä ja rantakivikkoa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tiettyöissä tms.)

Kulttuuriryöntekijän löytö inventointireitillä 11.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokkakriteerin (Kotivuori - Torvinen 1993: 10), vaikka onkin varsin nuori jäänteeksi.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue rakenteiden ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio, tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:
Puurakenteet tuhoutunevat itsestään.

Lähilöytöjä: MUONIO 135 Nivunkijärvi NW: pyyntikuoppa sijaitsee täältä n. 420 m SE; MUONIO 136 Nivunkijärvi NW: tervahauta sijaitsee täältä n. 500 m SE; Väinö Suosilmän mukaan (puhelu 7.1.1996) myös Salmen Simun lypsykaarten jäänteet sijaitsevat täältä n. 550 m SE.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Ks. edellä; Väinö Suosilmän puhelinhaastattelu 7.1.1996.
Puisten, kiinteiksi muinaisjäännöksiksi luokittuvien historiallisen ajan jäänteiden entisöintiin tulisi kiinnittää yleistä huomiota johtuen niiden suhteellisen nopeasta maatumisesta sekä toisaalta tulenarkuudesta.

MUONIO 135 Nivunkijärvi NW I

- Pyyntikuoppa

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: 1

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 14.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 10 NIVUNKITUNTURI

Pinta-ala: n. 10 x 5 m (NE-SW)

x= 7526 94 y= 498 38 z= 300

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18.2 km Muonion kirkosta SE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen/Väinö Suosilmä

Puhelin: 9696-538 513

Osoite: Kutuniva, Toivoniemi (PPA 1?)

Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Kuoppajäännö.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. Kohde 137.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän havaintojen varmistus.Kohteen kuvaus: (Esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti)Pyyntikuoppa, soikea, 4.5 x 3 x 0.5 m (NE-SW), sisämitat 1 x 2 m, pohja pitkänomainen, valli max 1.5 x 0.2 m.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Puolukka, sammal, mustikka, variksenmarja, juolukka, katajantaimi. Vallin WNW-osassa iso kuusi, paks n. 40 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jängän (WSW) ja järven (n. 50 m ENE) välinen kuusi- ja koivuvaltainen matalahko moreeniharjanne, suunta (NW-SE).

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Nivunkijärven talo järven vastarannalla n. 400 m NE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Siltti, vallilla kaksoispuodsoli. Pohjalla paksu turvekerros, alla isoja kiviä, jotka saattavatkin viitata varastokuoppaan tai purnuun.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotosa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän havainto inventointireitillä 11.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; tyypillinen tapaus (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen reunojen ympärillä; arvioitu yllä (ks. kohta "Pinta-ala").

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio, tarvittaessa Hilikka Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 136 Nivunkijärvi NW: tervahauta sijaitsee täältä n. 140 m S; MUONIO 134 Nivunkijoki NE: pato sijaitsee täältä n. 420 m WNW. Väinö Suosilmän (tammikuu 1996) mukaan tervahaudan S-puolella, siitä n. 50 m:n etäisyydellä sijaitsee myös Salmen Simun, Muonion viimeisen lappalaisen, kivinen porokaarre, jota inventoitaessa ei havaittu.

MUONIO 136 Nivunkijärvi NW II

-Tervahauta

Kraju 1988:
moderni

Luokka: II

Ajoitus: 1930-luku

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 14.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 10 NIVUNKITUNTURI

Pinta-ala: Halk. n. 30 m

x= 7526 76

y= 498 41

z= 300

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18.4 km Muonion kirkosta SE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C1,2 tai 6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Kylä/kaupunginosa: Nivunkijärvi

Omistaja: Yksityinen/Väinö Suosilmä

Puhelin: 9696-538 513

Osoite: Kutuniva, Toivoniemi Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Hyvin säilynyt kiinteä historiallinen tervahaudan jäännös.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 137.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydöksen varmistus. Tämä tervahauta dokumentoitiin tarkasti johtuen sen erinomaisesta säilyneisyydestä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Tervahauta, pyöreänsoikea, 13 x 11 x 1 m (ENE-WSW), valli E-osassa kaksiosainen, ulkovalli n. 1.5 x 0.1 m, sisävalli n. 1 x 0.15 m, välissä oja sekä kuoppia. Sisämitat 6 x 5 m, keskellä pyöreähkö kuoppa, halk. 2 m, pohjalla kivi, kooltaan n. 30 cm sekä pienempi palanut kivi ja kuusi (6 kpl) sytytyspäreitä. Ränniaukko kohti W, 1 x 0.3 - 0.4 m (lev. x syv.). Rännin mitat n. 2.5 x 1 x 2 - 0.5 m (pit. x lev. x kork.). Tynnyrin jäänteet sijaitsevat n. 3 m etäisyydessä rännin päästä W, koostuvat puujäänteistä, jäljellä kimpiseinämää ja kansi, jossa on putkireikä. Jäljellä on myös rännin ja vallin tukihirsiä, samoin itse rännitukki, pit. n. 3 m ja halk. n. 15 cm, jossa on kouru,

lev. n. 13 cm ja syv. n. 10 cm, päässä on veistetty kahva, ja pohjassa lyhyt peltiputki, pituudeltaan 8 cm.

N. 2.5 m haudasta S on kasa sytykepäreitä, joista useiden päät ovat hiiltyneet. Kasan halk. 2 m, kork. 20 cm.

N. 9 m haudasta ENE on kaksi juurakkokasaa, joista SE-puolimmainen on kooltaan 5 x 2 x 0.8 m koostuen 12 kookkaasta juurakosta. NW-puolella oleva kasa on kooltaan 6 x 3 x 1.8 m. Välittömästi tämän SSW-puolella on juurakkojen hakkuupöytä, n. 1 x 3.5 x 0.6 m, joka koostuu kolmesta rinnakkaisesta puupukein tuetusta rungosta. Pukkijaloissa on käytetty tehdastekoisia rautanauvoja, ja kirveellä veistettyjen sekä osin sahattujen hirsien paksuudet ovat n. 20 cm. Ympärillä on kirveellä veistettyjä puun jätteitä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Sammal, mustikka, variksenmarja, suopursu, kanerva, kuusen- ja koivuntaimia, pajunvesoja, reunoilla muutamia mäntyjä, paks. 5 - 10 cm sekä kuusi ja koivu, joiden kummankin paksuudet ovat 15 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivan metsäkumpareen terassimainen reuna, joka viettää jänkään n. 15 m WSW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö elokuun alkupuolella 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; yleisenä kulttuuri- ja lähihistoriallisena jäänteinä, jollaisten käyttöperinnekin edelleen elää paikkakunnalla, ehdotettu luokitus riittää huolimatta kohteen hyvästä säilyneisyydestä.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kulttuuristen esiintymien ulkorenojen ympärillä; huomioitu kohdassa "pinta-ala" (ks. yllä).

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Soveltuisi museoitavaksi tervahaudaksi.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Päreet ja juurakot palonarkoja.

Lähilöytöjä: MUONIO 135 Nivunkijärvi NW: pyyntikuoppa sijaitsee täältä n. 150 m NNE; MUONIO 134 Nivunkijoki NE: historiallisen ajan pato sijaitsee täältä n. 500 m NW.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Väinö Suosilmän mukaan (7.1.1996) tervahaudasta n. 50 m jokseenkin suuntaan SW sijaitsee Salmen Simun (ollut Väinön "isoeno", ts. isänäidin veli), alueen viimeisen lappalaisen, vanha lypsykaarre, joka on kivillä ympäröity. Tervahautaa on Väinö itse ollut laittamassa n. 1930-luvulla - lieneekö toimi keskeytynyt talvisodan vuoksi?

MUONIO 137 Kenttäjärvi

-Asutusjäänteitä (?) /porojen ventämisaikaa?

*Kraapuri, 2006:
Luska-Caree*

Luokka: II

Ajoitus: Historiallinen (?)

Kohteen laji: Keveiden, telttamaisten asumusten painanteita (?)

Lukumäärä: 9 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 14.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 10 NIVUNKITUNTURI

Pinta-ala: N. 170 x 50 m

x= 7527 83

y= 498 95

z= 305

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18 km Muonion kirkolta ESE.

Hoito ja kunto

A1 B1,4 C D3? E5 F G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä painumista maastossa.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 137.

Tarkastuksen aihe: Ks. yllä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):
Kodan/teltan sijoja (?) yllä mainitulla alueella yhteensä 9 kpl, näistä pyöreänsoikeita 5 kpl, suorakaiteen muotoisia 2 kpl, epämääräisen muotoisia 1 kpl ja puolikaaria 1 kpl. Painumien pituusmitat vaihtelevat 5 - 15 metriin, leveydet 3 - 9 metriin. Painumat erottuvat lähes pelkästään kasvillisuuden kuluneisuuden perusteella ympäröivästä maastosta. Painumissa ei juurikaan havaittu liedensijoja, kivikehiä, kaivantoja tai valleja. On myös mahdollista, että alueet ovat syntyneet porojen ventämisestä eli ruokkimisesta puihin kiinnitettynä.

Muinajäännöksen pintakasvillisuus: Itse painumissa kasvoi jäkälää, sammalta, vähän puolukkaa ja mustikkaa, mutta ympäristössä kasvanut variksenmarja saattoi puuttua rakenteen keskeltä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti kohti jänkää (10 - 50 m N/E) ja järveä (N) laskeva mäntyvaltainen havupuurinne.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Alueen läpi kulkee polku (NW-SE). Ympäristössä on myös moderneja moottorisahatukkeja.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Aivan pintahavainnot.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä.

Laajuuden arviointiperuste: Pintahavainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: II niin kauan kunnes kohteen muinaisjäännösluonne selviää; iältään esihistoriallisia kohteet eivät liene.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimialue.

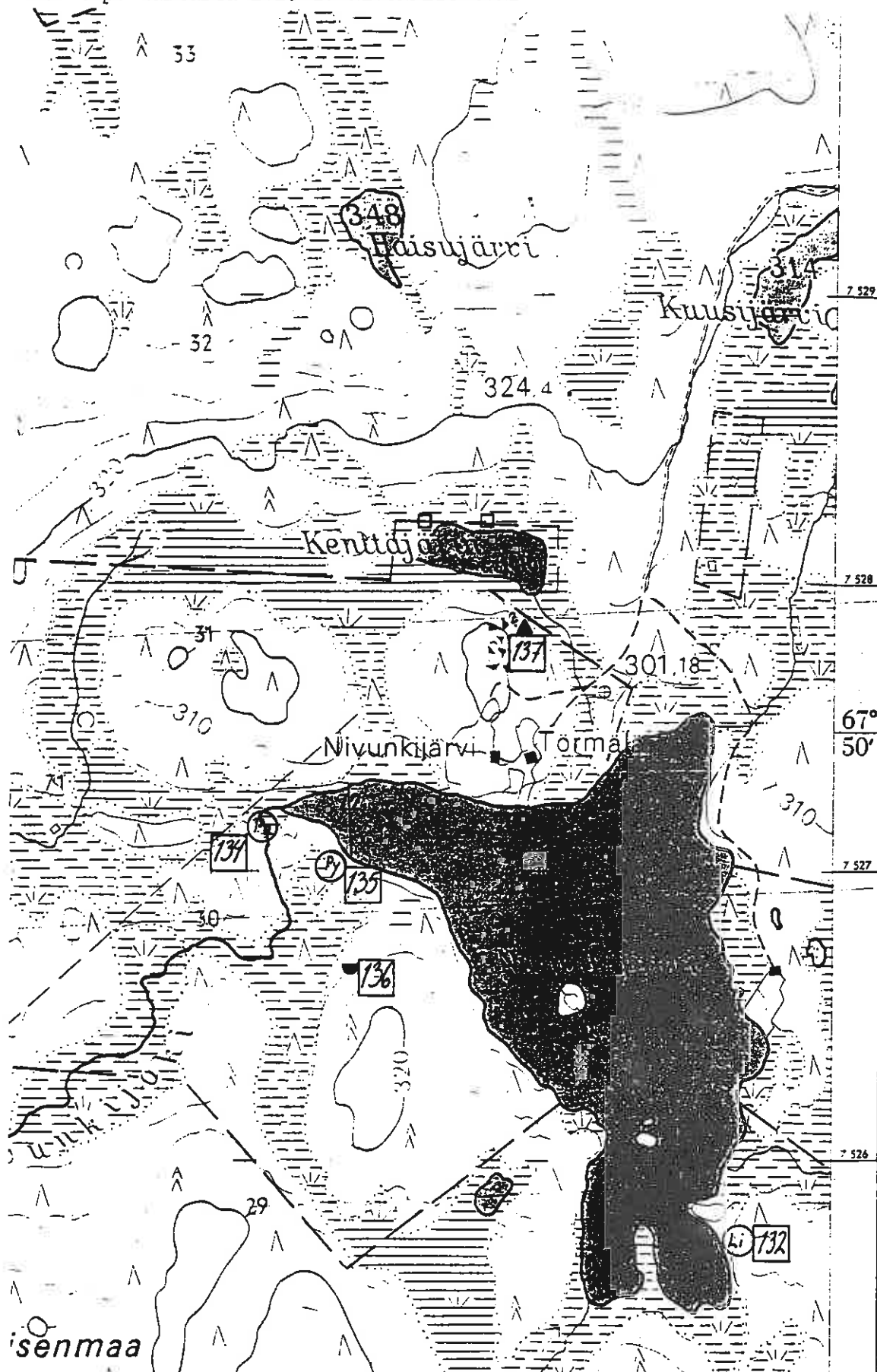
Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

Opas: Alueen mahdollisesta käytöstä lähihistorian aikana tiedusteltiin mm. Antti Metsolalta, Särkijärvi, puh.

9696-529 106. Hän tiesi sodan aikana jonkin komppanian levähtäneen useiden päivien aikana jossakin Nivunkijärven lähistöellä; painanteet saattavat olla peräisin tästä toiminnasta.

Lähilöytöjä: MUONIO 134 Nivunkijoki NE: historiallisen ajan pato sijaitsee täältä n. 1150 m WSW. MUONIO 135 Nivunkijärvi NW: pyyntikuoppa sijaitsee täältä n. 1000 m SW. MUONIO 136 Nivunkijärvi NW: tervahauta sijaitsee täältä n. 1300 m SSW.

Ote top. kartasta 2723 10 NIVUNKITUNTURI

Kohteet MUONIO 132, 134-137 sekä kaksi ladonperustaa

MUONIO 138 Iso Harjujärvi N

-Pyyntikuopparyhmä

Luokka: II

Ajoitus: Esihist./saamelaisaikainen

Lukumäärä: pyyntikuoppia 6 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 15.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: n. 700 x 100 m

x= 7524 83 - 7525 25 y= 484 18 - 483 85 z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16 km Muonion kirkosta SSW.

Hoito ja kunto

A4 B1? C1,4,5,6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen (?)

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteästä pyyntijärjestelmästä.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 143.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainnot maastossa.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Pyyntikuoppia 6 kpl:

A) soikea, 5.5 x 5 x 0.2 m (NW-SE), epävarma, sekoittunut.

N. 220 m A):sta SE on

B) soikeahko, halk. 4 m, syv. 0.4 m (NW-SE).

N. 200 m B):stä SSE on

C) soikea, 4 x 2 x 0.3 m (NNW-SSE), sekoittunut, sisämitat 1.5 x 1 m.

N. 150 m C):stä SE on

D) pitkulainen, n. 5 x 4 x 0.45 m (WNW-ESE), sisämitat 1.5 x 3 m, pohja kapea ja V:n muotoinen.

N. 100 m D):stä SE on

E) pitkänomainen, 5 x 4 x 0.3 m (NNE-SSW), suorakaide, sisämitat 2.8 x 1.8 m.

N. 19 m E):stä ESE on

F) pyöreähkö, halk. 4 m, syv. 6 m.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

- A) Sammal, kävyt, havukarike.
- B) Puolukka, kanerva, variksenmarja, jäkälä, sammal.
- C) Kanerva, jäkälä, puolukka, variksenmarja.
- D) Variksenmarja, jäkälä, puolukka.
- E) Sama kuin D):ssä, lisäksi n. 7 männyntainta.
- F) Variksenmarja, karsintajätettä, WNW-reunalla mänty, jonka paksuus on n. 40 cm, juurakot ulottuvat osittain kuopan yli.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Pienten järvien välisen, jänkien ympäröimän korkean NW-SE-suuntaisen, harvaa mäntyä kasvavan hiekkakangasharjun W-laita. Alueella on runsaasti porojen jälkiä; alue on tyypillistä poro/peurabiotooppia.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Aluetta halkaisee SE-NW-suuntainen retkeilypolku.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

- A) Sekoittunut hieno hiekka.
- B) Heikosti podsoloitunut, kuoppa rapautunut. Reunan kaksoispodsoli epävarma kuivuuden vuoksi.
- D) Vallilla ei pintakasvillisuutta, vaan reunat ovat rapautuneet.
- E) Reunat ovat rapautuneet paljaksi. S-reunalta on lisäksi ajettu mönkijällä tai moottorikelkalla.
- F) Juurakko jonkin verran rikkonut kuopan pintaa. Kuopat ovat voimakkaasti tuulen, porojen sekä retkeilijöiden kuluttamia - lähes kaikkien vallit ovat paljaita kasvillisuudesta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Laajuuden arviointiperuste: Tehdyt havainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: I-II; paremmin säilyneinä kuopat olisivat mitä tyypillisimmässä ympäristössään.

Ehdotus suoja-alueeksi: Ks. yllä kohta "Pinta-ala".

Havaintomahdollisuudet: Koska kuopat ovat melko huonosti säilyneitä, niitä on enää varsin hankala tunnistaa.

Opas: H. Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Kuopat ovat jatkuvasti tuulen, porojen ja ennen kaikkea retkeilijöiden kulutukselle alttiina.

Lähilöytöjä: MUONIO 139 Harjujärvet: asuinpainanne, sijaitsee n. 460 m kuopasta F) SSE. MUONIO 141 Harjujärvet: liesi, sijaitsee ao. kohdttesta F) n. 900 m SE. MUONIO 142 Iso Harjujärvi SE:

Esihistoriallinen asuinpaikka, sijaitsee täältä n. 1100 m SSE, samoin MUONIO 143 Pieni Harjujärvi: kivikautinen asuinpaikka, sijaitsee täältä n. 1400 m SSE.

MUONIO 139 Harjujärvet I

-Esihistoriallinen asuinpaikka

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: asuinvallipainanteita 1 kpl, purnuja (?) 2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 15.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: n. 25 x 15 m (S-N)

x= 7524 38 y= 484 36 z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.5 km Muonion kirkosta SSW.

Hoito ja kunto

A1,4 B1? C6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen (?)

Tarkastuslöydöt: Havainnot kolmesta kiinteästä kuopparakenteesta.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 143.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainto maastotutkimuksen yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Asuinvallipainanne (?), soikeahko, n. 6 x 3.5 x 0.4 m (NNW-SSE). Valli on parhaiten esillä W-reunalla, 1 x 0.1 m. Sisämitat 3.5 x 2 m, muoto lisäksi allasmainen.

N. 15 m A):sta N on

B) purnu (?). terävähkäreunainen, 1.5 x 1 x 0.8 m (ENE-WSW), ilmeisesti A):ta huomattavasti nuorempi (ks. alla).

N. 7 m B):stä W on

C) purnu (?), nelikulmainen, 1 x 1 x 0.4 m, W-puoli rapautunut paljaaksi.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, puolukka, reunoilla viisi mäntyä, runkojen halkaisijat 2 - 20 cm.

B) Paksu sammal, puolukka, variksenmarja, koivun ja männyn taimi.

C) Sammal, variksenmarja, puolukka.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

SSE-NNW -suuntaisen pitkän hiekkaharjun laella, kahden järven välisellä kapealla, harvaan iäkstä mäntyä kasvavalla kannaksella. C) sijaitsee harjun W-reunalla, josta alas rantaviivaan on n. 15 m W.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Retkipolku (S-N) sivuaa painanteen A) E-puolta.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Heikomman podsolin perusteella B) on A):ta nuorempi. Kuitenkin B):ssä vahvan turpeen alla on hiilikerrostuma. Alusta hienoa hiekkaa, C):ssä karkeampaa hiekkaa ja soraa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä.

Laajuuden arviointiperuste: Näkyvät rakenteet.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue rakenteiden ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät.

Opas: H. Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Lähialueella raivattu tienpohjaa ja nuotioalustaa venevalkaman lähellä - muutoin koko harju on hyvin eroosioaltista ihmisten, porojen ja tuulen kulutuksen perusteella.

Lähilöytöjä: MUONIO 138 Iso Harjutarvi N: pyyntikuoppajärjestelmän SE-pää (kuoppa F) sijaitsee täältä n. 400 m NNW. MUONIO 141 Harjutarvet: liesipaikka, sijaitsee täältä n. 500 m SE. MUONIO 142 Iso Harjutarvi SE: esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 650 m SSE, ja MUONIO 143 Pieni Harjutarvi: kvartsilöytöpaikka, sijaitsee täältä n. 1 km SSE.

MUONIO 140 Kangosjärvi N, Kenttäniemi

- Karjakenttä

Luokka: II

Ajoitus: Hist. aika

Lukumäärä: 1

K. aj. 2056
moderniSijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: 70 x 20 m (S-N)

X= 7527 85 y= 485 85 z= 220

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 12.9 km Muonion kirkosta S.

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Karjakentän jäänn.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 147.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointireitin löytö, jota ei tarkastettu hankalan saavutettavuuden ja ajanpuutteen vuoksi.Kohteen kuvaus: (Esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti) Karjakenttä, pitkä, 70 x 20 m (S-N), suorakaidemainen, avoimeksi raivattu aukio, jota joka sivulta ympäröivät ojat ja erittäin tuuhea kuusi- ja katajapuusto.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Heinä, sammal, maitohorsma, mustikka, variksenmarjaa runsaasti, kuusen, koivun ja katajan taimia.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Niemenpoukamassa mänty- ja kuusivaltaisen rantaterassin päällä. Poukama (W) n. 30 m ja niemen kärki (SE) n. 40 m.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto; moreenipohjainen.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 15.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen:

II; täyttää luokkakriteerit (ks. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue havaintoalueen reunojen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Paras saavutettavuus veneellä.

Opas: Mika Pouttu, Muonio.

Lähilöytöjä: Tervahauta ja tuvanpohja sijaitsevat karjakentältä n. 1640 WNW; MUONIO 30 Kangosjärvi, Ankkuriniemi: kiviesineen löytöpaikka sijaitsee täältä n. 2400 m SE; tervahauta ja MUONIO 147 Kangosjärvi SE, Yrjölä: kvartsilöytöpaikka sijaitsevat täältä n. 3 km SE.

MUONIO 141 Hariujärvet II

-Liesi

Kraja 1006
Liesiäinen

Luokka: II

Ajoitus: Esihist. ?

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 16.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: n. 1 m²

x= 7524 06 y= 484 62 z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.5 km Muonion kirkosta SSW.

Hoito ja kunto

A4 B C5,6? D E5 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen (?)

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä muinaisjäännösrakenteesta.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 143.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainto maaperässä esihistoriallista asutusta etsittäessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Liesi, koostuu kuudesta kehämäisästi asetetusta, lievästi palaneesta kivistä, joiden koot vaihtelevat 5 - 12 cm. Alkuperäinen asetelma on ollut ilmeisesti soikea, 1 x 0.4 m (E-W) ja keskeltä avoin. Ladelma oli tieuraan painunut ja selkeimmillään W-reunaltaan, jossa oli rinnan neljä kiveä.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Kulunut pois.Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Pitkän, korkean, S-N -suuntaisen ja kahden järven välisen hiekkaharjukannaksen päällä, jonka reunat kasvavat harvaa männikköä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Sijaitsee harjun päällä kulkevan polku-uran (S-N) pinnassa, sen keskellä, n. 10 m N eräänlaisesta autojen (?) kääntöpaikasta. Löytökohdasta n. 5 m E on myös moderni liedensija.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintakarikkeen alla hieno hiekka ja huuhtoutunut tuhkerakkerros näkyvissä kairanäytteessä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Laajuuden arviointiperuste: Näkyvät rakenteet.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; vaatimattomuudesta huolimatta kohde voi olla tutkimuksellisesti merkittävä.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: H. Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Alueella suoritettu metsänharvennusta muutamasta tukkipinosta päätellen.

Lähilöytöjä: MUONIO 139 Harjujärvet: asuinpainanne ja pari mahdollista purnua, sijaitsevat n. 500 m tältä NW. MUONIO 142 Iso Harjujärvi SE: esihistoriallinen asuinpaikka, sijaitsee tältä n. 300 m SSE. MUONIO 143 Pieni Harjujärvi: kvartsilöytöpaikka, sijaitsee tältä n. 600 m S.

MUONIO 142 Iso Harjujärvi SE

-Esihistoriallinen asuinpaikka (?)

Kraju 2016
Muonio

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: liesiä 1 kpl, asuinpaikkakuoppa 1 kpl,
asuinvallipainanteita 3 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 16.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: N. 50 x 35 m (W-E)

x= 7523 77 y= 484 54 z= 248-250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 17 km Muonion kirkosta SSW.

Hoito ja kunto

A4 B C5,6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisjäännösrakenteista.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 143.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainnot esihistorialliseen asumiseen soveltuvalla paikalla.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Liesi, pyöreänsoikea, reunakehällinen, n. 0.8 x 0.5 x 0.1 m (SW-NE), keskellä lisäksi kaksi kiveä, muuten koostuu 12 kivistä, jotka ovat kooltaan 5 - 18 cm, harmaajäkäläisiä, alta nokeentuneita ja lievästi rapautuneita. N. 0.5 m A):sta SW on neljä karkean ja lahonneen laudan pätkeä, joiden pituudet ovat n. 1 m - lienevätkö kyseessä jonkinlaisen rakennuksen (laavun?) jäänteet (?).

N. 26 m A):sta NE on

B) (pyynti?)/asuinpaikkakuoppa, pyöreähkö, 8.5 x 5 x 1.2 m (E-W), valli max 2.5 x 0.2 m, sisäosan halk. n. 3.2 x 2.5 m. Tämän lisäksi sisälle on kaivettu lisäkuoppa, neliömäinen, n. 1 x 1 x 0.8 m.

N. 20 m B):stä SW on

C) asuinvallipainanne (?), pyöreähkö, n. 16 x 12 x max 1.3 m (SW-

NE), valli max n. 4.5 x 0.35 m, sisäosa n. 13 x 8 m, pohja epämääräinen suorakaide.

N. 5 m C):stä W on

D) asuinvallipainanne (?), pyöreähkö, 9 x 8 x max 0.5 m. Valli n. 4 x 0.1 m, sisäosa n. 3.5 x 3.5 m, ESE-osassa on häiriönä vanha tuulenkaato.

N. 7 m D):stä S on

E) asuinvallipainanne (?), soikeahko, n. 10 x 10 x 0.8 m, valli max n. 5.5 x 0.3 m, sisäosa suorakaide n. 5 x 7 m (NW-SE).

Lähiympäristössä on myös muita epämääräisiä painanteita ainakin 1 - 2 kpl - mahdollisia asutusjätteitä (?).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, puolukka, variksenmarja.

B) Sammal, pohjimmaisena n. 20 cm paksu rahkasammal, mustikka, puolukka, juolukka, variksenmarja, suopursu, vallilla n. 10 mäntyä, runkojen halkaisijat 1 - 20 cm, sisässä viisi kuusta, joista kolme tainta ja kaksi halkaisijoiltaan 3 ja 5 cm.

C) Jäkälä, sammal, mustikka, puolukka, variksenmarja, kaksi kuusta, reunoilla mäntyjä 7 - 8 kpl, halkaisijoiltaan 5 - 20 cm.

D) Pohjalla sammal, muuten puolukkaa ja variksenmarjaa.

E) Sammal, juolukka, variksenmarja, jäkälä, suopursu, reunoilla nuorehkoja mäntyjä n. 12 kpl, halkaisijoiltaan 1 - 15 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Hiekkapohjainen, lievästi jänkäinen, sekapuustoa kasvava rantatasanne, josta järven rantaan on n. 32 m NNE sekä sen ja puron (SW-NE) väliseen suukohtaan n. 57 m NE.

B) sijaitsee n. 15 m järvestä S ja purosta n. 24 m W.

C) - E): ks. yllä. N. 5 m E):stä W on pyöreä, laakea ja laaja metsäsävänne, ilmeisesti entinen lammen pohja, josta moottorisahalla on kaadettu suuria mäntyjä. Pohjalla on kosteikkokasvillisuutta, kuten heinämittäitä ja hillaa.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Vanha venevalkama sijaitsee n. 70 m A):sta NE; paikalla on kumollaan kolme vanhaa venettä. Harjujärvien välisen kannaksen retkeilypolku (S-N) sijaitsee täältä n. 100 m ESE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja sekä kairanäytteet:

A) Hieno podsoloitunut hiekka, turpeen alla hiiltä sekä huuhtoutumis- ja rikastumiskerroksen välissä on punaiseksi palanutta hiekkaa.

B) Sisäreunoilla, pohjassa ja ulkovallilla sekoittunutta hiekkaa, syvennyksen keskellä ja muuallakin paikoin kaksoispodsoli, mikä viittaa siihen, että vanhaa kuoppaa on kaivelty myöhemminkin.

C) Vallilla selvä kaksoispodsoli hienossa hiekassa.

D) Hienoa, lievästi punaiseksi palanutta hiekkaa, mutta vallilla kaksoispodsoli ei tule esiin.

E) Hienoa hiekkaa, jossa jonkin verran esiintyy palaneisuutta, mutta kaksoispodsoli ei tule esiin.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)
Inventoinnin yhteydessä.

Laajuuden arviointiperuste:

Topografisessa kokonaisuudessa tehdyt kulttuuriset havainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 141 Harjujärvet: liesi sijaitsee täältä n. 300 m NNE. MUONIO 139 Harjujärvet : esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 650 m NNW. MUONIO 143 Pieni Harjujärvi: kvartsilöytöpaikka, sijaitsee täältä n. 350 m SSE.

MUONIO 143 Pieni Harjujärvi

-Kivikautinen kvartsi-asuinpaikka

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 16.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: 85 x 40 m (SSW - NNE)

x= 7523 43

y= 484 62

z= 255 - 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 17.2 km Muonion kirkosta SSW.

Hoito ja kunto

A4 B4? C6 D3? E1 F G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Osoite: Pieni Harjujärvi

Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: KM 29508: 1-6 kvartsi-iskoksia 8 kpl, kvartsikaavin sekä -nuolenkärkiä 2 kpl (yht. 11 iskettyä kvartsia).

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 143.

Diat: OY n:o 59.

Tarkastuksen aihe: Iskoshavaintoja esihistoriallista asutusta etsittäessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Kvartsi-iskoksia 11 kpl sekä yksi palanut kivi löytyivät seuraavilla tavoilla mainitulta alueelta: viisi iskosta tavattiin kevyesti kuoritulta autotasanteelta paikalla sijaitsevan huvilan SSE-puolelta; neljä iskosta, mm. läpikuultava nuolenkärkeä muistuttava esine löytyi hieman alemmalta tasanteelta huvilan SW-puolelta, ja kaksi opaakkia maitokvartsin palaa löytyi alimmalta tasolta järven rannasta, saunatuvan SSW-puolelta. Ylimmän (auto)tasanteen NW-laidalla oli paksu kelotukki, jonka päälle huvilan omistaja oli koonnut kivi- ja luunäytteitä, kuten erittäin hyvälaatuisia ja puhtaita ruusukvartsi-iskoksia ja -materiaalikappaleita, savukvartsia sekä sädekiviliusketta

luonnonkappaleina. Mikä lie ao. kivien alkuperä? Omistaja ei ollut paikalla tarkastushetkellä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Jonkin verran kariketta, muuten kasvipeite on kulunut löytöalueelta pois.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jyrkähkösti kumpuilevaa, terasseittain kohti järveä (N) laskevaa hiekkapohjaista mäntykangasta. Syvältä ja kalaisalta vaikuttavaan rantaviivaan on löytöalueen NNE-päästä (saunarannasta) n. 17 m WNW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Löytöalue on paikalla sijaitsevan huvilan SW/W -puolella olevan pihapolun tuntumassa. Autotasanteen löytöalue sijaitsee n. 13 m huvilan SE-nurkasta SSE. Seuraavaksi alemman tasanteen löytöalue sijaitsee mökin W-nurkasta n. 11 m SW. Alin löytötaso sijaitsi n. 15 m saunatuvan SE-nurkasta SSW, järven rannassa. Myös autotasanteen NE-sivulla ollut paksu kelotukki liittyy rakennettuun ympäristöön. Huvilalle johtaa jokseenkin S-N -suuntainen tilustie.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintapöimintalöytöjä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Laajuuden arviointiperuste: Alueelta saadut löydöt.

Luokitusehdotus perusteluineen: I - II: alue on erityisen luonnonkaunis, joskin löydöt ovat suhteellisen vähäiset; täyttää ainakin II-luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10); huvilatoiminta lienee tuhonnut löytöaluetta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakiääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtalaiset.

Opas: H. Oksala

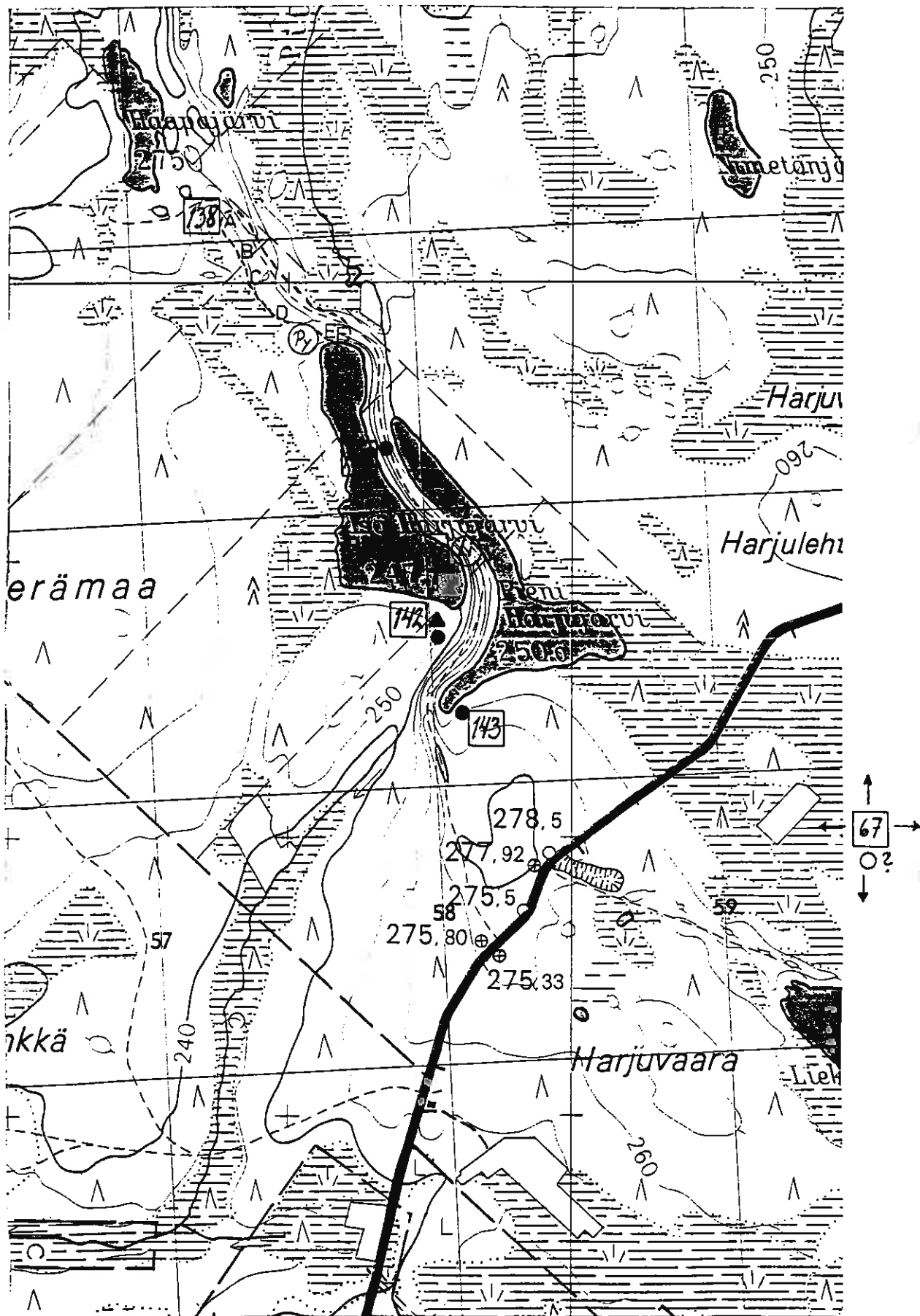
Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Tulisi rauhoittaa.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Huvilatoiminta kuluttaa alueen maaperää.

Lähilöytöjä: MUONIO 142 Iso Harjujärvi SE: esihistoriallinen asuinpaikka, sijaitsee täältä n. 350 m NNW. MUONIO 141 Harjujärvet: esihistoriallisentyyppinen liesi sijaitsee täältä n. 600 m N. MUONIO 139 Harjujärvet: esihistoriallinen painannekohde sijaitsee täältä n. 1000 m NNW.

Ote top. kartasta 2723 04+07 KANGOSJÄRVI

Kohteet MUONIO 67, 138, 139, 141-143

MUONIO 144 Muonionjoki, Poroaitavaara SW

-Liedensija (?) / palaneita kiviä

Kopie 2118:
Liedensija

Luokka: II-III

Ajoitus: Kivikausi

Lukumäärä: 1 lieden jäännepalaneita kiviä

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 17.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: n. 5 m²

x= 7522 45

y= 478 93

z= 190 - 200

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 19,5 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A1 B1 C3 D E1 F3? G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: KM 29509: 1 palaneiden kivien katkelmia, joista talletettiin osiksi murtunut kvartsiittikappale.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 155.

Diat: OY n:o 60.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainto maaperässä esihistoriallista materiaalia etsittäessä.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Kolme valkoista kvartsiitin kappaletta, eivät varmoja iskoksia, löytyi 0.5 x 0.5 m laajalta alueelta pintapoimintana. Ympäristössä esiintyi jonkin verran muitakin lievästi palaneita ja nokeentuneita kiviä, ilmeisesti lieden jäänteitä. Jälkitöiden yhteydessä havaittiin kvartsiitinpalojen olevan peräisin samasta materiaalikkappaleesta. Palasten kulttuurinen luonne on myös epävarma: kyseessä saattaa olla luontaisesti eroosion seurauksena tai sekundaaristi polulla poljettaessa murtunut kappale.**Muinajäännöksen pintakasvillisuus:**

Karikke, puolukka, jäkälä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jyrkästi kohti jokea (n. 25 m W) viettävän kivisen sorarinteen kapean terassitasanteen W-reuna. Mäntyvaltainen sammalpuolukkapohjainen kangas.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

NNW-SSE -suuntaisen polun pinta. N. 25 m löytökohteesta SSE oli telkän pönttö.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintapoiminta. Maaperäkartan perusteella kyseessä on lajittunut sora-alusta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä.

Laajuuden arviointiperuste: Topografiset piirteet sekä kulttuuriset pintahavainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: II - III: Täyttää II-luokan ehdot, mutta kohteen esihistoriallisuus ei ole täysin varmaa.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Vaativat tarkkuutta.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: N. 450 m kohteesta 144 NNE on yksittäinen tervahauta. MUONIO 155 Muonionjoki, Majavakoski: esihistoriallisen lieden jäänteet sijaitsevat täältä n. 950 m N.

MUONIO 145 Muonionjoki, Majavakoski I

-Venevalkama (?) ja vanha rantaniitty

Kriipin tila
Lusalanise

Luokka: II-III

Ajoitus: Historiallinen (?)

Lukumäärä: Vanha rantaniitty 1 kpl, venevalkama 1 kpl, veneen vinssitelan jäänteet 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 17.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: yht. ehkä n. 300 x 30 (SE-NW)

x= 7523 63 - 87 y= 478 52 - 40 z= 190

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A1? B1? C5 D E1,5 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisjäännöstyyppisistä kohteista.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 155.

Tarkastuksen aihe: Havainto ilmeisesti häviämässä olevasta traditiosta (niittytalous, venevalkamakiveys (?)).**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Vanha rantaniitty, ilmeisesti karjan laidunnuksen ja niittämisen vaikuttama, avoin alue n. 260 x 20 - 30 m (SE-NW). Rantaniityn SE-päässä onB) venevalkama, ilmeisesti ihmisten rakentama mukulakiveys saveen luonnonkiviä (kooltaan 5 - 50 cm) upottamalla, n. 34 x 7 m (SE-NW) alemmalla rantatasanteella.

N. 10 m B):stä ENE on

C) jäänteitä puisesta venetalaksesta 3 x 1 m, koostuu kahdesta pitkittäisestä ja 2 - 3 poikittaisesta tukipuusta. Sijainti kohtisuoraan jokea vasten (WSW-ENE).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Heinä, kukkakasvit (mm. siankärsämä, kultapiisku), koivuja, pajuja ja katajia harvaksen.

B) Kasvillisuus työntyy kivien väleistä: heinää, sammalta, kanervaa, maitikkaa.

C) Heinä, koivuntaimet, kukkakasvit.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Jokeen (W) rajoittuva kapea rantatasanne (SE-NW).

B) Alin jokeen (W) rajoittuva matala, ruohoa kasvava, kivinen rantatasanne.

C) Sijaitseen niittytasanteella (A).

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Huvilatie rajaa aluetta SE:ssä, jossa sijaitsee myös hirsihuvila, C):stä n. 40 m SE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja; veden kuljettamaa ja lajittelemaa kivikkoa sekä hienompaa ainesta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä.

Laaajuuden arviointiperuste:

Havainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan kriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Mahdollisesti alueelle suunnitellaan lisää mökkiasutusta, sillä nykyiset mökitkin ovat varsin uusia.

Lähilöytöjä: MUONIO 155 Muonionjoki, Majavakoski: esihistoriallinen liesi sijaitsee täältä n. 350 m SE. Alueen A) NW-päästä n. 300 m N sijaitsee yksi tervahauta.

MUONIO 146 Muonionjoki E

-Tuvanpohja ja tervahauta

Luokka: II

Ajoitus: Historiallinen aika

Lukumäärä: Tuvanpohja 1 kpl, tervahauta 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 18.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 08 + 05 PAHTONEN (1984)

Pinta-ala: N. 65 x 25 m (SW-NE)

x= 7532 76 **y=** 2479 75 **z=** 160

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 12 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A1,4 B C3 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus **Puhelin:** 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 **Postitmp:** 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Kiinteät muinaisjäännökset, ks. yllä.

TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 156.

Tarkastuksen aihe: Maastohavainnot inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Tuvanpohja, 5 x 4 x 0 m (WNW-ESE), erottuu epämääräisen, lähes pyöreältä vaikuttavan vallin perusteella, n. 1 x 0.1 m. E-nurkassa on liesi, nelikulmainen, 1 x 1 x 0.05 m, näkyvissä kymmenen kooltaan 2 - 15 cm olevaa kiveä, jotka muodostavat reunakehän. Keskellä kohoaa yksi suurempi kivi.

N. 38 m A):sta SW on

B) tervahauta, pyöreähkö, 22 x 18 x n. 2.5 m (SW-NE), valli n. 5 x 1.2 m, ränniaukko kohti NW (1.5 x 1.2 m), ränni 7 x 1.5 x 1 m (pit. x lev. x kork.).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Harmaajäkälä kivien pinnoilla; muuten sammal, kuusentaimi, puolukka, kultapiisku, maitikka, mustikka.

B) Sammал, puolukka, mustikka, metsäkorte, suopursu, pajua, n. 5 cm:n paksuisia kuusia, mäntyjä ja koivuja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Puron (n. 20 m NNE) ja joen (n. 30 m NW) yhtymäkohta, kuusivaltaista sekametsää. Puron laskusuulla alarinteessä niittymäistä kulttuurikasvillisuutta.

B) Kohti jokea (n. 20 m NW) viettävä sekametsäinen terassitasanteen reuna.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Joen suuntainen polku (N-S) sivuaa B):n E-reunaa. Valtionmaan omistusrajalinja (ESE-WNW) sivuaa A):n S-laitaa.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja. Maaperä lajittunutta soraa (Maaperäkartta 1964).

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Laajuuden arviointiperuste: Topografiset lähihavainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Koivunen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Parhaat Väylän kautta veneellä; maasto suhteellisen vaikeakulkuista tiheän aluskasvillisuuden vuoksi.

Opas: H. Oksala.

Lähilöytöjä: Lähiympäristössä Väylän varrella runsaasti tervahautoja: MUONIO 146:sta lähimmät alueet sijaitsevat n. 200 m NE sekä n. 200 m SSW.

MUONIO 147 Kangosjärvi SE, Yrjölä

-Kvartsilöytöpaikka

Luokka: II-III

Ajoitus: Kivikausi (?)

Lukumäärä: Kohteita 1 kpl, löytöjä 2 kpl.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 18.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: 1 m²

x= 7525 06 y= 487 44 z= 230

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15.5 km Muonion kirkosta S.

Hoito ja kunto

A5 lähes (?) B4 C6 D E1 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: KM 29510: 1-2 kaksi kvartsiesineen
teelmää/katkelmaa (?).

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 147.

Diat: OY n:o 61.

Tarkastuksen aihe: Pintahavainnot kivikaudentyyppisistä
esinelöydöistä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat:
leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat,
kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat,
leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet,
kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Kvartsilöytöpaikka: Kaksi mahdollista kvartsiesineen teelmää tai
katkelmaa, joista suurempi on työstetty iskutasoytimestä.
Pienempi kappale saattaa olla kaapimesta. Molempia on jonkin
verran retusoitu. Kappaleet löytyivät n. yhden metrin
etäisyydellä toisistaan.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Kuorittu paljaaksi.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms.,
ympäristön kasvillisuus)Näköalapaikka kohti N; korkeina terasseina kohti järven SE-lahtea
NE viettävän sorapohjaisen mäntykangasrinteen ylätasanne.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Hiekkakuopan eteläinen yläreuna pysäköinti- ja kääntöpaikan NE-laidassa. N. 30 m löytöpaikasta SE on Kangosjärven E-puolelle johtava päällystetty tie (SW-NE).

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Sekoittunut karkea ja kivinen vaalea sora.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Laajuuden arviointiperuste: Näkyvät havainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: II-III; koekaivauksella voitaisiin selvittää enemmän kohteen esihistoriallista toimintaa; paikka vaikuttaa olevan suurimmaksi osaksi tuhoutunut hiekanotossa ja motocross-ajossa.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakiääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

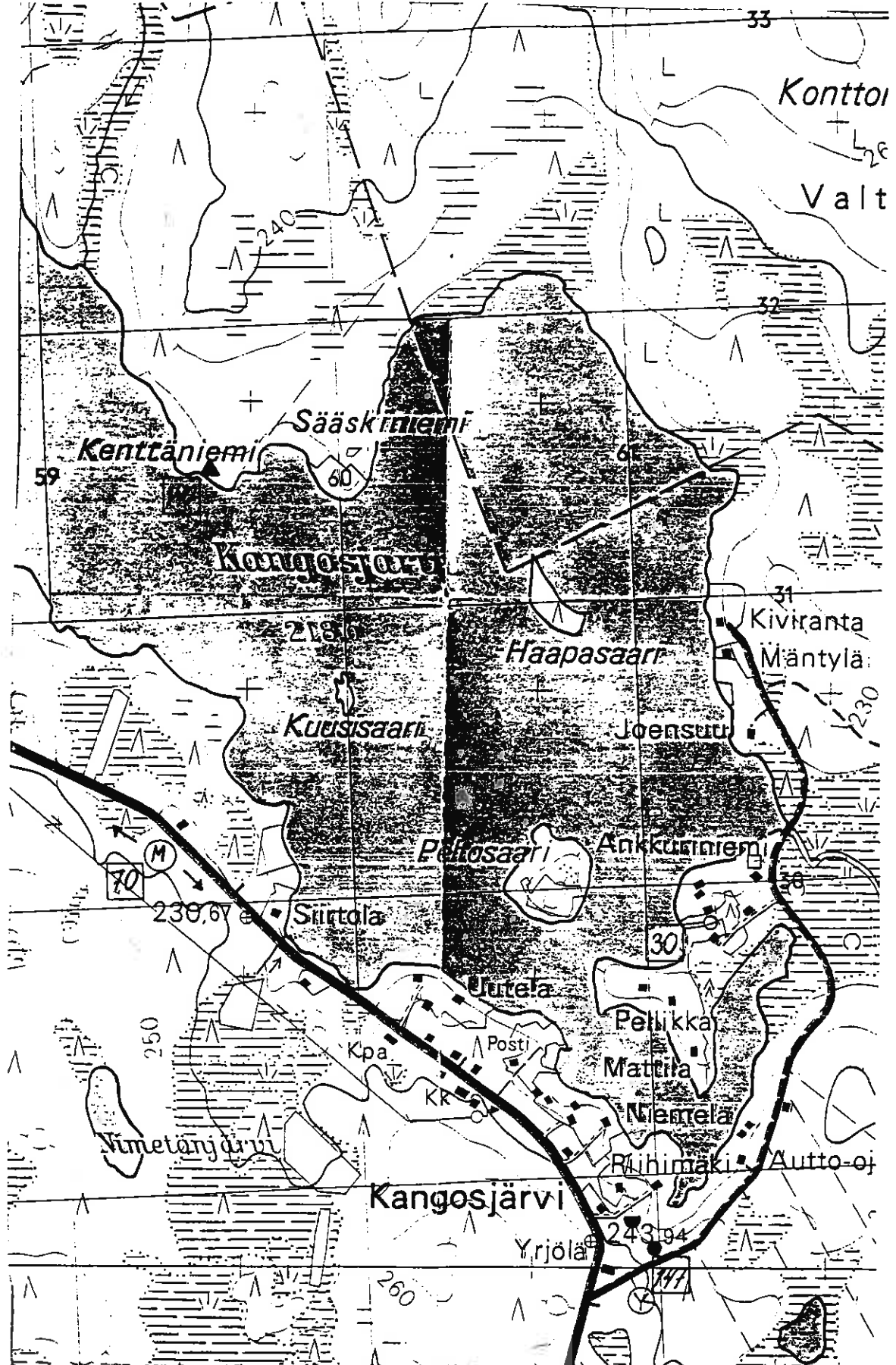
Opas: H. Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Aluetta käytetään myös moottoripyöräharjoitteluun.

Lähilöytöjä: Paikalta n. 100 m NW sijaitsee tervahauta. MUONIO 30 Ankkuriniemi, Mäntylä: kivitaltan löytöpaikka, sijaitsee täältä n. 1150 m NNE.

Ote top. kartasta 2723 04+07 KANGOSJÄRVI

Kohteet MUONIO 30, 70, 140 ja 147 sekä rakennuksen pohja ja tervahauta

MUONIO 148 Valkeajärvenharju

-Asuinpainanne (?)

Knapen 2006
Kuitit

Luokka: II-III

Ajoitus: Esihist. (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 21.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 08 + 05 PAHTONEN (1984)

Pinta-ala: 11 x 8 m (W-E)

x= 7530 63 y= 2481 38 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A1? B1? C D E5 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä rakenteesta.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 156.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainto maastossa.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Kotapainanne (?), soikea, 11 x 8 x 0.2 - 1 m (W-E), valli erittäin heikosti havaittavissa, n. 2 x 0.1 m. Sisämitat n. 4 x 7 m.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Variksenmarja, puolukka, männyn taimet.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Lampien (N ja S) välinen hiekkapohjainen mäntykangasharjanne (W-E), kannas kumparemaastossa. Porojen biotooppia.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pohjalla kaksoispodkoli, joka on reunoilla epäselvä. Turpeen alla on hiilikerros.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Laajuuden arviointiperuste: Näkyvä rakenne topografisessa ympäristössään.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset; painanne varsin maatunut.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 150 Valkeajärvi S: kvartsi-iskoksen hajalöytöpaikka sijaitsee täältä n. 480 m E. MUONIO 156 Jalkosenharju, Valkeajärvi NW: pari pyyntikuoppaa, sijaitsevat täältä 700 - 800 m N ja NNW.

MUONIO 149 Muonionjoki E, Äijäkoski

-Kivikautinen kvartsilöytö-/asuinpaikka

Luokka: I

Ajoitus: Kivikausi

Lukumäärä: Kvartsilöytökeskittymiä 2 kpl, liedensija 1 kpl (sekä useita muita)

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 10.8.1994

22.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 PAHTONEN (1984)

Pinta-ala: n. 50 x 20 m (SE-NW)

x= 7535 46 y= 2483 65 z= 220

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 6 km SSW Muonion kirkosta.

Hoito ja kunto

A4 B C5,6 D E1,5 F G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: KM 29511: 1-13 Alue A): kvartsimurskaa 7 kpl, savitiivistettä 4 kpl, sintraantunutta pullolasia 3 kpl; alue B): N. 26 kvartsi-iskosta, joista ehkä 3 kpl kaapimia.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 149.

Diat: OY n:o 62.

Tarkastuksen aihe: Paikannimi Äijäkoski saattaa liittyä muinaisjumalan palvontaan; paikka lienee edullinen kalastuksen kannalta.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Kvartsikeskittymä: halkaisijaltaan n. 15 m:n alueelta v. 1994 poimittiin 7 murtunutta, ja ainakin osin iskettyä kvartsin palaa. Vuonna 1995 samalta alueelta löytyi neljä uutta kvartsin kappaletta, joista yksi lienee kaavin ja kaksi muuta esineen teelmää tai katkelmaa. Lisäksi alueelta talletettiin (v. 1994) neljä kappaletta jonkinlaista savitiivistettä sekä kolme palaa sintraantunutta pullolasia.

N. 30 m A):sta NE rantapolulla on

B) liesi, n. 0.5 x 0.3 x 0.15 m, koostuu n. 10 kivistä, kooltaan

keskimäärin 15 cm. Aivan tämän lähiympäristössä n. viiden metrin säteellä oli muitakin palamisen rapauttamia, polun pintaan painautuneita kiviä, edellisiä hiukan pienempiä. Rantaa pitkin kohti ylävirtaa (NE) kuljettaessa palaneiden kivien, eri ikäisten liesien ja nuotiopaikkojen jäänteitä näyttää esiintyvän jokseenkin koko kosken pituudelta.

N. 10 m A):sta NNE löytyi v. 1995

C) kvartsikeskittymä, josta poimittiin 22 pientä, läpikuultavaa, selvästi iskettyä kvartsisirua n. 8 x 8 m laajalta alueelta. Kappaleista suurin lienee jonkinlaisen teräesineen teelmä. Äijäkoskesta ylävirtaan päin ainakin n. 1.5 km:n matkalla aina Saarikosken yläosaan saakka näyttää joen E-rannalla sijaitsevan palaneita kiviä ja niiden keskittymiä. Kyseessä lienevät kalastajien ja leiriytyjien liesien jäänteet satojen ja tuhansienkin vuosien ajalta, mutta tämä seikka on todennettavissa ainoastaan vähintään koekaivausluoteisten tutkimusten avulla, sillä maan pintaan käsin havainnot ovat suhteellisen epämääräisiä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Maan pinta törmän reunalla on kulunut aluskasvillisuudesta paljaaksi niin A):n kuin C):nkin kohdalla. B): Kivien pinnat osittain jäkälöityneet.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Välittömästi Muonionjoen Äijäkosken E-puolella, akkijyrkkien kallionseinämien reunustaman jokitörmän päällä, jonka reunalla on mäntykangasta 20 - 50 m leveänä nauhana. Näköalapaikka.

C): Äkkijyrkästi koskeen (n. 8 m WNW) pudottavan jyrkän kanteen kallioisella reunatasanteella.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Valtatie E8 (SW-NE) sijaitsee paikalta n. 250 m NW. Pysäköintialue sekä sepelivarasto sijaitsee täältä n. 50 m E.

A) sijaitsee välittömästi paikalla olevan resentin grillikiveyksen NW/W-puolella.

C): Korkeuskiintopisteen (? : puuttuu kartalta) teräsputki on isketty kielekkeen kärkeen. Paikkaa rajaa myös matala teräskaide, johon on kiinnitetty teräsvaijeri. Alueelle johtaa hiekoitettu polku (E-W), joka päättyy C)-löytöpaikkaan.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja paljaaksi kuluneella savi- ja moreenipohjalla.

C): Sekoittunut, osittain punaisiksi palaneita laikkuja sekä nokilaikkuja. Hienon hiekan sekainen savi ja humus. N. kolme metriä tästä E olevalle puistokäytävälle on tuotu soraa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä.

Laajuuden arviointiperuste: Tehdyt havainnot sekä alueen topografia.

Luokitusehdotus perusteluineen: I: näköalapaikka, josta esihistoriallista löytöaineistoa. Myös paikannimi "Äijä-" viittaa muinaissaamelaiseen palvontaan.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät.

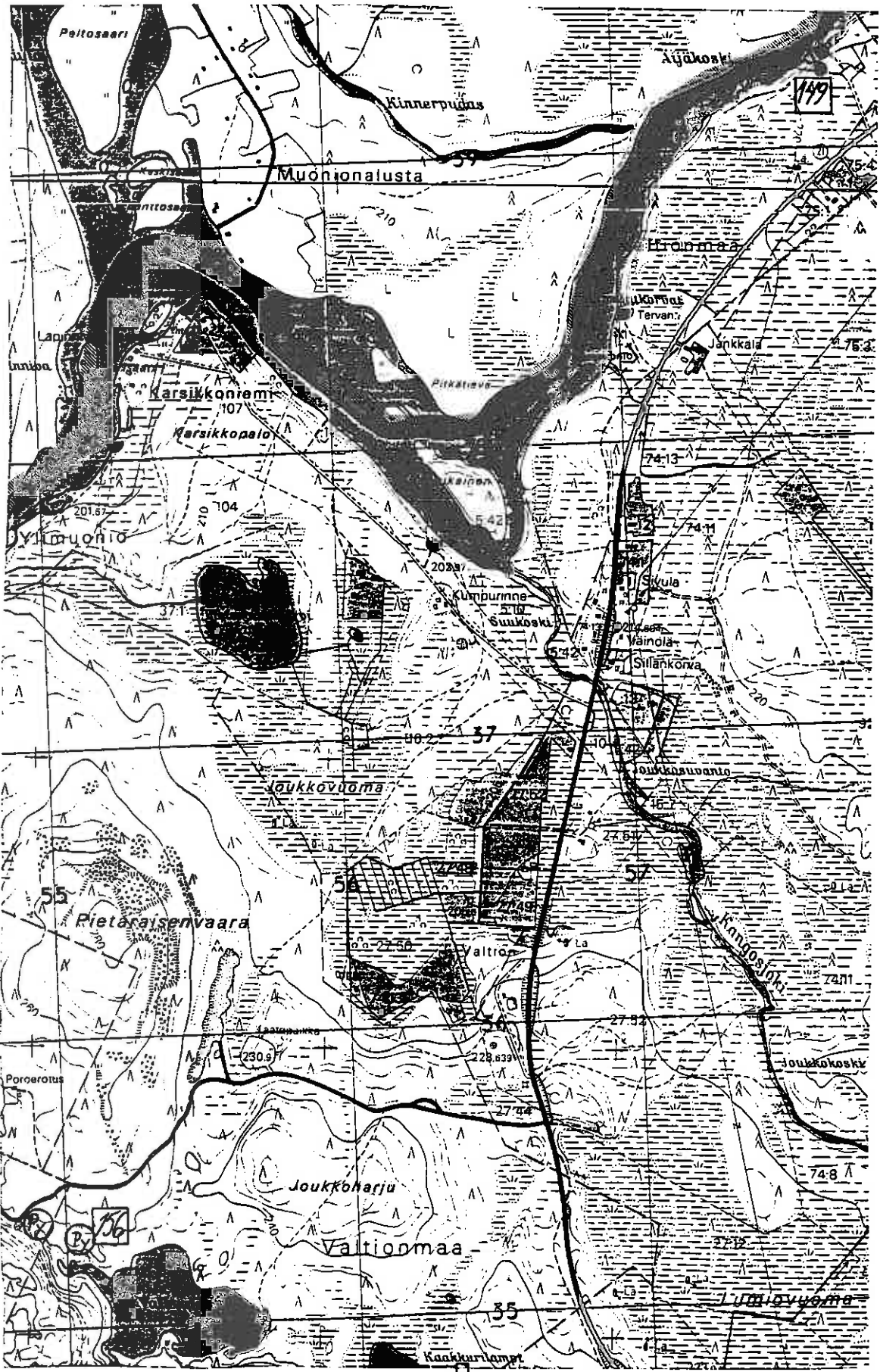
Opas: H. Oksala.

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Aluetta hoidettaneen joten kuten näköalapaikkana. Vaatii nykyistä parempaa hoitoa ja kulumisen estämistä mm. informaatiokyltein sekä mahdollisesti kiintein retkeilyrakentein, jotka sijoitettaisiin etäämmälle esihistoriallistyyppisistä löytöalueista.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:
Alue on varsin turismin kuluttamaa.

Lähilöytöjä: Koko jokivarsi täynnä asutus- ja pyyntijäänteitä molemmin puolin (SW-NE) Äijäkosken löytökeskittymää; N. 2 km Äijäkoskesta SW on lähin tunnettu tervahauta. Harrinivan löytöalue (tervahauta ja etäämpänä asumuksen raunio) sijaitsee täältä n. 4 km NNE.

Ote peruskartasta 2723 08+05 PAHTONEN

Kohteet MUONIO 149 ja 156 sekä kolme tervahautaa ja tuvanpohjia

MUONIO 150 Valkeajärvi S

-Kvartsi-iskoksen löytöpaikka

Kopio
Kuvattu

Luokka: II-III

Ajoitus: Kivikausi (?)

Kohteen laji: Hajalöytö

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 22.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 08 + 05 PAHTONEN (1984)

Pinta-ala: pistemäinen

x= 7530 71

y= 2481 82

z= 255

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A B4? C5 D E1,5 F G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: KM 29512:1 pieni retusoitu kvartsi-iskos, muistuttaa latteaa kaavinta tai katkennutta, epäsymmetristä nuolenkärkeä.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 156.

Diat: OY n:o 63.

Tarkastuksen aihe: Tien pinnasta löytynyt yksittäinen iskos.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Löytö havaittiin täysin irrallaan tien pinnassa. Maiseman puolesta kohde voisi soveltua kivitukautiseenkin asutukseen, mutta on ainakin näköetäisyyden päässä lähimmistä vesistä, joita muuten on kyllä löytöön nähden joka ilmansuunnassa. Esihistorialliseen asumiseen viittaavia muita merkkejä lähimaastossa ei havaittu.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti kumpuilevaa, hiekkapohjaista, harvaan kasvavaa mustikka-/puolukkepohjaista mäntykangasta. Rinne viettää loivasti kohti S.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Metsäautotien (S-N) pinta, joka on ajamisen kuluttama ja paljastama. Löytökohta sijaitsee kahden, tien molemmin puolin sijaitsevan puun runkojen väliin pingotetun kettinkiportin S-puolella.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintalöytö tallautuneelta humuksensekaiselta soralta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä tarkastusmatkalla palatessa.

Laajuuden arviointiperuste: Havainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: II-III; kappale on saattanut kulkeutua paikalle esim autojen mukana; paikan kulttuurisen luonteen selvittäminen vaatinee koekaivausta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen suoja-alue, mikäli kohteessa joskus todetaan kiinteä muinaisjäännös.

Havaintomahdollisuudet: Melko hyvät.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Lähialueella (SW) ajetaan samasta harjukompleksista soraa, mikä voi aiheuttaa myös tälle miljöölle vaaroja.

Lähilöytöjä: MUONIO 148 Valkeajärvenharju: asuinpainanne sijaitsee täältä n. 500 m W. Kaakkurilammen kämpänpohja-alue sijaitsee täältä n. 700 m ENE. MUONIO 156 Jalkosenharju, Valkeajärvi NW: kaksi pyyntikuoppaa, sijaitsevat täältä n. 1100 - 850 m NW.

MUONIO 151 Oustajärvi

-Saivojärvi

Luokka: I-II

Ajoitus: Saamelaisaika

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 23.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 PAHTONEN (1984)

Pinta-ala: 840 x 860 m (SE-NW)

x= 7539 48 y= 2487 38 (n. keskipiste) z= 235.3

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 1.2 km Muonion kirkosta SE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D3? E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Muonionniskan jakokunta

Aiemmat tiedot: Paulaharju 1977/1922: 171:

"Oostajärvelläkin, joka on kaksipohjainen saivojärvi Muonion kirkonkylän lähimailla, on monet kerrat nähty vesikansaa. Kerrankin kun poikaset siellä "pulimassa" ollessaan oikein ilvehtivät ja ylpeilivät, ilmestyi rannalle kuusien pituinen, rääsyinen, ontuva akka ja pelotti uimamiehet pois. Kerran taas samalla järvellä nähtiin akan pieni tytär, ja jopa sitten ilmestyi itse järven isäntä, iso mies ketunnahkaisissa vaatteissa. Mutta ketunnahka-ukko oli hyvännäköinen äijä, joka ei herättänyt ollenkaan kammoa, sillä haltijaväessä on asia samoin kuin ihmiskunnassakin: toiset ovat tylyjä ja kolonnäköisiä ja kammottavat, mutta toiset ovat hyvännäköisiä ja rauhallisia ja rakkaampia, eivätkä ensinkään anna kammoa, eivätkä ketään vistota. - - Oostajärvellä saivat kalamiehet kerran reivillä kahta vaille kahdeksankymmentä haukea samalla kertaa. Siitä ylpistyivät miehet, menivät taas, heittivät reivinsä ja röyhkeilivät: - Nyt me otammekin koko koranuksesta kaikki kalat! Mutta eivät saaneet kalansukuakaan, ei yhtä päätä."

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä maastokohteesta, johon liittyy traditiota.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 151.

Tarkastuksen aihe: Traditiokohteen tarkastus.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat:

leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Saivojärvi, muodoltaan pyöreähkö. Uudehkoa, osittain pysyvää, osittain vapaa-ajan asutusta NW-rannalla. Mahdollisesta palvoskivistä ei tietoa.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Vesikasveja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jänkien ympäröimä järvi. Myllyoja laskee järven SW-reunalta kohti Muonionjokea (SW). SE-rannalla on Olostunturinojan laskusuu.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Asutus sijaitsee järven NW-rannalla.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Topografinen piirre maisemassa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tiettyssä tms.)

Inventoitaessa kirjallisuudessa esitetyn traditiotiedon pohjalta.

Laajuuden arviointiperuste: Karttalaskelma.

Luokitusehdotus perusteluineen: I-II; I-luokka erityisesti traditiopohjan vuoksi.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen suoja-alue kohteen ympärillä; ei estäne rannan yhteiskäyttöä.

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät.

Opas: H. Oksala

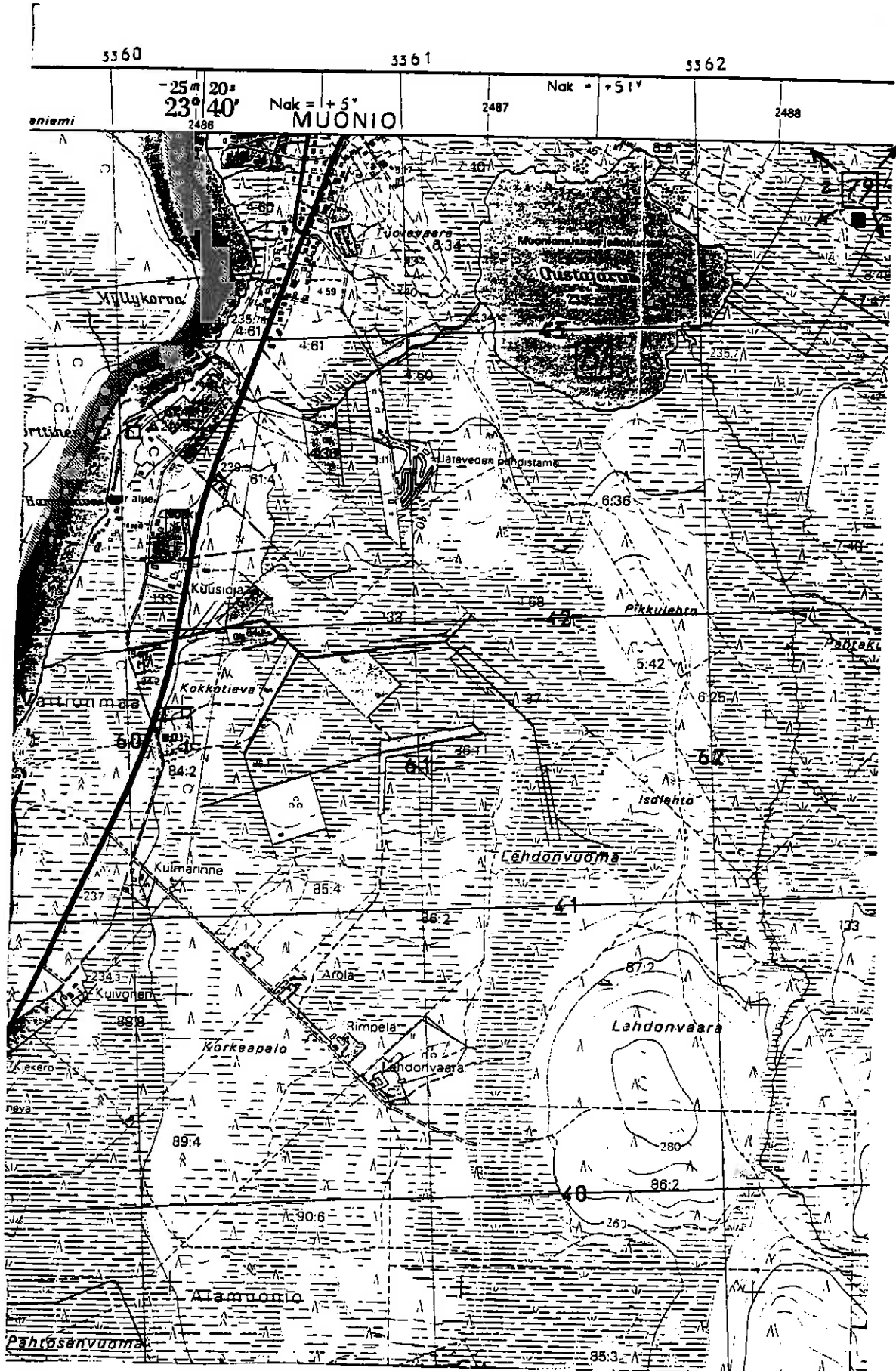
Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Ei toistaiseksi yleisesti tiedossa.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Järveen on liittynyt pinnansäätely- ja kalanistutussuunnitelmia.

Lähilöytöjä: Muonion kirkonkylän esihistoriallinen löytö- ja asutusalue sijaitsee n. 1 km Oostajärvestä NW/N.

Ote peruskartasta 2723 08+06 PAHTONEN

Kohteet MUONIO 79 (?) ja 151 sekä tervahauta ja tuvanpohja

MUONIO 152 Muonionjoki E, Puristakoski

- Kivikautinen asuinpaikka: liesiä ja kvartsikeskittymiä

Luokka: II

Ajoitus: Esihist. aika/kivikausi

Lukumäärä: liesiä 7, kvartsikeskittymiä 2

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 24.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: max 70 x 30 m (SW-NE)

x= 7525 92 y= 478 11 z= 190

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.6 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A4 B1 C4?,5,6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: KM 29513: 1-13 kvartsi-iskoksia sekä kiinteät liesirakenteet.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 155.

Diat: OY n:o 64.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän havaintojen vahvistus.

Kohteen kuvaus: (Esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti)

a) Liesi, soikea, n. 1.3 x 1 x 0.05 m (NE-SW). Kivet kooltaan n. 5 - 15 cm, näkyvissä n. 15 kiveä, jotka ovat palaneita.

N. 15 m a):sta S on

b) liesi, soikea, 1 x 0.5 x 0.05 m (W-E), kivet palaneita. Liedessä pinnalla 3 kvartsi-iskosta (jätetty paikoilleen). Liedessä ja sen ympärillä resenttiä lasi-/muovimassaa ja olutpurkki.

N. 2.5 m a):sta W on

c) liesi, 1.2 x 1 x 0.05 (S-N). Päissä kiviä näkyvillä 6 kpl, kooltaan 5 - 20 cm. S-päässä poikittain salvottu hirsi, lahonnut, pituus n. 1 m.

N. 5 m c):stä NW on

d) liesikiveyksen jäänteitä, ilmeisesti hajonnut, muoto

epämääräinen, 1.5 x 1.5 x 0.03 m, halk. 0.07 - 0.20, n. 7 kiveä näkyvillä, alapinnat nokeentuneita. Lähiympäristössä kvartsi-iskoksia pintamaassa.

N. 5 m d):stä S on

e) palaneiden kivien keskittymä, ilmeisesti hajonnut liesi. Kiviä n. 10 kpl, halk. 3 - 10 cm, 2.5 x 2 m:n laajuisella alueella. Maapohja on kasvillisuudesta paljaaksi kulunut.

N. 1 m e):stä SW on

f) kvartsi-iskoskeskittymä, koostuu pienirakeisista siruista, näkyvissä maanpinnalla 6 x 6 m:n laajuisella alueella.

N. 28 m b):stä SE on

g) liedenjäännös, palaneiden kivien keskittymä, 2 x 0.5 x 0.05 m, näkyvissä n. 13 kiveä, koot 2 - 10 cm, osa vaikuttaa keittokiviltä lohkopintojen perusteella. Keskittymän muoto epämääräinen; sortunut suunnassa NE-SW.

N. 2 m g):stä SE on

h) liesikiveyksen jäännös, n. 3 x 3 x 0.05 m, kiviä näkyvissä n. 20 kpl, halk. 3 - 13 cm, puoliympyrän muotoisessa muodostelmassa, useimmat harmaajäkälän peittämiä. Osa keittokivimäisiä. g):n ja h):n ympäriltä koottiin kuusi kvartsi-iskosta, mukana kaapimia sekä yksi keittokivinäyte. Toinen pussillinen alueelta a)-f).

Pintakasvillisuus:

a) Jäkälä, sammal, juolukka, mustikka, puolukka.

b) Puolukka, jäkälä, karike.

c) Jäkälä, sammal, puolukka, variksenmarja, juolukka.

d) Puolukka, sianpuolukka, mustikka, kanerva, mäntyjä ja kaksi tainta, paksuudet 2 - 40 cm.

e) Maapohja paljaaksi kulunutta.

f) Kanerva, sekä kasveja, joilla on sydämenmalliset lehdet, puolukka, heinä, sammal, katajantaimi, muutama männyntaimi ja mäntyjä, juolukka (harvaa), kasvillisuus on kulunut osittain pois.

g) Lähes paljas sammal, heinä, puolukka, karike.

h) Sama kuin g):ssä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus

Kosken rannalla, ilmeisen edullinen kalapaikka.

a) Joen rantatörmän päällä, jokeen laskeva, jyrkkä ja kivinen penkka. Hiekkarantainen joki n. 25 m SW. Nuori harva mäntypuusto.

b)-e) Ks. edellä.

f) Kohti jokea (n. 15 m S) sortuva rantatöyräs, tulvavesien huuhtoma.

g) Sortuva rantapenkka.

h) Ks. g); sortuu alas törmää kohti jokea.

Välittömästi alueen NW-puolella sijaitseva kosteikko on voinut olla muinaisaikana vesi, joten asutus lienee tuolloin sijainnut kannaksella.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Polku (NNW-SSE) lävistää alueen (sama kaikissa).

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

a) Pintahavainto, hieno hiekka, heikohko huuhtoutumiskerros, mutta palanut.

b)-e) Sama kuin yllä.

f) Pintahavainto, humuksensekainen erittäin hieno hiekka.

g) Hieno hiekkapohja, joka on punertavaksi palanut kivien ympärillä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 17.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: I - II; materiaalin suhteellisen runsauden ja rakenteiden selkeyden perusteella lähes I; täyttää myös II:n kriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimi havaintoalueen ympärillä .

Havaintomahdollisuudet: Opastettaessa hyvät; muutoin vaatii harjaantuneisuutta.

Opas: Mika Pouttu, Muonio, tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Kohde lienee urheilukalastajien suosiossa, ja toiminta kuluttaa kohdetta sen ollessa lisäksi itsestään tuhoutuvaa lajia sijaitessaan eroosioalttiin törmän reunalla.

Lähilöytöjä: Tervahauta n. 200 m NE; MUONIO 153 Kangosvaara SW, tukkikämpän jäänteet n. 1200 m E; tuvanpohja n. 380 m SE.

MUONIO 153 Kangosvaara SW

-Savotta-alue ?

moderni

Luokka: II-III

Ajoitus: Historiallinen

Lukumäärä: Rakennuksen pohjia 2 kpl, kuoppa, kiuas

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 24.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: n. 80 x 30 m ?

x= 7525 91

y= 479 38

z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A4 B4? C D E5 F G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainnot osittain kiinteistä rakenteista.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 155.

Tarkastuksen aihe: Muinaisasutuksen inventointi.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Kiuas, neliö, 2.5 x 2.5 x 0.5 m (NE-SW), näkyvissä 30 - 40 kiveä, kooltaan 15 - 30 cm.

N. 19 m A):sta NW on

B) kuoppa, (latiini?), suorakaide, 2 x 1.5 x 0.8 m.

N. 10 m B):sta NW on

C) pärekaton jäänteitä ja hirren kappaleita kasoissa n. 12 x 6 metrin laajuisella alalla.

N. 6 m C):stä NNE on

D) korotettu maavalli, 14 x 8 x 0 - 0.3 m (E-W?). Tasainen alue.

N. 0.5 m D):stä NNE on

E) maavalli, n. 16 x 5 x 0 - 0.3 m (E-W?), jonka S-laidalla on kiuasuni, 2 x 2 x 0.35 m, näkyvissä n. 10 kiveä, kooltaan 12 - 30 cm. Kiukaasta n. 1 m E on kuoppa, pyöreäreunainen neliö, 2 x 2 x 0.5 m. Kuopan NE-puolella on 12 suurta kiveä hajallaan

(koot 15 - 30 cm). Kivien WNW-puolella on naulattuja, karsimattomia aidaksen (?) jäänteitä. D):n vieressä sijaitsee toinen samansuuntainen maavalli.
D) ja E) lienevät rakennusten pohjia.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, jäkälä, reunoilla nuori koivu, pajua, juolukkaa.
D) " puolukka, variksenmarja, kuusia ja kuusentaimia, nuorehikoa männikköä ja koivuja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Loivasti kohti puroa (n. 15 m SSW) viettävä kosteahko sekametsärinne.
D) ja E) sijaitsevat ylempänä rinteessä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kangosvaaran metsäautotie (SW-NE) on A):sta n. 40 m ESE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II-III; vaikuttaisi siltä, että osa puutavarasta olisi kuljetettu pois tai poltettu joskus - kyseessä lienee suhteellisen nuori kompleksii. Täyttää kuitenkin myös II:n yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuullisen hyvät.

Opas: H. Oksala & Mika Pouttu.

Lähilöytöjä: N. 1 km täältä WSW polkua pitkin, sijaitsee historialliseksi tulkittu kiukaallinen tuvan pohja. N. 1300 m SW on tervahauta. N. 2350 m täältä SSW sijaitsee kohde MUONIO 145 Muonionjoki, Majavakoski: venevalkama, -talas ja vanha niitty.

MUONIO 154 Alamuonio, Jalkosenharju / Kaltiojänkkä

- Asuinvallipainanteita

Klaari 2016:
Luopioinen

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/kivikautinen

Lukumäärä: 2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 24.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 08 + 05 PAHTONEN (1984)

Pinta-ala: 10 x 20 m

X= 7531 84 y= 2480 26 z= 220

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 10.6 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A1 B C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Kylä: Alamuonio

Rno: 27:48

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Kiinteitä vallipainanteita.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 156.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydöksen tarkistus.Kohteen kuvaus: (Esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti)a) Asuinvallipainanne n. 10 x 10 x 0.0 m, pyöreä takareuna (S) nousee porrasmaisesti harjuun. Etäreunan valli (N) laskee painanteeseen, syv. vallin yläreunasta n. 0.10 m, pohja maantasainen. Valli 3 - 4 x 0.15 m. Sisäosan halk. n. 3.5 m. Välittömästi A:n W-puolella onb) asuinvallipainanne, soikiomainen puolikaari, 13 x 9.5 x 0.0 m (NNW-SSE), pohja on maanpinnan tasainen. NW-osassa matala kuopanne 1.5 x 1.0 x 0.25 m. Mahd. oviaukko SW-osassa, lev. n. 1 m.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

a) Sammal, jäkälä, puolukka, variksenmarja, 2 mäntyä paks. 3 - 10 cm.

b) Vallilla kuivaa jäkälää ja kariketta, puolukkaa ja sammalta. Sisäosassa sammal, variksenmarja, puolukka, pajunvesa,

männynntaimi.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

a) Välittömästi mäntyjä kasvavan harjun N-puoleisella juurella sijaitseva kumpareiden ympäröimä painautuma. Kaltiojänkkä n. 40 m N.

b) SW-osassa vallin korvaa luontainen metsäkumpare.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Noin 40 m S harjun päällä on metsäautotie (W-E). Noin 35 m NE on poroaita, jonka kulma suunnassa N, aita jatkuu suuntaan NE. Ympäristössä on suoritettu hakkuita, valleja peitetty risuilla ja tukeilla.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto, näytteessä heikko kaksoispodsoli sekä hiiltä pinnassa ja syvällä hiekkaa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotosa, tietyössä tms.)

Kulttuurityöntekijän inventointilöytö 22.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen:

II; täyttää yleiset luokkakriteerit (Kotivuori - Tuovinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue rakenteiden ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio, tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Ks. yllä: alueella hakattu metsää; alueella esiintyy myös poronhoitoa.

Lähilöytöjä: MUONIO 156 Jalkosenharju, Valkeajärvi NW: kaksi pyyntikuoppaa sijaitsee täältä 800 - 1020 m ESE; tervahautoja Saarikoskella täältä 800 - 840 m WNW; MUONIO 146 Muonionjoki E, Saarikoskensuvanto: tuvanpohja ja tervahauta sijaitsevat täältä n. 1100 m NW.

MUONIO 155 Muonionjoki, Majavakoski II

-Liesi

Kopio 2006
-
Hilkkä Oksala

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen; kivikausi (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilkkä Oksala

Tarkastusaika: 24.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04 + 07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: N. 0.5 x 0.5 m

x= 7523 39 y= 478 73 z= 200

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18.8 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A2,4 B4 osittain C7 D E1,2,5 F3? G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Rno: 40:25

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä liesimäisestä, osittain tuhoutuneesta rakenteesta.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 155.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainto maaperässä esihistoriallisen ihmistoiminnan merkkejä etsittäessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Esihistoriallisen tyyppinen liesi, koostui kolmen pinnalta rapautuneen kiven (10 - 15 cm) ympärillä olleesta punaiseksi palaneen, lähes punamullan kaltaisen likamaan selvähkörajaisesta keskitymästä. Esiintymän leveys esillä olleessa tieuraprofiilissa oli n. 0.5 m ja korkeus n. 0.15 m.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Jäkälä, puolukkaa, männyn kanto (?)

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jyrkähkösti jokeen ja koskeen (n. 40 m W) laskevan hiekkapohjaisen mäntykangaskumpareen korkeimmalla kohdalla oleva moreenimaan ympäröimä saareke.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Huvilalle (löytöpaikasta n. 25 m W) johtavan pistotien (E-W) N-puoleinen oja profiilileikkaus.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Värjäytymä alkoi n. 5 cm turpeen pinnan alapuolelta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II-III; havaintoalue oli osittain tuhoutunut.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen suoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Vaatii tarkkuutta.

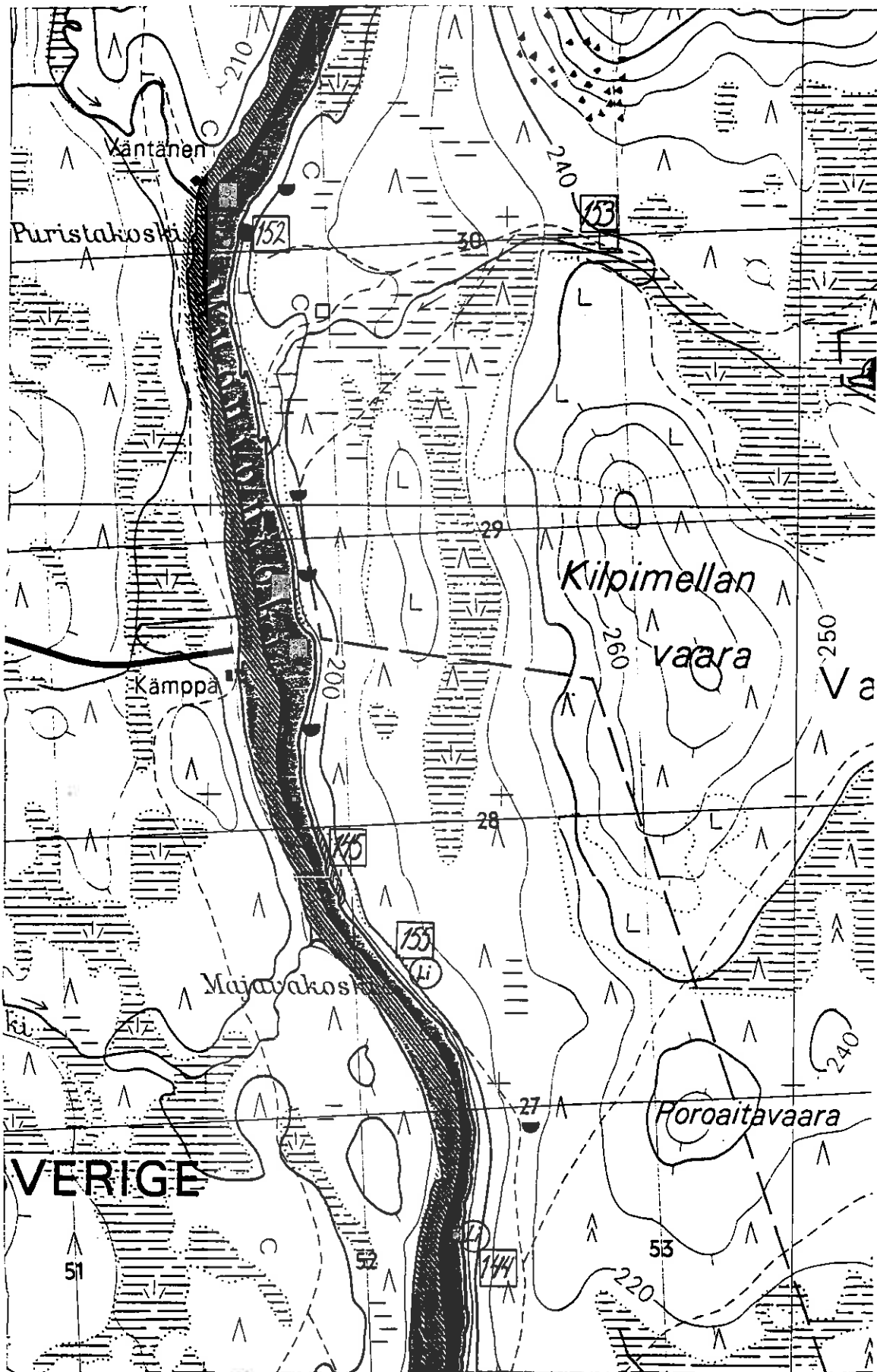
Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Tien muokkaus ja käyttö sekä rakennustoiminta voivat vahingoittaa mahdollista kiinteää muinaisjäännöstä ao. paikalla.

Lähilöytöjä: MUONIO 145 Muonionjoki, Majavakoski: Venevalkama ja vanha niitty sijaitsevat täältä n. 300 m SE. N. 600 m kohteesta 155 SE on tervahauta. N. 940 m S kohteesta 155 sijaitsee MUONIO 144 Muonionjoki, Poroaitavaara W: kvartsiittilöytöpaikka.

Ote top. kartasta 2723 04+07 KANGOSJÄRVI

Kohteet MUONIO 144, 145, 152, 153, 155

MUONIO 156 Jalkosenharju, Valkeajärvi NW

-Pyyntikuoppia

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallisia

Lukumäärä: 2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 24.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 08 + 05 PAHTONEN (1984)

x= 7530 30

y= 2481 23

z= 240 - 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 10.6 km Muonion kirkosta SW.

Hoito ja kunto

A1 B1 C D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Kylä: Alamuonio

Rno: 27:48

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisjäännöksistä.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 149.

Tarkastuksen aihe: Pyyntikuoppiin viitanneet anomaliahavainnot maastossa.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Pyyntikuoppa, erittäin maatunut, matalahko, pitkänomainen, n. 4 x 3.5 x 0.2 m, vallin leveys ehkä n. 1 x 0 m. Sisäosa soikea, n. 1 x 2 m (WNW-ESE).

N. 250 m A):sta E on

B) pyyntikuoppa, erittäin maatunut, pyöreä, 3.5 x 4 x 0.2 m, valli epäselvä, ehkä n. 1 x 0.03 m. Sisäosa maljamainen, n. 1.5 x 1 m (NW-SE).Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Jäkälä, sammal, puolukka, E-reunalla nuorehko mänty, paksuus n. 7 cm.

B) Sammali, variksenmarja, puolukka, jäkälä, W-reunalla kaksi mäntyä, paksuudet 2 - 5 cm, E-reunalla kanto.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Loivasti terasseittain kohti järveä (n. 100 m SE) laskeva, harvennettua mäntykangasta kasvava hiekkaselänne harjumaastossa.
 B) Hiekkaharjanteella (SW-NE) sijaitsevan kumpareen huipulla, joka laskee kohti järveä n. 60 m SSE. Puolukkapohjainen, mäntyvaltainen jäkäläkangas.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Saarikoskelle vievälle metsäautotielle (SW-NE) n. 25 m NW. Tien hiekkakuoppaa sivuavaan suorakulmaiseen mutkaan on paikalta n. 20 m W. Järvelle vievä tieura (WNW-ESE) sijaitsee n. 15 m täältä SSW.
 B) Saarikosken tielle on paikalta matkaa n. 100 m NW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Valli näkyy heikkona kaksoispodsolina.
 B) Reunoilla heikko podsoli.
 Maastopohja harjuhietikkaa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)
 Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue; pyyntikuoppien ja järven välinen alue kokonaismiljöön säilyttämiseksi.

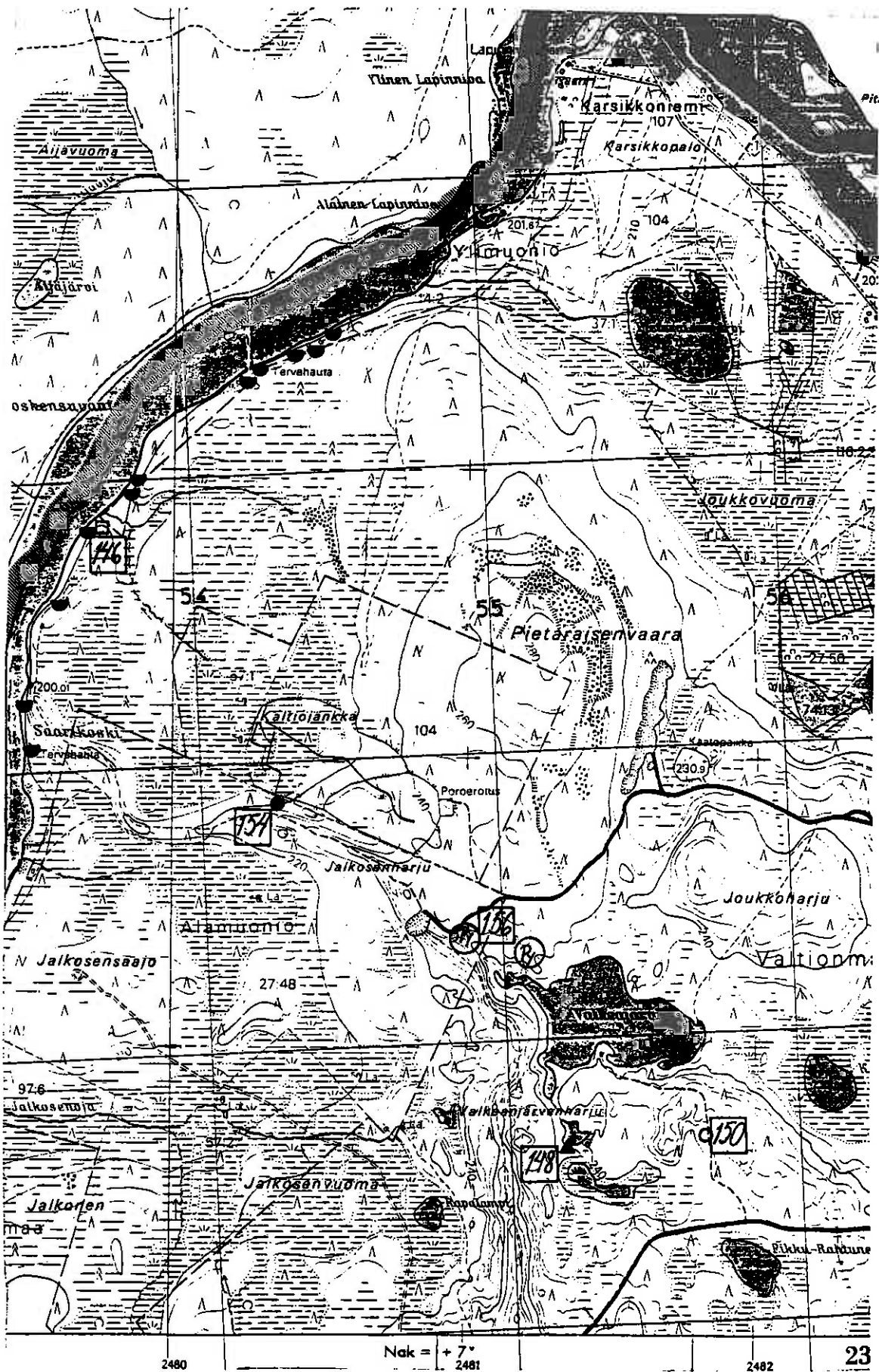
Havaintomahdollisuudet: Vaatii tarkkuutta.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

A):n lähellä hiekanotto toiminta sekä ajaminen saattavat vaarantaa jäänteen säilymistä.

Lähilöytöjä: MUONIO 154 Jalkosenharju: asuinvallipainanteet sijaitsevat n. 800 m A):sta WNW. MUONIO 148 Valkeajärvenharju: asuinpainanne sijaitsee B):stä n. 700 m SSE. MUONIO 150 Valkeajärvi S: kvartsilöytöpaikka sijaitsee täältä n. 880 m SE.

Kohteet MUONIO 146, 148, 150, 154 ja 156 sekä ainakin 12 tervahautaa

MUONIO 157 Jerisjärvi, Särkilahti

-Esihistoriallinen asuinpaikka, pyyntikuopparyhmä

Luokka: I-II

Ajoitus: Kivikausi, saamelaisaika, historiallinen aika

Lukumäärä: Asuinpaikka-/pyyntikuoppia (?) 6 - 7 kpl; liesikiveys 1 kpl; kiviesineiden löytöpaikka 1 kpl; kiuastuvan pohja 1 kpl.

Tarkastaja: Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 6.8.1994
29.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: N. 200 X 100 m (S-N)

x= 7537 06

y= 500 75

z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 14.8 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A4 B4? C5?,6 D E1,5 F3? G

Tila ja omistaja

Omistaja: Kerttu Vesterinen

Puhelin: 9696-8567

Osoite: Kemiläisentie

Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Kiinteitä rakenteita sekä esinelöytöjä KM 29514: 1-10 kvartsiteitä, -kaapimia ja -iskoksia, myös kvartsiittia.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164 sekä KARTTALIITE 157/II.

Muut liitteet: I a ja b: tiedot ja piirros tuurankärjestä;

I c: lehtikuva tuuran kärjestä.

Diat: OY n:ot 3, 22-24, 65 ja 85.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainnot maaperässä esihistoriallisia asutusmerkkejä etsittäessä. Eräopas Jari Rossin kertomus (6.8.1994) sähköasentaja Jukka-Pekka Hietalan löytämästä kiviesineestä muuntajan tienoilta heinäkuussa 1994.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Kiuastuvan/hirsikodan pohja, neliö, 3 x 3 m, jäljellä kolme seinää, joissa 3 - 4 salvottua hirsikertaa. Rakentamisessa käytetty tehdastekoisia (?), poikkileikkaukseltaan kulmikkaita rautanauvoja. Lankkukatto (?) romahtanut. N-nurkassa on kiuas, epämääräisen kolmiomainen, 4 x 2 x 0.4 m, kylmämuurattu, kivet ovat 30 - 50 cm. Sisäänkäynti ollut ilmeisesti kiukaan S-

puolella, jossa on näkyvissä vain yksi hirsikerta. Rakennusjäänteiden N-puolella, W- ja E-nurkissa on matalat kuopanteet (1 x 0.7 x 0.5 m) (2 kpl) sekä epämääräisiä kiveyksiä, joita rajoittaa W-E -suuntainen valli, 3 x 0.8 x 0.15 m.

N. 65 m A):sta NNW on

B) kaksoiskuopanne, ympärysmitat n. 6 x 4.5 m (NNW-SSE), valli epämääräinen, NW-päädystä on kelottunut kanto, halk. n. 35 cm. Kuopanteita erottaa toisistaan seinämä, pit. n. 2.5 m, lev. n. 1 m, vallin päällä on keskellä kivi, halk. n. 45 cm. Itäisempi kuopanne on neliömäinen, 2 x 2 x 0.8 m, matalan, jonkin verran kivisen vallin ympäröimä, n. 1 x 0.15 m. Läntisempi kuopanne on epämääräinen suorakaide, 1.5 x 2 x 0.05 - 0.50 m, ympärysvallin max mitat ovat 1.5 x 0.3 m, epäselvä W-reunassa. N. 3 m B):stä NE on

C) pyynti-/asuinpaikkakuoppa (?), pyöreäkulmainen suorakaide, n. 6 x 4.5 x 0.45 m (NNW-SSE), valli kivensekainen, n. 1.2 x 0.15 m, Sisämitat 3.2 x 2 m, pohjalla keskellä kivi, halk. n. 30 cm, samanlainen on myös NW-nurkassa. Rakenteen selkeyden perusteella kuoppa on aikanaan kaivettu tukevaksi, siihen on voinut liittyä puisia ja/tai kivisiä tukirakenteita.

N. 3 m C):stä NE on

D) pyynti-/asuinpaikkakuoppa (?), muoto epämääräisehkö suorakaide, 5 x 4 x 0.2 m (SW-NE), valli n. 1.5 x 0.2 m, NW-sivulla ovi(?)aukko, lev. n. 1 m, kork. n. 0.2 m, pit. n. 1.5 m. Sisäosa n. 2.5 x 1.5 m, pohja n. 1.5 x 0.7 m.

E) Tulisija, punaisen hiekan muodostama keskittymä, halkaisijaltaan n. 15 cm. Keskittymän sisällä oli kahdeksan lievästi palanutta kiveä, 3 - 10 cm. Yksi näistä muistutti kvartsiydintä, jonka vuoksi kappale talletettiin (KM 29514:).

F) Kiviesineiden löytöpaikka, muodostuu myllätystä kiven- ja hiekkansekaisesta kasasta, halkaisijaltaan n. 1 m². Tältä kohdalta oli kertomusten perusteella löytynyt sädekiviliuskeinen pohjalaisen tuuran katkelma (ks. LIITE I a-c). Tarkastusten yhteydessä eri ajankohtina samalta paikalta löytyi myös kvartsiiterä ja -iskos sekä 3 - 4 muuta kvartsi-iskosta ja yksi kvartsiitti-iskos (KM 29514:2-5).

Myös Kemiläisentien pinnasta ja profiileista löytyi mm. pari kvartsiikaavinta sekä kvartsiitti-iskos.

N. 20 m D):stä NE on

G) pyynti-/asuinpaikkakuoppa (?), soikeahko, allasmainen, n. 7.2 x 6 x 0.4 m (WSW - ENE). Valli selkeähkö, max 1.5 x 0.15 m. Sisältä pyöreä, halk. 3.5 m.

N. 6 m G):stä NE on

H) pyynti-/asuinpaikkakuoppa (?), pyöreähkö, 6.5 x 5 x 1 m (SW-NE), valli n. 1 x 0.1 m, sisämitat n. 3 x 3.5 m, muoto suppilomainen.

I) pyynti-/asuinpaikkakuoppa (?), pyöreähkö, n. 6.5 x 6 x n. 1.2 m, valli n. 2 x 0.15 m.

Muinajäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, puolukka, jäkälä, pari koivun, pajun ja männyn tainta.

B) Itäisempi: suopursu, puolukka, sammal, juolukka, vallilla kaksi mäntyä, paks. n. 15 cm, SE:ssä maatonut kanto, halk n. 30 cm, kuopan poikki on kaatonut myös mäntykelo. Läntisempi: mustikka, puolukka, sammal, vallin SE-osassa kolme mäntyä, halk. n. 13 cm, yksi N-nurkassa. Kuoppa on peitetty karsituin

männynoksin.

C) Paksu sammal, jäkälä, mustikka, puolukka, NW-nurkalla on puoliksi maaton kanto.

D) Sammalla, puolukka, mustikka, vallilla jäkälää ja sen N-osassa viisi erikokoista mäntyä, paksuudet keskim. 30 cm juurakot lienevät tuhonneet vallia. Vallin S-nurkalla maaton kanto, halk. n. 30 cm.

E) Havainto tehtiin ylös nostetun mäntykannon (halk. n. 30 cm) juurakon alta.

F) Välitön pintakasvillisuus puuttuu löytökohdista.

G) Puolukka, jäkälä, sammal, mustikka, variksenmarja.

H) Sammalla, mustikka, puolukka, reunalla kolme mäntyä, paks. 5 - 25 cm, sekä koivu, paks. 5 cm. pohjalta katkaistu kaksi halkaisijaltaan 5-senttistä mäntyä.

I) Sammalla, puolukka, mustikka, variksenmarja, reunalla kolme mäntyä, paks. 12 - 18 cm, sekä yksi kanto.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Polveileva mustikka-, puolukka- ja sammal pohjainen mäntykangas moreenikumpareen taitteessa, josta on n. 100 m jänkään (W) ja n. 400 m Jerisjärveen (E).

B) Ks. yllä; moreenikumpareen alaosassa, WNW-reunalla.

C) Mainittu jänkä tähän löytöpaikkaan nähden sijaitsee n. 100 m WSW. Kuoppa sijaitsee moreeninyppylän korkeimmalla kohdealla.

D) Ks. ed..

E) Loivasti kohti jänkää (W) viettävän, harvaa männikköä kasvavan moreenikumpareen alaosassa.

F) Loivasti kohti Särkilahtea (NE) viettävän, kivisen, N:ssä jänkäiseksi muuttuvan mäntykangasrinteen ja moreenikumpareen N-puoleisessa taitekohdassa.

G) Loivan moreenikumpareen ESE-reuna, loivasti kohti järveä (E) viettävää mäntyvaltaista, tuoreehkoa sekametsäkangasta.

H) Vrt. G).

I) Moreenikumpareen terassimaisesti päättyvä E-reuna (vrt. G) - H)).

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Sijaitsee n. 10 m WSW Kemiläisentiestä (NNW-SSE), sekä siitä kohti W risteytyvästä, läheiseen soranottokuoppaan johtavasta traktoritiestä n. 10 m SSE, ts. ao. teiden risteyksen S-puolella.

B) Kemiläisentie sijaitsee kohteesta n. 10 m NE.

C) N. 300 m kohteesta NE on Vesterisen hirsitalo, jonne vievän tilustien (SW-NE) ja Kemiläisentien välisen risteyksen ojasta kohteeseen B) on n. 8 m suuntaan WSW.

D) Sijaitsee n. 1 m SW Kemiläisentien (NNW-SSE) ojasta.

E) Kemiläisentie sijaitsee kohteesta n. 30 m E.

F) Kemiläisentien W-puolella sijaitsevasta sähkömuuntajasta kohti Epystytetyn sähkölinjan (ukkosenjohdattimen?) ensimmäisen tolpan juurella, 28 m E tien W-reunalta (muuntajalta) lukien (ja 17 m ENE tien E-puolelta lukien). Kohteesta n. 11 m WNW kulkee oja, joka lähempänä Särkilahtea alkaa mutkitella. Vesterisen ja Rossin taloon paikalta on n. 35 m E.

G) Alue rajoittuu S:ssä Vesterisen tilustien (SW-NE) ojaan, sijaiten tämän ja Kemiläisentien (SE-NW) risteyksessä, josta

rakenne edelleen sijaitsee n. 7 m E.

H) Vesterisen tilustie (SW-NE) sijaitsee n. 6 m H):sta SE.

I) Paikalta on n. 11 m Vesterisen tilustien W-puoleiseen ojaan (suunta SE)).

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja. Moreenipohjainen, paikoin kivinen kangasmaasto. Kuoppien B)-D), G)-I) valleissa kairauksen perusteella esiintyy selvä podsoli, mikä viittaa kohteiden esihistoriallisuuteen.

E) Ylösnostetun kantojuurakon alapuoli, maannoksen yläosa. Punaiseksi palanutta hiekkaa, jota ympäröi normaali podsolimaannos kivensekiasessa silttimoreenissa.

F) Hietala kertoi löytäneensä esineen n. 30 cm:n syvyydestä. Kvartsilöydöt näyttävät tulleen esiin täsmälleen samalta kohdalta, kaivetusta moreenimaakasasta.

G) Vallilla suhteellisen selkeä kaksoispodsoli. Maasto on kivistä. Kaksoispodsoli osittain näkyvissä myös E:ssä oja-profiilissa. Kuoppaa oli peitetty karsintajätteellä sekä suurella kivellä (halk, n. 90 cm), jotka ovat teiden raivausjätettä.

H) Vallissa kaksoispodsoli, jonka alemman huuhtoutumiskerroksen yläosassa oli jonkin verran hiiltä. Aiemmin kuopassa sijainneita karsintajätteitä oli jossain määrin siivottu pois, mutta oksakariketta esiintyi pohjalla huomattavasti.

I) Hieno kivensekainen siltti, pohjalla vahva hiilikerros sekä voimakkaasti huuhtoutunut tuhkerkerros. Vallilla heikko kaksoispodsoli. Kuopan pohjalla hienontunutta karsintajätettä, josta kuitenkin suurin osa raivattu pois vastikään.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä.

F) Tuurankatkelman oli Jukka-Pekka Hietala löytänyt ukkosenjohdattimen kaivu- ja asennustyön yhteydessä heinäkuun lopulla 1994. Tapauksesta kertoi eräopas Jari Rossi 6.8.1994 H. Oksalalle paikan päällä. Kvartsiteerä ja ensimmäinen iskos löytyivät tuolloin inventoinnin yhteydessä Rossin kertomuksen pohjalta. Tuurankärki jäänee Hietalan haltuun.

G)-I) havaittiin vasta 27.5.1995 Kolarin ja Muonion kansalaisopistojen arkeologian kurssiretken yhteydessä.

Laajuuden arviointiperuste: Maastohavainnot: löydöt ja topografia viittaavat alueen asutukseen jo kivikaudelta alkaen.

Luokitusehdotus perusteluineen: I-II; kohde muodostaa erittäin kiinnostavan, kulttuurisesti pitkäikäiseltä vaikuttavan alueen, joka kuitenkin lienee osittain tuhoutunut tieurien alta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Yllä mainittu ala.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Hilikka Oksala, puh. 04 22 33 78 57; eräopas Jari Rossi, puh. 9696-8569; maanomistaja Kerttu Vesterinen, puh. 9696-8567 Jerisjärvi, Särkilahti; sähköasentaja Jukka-Pekka Hietala, os.

Ratsutie, 99300 MUONIO, puh. 9696-532 709; kulttuuriryöntekijä
Mika Pouttu, puh. 9696-532 281, Muonio.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Tieurien raivaus- ja hoitotyö sekä metsänhoito saattavat vahingoittaa kohdetta. Maanomistajille on suullisesti tiedotettu kohteen luonteesta.

Lähilöytöjä: N. 1 km kohteesta 157 N on tervahauta. MUONIO 158 Kemiläinen SE, Kemiläisenjärvi NE: kivilatomus ja puuseita (?), sijaitsee täältä n. 1350 m kohti NNW. MUONIO 159 Jerisjärvi NW, Hietaranta: pyyntikuoppa/asuinpainanne (?) sijaitsee täältä n. 2500 m ESE. MUONIO 52: Keimiöniemen kalakenttä sijaitsee täältä n. 1500 m ENE.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Tiedot kohdasta F) pohjautuvat Jari Rossin kertomaan 6.8.1994 sekä Jukka-Pekka Hietalan kanssa käytyihin keskusteluihin syyskuussa 1994 puhelimitse sekä pers. comm. toukokuussa 1995 ja kesäkuussa 1996. - Mikäli B) - D) sekä G) - I) tulkitaan pyyntikuopiksi, ne ovat saattaneet olla osa jonkinlaista hangasaitajärjestelmää. Kemiläisientien pinnan alle on saattanut jäädä muitakin painanteita.

LUETTELOIMATON KIVIESINE

Kivikauden asuinpaikkalöytö, jonka FK Hilikka Oksala dokumentoi sähköasentaja Jukka-Pekka Hietalan lainattua tätä hänen Jerisjärven Särkilahdesta heinäkuussa 1994 löytämänsä kiviesineen katkelmaa tutkimusta varten Oulun yliopiston arkeologian oppiaineen toimeksiantaman Muonion kunnan inventoinnin yhteydessä toukokuussa 1995. Esine on pyynnöstä jätetty Jukka-Pekka Hietalan haltuun 27.6.1996, os. Ratsutie, 99300 MUONIO, puh. 016-532 709.

Kiviesineiden löytöpaikka F)

TUURAN KÄRKIKATKELMA 1 kpl, n. 320 g

Vihreää sädekiviliusketta, muoto kapea ja korkea, nelisivuinen, lappeita hiottu, kyljillä pilstottu pinta. Tasalappeen reunalla oleva vaalea viiltoura on peräisin löytötilanteesta aiheutuneesta kaivinkoneen kauhan terän raapaisusta. 120 x 41 x 40 mm.

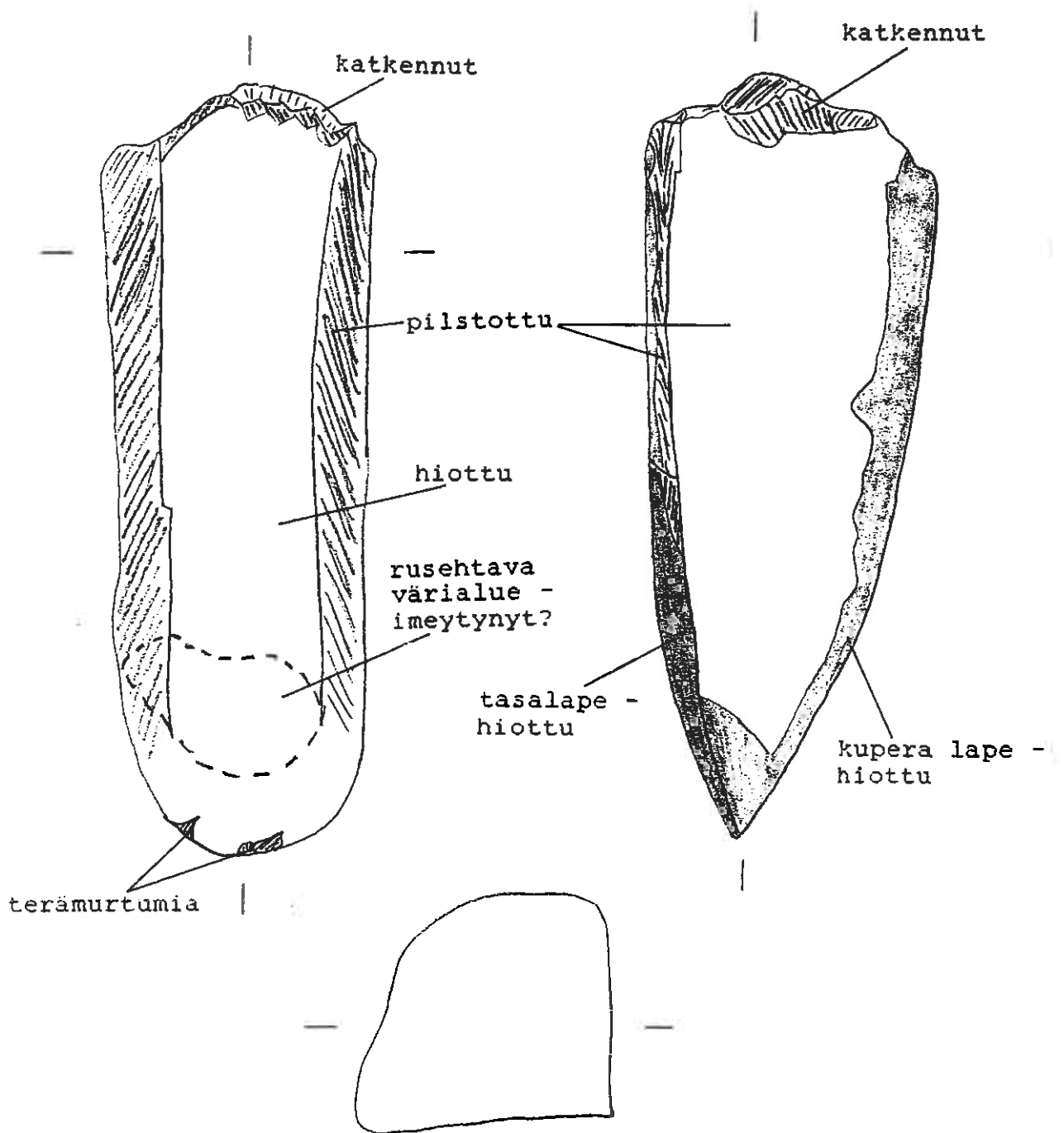
Löytöpaikka sama, josta kvartsit KM 29514: 2-5 ovat peräisin, ts. Kemiläisentien W-puolella sijaitsevasta sähkömuuntajasta kohti E vedetyn sähkölinjan ensimmäisen tolpan juurelta, n. 30 cm:n syvyydeltä, n. 35 m Vesterisen talosta W, loivasti kohti Särkilahtea (NE) viettävän kivisen ja jänkäiseksi muuttuvan mäntykangasrinteen ja moreenikumpareen juurella.
(pk 2741 02; x=7537 06; y=500 75; z=260)

Ks. kuvat LIITE I b ja c.

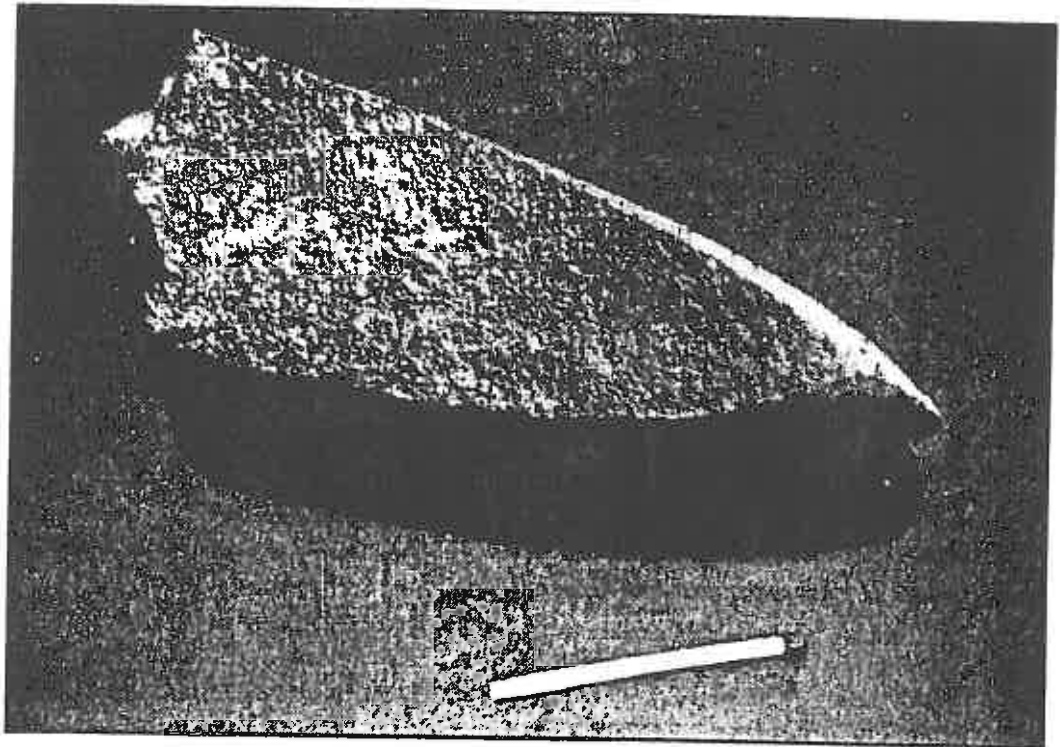
MUONIO 157 Jerisjärvi, Särkilahti

Tuuran kärkikatkelma. Jukka-Pekka Hietalan hallussa (Ratsutie, 99300 MUONIO).

1:1

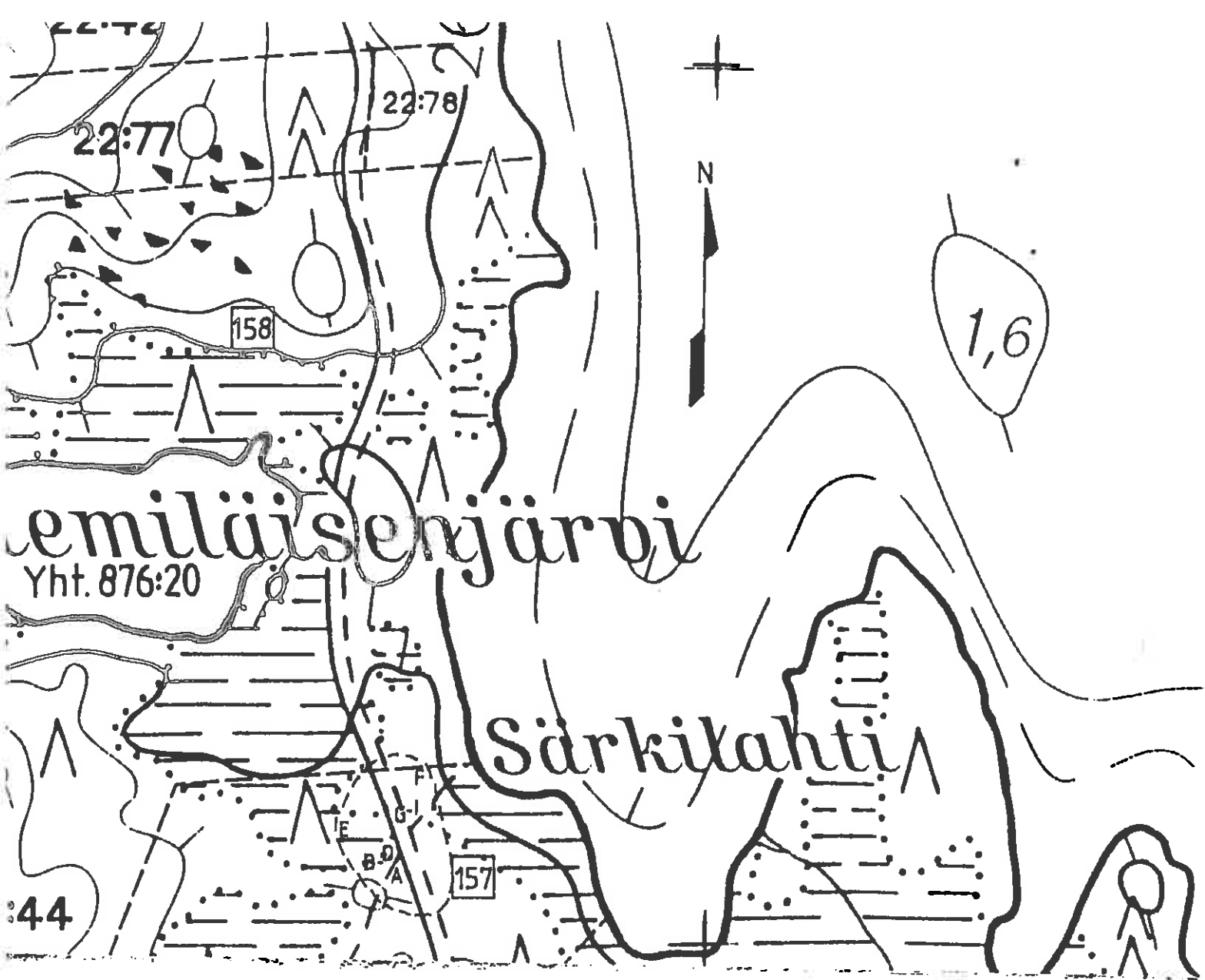

Jerisjärven rannat antavat kivikautisia viestejä

□ Jerisjärveltä on löytynyt useita merkkejä kivikautisesta elämästä. Eero Haapala
Kaan saaren ympärillä on ollut puolenkymmentä pysyvää kivikautista asuinsijaa. Muutama vilkko sitten vilmeksi löytyi kivi kirves, jonka ikä museoviraston mukaan voi olla jopa 8000 vuotta vanha. Lain mukaan muinaislöydöt ovat kansalaisomaisuutta. Löydöistä maksetaan palkkio, luvataan Museovirastosta.

Tornionlaakso 8.9.1994

KARTTALIITE MUONIO 157/II
Mittakaava 1:10 000, suurennos 150 %
Top. kartta 2741 02 B

MUONIO 158 Kemiläinen SE, Kemiläisenjärvi N

-Kivilatomus, puuseita (?), hautapaikka (?)

Luokka: II

Ajoitus: Saamelaisaika/historiallinen aika

Lukumäärä: Kivilatomuksia 1 kpl, puuseitoja 1 kpl (?)

Tarkastaja: Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 29.8.1995
9.6.1996

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: N. 300 x 300 m (?)

x= 7537 67

y= 500 46

z= 260 - 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 14 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1,4? B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Rno: 22:44

Omistaja: Yksityinen: Raili Yliniemi puh. 016-532 095

Yhteishenkilö: Pertti Yliniemi

Hotelli Olostunturi puh. 016-536 111

99300 MUONIO

016-538 585

Rno: 22:77

Omistaja: Yksityinen: Marjatta Virrankoski

Ristolantie 15 B 013

00320 HELSINKI

puh. 09-577 547

Aiemmat tiedot:

Väinö Tanner 1919: Kirje Pajalasta Julius Ailiolle 24.9.1919.

Museovirasto, Arkeologian osasto, top. arkisto. Helsinki:

"5. Nedanför Kemiläinen-bärget vid Jerisjärvi särskilda grafvar i förbindelse med kolskikt i marken (Uppllysning af gamla husbonden på Keimiöniemi)." (Tanner 1919: 3). Karttamerkintä liitteenä (Karttaliite 15/I).

Tarkastuslöydöt: Kiinteäksi muinaisjäänteeksi arveltu kivilatomus suuren (seitamaisen) kiven juurella; puuseitaa muistuttava, sahaamalla irroitettu kuusikulmainen kelopölkky.

TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164; KARTTALIITTEET 15/I, ks. kohde 15; 158/I-II, ks. kohde 158; ks. m. 157/II, ks. kohde 157.

Muut liitteet: LIITE III a-b/158 (valokuvia)

Negatiivit: H. Oksalan hallussa.

Tarkastuksen aihe: Väinö Tannerin vuodelta 1919 olevassa tiedonannossa mainitun kohteen etsintä (ks. yllä) inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Kivilatomus, pyöreähkö suorakaide, 1.5 x 1 x 0.3 m (SW-NE), näkyvissä n. 28 kiveä, 10 - 35 cm. Kivet osittain kylmämuurattu ainakin kahteen kerrokseen. Pertti Yliniemen kirjeen (19.2.1997) mukaan latomus osoittautui koiran haudaksi vuodelta 1986. Latomuksen NE-päädyssä on suuri maakivi, jonka lattea pystysivu on kohti latomusta. Kivi on kooltaan 3 x 3 x 3 m. Paikalta on näkymä järvelle. Lähialueella on useita erikoisen muotoisia suuria kivilohkareita, joissa on onkaloita.

N. 200 m A):sta N on

B) aluksi puuseidaksi arveltu karsikkokelo (?): kierteinen, rungossa kirveen iskun jälkiä, yläosaa jonkin verran muotoiltu. Alaosa lievästi hiiltynyt. Korkeus n. 3 m, paksuus n. 45 cm. Vastakappale (päärunko) on vieressä maassa, käyttämättä lahonneena. Sijainti on nyky-ympäristössä huomiota herättävä, sillä aluetta on raivattu avoimeksi. Ks. LIITE III b: Kuva 4. (Tämä ei siis ole sama kuin c)).

N. 50 m A):sta N löytyi tyven sahausjäljen perusteella keväällä -96 lähistöltä

c) katkaistu, pinnalta kelottunut ja kuusisärmäiseksi veistetty puupölkky, pit. n. 1 m, juuren halk. n. 20 cm. Kappale siirrettiin löytäjän, taidegraafikko Hilikka Ukkolan pihaan kirkonkylään, os. Kelokuja, 99300 MUONIO, puh. 9696-532 964. Havaintoalueella on muitakin kantoja, jotka ovat osittain palaneet, ja ilmeisesti ne ovat katkeilleet eri tavoin: sekä isketty kirvein, sahattu, että katkenneet luonnostaan esim. salaman iskusta. Kantojen perusteella aluetta on hyödynnetty eri aikakausina ja vuodenaikoina; kirveillä kaadetut lienevät vanhempia kuin sahatut; korkeat kannot viittaavat talvihakkuisiin.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Kivet ovat harmaajäkäläisiä, mutta mineraalipinta on osittain näkyvissä. Muu kasvillisuus sammal, jäkälä, puolukka, mustikka. Latomukseen arveltiin voidun käyttää myös vanhastaan jäkälöityneitä kiviä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Matala, loiva moreenikumpare, jota ympäröivät kiviset moreeniselänteet E:ssä ja W:ssä. Jängän reunaan (S) on n. 45 m, täältä edelleen saman verran Kemiläisenjärveen (S). Kuivahkoa mäntykangasta.

B) Kivinen moreenirinne, mäntyvaltainen, kuiva ja harvennettu kangas.

c) Yllä (kohdassa A) mainittujen moreeniselänteiden ympäröimä, kohti järveä (S) avautuva alatasanne.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

B) Kemiläisentielle n. 200 m (ENE). Näkyvyys paikalta on myös lähialueella sijaitsevaan harmaakiviseen tornirakennukseen (NE).

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Kairanäytteestä podsolikehitys puuttui, mikä viittasi kerrostumien sekoittuneisuuteen ja nuoreen ikään.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventointi n. 75 vuotta vanhan tiedonannon pohjalta.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; edellyttää lisätutkimuksia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Yllä mainittu pinta-ala, joka osuu myös alueen N-puoleiseen tonttimaahan no. 22:77.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät; metsän hakkuu ja tonttimaatoiminta voivat hävittää viitteitä alueen vanhasta kulttuurista.

Opas: H. Oksala; H. Ukkola

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Kaavoitettu tonttimaaksi; alueella suoritettu puiden harvennusta. Nämä seikat vaarantavat kohteen mahdollisen muinaisjäännösluonteen. Kaavoittaja Tunturilapin Suunnittelu Oy/Olli Kivinen puh. 016-538 541.

Lähilöytöjä: MUONIO 157 Jerisjärvi NW, Särkilahti: esihistoriallis-historiallinen pyynti- ja asuinpaikka sijaitsee täältä n. 600 m SSE. MUONIO 6, 17 ja 52 Jerisjärvi, Keimiöniemi: kivikautiset löytöpaikat, seita sekä historiallisen ajan kalakenttä sijaitsevat täältä n. 1650 m E.

N. 350 m kohteesta 158 NE sijaitsee tervahauta. Vanhaan lappalaisasutukseen viittaavat myös Kemiläisen rinteeseen eteläpuolen kohteet MUONIO 38: vaadinten lypsykaarre sekä MUONIO 39 ja 41: kala- ja asuinkentät Särkijärven rannalla, samoin koko Jerijärven alueen muu runsas muinaisjäännöskanta.

Jatkotoimenpiteitä: Maanomistajille ja kaavoittajalle tiedotettu kohteesta 5.2.1997 ja 11.3.1997. Ennen rakennustöiden aloitusta erityisesti kaavoitetuissa kohdissa Kemiläisen rinteeseen kaakkoisosassa, Kemiläisenjärven pohjoispuolella tulisi suorittaa ainakin koekuopitusta kiinteää muinaismuistoa koskevien viitteiden tarkistamiseksi ja rauhoitusta koskevien jatkotoimenpiteiden ratkaisemiseksi mahdollisten maalöytöjen pohjalta.

Latomuksella (A) ei 10 vuotta vanhana koiran hautana vielä ole rauhoitusarvoa.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Kohde muistuttaa Jassanmaata Tiurajärvellä (MUONIO 108): molempiin liittyy perinnettä hautaamisesta. Myös Muonion

Karsikkoniemeen liittyy traditio alueella sijainneesta
lappalaishautausmaasta (ks. Vahtola 1991: 204).

MUONIO 159 Jerisjärvi W, Hietaranta I

-Pyyntikuoppa/asuinvallipainanne (?)

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi ?

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 5.8.1994

29.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 6 x 8 m

x= 7536 43 y= 501 93 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15.8 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A4 B C3,6 D E5 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot painanteesta sekä muutamista palaneista kivistä.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164.

Tarkastuksen aihe: Vuonna 1994 tehdyn havainnon uusinta.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):
Pyyntikuoppa/asuinvallipainanne (?), matala, pitkänomainen, 8 x 6 x 0.4 m (ESE-WNW). Ympärillä epämääräinen valli, korkeus 0 - 30 cm, kuopanteen sisäosa n. 3.5 x 1.5 m. Rikkoutuneissa pinnan kohdissa havaittavissa muutamia palaneita kiviä. Kuopanteelta n. 25 m SW, käännettyjen juurakoiden alla esiintyi niinkään palamisen rapauttavia kiviä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Jäkälä, variksenmarja, mustikka, sammal.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kivikkoinen, harvaan kasvava mäntykangas, jossa on muutamia kuusiakin, kumpareen harjanteen ylin kohta, joka loivasti viettää kohti Jerisjärven rantaa, n. 100 m NE.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Uudehko hirsihuvila sijaitsee kohteesta n. 50 m NE. Tilus-/metsäautotie (SE-NW) kulkee kohteesta n. 25 m SW. Mahdollisesti tie halkaisee esihistoriallisen kulttuurialueen.

Löytösvyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja; rikkoutuneessa maanpinnassa havaittujen palaneiden kivien lähiympäristö koostui voimaakkaasta huuhtoutumiskerroksesta ja kaiken kaikkiaan podsolikerrostumasta. Juurakoissa maaperä oli kivensekaista silttimoreenia.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; eihistorialliselta vaikuttava kiinteä jäännös.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue; vähintään moreenikumpare, jolta havainnot tehtiin.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät; tie läpäisee kumpareen.

Opas: Hilikka Oksala, puh. 04 22 33 78 57.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys: Painanteen päältä on ajettu metsätyökoneella. Metsän hoito ja harvennus sekä tien käyttö aiheuttaa paikalla rasiitetta muinaisjäännöksen suhteen.

Lähilöytöjä: MUONIO 157 Jerisjärvi NW, Särkilahti: esihistoriallinen asuin- ja/tai pyyntipaikka sijaitsee täältä n. 1350 m WNW. N. 500 m kohteesta 159 kohti ESE on tervahauta. N. 750 m kohteesta SE on asumuksen pohja. N. 1060 m täältä SSE on erityisesti lapinkotaliesistä koostuva löytöalue, MUONIO 160 - 164.

MUONIO 160 Jerisjärvi, Heinäniemi I

-Liesiä

Luokka: II

Ajoitus: Saamelaisaika (?)

Lukumäärä: 2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 30.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 30 x 5 m (S-N)

x= 7535 08 y= 502 17 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.5 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C D3? E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä rakenteista: kahdesta liedensijasta maastossa.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164.

Tarkastuksen aihe: Jorma Vaattovaaran tiedonanto 7.8.1995 pihapiirinsä muinaisista asutusjäänteistä inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Liesi, pyöreä, halkaisijaltaan 1 m, reunakehällinen, näkyvässä kuusi harmaajakäläistä kiveä, kooltaan 10 - 15 cm.

N. 25 m A):sta N on

B) Liesi, pyöreäkulmainen suorakaide, 1 x 0.8 x 0.03 m (SE-NW), kehässä 12 kiveä, kooltaan 5 - 20 cm.

Kyseessä näyttäisivät olevan ns. lapinkotaliesien sijat.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Jäkälä, mustikka, puolukka.

B) Sammal, jäkälä, kanerva, mustikka.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Tasainen, hieman kivinen, harvahkoon mäntyä kasvava jäkäläkangas, josta Jerisjärven rantaan (E) on n. 650 m.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Poroaita (SW-NE) sijaitsee 40 - 50 m liedestä S, ja Vaattovaaran taloon (S) on paikalta n. 150 m.

B) Sähkölinja (SW-NE) sijaitsee paikalta on n. 30 m N.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Turpeen alla hiiltä ja voimakas podsoli hienossa hiekassa.

B) Podsoli heikohko karkeassa hiekassa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa Jorma Vaattovaaran tiedonannon ja rva Kaija Vaattovaaran opastuksen pohjalta.

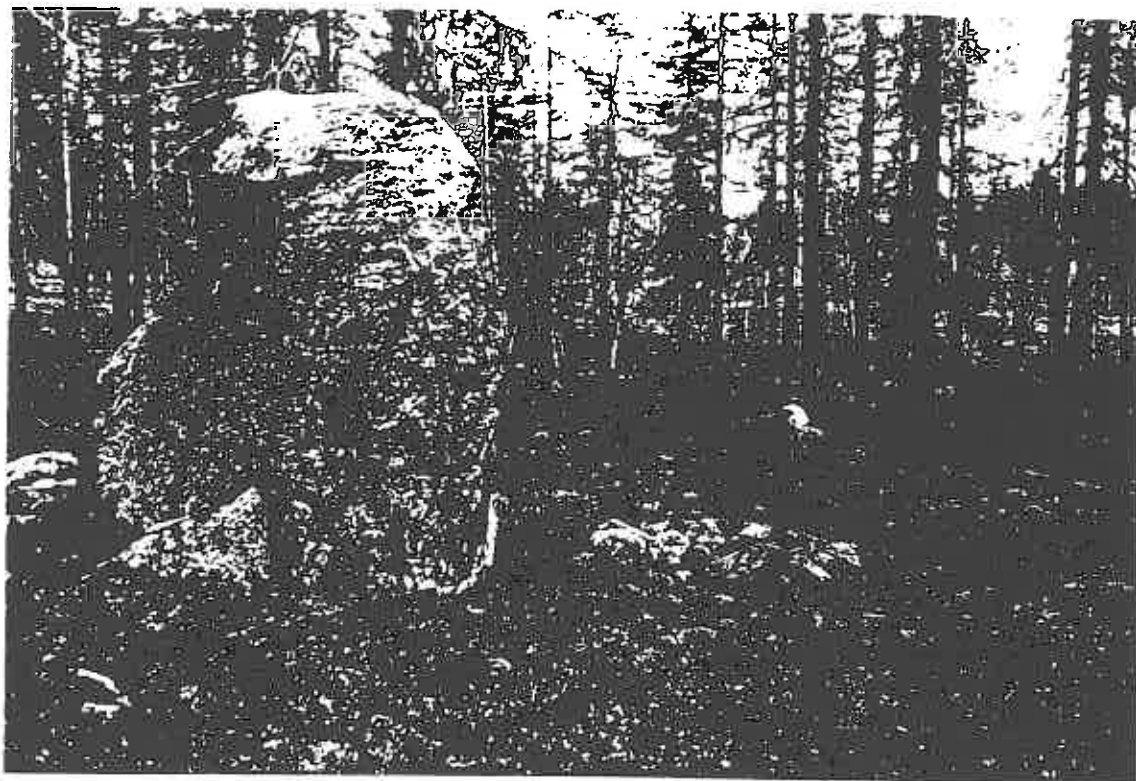
Luokitusehdotus perusteluineen: I - II; liesien lukuisuus saattaa viitata laajaan saamelaisperäiseen muinaisasutukseen paikalla.**Ehdotus suoja-alueeksi:** Lakisääteinen minimisuoja-alue; kaikki Heinäniemen esiintymät.**Havaintomahdollisuudet:** Kohtuullisen hyvät opastettaessa; vaatii poroaitojen läpäisyä.

Opas: Rva Kaija Vaattovaara, Jerisjärvi, Heinäniemi, Muonio, puh. 9696-529136.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Aluetta hyödynnetään jatkuvasti poronhoidossa, joka tuskin aiheuttaa haittaa.

Lähilöytöjä: MUONIO 161 - 164 Heinäniemestä Kalasatamalle: asumuksen pohjia, liesiä, kivipiirros, tervahautoja ja kiuasuuni sijaitsevat kohteen 160 N-, W- ja S-puolilla 150 - 500 metrin etäisyydellä.

Kuva 3.
Kivilatomus ja maakivi
(A), taustalla
Kemiläisentie.
Kuv. W-E.

Kuva 4.
'Puuseita' (B) (?),
Hilkka Ukkola (150-160
cm) sekä Keski-Aasian
paimenkoira Ami.
Taustalla Pallas ja
Heimiötunturi.
Kuv. W-E.

Kuv. H. Oksala 1996

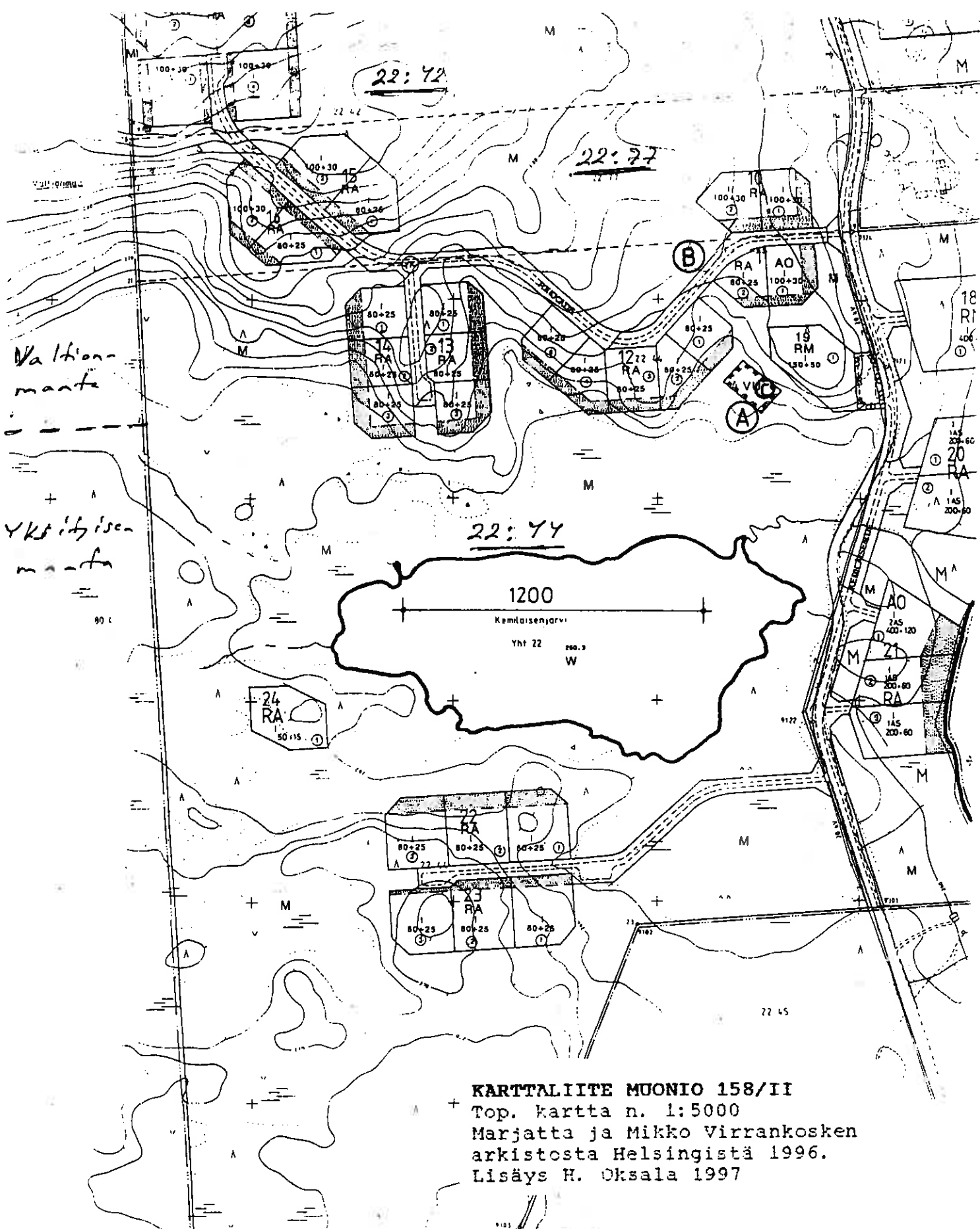
MUONIO 158 Kemiläinen SE, Kemiläisenjärvi

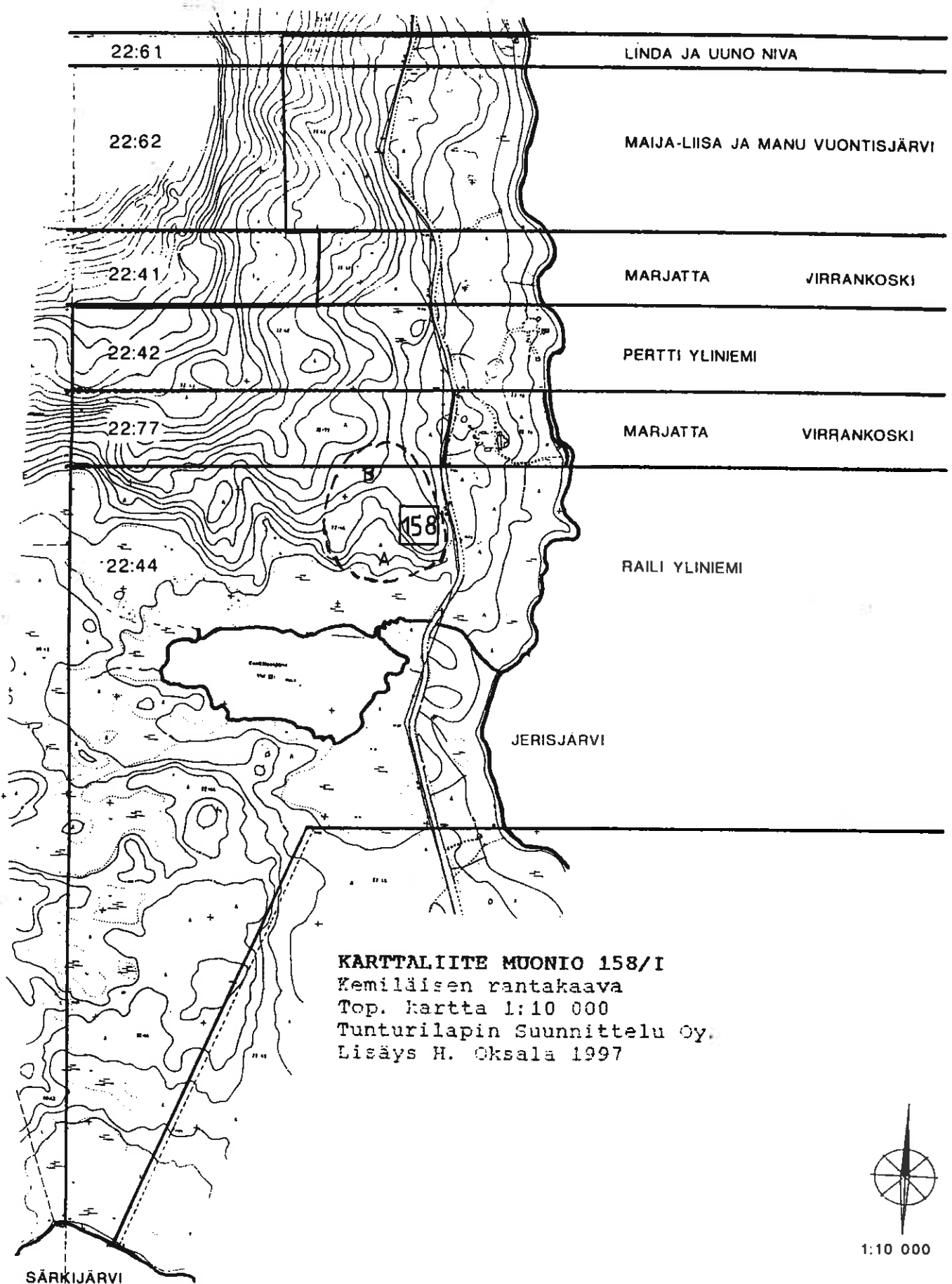

Kuva 1. Kivilatomus (A) suuren maakiven S-puolella.
Kuvaussuunta S-N.

Kuva 2. Kivilatomus ja maakivi (A), kuv. E-W.

MUONIO 161 Jerisjärvi, Heinäniemi II

-Asumuksen pohja

Luokka: II

Ajoitus: Historiallinen aika

Lukumäärä: Asumuksen pohja 1 kpl; liesi 1 - 2 kpl;
asuinpaikkakuoppa 1 kpl.

Tarkastaja: Hilka Oksala Tarkastusaika: 30.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 3 x 4 m (S-N)

x= 7535 18 y= 502 06 z= 275

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.3 km Muonion kirkosta
ESE.Hoito ja kunto

A1,4 B1,4? C D3? E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen/porolaidunmaata.

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä muinaisjäännösrakenteesta.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

.Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164.

Tarkastuksen aihe: Jorma Vaattovaaran tiedonanto 7.8.1995
lähiseudun muinaisjäännöksistä inventoitaessa.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat:
leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat,
kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat,
leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet,
kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Asumuksen pohja, joka koostuuA) kaksoisliedestä. Tämän suurempi puolisko (E) on neliömäinen,
1 x 1 x 0.15 m, ja se sisältää n. yhdeksän kiveä, keskikooltaan
30 cm, näyttää keskeltä avoimelta, mutta karikkeen alla tuntuu
kiveys. Välittömästi tämän W-puolella on pienempi, lievästi
suorakaiteen muotoinen liesi, n. 1 x 0.5 x 0.03 m (S-N),
sisältäen n. viisi reunakiveä, kooltaan 10 - 30 cm. Keskellä
karikkeen alla tässäkin tuntuu laattakiviä. Liedet on
kylmämuurattu muotoonsa. Koko rakenteen pinta-ala on 1.5 x 1 m
(W-E).

N. 2 m A):sta N on

B) asuinpaikkakuoppa, soikeahko, pienikokonen 1.5 x 1 x 0.4 - 0.3

m (E-W).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Karike, sammal, puolukka, variksenmarja.

E-päässä kasvaa mänty, paksuudeltaan 7 cm.

B):n kasvillisuus on tiheämpää: pohjalla on paksu sammal, lisäksi puolukkaa, variksenmarjaa ja jäkälää.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti polveilevaa, harvaan kasvavaa, puolukkapohjaista mäntykangasta.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Poroaidan veräjä sijaitsee löytöpaikalta n. 200 m W. Vanha polku (SW-NE) kulkee n. 20 m kohteesta NW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A):ssa ei esiinny podsolia.

B): Pohjalla turpeen alla hiiltä sekä huuhtoutumiskerros, joka kuitenkin puuttuu kuopanteen reunoilta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa tiedonannon ja opastuksen pohjalta.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (ks. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimi.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät oppaan johdolla.

Opas: Kaija Vaattovaara, Jerisjärvi, Heinäniemi, Muonio, puh. 9696-529136.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys: Alue on porolaidunta, mikä tuskin rasittanee muinaisjäänteitä.

Lähilöytöjä: MUONIO 160, 162 - 164 Heinäniemestä Kalasatamalle: asumuksen pohjia, liesiä, kivipiirros, tervahautoja ja kiuasuuni sijaitsevat kohteen 161 W- ja S-puolilla 150 - 500 metrin säteellä.

MUONIO 162 Jerisjärvi, Heinäniemi, Vaattovaara

-Esihistoriallinen asuinpaikka (?)

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/saamelaisaikainen/historiallinen?

Lukumäärä: Kivipiirroksia 1 kpl; liesiä 1 kpl; rakennuksen pohja (?) 1 kpl.

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 30.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 85 x 20 m (NW-SE)

x= 7535 00 **y=** 502 27 **z=** 265

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.3 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1,4 B1 C5,6 D3? E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Kaija ja Jorma Vaattovaara

Puhelin: 9696-529136

Osoite: Jerisjärvi, Heinäniemi **Postitmp:** PPA 1, 99300 MUONIO

Aiemmat tiedot: Jorma Vaattovaaran tiedonanto 7.8.1995.

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisrakenteista.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164.

Muut liitteet: LIITE I/162: luonnos kivipiirroksista.

Tarkastuksen aihe: J. Vaattovaaran tiedonantojen tarkistaminen inventointiin liittyen.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Kivipiirros, laakealla, kookkaalla ja pyöreähköllä irtokivellä, jonka halkaisija on n. 37 cm ja paksuus n. 10 cm. Keskellä, mutta lähellä reunaa on venettä muistuttava kaiverrus n. 10 x 10 cm laajalla alueella (ks. luonnosliite I/162). Ääriviivojen leveys on n. 0.5 cm, ja piirrosuran syvyys 1 - 2 mm. Rva Vaattovaaran tiedon mukaan paikalla ei ole koskaan tunnettu esim. rajapyykkiä.

N. 80 m A):sta SE on

B) liesi, pyöreä ja pieni, halkaisijaltaan 0.5 m, korkeus n. 5 cm, keskeltä avoin, näkyvissä 4 - 5 reunakiveä, kooltaan 5 - 10 cm.

N. 20 m A):sta ESE on

C) rakennuksen pohja (??), erittäin maatunut hirsikasa n. 2 x 1 m laajalla alueella.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Harmaajäkälä, reunoilla sammal, puolukka ja mustikka.

B) Harmaajäkälä, sammal, puolukka, jäkälä.

C) Kulunutta nurmikkaa suuren kuusen alla.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Pihamaata laakeassa kangasmetsässä. Jerisjärveen (E) on n. 320 m.

B) Pihamaata, loivasti kohti Jerisjärveä (n. 100 m SE) laskevaa kosteutuvaa puolukkapohjaista mäntykangasta.

C) Vaattovaaran keskellä tasaista piha- ja puutarhamaata, nurmikon reunassa.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Vaattovaaran päärakennus sijaitsee löytöpaikasta n. 30 m ENE. Peltinen varastorakennus sijaitsee kuvakivestä n. 8 m NNW.

B) Huvila- ja saunarakennus sijaitsee löytöpaikasta n. 6.5 m SSE. Heinäniemen tie (SW-NE) sijaitsee täältä n. 25 m NNW.

C) Päärakennuksesta n. 15 m S.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Pintahavainto. Kivessä esiintyy punaista maalia, joka on peräisin kivellä tuetun leikkimökin nurkasta.

B) Karkeahko hiekka, ei podsolia.

C) Pintahavainto.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä Jorma Vaattovaaran tiedonannon ja rva Vaattovaaran opastuksen pohjalta.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; etenkin kivipiirroksen alkuperä vaatii lisäselvitystä.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteiden ympärillä.

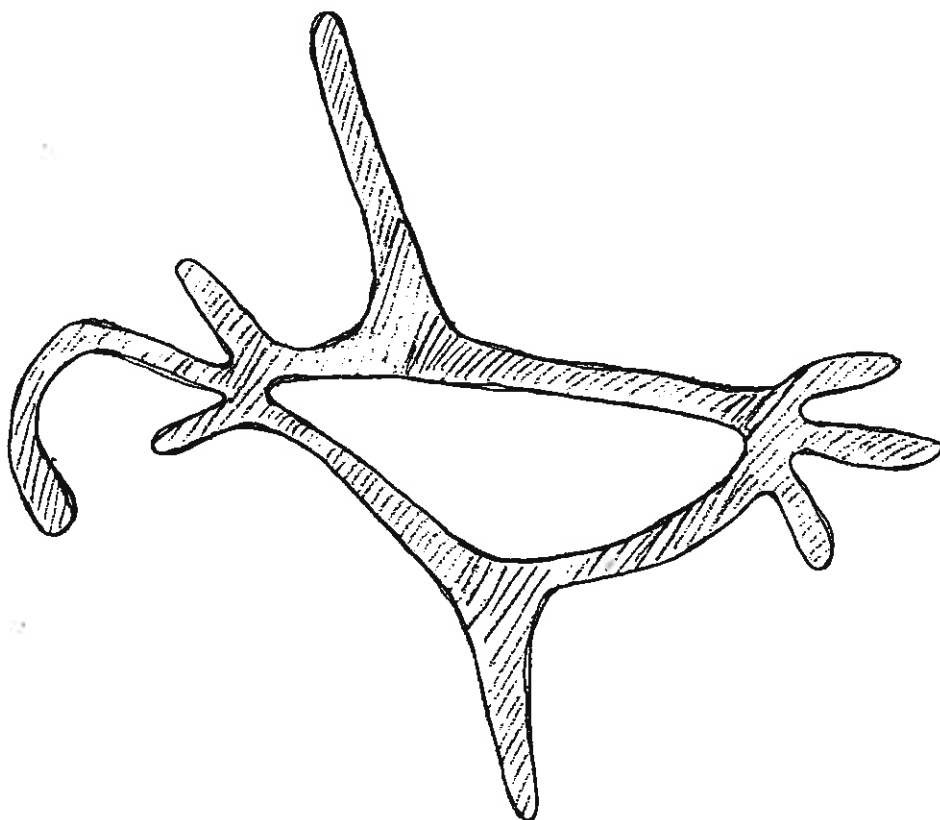
Havaintomahdollisuudet: Hyvät opastettaessa.

Opas: Rva Kaija Vaattovaara, Jerisjärvi, Heinäniemi, Muonio.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Kohteet sijaitsevat pihamaalla, jonka normaalit työt saattavat ajoittain altistaa kiinteitä löytöjä.

Rivipierros (A) n. 1:1

Lähilöytöjä: MUONIO 160 - 164 Heinäniemestä Kalasatamalle:
asumuksen pohja, liesiä, tervahautoja ja kiuasuuni sijaitsevat
kohteen 162 N-, NW- ja SSE-puolilla 150 - 500 metrin säteellä.

MUONIO 163 Jerisjärvi, Kalasatama

-Tervahauta ja kiuasuuni

Luokka: II

Ajoitus: Historiallinen aika (tervahauta 1930-l.)

Lukumäärä: Tervahautoja 1 kpl; kiuasuuneja 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 30.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: N. 85 x 15 m

x= 7534 53 y= 502 28 z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.8 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1? B1 C6 D3? E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen ?/Kylätoimikunta?

Aiemmat tiedot: Tiedonantaja Jouko Saari, Muonio, Jerissaari (Muotkavaara) puh. 9696-8524.

Tarkastuslöydöt: Yllä mainitut havainnot kiinteistä muinaisjäännöksistä.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164.

Tarkastuksen aihe: Tiedonantoon perustuvan kohteen tarkastus inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Tervahauta, pyöreähkö, allasmainen, 14 x 13 x 0.4 m (SE-NW), valli n 2 x 0.2 m, lisävallit SE- ja NW-sivuilla, mitoilta n. 3 x 0.2 m, välissä n. 1.5 m leveä oja. Ränniaukko kohti ENE, 2 x 0.1 m, ränni n. 8 x 1.5 m, vallien (n. 1.5 x 0.5 - 1.3 m) reunustama. Suulla säilynyt puisia tukirakenteita.

N. 65 m A):sta SE on

B) kiuasuuröykkiön jäännös, nelikulmainen, n. 3 x 3.5 x 0.7 m (E-W), kivet 5 - 60 cm, palaneita ja harmaajakäläisiä. Reunalla näkyvissä jälkiä kylmämuurauksesta, joka on osittain hajonnut. Röykkiön ympärillä on 2 - 3 kuoppaa, joista

1) sijaitsee n. 2 m B):stä SW, on halkaisijaltaan 1 m ja syvyydeltään n. 0.5 m; 2) sijaitsee B):stä n. 1 m SSE, ja on kooltaan n. 1.5 x 1 x 0.5 m (W-E). Röykkiön WSW-reunalla on lisäksi 3) oja, n. 2 x 0.5 x 0.3 - 0.1 m (S-N).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, suopursu, mustikka, puolukka, matalaa koivuntainta (kork. n. 1 m), pajua, kuusen ja männyn taimia.

B) Sammal, puolukka, koivuntaimi, n. 3 mäntyä, paksuuksiltaan 12 - 25 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Tasainen jänkäisen mäntymetsän terassin E-reuna. Jerisjärven rantaviiva sijaitsee n. 50 m E.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Kalasataman päärakennuksen SW-nurkka sijaitsee tervahaudasta n. 25 m NE.

B) Kalasataman ulko-WC sijaitsee röykkiöstä n. 15 m SE, ja hirsikota n. 30 m E.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Tiedonannon pohjalta inventoinnin yhteydessä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen suoja-alue kohteiden ympärillä sekä niiden välinen alue.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät - sijainti talous- ja vapaa-ajan miljöössä.

**Opas: Jouko Saari (?), Jerissaari;
Kaija Vaattovaara, Heinäniemi
puh. 9696-529 136;
Hilkka Oksala.**

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Kohde tiedonannon mukaan kylätoimikunnan hoitama - rakennusten ympäristö hoidettua, osin virkistyskäytössä.

Lähilöytöjä: MUONIO 162 Jerisjärvi, Heinäniemi, Vaattovaara: liedensija (asuinpaikalla) sijaitsee täältä n. 250 m N; Kohteet MUONIO 160 - 162, 164 sijaitsevat täältä max n. 750 m N - NNW; MUONIO 168 Jerisjärvi, Muuraisaari S: lappalaisasuinpaikka sijaitsee täältä n. 1400 m SE; MUONIO 47 Muuraisaaren "Mulkku": kesähautapaikka sijaitsee täältä n. 1450 m SE.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Rva Vaattovaaran kertoman mukaan ao. tervahaudassa on poltettu tervaa viimeksi vielä hänen nuoruudessaan 1930-luvulla.

MUONIO 164 Jerisjärvi, Junkonniemi, Ulkuvaara S

-Esihistoriallinen asuinpaikka ja tervahauta

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/historiallinen aika

Lukumäärä: Liesiä n. 3 kpl; tervahauta 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 30.8.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 40 x 40 m (?)

x= 7535 18 y= 501 94 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A4? B C5,6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisrakenteista (ks. yllä ja alla).

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164.

Tarkastuksen aihe: Opastetun inventoinnin tuloksena tehdyt löydöt.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Liesialue, jossa havaittiin ainakin kolme maatonutta, reunakehällistä ja keskeltä avointa liettä yllä mainitulla alalla. Muodoltaan liedet olivat pyöreitä ja suorakaiteita. Välittömästi liesien W-puolella oli

B) pienikokoinen tervahauta, pyöreä, halkaisijaltaan n. 5 m, ympäröivä n. 1 x 0.2 m, ränniaukko kohti W, alla säilynyt tukihirsiä, joiden paksuus n. 15 cm.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Harmaajäkälä kivien pinnalla, poronjäkälä, puolukka.

B) Jäkälä, puolukka.

MUONIO 165 Särkilompolo SE

-Asuinvallipainanteita (?) ja pyyntikuopparyhmä

Luokka: II

Ajoitus: Kivikautisia/esihistoriallisia (?)

Lukumäärä: 2 asuinvallipainannetta, 6 pyyntikuoppaa, yhteensä 8 kuopparakennetta

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 1.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 11 OLOSTUNTURI (1968)

Pinta-ala: a)-b) 25 x 10 m (SE-NW); c)-h) n. 40 x 10 m (SE-NW);

a)-h) yht. n. 95 x 40 m (W-E)

x= 7533 95

y= 495 73

z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11.5 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A B1? C3,6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: 8 kiinteää kuopparakennetta.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 167.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydöksen arviointi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

ALUE I (a-b):

a) Asuinvallipainanne, pyöreä, halk. 8 m, syv. 70 cm, valli max. 2.5 x 0.1 m, sisäosa sokeahko 3.5 x 2.5 m (SW-NE).

N. 3 m a):sta NW on

b) asuinvallipainanne, pyöreäkulmainen neliö, 6 x 6 x 1.5 m, valli max 2.5 x 0.1 m.

ALUE II (c-h):

N. 80 m a):sta E on

c) pyyntikuoppa, pyöreähkö 5 x 5 x 0.2, valli heikko, 1 - 2 x 0.1 m, sisäosa soikeahko, n. 2.5 x 2 m (SE-NW).

d)-h) Viisi muuta pyyntikuoppaa, kaikki kuusi n. 35 m pitkässä jonossa (SE-NW), kuoppien keskinäiset etäisyydet toisistaan

vaihtelevat 2 - 3 m. c)-e):n pituusakselit samat kuin c):llä, f)-h) pituusakselit (SW-NE). Suurin kuopista on jonon SW-päässä sijaitseva

g) pyyntikuoppa, soikea, n. 7 x 5 x 1.2 m, valli n. 1.5 x 0.04 m, sisäosa n. 4.3 x 4 m.

Muut ovat mitoiltaan c):n ja g):n väliltä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

a) Sammal, jäkälä, puolukka, variksenmarja, kaksi mäntyä, joiden paksuudet ovat 5 cm.

b) Pohjakasvit samat kuin a):ssa; lisäksi koivunvesa ja kaksi kuusta.

c)-h) Sammal, puolukka, variksenmarja, koivunvesoja, reunoilla joitakin mäntyjä ja kuusia.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jängän ympäröimän, kumparemaisena hiekkaselänteen N-pään W- (a-b/ALUE I) ja E-reunat (c-h/ALUE II). W-reunalta jängän reunaan (W) on n. 15 m. Jängän keskellä W:ssä virtaa Juuvanoja (S-N). Järven rantaan paikalta on 100 - 200 m N. Harvaan mäntyä kasvava kuiva jäkäläkangas.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Metsäautotie (SW-NE) 400 - 500 m E.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

a) Karkeahko hiekka. Reunoilla kaksoispuodsoli, joista ylempi on heikompi. Pohjahiekka hyvin huuhtoutunut.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuurintutkijan inventointilöytö elokuun lopulla 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kiinnostava kokonaisuus, mutta virhelähteet mahdollisia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimi kohteen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Alueella on suoritettu hakkuita.

a):ssa on poltettu nuotiota.

b):tä on täytetty karsintajätteillä.

Lähilöytöjä: MUONIO 49 Särkilompola, Kalanviljelylaitos: historiallisen ajan pato sijaitsee täältä n. 1770 m NE; MUONIO 25 Särkijärvi, Karhunoja: rautakirveen löytöpaikka sijaitsee täältä n. 2270 m NNE. MUONIO 22 Särkijärvi, Tervakuru: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 2330 m ENE.

MUONIO 166 Särkijärvi E, Kropiovaara W

-Liesi

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/historiallinen (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 1.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: Halk. n. 10 m

x= 7535 46 y= 500 10 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 14,9 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä muinaisliedestä.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 164.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydön tarkistus.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Liesi, pyöreä, 1.5 x 1.5 x 0.15 m, näkyvissä n. 27 harmaajakäläistä kiveä, koot 5 - 25 cm, osa palaneita. Kivet kylmämuurattu osittain kahteen kerrokseen. Sisäpuolella näkyy kolme kiveä, joiden alla oleva pohja ilmeisesti kivetty kokonaan.**Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:**

Sammal, puolukka, mustikka.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Särkijärvestä (n. 40 m W) loivasti kohoavan, harvaa mäntyä kasvavan kangasharjanteen E-sivulla, Kropiovaaran W-laidalla.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto. Lieden sisältä saatuun kairanäytteeseen osui vahva hiilikerros heti turpeen alla sekä edelleen huuhtoutumiskerroksen alla punaiseksi palanut hiekka.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijä Mika Poutun löytö inventointireitiltä 28.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; hyvin säilynyt, mutta varsin tavanomainen löytö.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimi kiveyksen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio, tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä: N. 160 m liedestä S on tuvanpohja, ja edelleen n. 360 m S tervahauta. Heinäniemen löytökompleksi MUONIO 160-164 (liesiä, asumuksen pohja, kivipiirros, tervahautoja, kiuasuuni) sijaitsee täältä 1650 - 2050 m E/ESE; MUONIO 159 Jerisjärvi NW, Hietaranta, asuinvallipainanne/pyyntikuoppa (?) sijaitsee täältä n. 2300 m NE; MUONIO 157 Jerisjärvi NW, Särkilahti: esihistoriallinen asuin-/pyyntipaikka sijaitsee täältä n. 2250 m NNE.

MUONIO 167 Särkijärvi, Rajavartiosto

-Kvartsiitti- ja kvartsiydinten löytöpaikat sekä rakennuksen perusta

Luokka: II-III

Ajoitus: Kivikausi, historiallinen aika

Lukumäärä: Kaksi iskosta; rakennuksen kivijalka 1 kpl.

Tarkastaja: Hilka Oksala Tarkastusaika: 1.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 11 OLOSTUNTURI (1968)

x= 7536 19

y= 497 55

z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 10.7 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A4? B4? C5 D3 E1/5 F G

Tila ja omistaja

Omistaja: Rajavartiosto

Puhelin: 9696-536 721

Osoite: Särkijärvi

Postitmp: PPA 1, 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: KM 29515: 1-2 kvartsiitti- ja kvartsiydin.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 176.

Diat: OY n:o 66.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisten asutusmerkkien inventointi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Yksittäinen valkeanharmaa kvartsiittiydin ilman muita selkeitä havaintoja kivikaudentyyppisestä tai myöhemmän ajan esihistoriallisesta asumistoiminnasta ao. paikalla.

N. 140 m A):sta SW on

B) yksittäisen valkean, mutta jäkälöityneen ja rapautuneen kvartsiytimen löytöpaikka, jonka ympäristöstä ei myöskään tehty muita esihistorialliseen kulttuuritoimintaan viittaavia havaintoja.

C) Rajavartioalueen W-reunalla, ylärinteen tasanteella, kerrostalon SE-puolella on suuren rakennuksen laaja kylmämuurattu kivisokkeli, jonka W-päädystä on kapea portaikko.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) -B) Pinnalla kariketta.

C) Päällä kasvaa taimikko, mm. koivuja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Löytöpaikka oli kivikkoisen moreenikumpareen ylätasanteen SE-reunan alla, pihamaan reunalla, jonka S-puolella oli harvaa männikköä kasvava, kohti Särkijärven rantaa (n. 100 m S) viettävä kangasrinne. Paikka sopisi hyvin jo kivikautiseen asumiseen, iskosaineksen työstö- ja hakupaikaksi.

B) Moreenitasanne, josta on järven rantaan n. 70 m SE.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Löytöpaikka oli n. 15 m rajavartioston E-puoleisen rivitalon päädyistä SSW, ja n. 10 m pyykkitelineestä SSE.

B) N. 40 m päällikön talosta NW. Päällikön talon alue muodostaa ihanteellisen esihistoriallisen asuinpaikkatasanteen järven rannalla, mutta kivenkappaleen lisäksi muita selkeitä viitteitä esihistoriallisesta asutuksesta ao. paikalla ei havaittu.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintapöimintalöytöjä A) hiekansekaisesta moreenista, B) hienosta hiekasta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä iltapäivällä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II - III; vähäiset löydöt ja voimakas rakentaminen alueella ovat saattaneet tuhota kivikaudentyypisen asutuksen perusteella.

Opas: H. Oksala**Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:**

Piha-aluetta, joka lienee varsin aktiivisessa käytössä.

Lähilöytöjä: MUONIO 25 Särkijärvi, Karhuoja: rautakirveen löytöpaikka sijaitsee täältä n. 1080 m W; MUONIO 22 Särkijärvi, Tervakuru: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 1050 m SSE. MUONIO 40 Särkijärvi, Siepinlahti: pato historialliselta ajalta, sijaitsee täältä 1300 m NE.

MUONIO 168 Jerisjärvi, Muuraissaari S

-Kodan- ja liedensija; esihistoriallinen asuinpaikka

Luokka: I - II

Ajoitus: Esihistoriallinen aika ja saamelaisaika

Lukumäärä: Kodansijoja 1 kpl, liedensijoja 2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 2.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 11 x 8 m (S-N)

x= 7533 62 y= 503 24 z= n. 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 17.9 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa ?/Metsähallitus Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 Postitmp: 95700 PELLO

Urpo Kinnusen mukaan saari on ollut Jerissaaren asukkaiden yhteiskäytössä.

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisjäännöksistä; ks. yllä.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 171.

Tarkastuksen aihe: Opastettu kohde Jerisjärven saarten inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

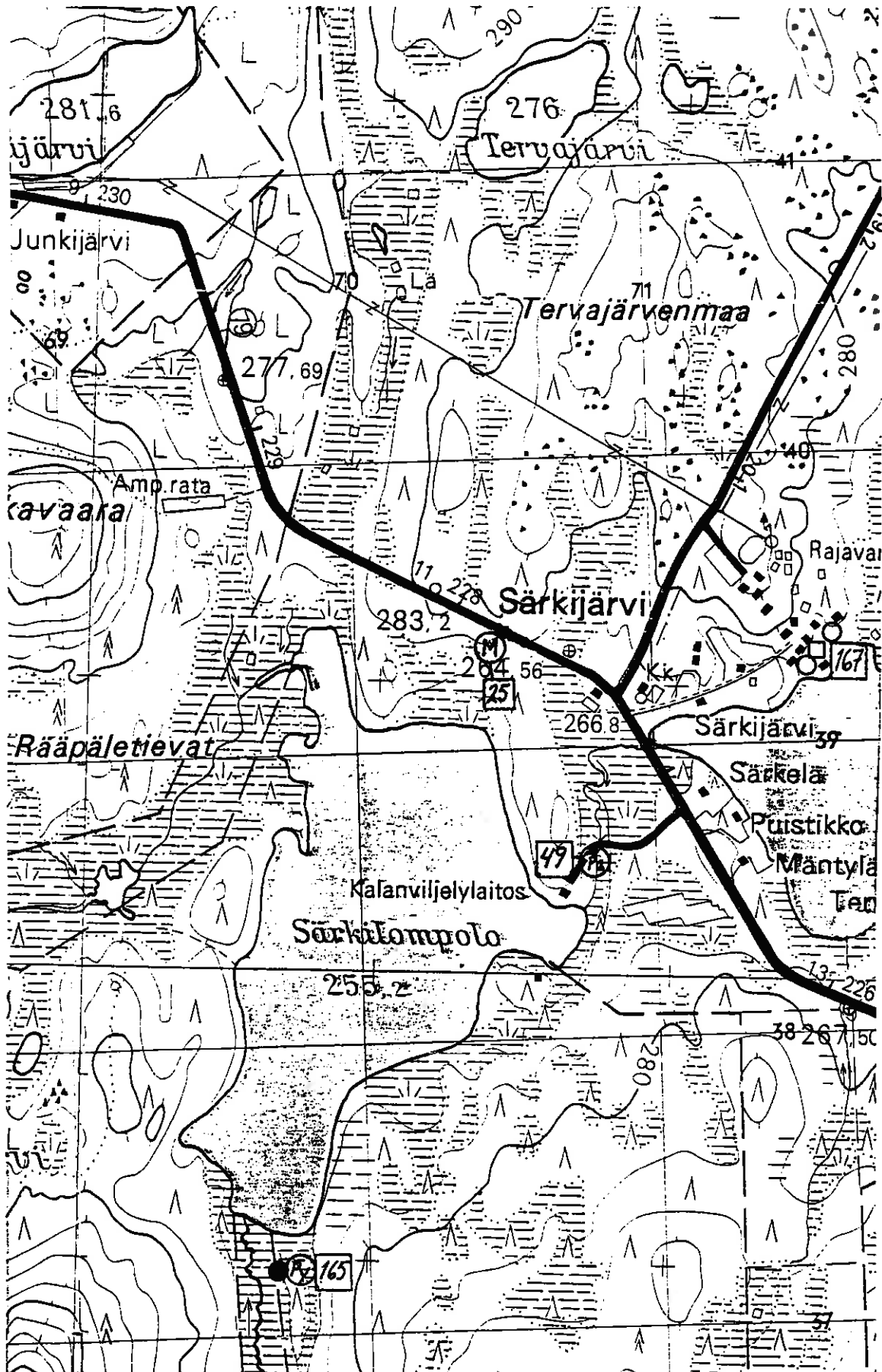
A) Kodansija, pyöreähkö, halk. n. 8 m, keskellä liesi, neliömäinen, n. 0.5 x 0.5 m, maantasainen, näkyvissä neljä latteaa kiveä, kooltaan n. 15 cm. Kivien alapinnat olivat voimakkaasti nokeentuneet. Valli n. 1.5 x 0.3 m, voimakkaan turpeinen.

N. 1 m A):sta N on

B) liesi, suorakaide, n. 1.5 x 0.5 m (W-E), maatonut ja maantasainen, kivikehällinen, kivien koot 5 - 15 cm.

Urpo Kinnusen (50 v.) mukaan saaren W-rannalla on myös vanha tuvanpohja, joka on peräisin lampaiden pidon ajalta alueella,

Ote top. kartasta 2723 11 OLOSTUNTURI

Kohteet MUONIO 25, 49, 165 ja 167

viimeksi n. 30 vuotta sitten.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Rahkasammal, mustikka, puolukka, hilla (?), vallin W-osassa iso kuusi.

B) Kivien pinnat harmaajäkäläiset, muuten sammalta ja mustikkaa ym..

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kumpareisen, kostean ja pehmeäpohjaisen turvesaaren SW-osa, jossa valtapuina ovat koivu ja kuusi. Lähimpään rantaviivaan (W) paikalta on n. 10 m.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Kairanäytteessä esiintyi runsaasti hiiltä ja turvetta lieden alla. Myös vallissa esiintyi paksu turvekerros. Koko rakenteen maaperä oli voimakkaan turpeista, koko kairanäytteen pituudelta n. 30 cm.

B) Kairanäytteessä turpeen alla hiiltä ja huuhtoutunutta tuhkaa. Lieden vierellä myös vahva pintaturve, jonka alla podsoloitunut hieno hiekka.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä opastuksen pohjalta.

Luokitusehdotus perusteluineen: I - II; Muonion aineiston harvoja selkeitä lapinkodansijoja.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen suoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät etenkin opastuksen yhteydessä.

Opas: Urpo Kinnunen, Kotatie, 99300 MUONIO, puh. 9696-532 265 tai Jerissaari, puh. 9696-8 22 32.

Lähilöytöjä: Tähän saareen merkitty muinajäännös MUONIO 47 Jerisjärvi, Muurahaisen Mulkun kesähautapaikka ei sijaitse täällä, vaan n. 130 m S olevassa pienessä rajapyykkisaarella. MUONIO 23 Jerissaari, Martinniemen esihistoriallinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 780 m ENE; MUONIO 15 Jerissaari, Saaren tl., sijaitsee täältä n. 1360 m E, ja MUONIO 37 Jerissaari, kivikautinen löytöpaikka, sijaitsee täältä n. 1550 m ESE.

MUONIO 169 Jerissaari N, Kotilahti

-Painanne- ja kuopparyhmä/esihistoriallinen pyynti- ja/tai
asuinpaikka (?)

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: Painanteita 5 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 2.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 45 x 20 m (SW-NE)

x= 7535 35 y= 504 12 z= 265

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18.3 km Muonion kirkosta
ESE.

Hoito ja kunto

A1? B1? C5 D3? E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen/Mikko Kangosjärvi

Puhelin: 9696-8527

Osoite: Jerissaari, Kotilahti

Postitmp.: PPA 1, 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä kuoppajäänteistä.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 171.

Tarkastuksen aihe: Opastuksen kautta ilmenneiden jäänteiden inventointi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Painanne, matala ja pyöreä, valliton, halk. 4 m, syv. n. 0.2 m.

N. 20 m A)sta SW on

B) painanne, matalahko, pyöreä, halk. 7 m, syv. max. n. 0.4 m, valliton.

N. 4.5 m B):stä SW on

C) painanne, pyöreähkö, halk. 7 m, syv. 0.2 m, vallillinen.

N. 2 m C):stä E on

D) painanne, nurkista pyöristetty nelikulmio, halk 6 m, syv. n. 0.2 m.

N. 17 m C):stä N on

E) painanne, soikeahko, epämääräisen syvätkö, 6 x 3 x 0.5 m (SSW-NNE). Vallit selvätköt.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Puolukkaa, mustikkaa -normaalia metsäkasvillisuutta.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)
Ylävä, havupuuvaltainen sekametsätasanne.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Alueen S-osassa näkyvässä hiekanottopaikka (etäisyys n. 70 m), 100 - 200 m paikalta kohti WSW on Kotilahteen johtava traktoritie (SE-NW).

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja - kairanäytteeseen tuli hienohkoa podsolihiekkää.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tiettyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä oppaan johdolla.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; painanteiden luonne vaatii lisäselvitystä.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Varsin kohtuulliset oppaan johdolla, joskin vuorokauden ajankohdasta johtuen tehdyt havainnot jäivät osin puutteellisiksi.

Opas: Mikko Kangosjärvi, Jerissaari.

Lähilöytöjä: MUONIO 170 Jerissaari N, Kokkosenlahti: esihistoriallinen liesi sijaitsee täältä n. 300 m NE. MUONIO 171 Jerissaari, Luonnonhoitometsän asuinpainanteet sijaitsevat täältä n. 700 m ENE. MUONIO 5 Jerissaari: seitapaikan sijainti epävarma, mahdollisesti n. 800 m täältä SE.

MUONIO 170 Jerissaari N, Kokkosenlahti

-Liesi

Luokka: II

Ajoitus: Saamelaisaika (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 2.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: 1.2 x 0.5 (W-E)

x= 7535 62 y= 504 26 z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18.4 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A4 B C6 D E5 F3 G

Tila ja omistajaOmistaja: Mikko Kangosjärvi (?) Puhelin: 9696-538 527
Osoite: Jerissaari, Kotilahti Postitmp: 99300 MUONIOTarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä muinaisjäännösrakenteesta.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohteet 171 ja 173.

Tarkastuksen aihe: Opastettu tutustuminen Jerissaaren muinaisjäännöksiin inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Liesi, suorakaide, n. 1.2 x 0.5 x 0.05 m (W-E), keskeltä avoin, reunakehällinen, kivet n. 10 cm kooltaan, mahdollisesti vaaleaa gneissia. Muistuttaa lapinkodan liesiä.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Koneen paljaaksi kuorima; ympäristön perusteella peitteenä on ollut ilmeisesti kostea (rahka?-)sammal.Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kosteahkoa kuusivaltaista havupuumetsää, joka loivasti viettää kohti jänkää, peltoa sekä järven lahtea n. 150 m ENE.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohde sijaitsee hiekkakuopan W-laidalla. Paikalle johtaa mönkijäpolku Kotilahden tilalta.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Moreenipohjainen, jonkin verran kivinen hieno hiekka, joka yläosastaan on ilmeisen kosteuden vuoksi erittäin hyvin lyijyhiedaksi huuhtoutunut.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Hiekanottoa varten koneellisesti suoritettun maankuorinnan yhteydessä n. v. 1994 (?).

Luokitusehdotus perusteluineen: I-II; liesi varsin hyvin säilynyt turpeen alla.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät opastuksen avulla.

Opas: Mikko Kangosjärvi, Jerissaari.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Hiekkakuoppa muodostaa uhan kohteen säilymiselle.

Lähilöytöjä: MUONIO 169 Jerissaari N, Kotilahti: pyyntikuoppa-/asuinvallipainanneryhmä sijaitsee täältä n. 300 m S; MUONIO 171 Jerissaari N, Luonnonhoitometsän asuinvallipainannealue sijaitsee täältä n. 570 m E; MUONIO 5 Jerissaari, seitapaikka sijainnee täältä n. 850 m SE.

MUONIO 171 Jerissaari N, Luonnonhoitometsä

-Esihistoriallinen painanneasuinpaikka

Luokka: I

Ajoitus: Esihistoriallinen/kivikautinen (?)

Lukumäärä: Asuinvallipainanteita 8 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 2.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: n. 65 x 35 m (NW-SE)

x= 7535 60 y= 504 80 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18,8 km Muonion kirkosta ESE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C3 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Palsta: Luonnonhoitometsä

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus (?)

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Kiinteä muinaisjäänös, joka koostuu kahdesta painanne-/kuoppajäännyhmästä. Näistä suuremmassa (I) oli 6 painannetta ja pienemmässä (II) kaksi painannetta.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohteet 171 ja 173.

Tarkastuksen aihe: Opastettu tutustuminen Jerissaaren kiinteisiin muinaisjäänöksiin inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Rajallisen ajankäyttömahdollisuuden vuoksi painanteista talletettiin vain pituus-, leveys- ja syvyysmitat:

Painannealue I:

A) painanne 6 x 4 x 0.2 m (W-E).

N. 11 m A):sta ESE on

B) kaksoispainanne, joista suurempi oli kooltaan 7.5 x 7 x 0.5 m (WNW-ESE) ja vallillinen.

N. 3 m B):stä E on

C) asuinvallipainanne, pyöreäkulmainen suorakaide, n. 11 x 7.5 x 0.5 m (S-N), vallillinen.

N. 2 m C):stä on

D) painanne, soikea, n. 8 x 6 x 0.5 m (SE-NW).

N. 1.5 m D)stä W on

E) painanne, pieni ja pyöreä, halkaisijaltaan ja syvyydeltään 4 x 0.3 m.

N. 18 m E):stä ENE on

F) painanne, pitkulainen, n. 5 x 3 x 0.4 m (SSE-NNW).

Painannealue II:

N. 47 m F):stä NW on

G) painanne, pitkulainen, 5 x 3 x 0.3 m (WSW-ENE).

N. 3 m G):stä N on

H) painanne, neliömäinen, 5 x 5 x 0.6 m, sisäosa suorakaide (W-E).

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A)-F) Kosteä mäntyvaltainen, mustikka-puolukka-sammalpohjainen sekametsä matalan harjanteen yläosassa, josta on SW:ssa sijaitsevaan järnkään n. 100 m.

G)-H) Yllä mainitun rinteen kohti NE:a viettävä alaosa.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja; harjanteen pohjana hieno podsoloitunut hiekka.

G) Podsolin rikastumiskerros on erittäin tumma.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä oppaan avulla.

Luokitusehdotus perusteluineen: I; Kyseessä vaikuttaisi olevan lähes koskematon kompleks; mikäli kyseessä todella on asuinpaikka eikä esim. pyyntikuopparyhmä, saattavat eri kokoiset ja muotoiset painanteet kertoa rakenteiden samanaikaisesta käytöstä eri tarkoituksiin. Pyyntikuopiksi ne varioivat mielestäni liikaa.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue painannealueen ympärillä.

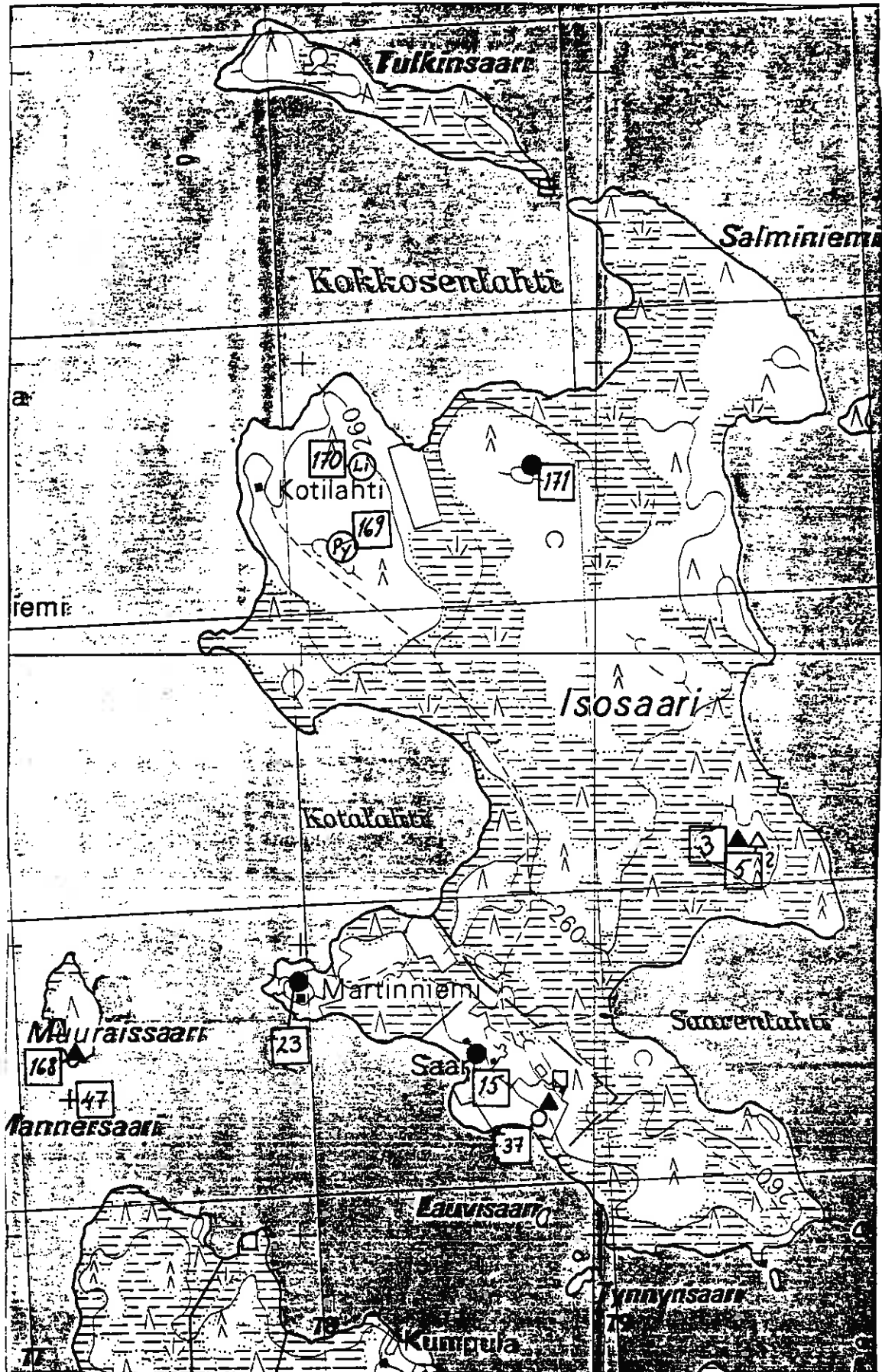
Havaintomahdollisuudet: Kohde on suhteellisen vaikeasti löydettävissä maaston homogeenisuuden vuoksi.

Opas: Mikko Kangosjärvi, Muonio, Jerissaari, Kotilahti, puh. 9696-8527.

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Kohde sijaitsee metsänhoidollisin ja luonnonsuojelullisin ehdoin rauhoitetussa luonnonhoitometsässä.

Lähilöytöjä: MUONIO 169 Jerissaari N, Kotilahti: esihistoriallinen pyynti- ja asuinpaikka (?) sijaitsee tästä luonnonhoitometsän kohteesta n. 700 m WSW. MUONIO 170 Jerissaari N, Kokkosenlahti: esihistoriallinen liedensija sijaitsee täältä n. 550 m W. MUONIO 5 Jerissaari: seitakivi sijainnee kohteesta 171 n. 500 m S (??).

Ote top. kartasta 2741 02 JERISJÄRVI

Kohteet MUONIO 3, 5, 15, 23, 37, 47 ja 168-171 sekä kolme tuvanpohjaa

MUONIO 172 Keimiötunturi SE, Jerisjärvi N, Vintturinniemi

-Asuinpaikkakuoppa ja palaneita kiviä

Luokka: II

Ajoitus: Kivikautinen/esihistoriallinen

Lukumäärä: 1 asuinpaikkakuoppa, n. 2 palaneiden kivien keskittymää

Tarkastaja: Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 5.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: 20 x 10 m (S-N)

x= 7537 59 **y=** 505 42 **z=** 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 19 km Muonion kirkosta EESE.

Hoito ja kunto

A4 B1 C4,5,6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Tila: Pallas-Ounastunturin kansallispuisto

Omistaja: Valtionmaa/Metsäntutkimuslaitos

Puhelin: 9696-538 588

Osoite: Pallaksen opastuskeskus/Tunturilapin luontokeskus

Postitmp: 99300 (?) PALLASTUNTURI/ HETTA

Tarkastuslöydöt: Kiinteää kuopparakenne sekä palaneita kiviä ja keittokiviä (jätettiin paikoilleen).

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 173.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydösten varmistus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Asuinpaikkakuoppa, soikeahko, 5 x 4 x 0.25 m (S-N), valli epämääräinen, max 2 x 0.1 m, sisäosa suorakaide, n. 2 x 1.5 m (S-N). Tästä n. 1 m W, rantatöyrään profiilissa oli punaisiksi palaneita ja särkyneitä kiviä, osin ilmeisesti keittokiviä.

N. 15 m A):sta N oli

B) palaneiden kivien keskittymä, ts. kolme 2 - 5 cm:n kokoista kiveä näkyi rantatöyrään profiilissa, halkaisijaltaan n. 20 cm laajalla alueella.

Ympäristössä oli muitakin, epämääräisempiä painaumuksia, jotka saattavat liittyä esihistorialliseen asutukseen.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, variksenmarja, mustikka, puolukka ja yksi koivuntaimi.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Jerisjärven rantaviivaan (W) on n. 10 m. Kohde sijaitsee sekapuustoisien rantatöyrään päällä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Keimiötunturin maja n. 1900 m NW. Koivarovan asutusta Kittilän puolella n. 1440 m EESE. Jeriksen - Rauhalan tielle (WNW-ESE) n. 650 m NNE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Pintahavainto. Turpeen alla hieno hiekka, kairanäytteessä esiintyi myös hiiltä. Hiekkarantaa. Rantavallit sortuvat järveen luontaisesti.

B) Palaneita kiviä esiintyi rantatöyrään profiilissa, turvekerroksen alapuolella hienossa rantahiekassa, josta niitä oli myös vierinyt alemmas kaltevan seinämän pintaan.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän löydös inventointireitiltään 29.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; rantaeroosio tuhoaa kohdetta luontaisesti; muita muinaisasutuksen rakenteita lienee paikalta ehkä kulunut runsaastikin jo pois.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Kohteeseen pääsy ei ole kovin helppo maantieltä käsin.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Alue kuuluu kansallispuistoon.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Itsestään tuhoutuva kohde; turismi saattaa kuluttaa paikkaa lisää.

Lähilöytöjä: MUONIO 173 Keimiötunturi SE, Jerisjärvi N, Matoniemi: Karsikko- eli hurrikasmäntyjä n. 960 m täältä WNW.

MUONIO 173 Keimiötunturi SE, Jerisjärvi N, Matoniemi

-Hurrikaspuukarsikko

Luokka: II

Ajoitus: Historiallinen

Lukumäärä: 4 hurrikaspuuta

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 5.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 02 JERISJÄRVI (1968)

Pinta-ala: N. 50 x 25 m (NE-SW)

x= 7538 25 y= 504 74 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 18.4 km Muonion kirkosta EESE.

Hoito ja kunto

A1,4 B1 C D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Tila: Pallas-Ounastunturin kansallispuisto

Omistaja: Valtionmaa/Metsäntutkimuslaitos

Puhelin: 9696-538 888

Osoite: Tunturi-Lapin luontokeskus Postitmp: 99400 ENONTEKIÖ.

Tarkastuslöydöt: 4 hurrikaspetäjää ja n. 3 rakkakuoppaa (luontaisia?)TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 173.

Muut liitteet: LIITE I/173: piirros hurrikkaassa A).

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydösten varmistus.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Hurrikaspetäjä, jonka alaosassa on kaarnassa kirveellä iskettyjä aukkoja. Nämä ovat osittain kasvaneet umpeen. SW-puoleisessa aukossa on kuviokaiverrus (ks. piirrosliite). Kaiverretun aukon leveys on 4 cm, pituus 30 cm. Kaarna on osittain kasvanut merkkien päälle, eikä niitä siitä syystä pystytty inventointitilanteessa tulkitsemaan muutoin kuin dokumentoimalla ja kopioimalla merkit paperille. Puu on halkaistu 4 - 6 metrin nykykorkeudelta kirveellä. Männyn paksuus on n. 40 cm.

B) ja C) kaksi muuta kolottua, mutta kuvioimatonta mäntyä

sijaitsee NE-SW -suuntaisella linjalla A):n ja D):n välillä.
N. 44 m A):sta E on

D) hurrikaspetäjä, jonka runkoon on kirveellä veistetty "uhrikolo" kohti N. Kolon mitat ovat 22 x 8 x 11 cm (pit. x lev. x syv.), ja muodoltaan se muistuttaa kyyneltä. Korkeus maanpinnasta on 1 m, ja puun paksuus on 60 cm.

A)-männyn WNW-puolella on n. kolme pitkänomaista kuoppaa kivirakassa rannansuuntaisena rivinä/jonona. Laajuuksiltaan kuopat ovat n. 3 x 2 m (NW-SE). Kuopat tuovat mieleen Varangin vuonon saamelaistyyppiset rakkahautaukset, mutta Matoniemen kuoppia ei varmuudella voi osoittaa ihmisen rakentamiksi.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Rantakivikkoa ja sen NE-puolella sijaitsevaa kivikkoista, havupuuvaltaista sekametsää.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Rauhalan tielle (WNW-ESE) paikalta on n. 300 m NE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja kivikkoisessa moreenissa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö elo-syyskuun vaihteessa 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kohteeseen mahdollisesti liittyvää traditiota tulisi selvittää.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen ympärillä.

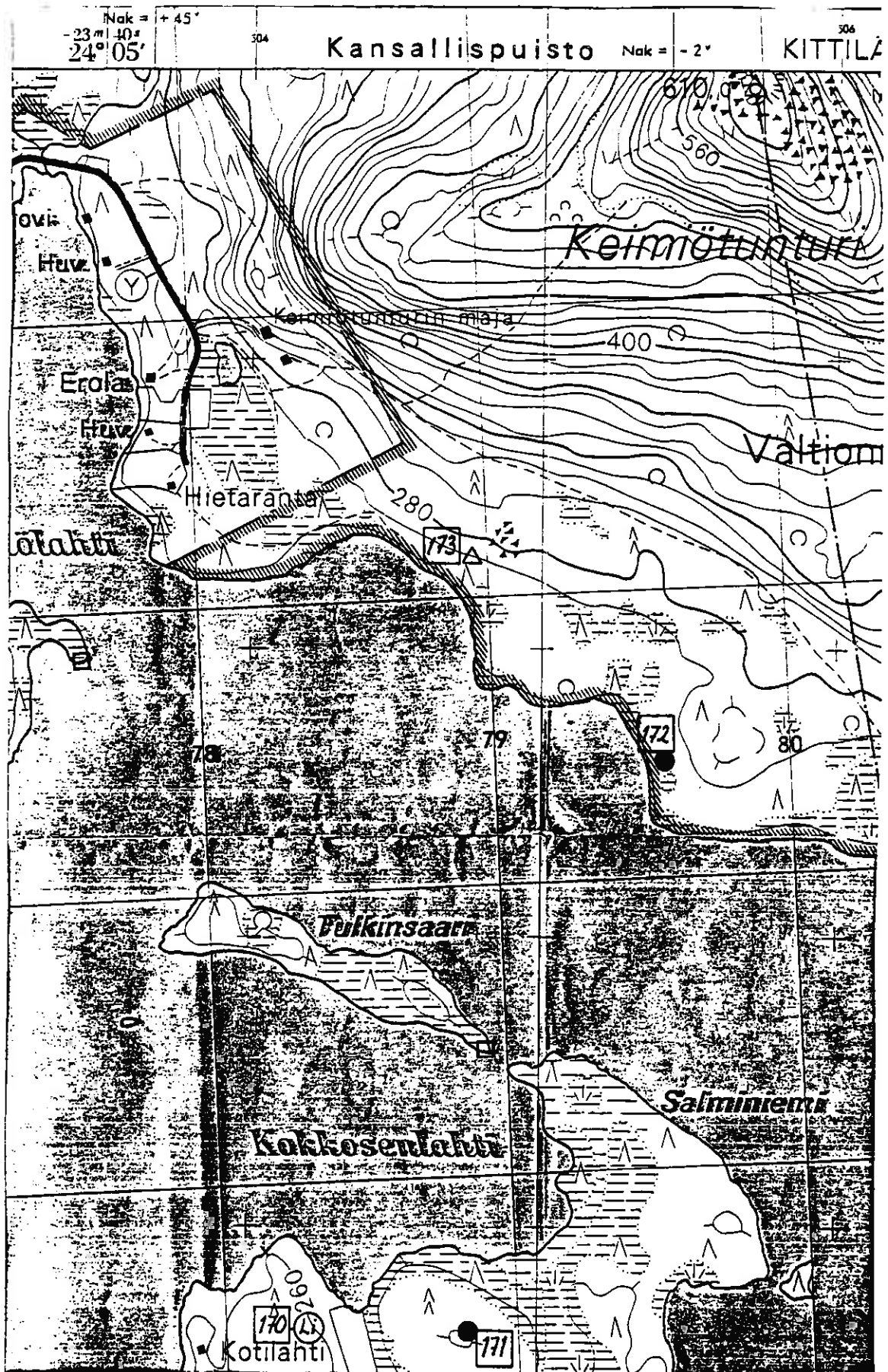
Havaintomahdollisuudet: Maasto vaikeakulkuista.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Sijainti kansallispuistoalueella.

Lähilöytöjä: MUONIO 172 Keimiötunturi SE, Jerisjärvi N, Vintturinniemi: kivikautinen (?) kuoppa-asuinpaikka sijaitsee täältä n. 960 m SE.

Ote top. kartasta 2741 02 JERISJARVI

Kohteet MUONIO 170-173 sekä kaksi tuvanpohjaa

MUONIO 174 Kajanki, Könkäsenjärvi SE*Luont.*

-Tervahautakompleksi (?) / pyyntikuoppasysteemi
(?)/asuinvallipainanteita (?)

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen (?)/historiallinen

Kohteen laji: Ei varma; todennäköisesti kyseessä ovat hyvin maatuneet, osittain ehkä käytön jälkeen tuhotut tervahautojen pohjat.

Lukumäärä: 13 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 4.10.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 385 x 160 m (S-N)

x= 7557 23 - 53 **y=** 485 34 - 29 **z=** 260 - 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16.7 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A1,4? B C5,6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot laajoista kuoppapainanteista.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta, ks. kohde 212.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisten ihmistoiminnan merkkien etsintä maastosta inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Yllä mainitulla alalla esiintyvä alue muodostaa SSE-NNW -suuntaisen, kohti N:a kaartuvan ja kaikkiaan 13 laajasta ja loivasta vallipainanteesta muodostuvan ketjun. Ensimmäinen painanne havaittiin alueen SE-osassa:

A) laaja, leveänsoikea, allasmainen, n. 22 x 18 x 0 - 0.5 m (ESE-WNW), vallit muodostuvat osin luontaisesta harjanteesta, 3 x 0.03 m. Sisämitat 13 x 7 m. Ulosmenoaukko kohti alarinnettä (ESE), heikohkosti havaittavissa, kooltaan n. 4 x 7 m. Altaan ENE-laita on WSW-laitaa korkeampi. ENE-laidalla on kaksi tasannetta tai loivaa painannetta, joiden halkaisijat ovat n. 3 m. Nämä voisivat viitata tervahaudan sivukuoppiin, samoin ulosmenoaukko

viitanee ränniin.

N. 125 m A):sta S on

B) painanne, pyöreä, halkaisija n. 7 m, syvyys 30 cm, vallit n. 1 x 0.1 m.

N. 4 m B):stä NW

C) Soikea painanne, allasmainen, 8 x 11 x 1.2 m (NE-SW), valli n. 2 x 0.15 m.

N. 53 m C):stä NNW on

D) soikea, laaja ja allasmainen painanne, n. 12 x 12 x 0.7 m. Valli on kooltaan n. 1 x 0.2 m max, sisämitat puolestaan 9 x 5 m (SSE-NNW).

N. 8 m D):stä NNW on

E) loiva painanne, pyöreä, halkaisijaltaan n. 7 m, syvyys 0 - 0.5 m, valli heikko ja epämääräinen.

N. 3 m E):stä NNW on

F) loiva painanne, pyöreä, samanlainen kuin E), mutta tämä on halkaisijaltaan n. 6 m, lähes maantasainen.

N. 1 m F):stä N on

G) laaja kaksoiskuopanne, pitkä, soikea ja syvä: 24 x 15 x 1.4 m (SW-NE), komeat vallit, n. 4 x 0.3 m. Sisämitat 13 x 10 m, allasmainen. Keskellä on vallimainen 'väliseinä', jonka päältä kulkee poropolku.

N. 15 m G):stä NNW on

H) kaksoispainanne, joista ensimmäinen on

1) pyöreä, halkaisijaltaan n. 8 m, syvyydeltään 0 - 0.3 m, vallit ovat kooltaan n. 1.2 x 0.13 m. Toinen on

2) muodoltaan soikeahko ja kooltaan n. 8 x 5 x 0.2 m (W-E), ja valli on loiva, n. 1 x 0.02 m.

N. 23 m H):sta NNW on

I) laaja ja loiva painanne, allasmainen, n. 26 x 15 x n. 1.2 m (SE-NW), vallit ovat kooltaan n. 3 x 0.3 m.

N. 9 m I):stä NNW on

J) vallipainanne, pyöreä, halkaisijaltaan n. 13 m, syvyys 1.1 m, valli n. 2.5 x 0.1 m, sisähalkaisija n. 6 m.

N. 1 m J):stä NNW on

K) pitkä ja loiva, mutta syvä ja soikea painanne, n. 19 x 13 x 1.2 m (ESE-WNW), valli n. 5 x 1 m (?).

Välittömästi K):n NW-puolella on

L) matala painanne, soikea, n. 5 x 4 m. Muistuttaa tervahaudan (K?) reunakuoppaa.

N. 50 m L):stä N on

M) laaja kuoppa, 12 x 10 x 0.7 m (SSW-NNE), vallit 3 x 0.2 m. Morfologisesti muistuttaa pyyntikuoppaa.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Jäkälä, heinää, variksenmarjaa, sianpuolukkaa, keskellä iso paksu mänty (ks. alla).

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Loivia dyynejä tasaisella, hiekkapohjaisella, mäntyä kasvavalla jäkäläkankaalla, josta on jyrkän polveileva lasku pitkän jänkäjärven päähän, n. 40 m NE.

B)-L) sijaitsevat n. 320 m pitkän, loivankapean ja SSE-NNW -suuntaisen hiekkapohjaisen kangasharjanteen päällä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

- A) Kōnkäsenjärven tielle (SW-NE) on paikalta n. 200 m W.
M) Kōnkäsenjärven tielle on paikalta n. 80 m NW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Mahdolliseen tervahautakompleksiin voisi viitata se, että useimpien painanteiden pintaturpeen alla esiintyy voimakkaasti hiiltä, ja pohjahiekka on sekoittunutta.

A) Valleilla ja pohjalla epämääräinen, sekoittunut ja heikohko huuhtoutumiskerros, jonka alta rikastumiskerros puuttui. Altaan keskellä kasvavan männyn (paksuus n. 40 cm) juurella huuhtoutumiskerroksessa ja sen alla esiintyi voimakkaasti hiiltä, ja sen alla oli edelleen rikastumiskerros. Maaperä kokonaisuudessaan oli hienoa hiekkaa. N. 2 m rakenteen ulkopuolella esiintyi normaali, häiriytymätön podsoli, joskin ao. kairanäytteen rikastumiskerroksen hiekka oli yläosastaan punaiseksi palanut. Tämä kaikki voisi hyvin viitata muinaiseen tervanpolttoon.

B) Heikko huuhtoutumiskerros, joskin vallilla hieman vahvempi, pohjalla sekoittunutta, mutta punertavaa hiekkaa.

C) Heikko huuhtoutumiskerros, jonka alla on sekoittunutta hiekkaa. Vallilla esiintyy heikkoa kaksoispodsolia.

D) Pohjalla likainen huuhtoutumiskerros ja vaaleahko rikastumiskerros. Vallilla huuhtoutumiskerros on ohut, rikastumiskerros vaalea ja epäselvä.

E) Pohjalla hiilensekainen, kaksinkertainen huuhtoutumiskerros, vallilta osin podsoli puuttuu, mutta osittain siinä on havaittavissa myös normaali ja varsin voimakaskin podsoli.

G) Pohjalla voimakas hiilikerros huuhtoutumiskerroksen päällä - vallilla osin normaali podsoli.

H) Pohjalla paksu huuhtoutumiskerros, valli lähes sekoittunut.

I) Pohjalla turpeen alla vahva hiilikerrostuma, sen alla sekoittunut hiekka. Vallilla puolestaan hiilensekaisen huuhtoutumiskerroksen alla oli ohut rikastumiskerros, ja sen alla edelleen oli jonkinlainen kaksoispodsoli.

J) Pohjalla vahva hiilikerros, alla sekoittunutta hiekkaa, vallilla heikko kaksoispodsoli.

K) Pohjalla vahvan hiilen alla lähes sekoittunut kellertävä hiekka, ja vallilla heikko, ohut podsoli.

M) Pohjalla heikko kaksoispodsoli, jonka turve- ja huuhtoutumiskerroksissa esiintyy kuitenkin runsaasti hiiltä. Vallin yläosassa näkyi ohut kaksoispodsoli.

Painanteiden maaperän hiiltyneisyys ja nokisuus sekä sekoittuneet kerrostumat voisivat hyvinkin viitata siihen, että kuopanteet ovat hyvin maatuneita "esiteollisia" tervahautoja ehkä tervanpoltton alkuvaiheesta historialliselta ajalta todennäköisemmin kuin esim. pyyntihautoja ja kivikaudentyypisiä asuinpainanteita.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa lokakuun alussa 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kuopanteiden funktioiden tarkempi selvitys vaatisi lisätutkimuksia ja näytteiden analysointia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Koko yllä mainittu ala vähintään.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: Hilikka Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:
SSW-NNE -suuntainen polku läpäisee alueen.

Lähilöytöjä: MUONIO 210 Kajanki, Juutilaisenjärvi SE: asuinvallipainanne- ja pyyntikuoppakohde sijaitsee täältä n. 2400 m ENE. MUONIO 218 Kajanki, Muorinharju: yksittäinen pyyntikuoppa sijaitsee täältä n. 1400 m SW.

MUONIO 175 Jerisjärvi NW, Kutuniva, (Toivoniemi)

-Liedensijoja, kivistä ja tervahauta

Toivoniemi

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoria/historiallinen aika

Lukumäärä: 2 liedensijaa, 1 kivistä, 1 tervahauta

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 8.8.1994

5.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 03 SAMMALTUNTURI (1968)

Pinta-ala:

x= 5740 48

y= 500 69

z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 14 km Muonion kirkosta E.

Hoito ja kunto

a) A1?	B1	C7?	D3?	E1,5	F	G
b) A4	B	C	D	E1,5	F	G
c) A4?	B1?	C5	D	E1,5	F	G
d) A1,4?	B	C	D	E5	F	G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä jäänteistä maastossa.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 175.

Tarkastuksen aihe: Maan pinnassa havaitut rakenteet inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Liesi, pyöreä kivilatomus, halkaisijaltaan n. 0.5 m, korkeus n. 0.1 m, koostuu n. viidestä kivistä, joiden halkaisijat ovat n. 20 cm, sekä keskelle lappeelleen asetetusta samankokoisesta, latteahkosta ja päältä kuperasta kivistä. Osa kivien pinnoista on jäkälöitymättömiä, puhtaita ja noettomia.

A):sta n. 1 m W on

B) lieden maahan painautunut hahmo, vain reunakiviä (4 - 10 cm) hämmöttää pintaan. Muoto soikeahko tai pyöreäkulmainen suorakaide, n. 1.2 x 1 m (W-E). Keskeltä kivetön.Välittömässä ympäristössä oli myös pienehköjä palaneita kiviä sekä resenttiä eläinluujätettä, joten aukio lienee ollut

jatkuvassa käytössä.

N. 30 m B):stä SSE on

C) kivirivi, vaakasuora, pituus n. 3 m (W-E), kivien koot keskim. 20 cm. W-päässä kivirivi päättyy 30 - 50 -vuotiaaseen (?) tunturikoivuun. Mahdollisesti kivillä on pengerrytetty rantamaata. Kivien ala- ja yläpinnat ovat kuitenkin osittain nokeentuneita. Paikalla on mahdollisesti sijainnut rakennus tasaisen maanpinnan perusteella.

N. 50 m B):stä ja C):stä E on

D) tervahauta, soikeahko, maljamainen, n. 4 x 2 x 0.2 m. Valli n. 0.1 x 0.5 m, ränniukko jokseenkin kohti W.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) ja B) Harmaajäkälää kivien pinnoilla. Maapohjalla poronjäkälää.

D) Paksu sammal ja pari nuorta koivua.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A)-B) Tallautuneelta vaikuttavan moreeniterassin reuna, josta maasto alkaa loivasti viettää kohti Jerisjärven rantaa (n. 50 m SW). Aluetta ympäröi harvaan kasvava mäntykangas N:ssa ja rantakoivikko S:ssä.

C) Osittain aluskasvillisuudesta paljas Jerisjärven alempi rantaterassi järven NE-rannalla, etäisyys rantaviivaan n. 20 m SW. S:ssä rantakoivikkoa, -pajukkoa ja -lepikkoa.

D) Sijaitsee kivikkoisen moreenikumparen päällä kuivassa mustikka-, puolukka- ja jäkäläpohjaisessa mäntykangasmetsikössä Jerisjärven NE-osan niemessä. Rantaviivaan (SW) paikalta on n. 80 m.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A)-B): Silmälääkärin mökkiin johtavalta pihatieltä n. 30 m SW.

C): Rantaniityllä häämöttää lato n. 30 m paikalta kohti NW. Pallaksen maantielle no. 957 on paikalta n. 80 m S.

D): N. 50 m S Pallakselle johtavasta maantiestä no. 957, jokseenkin N-S -suuntaisen pihatien SE-puolella, ja n. 50 m NE silmälääkärin punaisesta mökistä, jonne kohteesta on näköyhteys. Haudasta n. 30 m NNE on resentti jätekuoppa.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja moreenipohjalla.

A):ssa voimakas, normaali podsoli, ei selviä merkkejä maan palamisesta.

C) Pintahavainto, rantalehtomaista multamaata.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; useimmat jäänteet luonteeltaan esihistoriallisia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue jäänteiden

ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

Opas: H. Oksala;

Väinö Suosilmä, Jerisjärvi, Kutuniva, 99300 MUONIO, puh.
016-53 85 13.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

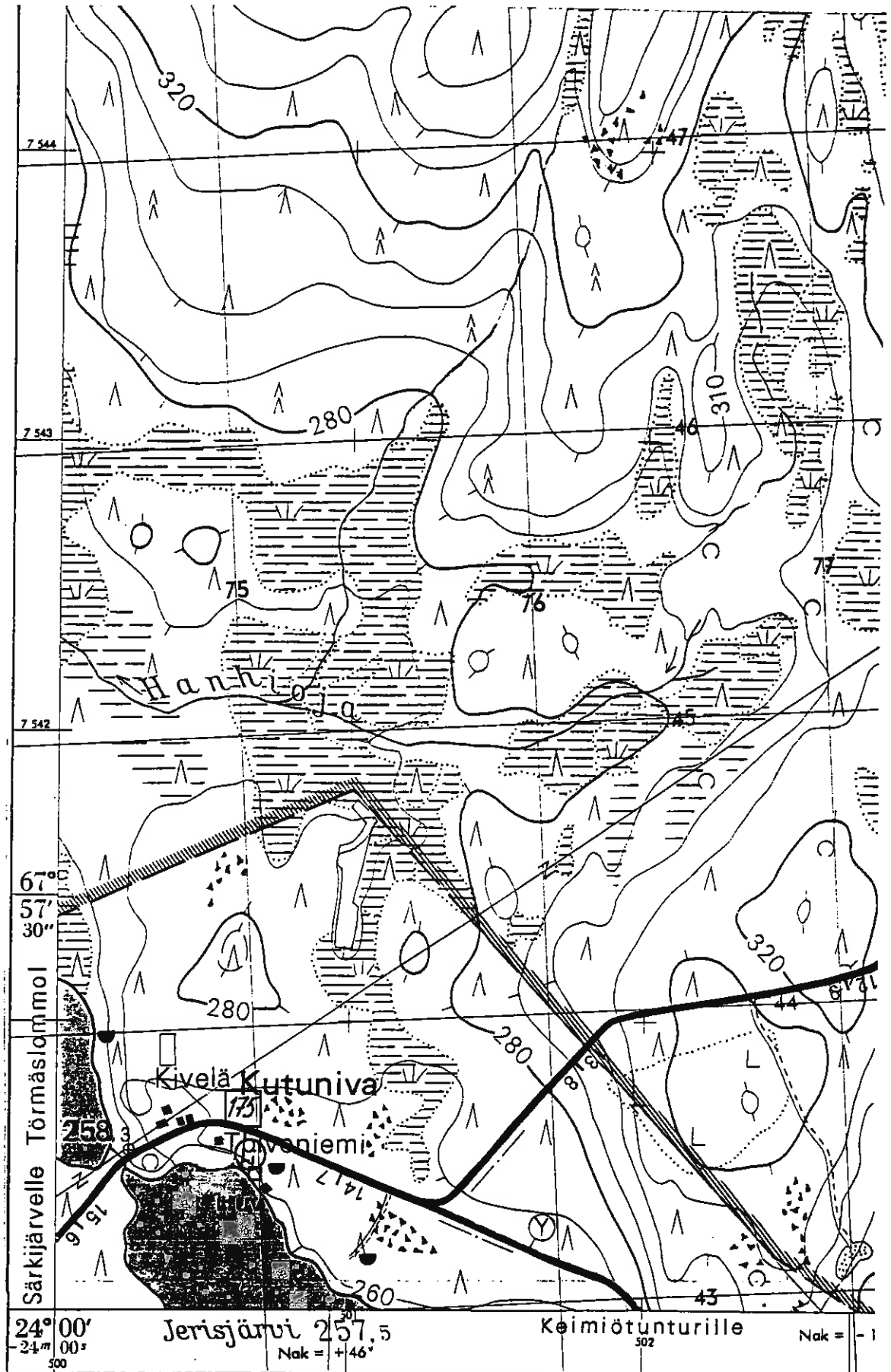
Kohteiden välitön ympäristö vaikuttaa olevan jatkuvassa pihanraivaus- ja kotitalouskäytössä, eikä aiheuttane haittaa säilyvyydelle.

Lähilöytöjä: MUONIO 52 Keimiöniemi, Kalakenttä/Kenttäranta, sijaitsee täältä n. 3 km SSE; MUONIO 27 Kutunivan Törmäslompolon Seitaniemi on täältä n. 1000 m WNW, ja MUONIO 176 Munarimpi, Särkijärven - Pallaksen tien kivenottokuopat sijaitsevat n. 2 km täältä WSW.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Väinö Suosilmän (n. 75 v.) mukaan paikalla on sijainnut sodan jälkeen Rova-Kallen kämpä, jota pidettiin tulistelupaikkana. Kämpä oli siirretty tänne Jerisjoelta, ja nyttemmin se on edelleen siirretty Karhakkaniemeen.

Ote top. kartasta 2741 03 SAMMALTUNTURI

Kohde MUONIO 175 sekä kolme tervahautaa ja tuvanpohja

MUONIO 176 Munarimpi, Särkijärven - Pallaksen tie

-Rakkakuoppia

Luokka: II

Ajoitus: N. vuosilta 1936-37

Lukumäärä: 7 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 6.8.1994

6.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 11 OLOSTUNTURI (1968)

Pinta-ala: n. 35 x 70 m (SW-NE)

x= 7539 63 y= 498 76 z= 300

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 12.4 km Muonion kirkosta E.

Hoito ja kunto

A B C3 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisjäännöksiin viittaavista kuopparakenteista.**TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 176.

Tarkastuksen aihe: Kulttuurinen anomaliahavainto metsänrajassa.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Rakkakuoppia l. kivenottokuoppia, jokseenkin suorakaiteen muotoisia ja allasmaisia. Kahden kookkaimman mitat ovat n. 14 x 5 x 1.5 m (NW-SE). Kuopissa on maapohja, seinämät on ikäänkuin kivetty 20 - 30 cm:n kokoisilla rakkakivillä. Keskellä sijaitsevista kahdesta suurimmasta kuopasta koillisemmän SE-päädystä lähtee NW-SE-suuntainen 'kiviaita', n. 20 x 3 - 5 m (pit. x lev), joka koostuu 20 - 50 cm:n kokoisista rakkakivistä. Lounaisempi kuoppa on umpeenkasvanut, sisältäen heinää ja ehkä 30 - 50 -vuotiaan tunturikoivun. Tämän kuopan SE-päädystä lähtee kaksi maatonutta ja umpeenkasvanutta, samansuuntaisesti (SE-NW) rinnakkaista ja suoraa vakoa tai pyöräuraa, joiden keskinäinen etäisyys on n. 1.5 m. Urien kasvillisuuden alla tuntuu olevan vanhaa lankkua, muodostaen ikäänkuin puukiskot, joiden pituus on

5 m. Itse ura kuitenkin päättyy SE-puolella kulkevaan maantiehen n. 20 metrin päässä. Kuoppien etäisyydet toisistaan vaihtelevat 1 - 5 m, ja ne sijaitsevat rinnakkain SW - NE suuntaisena rivinä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Kuopat lienevät keväisin veden täyttämiä, sillä esim koillisimman kuopan pohjalla kasvaa kosteikkokasvillisuutta, kuten saraheinää.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Vaarakumpareen yläosa, joka viettää kohti pientä järveä SW:ssa. Harvaan kasvavaa mustikka- ja puolukkapohjaista mäntykangasta kivikkoisella moreenilla.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohde sijaitsee välittömästi Pallakselle johtavan maantien (no. 957) NW-puolella, n. 1.5 km Toras-Siepin tienhaarasta NE. Kohteesta n. 300 m NE on vanhan poroaidan jäänteitä. N. 400 m täältä ESE, välittömästi maantien SE-puolella vaaran rinteessä on näkyvissä yllä kuvaillun kaltaisia, samankokoisia ja -muotoisia kuoppia, jotka kuitenkin vaikuttavat nuoremmilta ja ehkä kaivinkoneella tehdyillä sortuneiden reunojen perusteella.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Kuopanteita on osin täytetty romuilla ja jätteillä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä kohteen ohi pyöräillessä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II - III; kyseessä suhteellisen nuori jäännös, joka voi kuitenkin aiheuttaa hämmennystä suhteessa vanhemman tradition rakkakuoppiin.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Muuten erittäin hyvät, autolla kuitenkin helposti ajaa niiden ohi.

Opas: H. Oksala;

Väinö Suosilmä, Kutuniva, Toivoniemi, Muonio, puh. 9696-8513.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

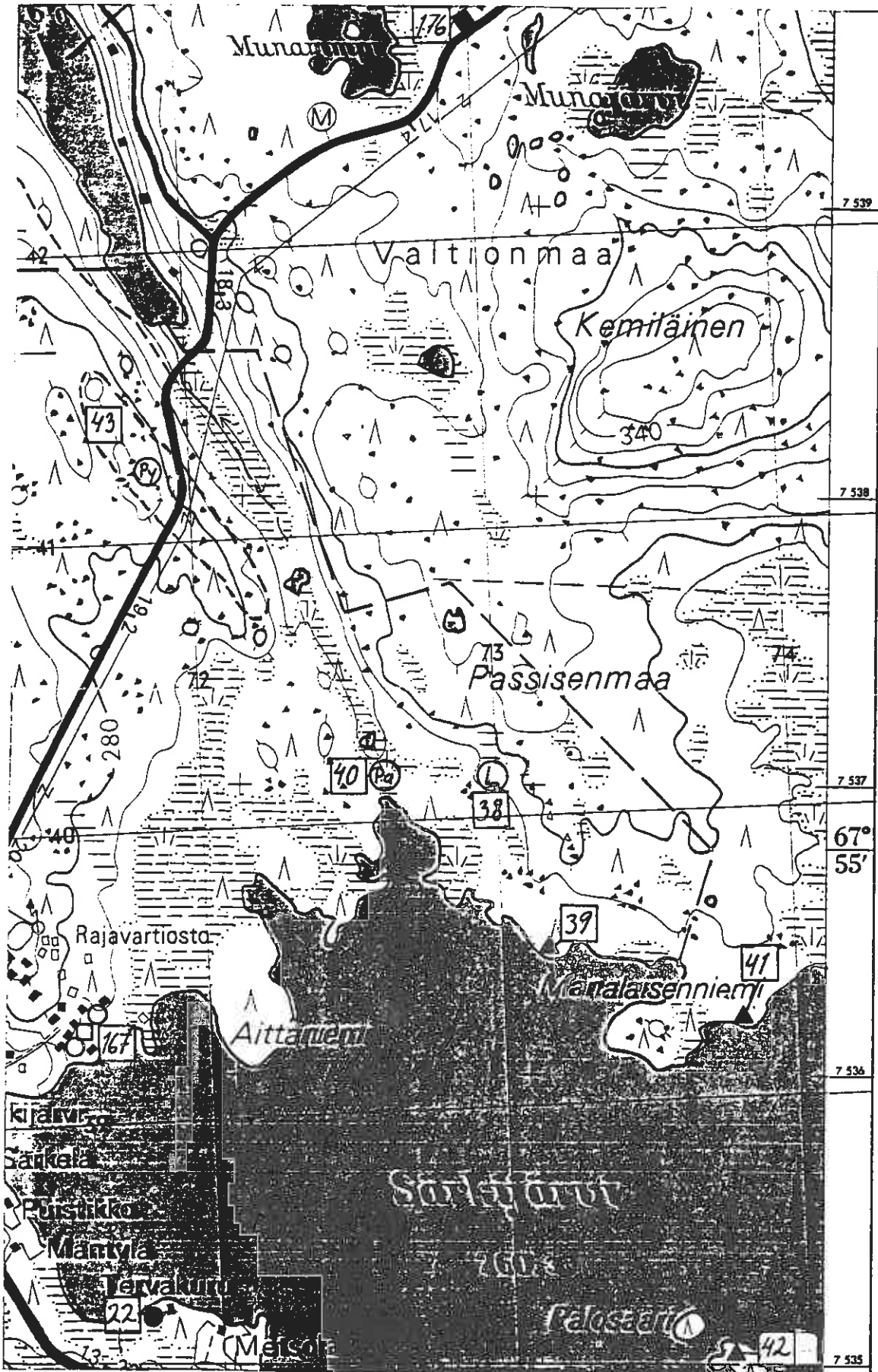
Maantieliikenne, tien mahdolliset korjaustyöt sekä jätetoiminta saattavat aiheuttaa häiriötä paikalla. Pariin kuoppaan on kerätty romujätettä.

Lähilöytöjä: MUONIO 27 Kutuniva, Törmäslompolo, Seitaniemi sijaitsee täältä n. 1 km NE. MUONIO 43 Särkijärvi, Siepinkurun pyyntikuopat sijaitsevat täältä n. 2.4 km SW. MUONIO 44 Toras-Sieppi, Loma-Pallaksen muinaijäännösalue sijaitsee täältä n. 2 km NW.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Väinö Suosilmän (n. 75 v.) mukaan altaat ovat muodostuneet tien rakennustyössä 1930-luvulla, jolloin kivikuormia vedettiin hevosilla tienpohjiin. Pallaksen tietä rakennettiin vuosina 1936-37, jolloin Suosilmä (silloinen Kangosjärvi) kävi kirkonkylällä rippikoulua Kutunivasta käsin.

Ote top. kartasta 2723 II OLOSTUNTURI

Kohteet MUONIO 22, 38-43, 167, 176

MUONIO 177 Torasjärvi, Kenttä, Kalkinmukka

-Tukinuittoränni ja kanava

Luokka: I-II

Nimi: "Suezin kanava"

Ajoitus: N. 1946

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 7.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: N. 240 x 20 m (SW-NE)

x= 7541 86 y= 494 17 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 8 km Muonion kirkosta EENE.

Hoito ja kunto

A1? B1? C1,2 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Tila/Rno/nimi: Kenttä

Omistaja: Yksityinen

Postitmp: Oulu (?)

Aiemmat tiedot:

Olavi Regina: Muonio-seuran haastattelu 16.11.1994. Muonio-seura, pj. koulutoimenjoht. Kaija Hiilivirta, Muonio. (Ks. LIITE ii: Muistitietoluettelo).

Aiemmat löydöt:

Ks. yllä; kiinteä historiallisen ajan jäännös.

Tarkastuslöydöt: Ks. yllä.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 177.

Tarkastuksen aihe:

Vihjeen perusteella rekisteröity kohde.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Puinen uittoränni, pit. n. 150 m (SW-NE), koostuu viistosti kulmikkaasta lautakourusta, jonka korkeus on n. 1 m, pohjan leveys n. 1.5 m ja yläosan leveys n. 2.5 m. Rännin NE-päässä, molemmin puolin puroa on hirsi- ja lautarakennusten jäänteet. Ränniä reunustaa ainakin puron SE-puolella maavalli, joka lienee

kaivettu kanavasta. Kanavan kokonaispituus on n. 240 m (SW-NE).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Maavalli heinittynyt ja koivuntainta kasvava. Ympäristössä pajua ja etäämpänä havupuita.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Alava, jänkäinen kannas Toras- ja Olosjärven Kalkinmukan välissä. Virtaussuunta NE-SW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

SSW-NNE -suuntainen peltoniitty sijaitsee paikalta n. 30 m NW. Niittylato n. 60 m rännistä WNW. Nykyisin huvilana toimivalle Kentän talolle paikalta on n. 300 m NE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto; kivikkoa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä syyskuun alkupuolella 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: Säilyneisyyden perusteella I, mutta nuoren iän vuoksi II.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteiset minimiit jäanteen ympärillä (ks. kohta 'pinta-ala').

Havaintomahdollisuudet: Erinomaiset.

Opas: Mm. Hilikka Oksala tarvittaessa.

Lähilöytöjä: MUONIO 187 Torasjärvi SE, Vanhankentänmaa: liesi sijaitsee täältä n. 1700 m E; MUONIO 188 Torasjärvi E, Vanhankentänmaa: kivikautinen painanneasuinpaikka sijaitsee täältä n. 1400 m NE; Vanhankentänmaalla lisäksi tuvanpohja n. 1300 m täältä ENE. Tuvanpohja myös Torasjärven Martinniemessä, täältä n. 800 m ESE. Lähimmät tervahaudat täältä n. 320 m NNE ja n. 1200 m WSW.

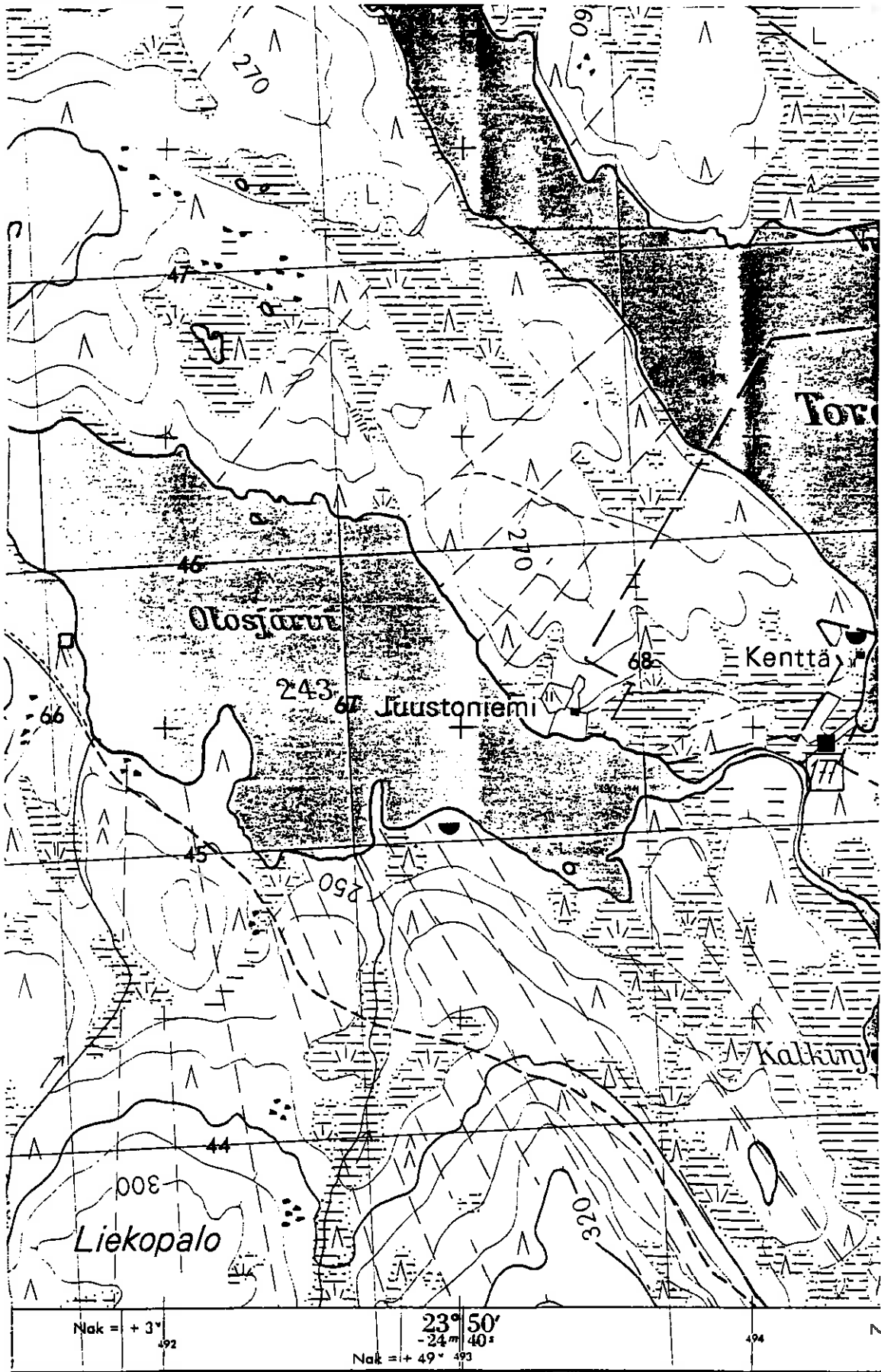
Jatkotoimenpiteitä:

Kohde mahdollisesti entisöidään kesällä 1996 Lapin ympäristökeskuksen Muonion perinnemaiseman kunnostusohjelman puitteissa työnohjaaja Markku Kuortin mukaan.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Olavi Regina kertoo haastattelussa, että uittoränni rakennettiin jatkosodan jälkeen. Tarkoitus oli oikaista mukkaa tukkeja uitettaessa Torasjärvestä Jerisjokeen. Uusiin puunkuljetusmuotoihin siirryttäessä ränni jäi käyttämättä. Markku Kuortti (puhelu helmi-maaliskuun vaihteessa 1996) tiesi paikkaa kutsutun myös Suezin kanavaksi, kuten Kangosjärven Akanjoessakin sijainnutta tukkikanavaa nimitettiin.

Ote top. kartasta 2723 12 TORAS-SIEPPI

Kohde MUONIO 177 sekä kaksi tervahautaa ja tuvanpohja

MUONIO 178 Olosjärvi W, Lompolorova N

-Esihistoriallinen asuinpaikka

Luokka: I - II

Ajoitus: Esihistoriallinen/kivikautinen

Lukumäärä: Asuinvallipainanne 1 kpl, pyynti- tai
asuinpaikkakuoppa 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 8.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: N. 35 x 25 m (W-E)

x= 7542 66 y= 491 06 z= 265

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 5.2 km Muonion kirkosta NE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus (?)

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainnot kahdesta kiinteästä
painannetyyppisestä jäänteestä.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 178.

Tarkastuksen aihe: Inventoitaessa tehty maastomorfologinen
anomaliahavainto.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat:
leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat,
kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat,
leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet,
kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Asuinvallipainanne, pyöreäreunainen suorakaide, n. 14.5 x 10.5
m (W-E), pohja maantasainen. Valli n. 4 x 0.1 m. Sisäpuoli
kaksiosainen, keskellä "väliseinävälli" (S-N) 1 x 0.07 m.
Sisäpainanteet ovat pyöreähköt, halkaisijoiltaan 1.3 ja 1.5 m.
N. 7 m A):sta NE onB) asuinpaikka-/pyyntikuoppa (?), pitkänomainen, soikeahko,
9 x 8 x 0.6 m (ESE-WNW), valli n. 2 x 0.1 m, sisäosa 3.5 x 2.3
m, pohja kapea, terävöityvä.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sisäpainanteissa sammalta, puolukkaa, mustikkaa,

variksenmarjaa, reunoilla jäkälää ja n. 15 mäntyä, paksuuksiltaan 3 - 30 cm.

B) Pohjalla sammal, mustikka, puolukka, reunoilla jäkälä, kuollut mänty ja elävä kuusi, molempien paksuudet 12 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jyrkähkösti kohti järveä (NNE) laskevan rinteeseen alaosan terassitasanne, hiekkapohjainen, kuiva ja harvaan mäntyä kasvava jäkäläkangassaareke, koivuvaltaisen sekametsän ja jängän (W) ympäröimä.

B) sijaitsee tämän terassin ENE-reunalla.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Ratsutie (W-E) sijaitsee täältä n. 200 m S, ja moottorikelkkareitti n. 100 m W.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Hienohko, paikoin heikosti huuhtoutunut podsolihiekkä. Vallissa kaksoispodsoli, W-puoleisessa sisäpohjassa runsaasti hiiltä (n. 5 cm) sekä voimakas huuhtoutumiskerros.

B) Hienohkoa ja karkeaa, podsoloitunutta hiekkaa; vallilla kaksoispodsoli.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; tyyppiltään esihistoriallisia jäänteitä.

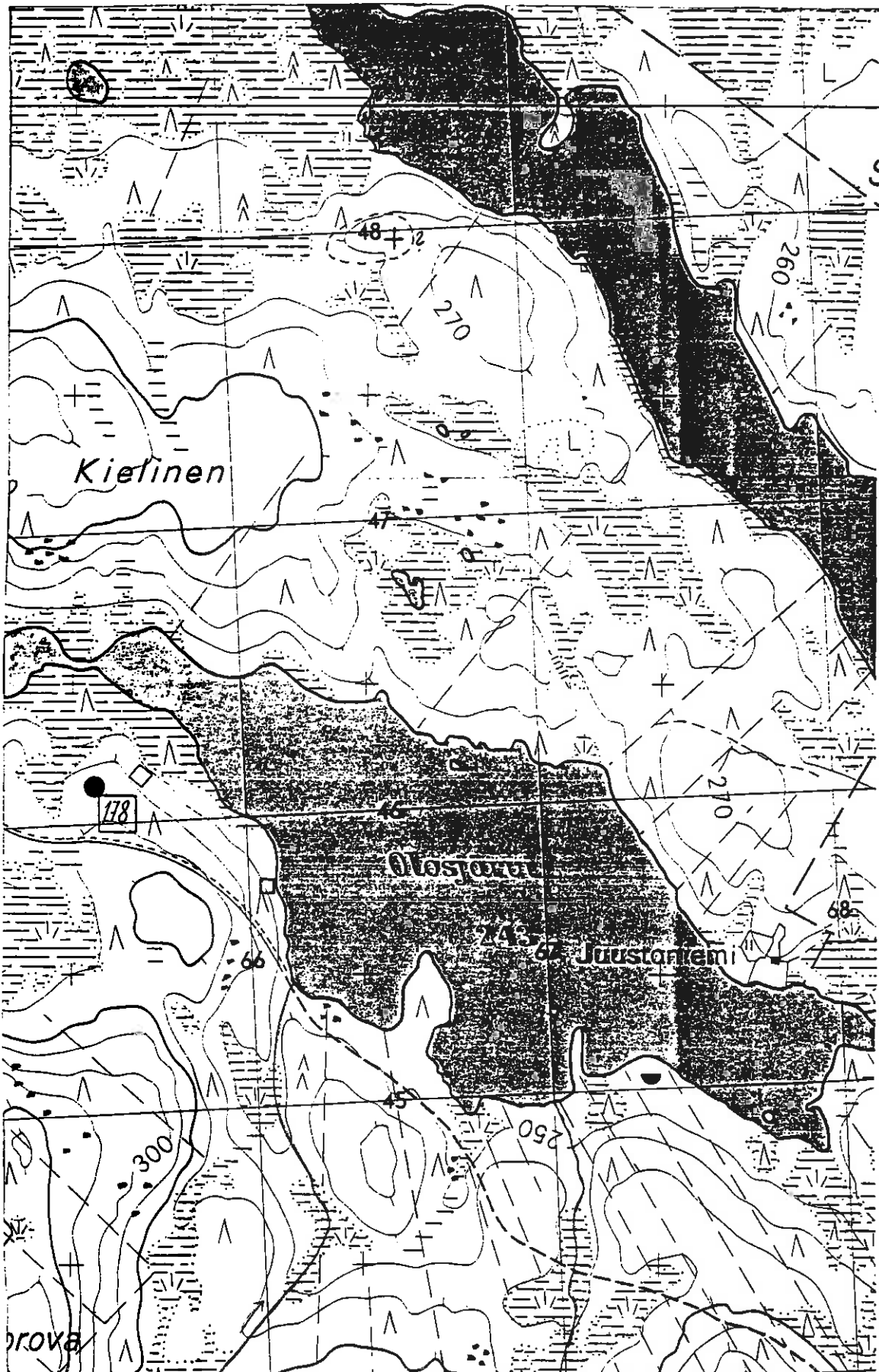
Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset; A) vaatii tarkkuutta.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: Historiallisen ajan tuvanpohja (?) sijaitsee täältä n. 200 E.

Ote top. kartasta 2723 12 TORAS-SIEPPI

Kohde MUONIO 178 sekä kaksi tuvanpohjaa, tervahauta ja "lappalaisten hautausmaa" (?)

MUONIO 179 Kirkonkylä, Vanhan postitalon ranta

-Asuinvallipainanne/kodansija (?), vuorattu kuoppa

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi/saamelaisaika/historiallinen aika (?)

Lukumäärä: Asuinvallipainanne/kodansija 1 kpl; asuinpaikkakuoppa 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 13.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: n. 50 x 30 m (S-N)

x= 7541 59 y= 2486 45 z= 225

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 800 m Muonion kirkosta NNE.

Hoito ja kunto

A4? B C3,5 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Jakokunta/Seurakunta/Kunta (?)

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä jäänteistä sekä yhdestä salvoshirrestä.

TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:**

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 186; KARTTALIITE 1:10 000, ks. kohde 11.

Tarkastuksen aihe: Kohteiden etsintä inventoitaessa.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Asuinvallipainanne tai kodansija?, soikea, 7 x 5.5 x 0.4 m (S-N), valli n. 1.2 x 0.2 m, sisäosa allasmainen, 3.2 x 2.2 m. N-päädyssä sisällä tuntuu pari kiveä pohjalla sekä muutama kivi vallilla kasvillisuuden alla. Oviaukko (?) NE-reunalla, leveys 0.5 m, ja korkeus/syvyys W-puolella oli 0.1 m (SW-NE).

N. 11 m A):sta SSW oli

B) oja, n. 6 x 1 x 0.7 m (W-E), pääasiassa vain karikkeen peittämä - vaikutti resentiltä.

N. 7 m B):stä SSE oli

C) kuoppa, kapeneva suorakaide, 2.5 x 0.5 - 1 x 0.3 m (ENE-WSW), sisäpinta oli vuorattu pystylaudoin, S- ja W-reunat oli myös poikkilaudoitettu yläosastaan, S-puoleinen lauta oli veistetty

kirveellä (?). Nauloja ei ollut näkyvillä. Onko kyseessä purnu tai muu mahdollinen varasto- tai kellarikuoppa? Ao. laudoitus ei liene kuitenkaan kovin iäkäs.

N. 15 m C):stä ESE oli paikalla varsin lahonnut ja maatunut, osittain sammalpeitteinen salvoshirsi, n. 5 m pitkä. Alueella esiintyi myös muita outoja ja epämääräisiä valleja, kumpareita ja painanteita.

Muinajäännöksen pintakasvillisuus: Rantavesaikkoa ja -heinikkoa sekä mesimarjaa, maitohorsmaa, haavan, koivun, pajun vesoja sekä heinää, siankärsämöä ym. piha- ja kukkakasveja, sammalta. Vallin S-osassa kolme suurehkoa koivua, paksuusiltaan n. 6 cm. C) Koivunlehtikariketta, puun pinnalla sammalta, ympärillä niittyheinää, horsmaa sekä koivuvesaikkoa.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Nykyisistä rantakoivuista koostuvaa vesaikkoa, ilmeisesti entistä niittyä; pieni loiva rantakumpare, josta (löytöpaikalta) on jokirantaan n. 35 m W.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Vanha postitalo sijaitsee täältä n. 80 m ENE, sähkölinja (S-N) n. 50 m E, ja jakokunnan venevaja N. 40 m NW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Kairanäytteessä painanteen pohjalla turpeen alla oli n. 1 cm paksu savinen (?), huuhtoutunut (?) harmaa kerros, alla ruskearaitainen hieno hiekka. Valleilla oli vaalean ja tumman punertavaraitainen hieno hiekka, joka viittasi vallin kaksoismaannosta. Tämä ei kuitenkaan ollut podsolia, vaikka se muistuttikin sitä. Välittömästi vallin W-puolella oli lievästi palaneita kiviä - ehkä kyseessä oli jonkinlainen kehärakennelma rantakivistä. Vallin SE-osa oli vahvin, n. 15 cm:n syvyydessä kairanäytteessä ao. kohdassa esiintyi melkoisesti hiiltä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan kriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Yllä mainittu alue, lakisääteinen minimisuoja-alue jäänteiden ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Eivät helpot - tiheää vesaikkoa.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 48 Kirkonkylä, Pappila, Jakokunnan venevajon seita- ja uhripaikka sijaitsee täältä n. 70 m NW; MUONIO 16 Kirkonkylä, Pappila, Kolström/Kunnantalo? kivikirveen löytöpaikka sijaitsee täältä n. 200 m E.

MUONIO 180 Kirkonkylä, Suukoskenpalo, Kittiläntie S

-Merkkejä muinaisasutuksesta sekä historiallisen ajan toiminnasta

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen ja historiallinen

Lukumäärä: tervahauta 1 kpl; tuvanpohja 1 kpl; palaneiden kivien keskittymä 1 kpl; seitakivi (?) 1 kpl; sotapotero ja -ojia

Tarkastaja: Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 10.8.1994

13.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: n. 100 x 100 m (?)

x= 7540 93 **y=** 2487 20 **z=** 240 - 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 880 m Muonion kirkosta ENE.

Hoito ja kunto

A4 B4 C2,5,6 D E1,5 F5 G

Tila ja omistaja

Tila/Rno: 11:48

Omistaja: Yksityinen: Pohjan Osuuspankki, Muonio.

Tarkastuslöydöt: KM 29516: 1 kvartsikaavin (?) sekä mainitut kiinteät jäänteet.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 186.

Diat: OY n:o 68.

Tarkastuksen aihe: Anomaliahavainnot muinaista ihmistoimintaa etsittäessä inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Tervahaudan jäännös, keskikokoinen.

N. 27 m A):sta SE on

B) rakennuksen pohja, neliömäinen, n. 3 x 3 m, N- ja E-seinistä jäljellä n. kolme salvottua hirsikertaa. S-seinä on kaivettu rinteeseen. Lautakatto on romahtanut.

N. 80 m B):stä SE on

C) palaneiden kivien muodostama keskittymä, n. 1.5 x 1.5 m laajalla alueella. Näiden keskeltä löytyi hyvin kulunut kvartsikaavin (?).

N. 13 m C):stä WNW on

D) seitakivi (?), rinteessä oleva laattamainen pystypaasi, joka muistuttaa seita- tai hautakiveä. Kiven NE-puolella on lisäksi pari pientä laattamaista kiveä maassa, kooltaan 10 X 5 cm.

N. 15 m B):stä W on

E) sotapotero, vallillinen. Reunalla on osittain maatunut teräskirves, jossa merkintä "Made in Sweden". Lisäksi ylempänä saman harjanteen päällä esiintyi muita saksalaisten kaivamia oja sekä resenttejä jätekuoppia.

Muinajäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, mustikka, puolukka, ympärillä mäntyjä.

C) Osittain paljasta, hiekanoton tuhoamaa pintaa: puolukkaa sekä pari männyn tainta.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kohti N:ssa sijaitsevaa Jerisjokea jyrkähkösti terasseittain viettävä, mäntyä kasvava moreenirinne. Harjanteen yläosa olisi ihanteellista kivikautisen asutuksen kannalta, sillä se kytkeytyy nykyisen Jerisjoen muinaiseen rantapintaan.

C) Jyrkähkö terassin reuna, joka viettää kumparemaisesti kohti Jerisjokea NNE.

D) Jyrkähkössä rinteessä kuten yllä; hiekkakuopan N-reunaa. Hieno maisema kohti N. Rinne on murtunut kiven S-puolelta.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) sijaitsee n. 40 m läheisestä keltaisesta puomakotitalosta kohti ENE, ja n. 10 m S Kittilän ja Muonion välisestä tiestä sekä n. 200 m ESE maanteiden (E8 ja 79) pääristeyksestä.

B) sijaitsee n. 30 m laajahkosta hiekkakuopasta NW.

C) sijaitsi vesijohtokaivannosta (W-E) n. 4 m S, ja välittömästi tämän S-puolella avautuu hiekkakuoppa. Muonio - Kittilä maantielle kohti N on täältä n. 25 m.

D) Hiekkakuopan N-reunalla.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

D) sekoittunutta hienoa hiekkaa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II niin kauan kunnes toisin osoitetaan; mäen asutushistoriasta ja -perinteestä tulisi haastatella alueen vanhimpia asukkaita.

Ehdotus suoja-alueeksi: Löytökohteita ympäröivät alueet lakisääteisen minimin mukaan.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Hiekanotot, romu, tien- ja vesirakennustyöt ovat tuhonneet ympäristöä. Suukoskenpalon alue on kaavoitettu omakotitonteiksi ja virkistysalueeksi maaliskuussa 1996 tehdyllä Muonion kunnanhallituksen päätöksellä.

D) Rinne on murtunut kiven S-puolelta.

Lähilöytöjä: MUONIO 182 Kirkonkylä, Reuhanmaan muinaisjäännösalue sijaitsee täältä n. 1 km N. MUONION Kirkonmäen kivikautinen asutuskeskittymä sijaitsee täältä n. 800 m W.

MUONIO 181 Kirkonkylä, Kirkonmäki, Regina

-Kivikirveen löytöpaikka, kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi

Lukumäärä: Esineellisiä löytöjä n. 6 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 14.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: n. 50 x 50 m

x= 7540 83

y= 2486 27

z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 40 m Muonion kirkosta WNW.

Hoito ja kunto

A4 B4 C6 D3 E1 F2 G

Tila ja omistaja

Kortteli/tontti/palsta: Kirkkotie

Omistaja: Tuomo Regina

Puhelin: 9696-532 668

Osoite: Kirkkotie

Postitmp: 99300 MUONIO

Aiemmat tiedot:

Ilmari Ruuhisalmi 1969: Kirje Muinaistieteelliselle toimikunnalle. Museovirasto, arkeologian osasto, top. arkisto. Helsinki.

Aiemmat löydöt: KM 16696 pohjalainen kaitakirves

Tarkastuslöydöt: KM 29517: 1-5 kvartseja 5 kpl: pari kaavinta ja iskosta.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 186; KARTTALIITE 1:10 000, ks. kohde 11.

Diat: OY n:o 69.

Tarkastuksen aihe: Aiempaan esinelöytöön ja tiedonantoon perustuneen kohteen tarkastus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):
Kivikautinen asuinpaikka, joka tässä määräytyy useiden kohtalaisen varmojen esineellisten löytöjen perusteella: Vanhan rakennuksen NE-päädystä oli aiemmin löytynyt sädekiviliuskeinen

tuura (kaitakirves). Tarkastuskäynnin yhteydessä tallennettiin neljä iskettyä ja osin retusoituakin kvartssia Reginan maata S:ssä rajoittavan ojan profiilista, ja yksi nykyisestä perunamaasta alueen NW-osasta. Tuomo Reginan mukaan myös perunamaiden paikkoja vaihdettaessa, etenkin vanhan rakennuksen S-puolelta piha-alueelta usein nousee ruusukvartsin kappaleita, joista perheessä on valmistettu koruja.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Pääosin pihanurmikkoa, osin myös perunaa.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Rinnetasanne, joka terasseittain viettää kohti jokea/järveä, rantaviivaan on n. 150 m NW. Kohti väylää (N) avautuva maisema rakennetussa ja hoidetussa pihamaaympäristössä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Tuura/kirves oli löytynyt vanhan päärakennuksen NE-päädystä, 1 - 3 metrin etäisyydellä seinästä. Etäisyys Kirkkotiehen (NNW-SSE) on n. 13 m talosta ENE. Kirkko sijaitsee löytöpaikasta n. 40 m ESE. Uusi päärakennus sijaitsee löytöpaikasta n. 25 m NNW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Kirveslöytö oli tullut runsaan 0.5 metrin syvyydestä hiilikerrostuman tuntumasta. Alueen pohjana on siltin- ja soransekainen moreeni, jonka pinnalla on pihamulta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Löytö oli tullut esiin öljyputken kaivutyön yhteydessä ilmeisesti 1960-luvun puolivälissä, sillä se on diarioitu Kansallismuseon kokoelmiin v. 1965.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Yllä esitetty piha-alue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset - kohteessa ei ole kiinteitä näkyviä rakenteita.

Opas: Tuomo Regina, (50 - 60 v.).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys: Alue normaalissa asutuskäytössä.

Lähilöytöjä: MUONIO 11, 19 ja 21 Kirkonkylä, Niemenpää: kivi-kautisia löytö- ja asuinpaikkoja, sijaitsevat täältä n. 200 m W. MUONIO 20 Kirkonkylä, Kirkonmäki, Kestikievari: kivi-kautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 100 m ENE.

MUONIO 182 Kirkonkylä, Reuhalanmaa

-Esihistoriallinen asuinpaikka

*16.9.2006
Luontokuva*

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi, saamelaisaika, historiallinen aika/1945

Lukumäärä: Liedensijoja useita, kiviesineiden löytöpaikkoja, tietoja hauta- ja löytöpaikoista, multakotia ja poteroita, tervahauta

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 11.8.1994

14.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: n. 900 x 500 m (ESE-WNW)

x= 7541 16 - 64 y= 2487 10 - 87 z= 230 - 265

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 1 km Muonion kirkosta NE; alueen W-päässä on Muonion uusi hautausmaa ja ruumishuone.

Hoito ja kunto

A4? B4 C5 D E1,5 F3 G

Tila ja omistajaOmistajat:

12:40	Aune Roimaa, 99300 MUONIO Veli Roimaa, Väinämöisenk. 14 B 033, 87100 KAJAANI
14:1	Hautausmaa
14:2	Muonion seurakunta, 99300 MUONIO
14:52	Paavo Hietala (k.), Ratsutie, 99300 MUONIO
14:68	Ei ilmoitettu.
14:61, 63, 69	Erkki Vuollo, Muonion kunta, sosiaalitoimi, PL 25, 99301 MUONIO
15:44, 45	Ei ilmoitettu.
123:4	Veli Liikavainio, 99300 MUONIO
123:13, 17	Heikki Oja, 99300 MUONIO
123:14	Olavi Oja, Autiontie Kp 2, 99300 MUONIO
123:15	Samuli Oja, 99300 MUONIO
123: 16	Paavo Oja, 99300 MUONIO
123:18	Onni Oja, 99300 MUONIO
123:27	Ei ilmoitettu.
123:28	Väinö Mäkitalo, Porfyrvägen 14, S-98140 KIRUNA Anneli Mäkitalo, Autiontie, 99300 MUONIO
123:15, 30	Raimo Ylivirta, Autiontie, 99300 MUONIO
123:15, 31	Keijo Ylivirta, Box 129, S-98016 KARESUANDO
123:34	Ritva Oja, 99300 MUONIO Tarja Oja, Malmink. 32 C 086, 00100 HELSINKI Janne Oja, Rautionmukka A-talo 002, 9300 MUONIO
123:40	Heikki Kauppinen, Autiontie, 99300 MUONIO
123:44, 45	Jorma Ylivirta, Autiontie, 99300 MUONIO

Aiemmat löydöt: Tiedonantoja seuraavista:

Tuuran ja liedensijan löytöpaikka (A); liedensija (D); hauta (E); suopungin kielan löytöpaikka (F).

Tarkastuslöydöt: KM 29518: 1-17 kvartsi-iskoksia ja -esineitä, sädekiviliuske-esineen kärkikatkelma, liedensijoja, multakotia 2 kpl, poteroita.

TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:**

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohteet 186 ja 191; KARTTALIITTEET 182/I-II.

Diat: OY n:o 70.

Tarkastuksen aihe: Topografisten piirteiden kiinnostavuus suhteessa esihistoriallisen asutuksen todennäköisyyteen alueella inventoinnin yhteydessä; alueen asukkaiden tiedonantojen tarkastaminen.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Tuuran ja liedensijan löytöpaikka, tieto perustuu Jorma Ylivirran kertomukseen, jonka mukaan hän on nähnyt n. 30 cm pitkän, kapean, vaalean harmaanvihertävää, mustapilkullista kiveä olevan ja molemmista päistään hiotun pohjalaisen tuuran Olavi Ojan talossa Autiontiellä. Tuuran löytöpaikalla oli ollut myös liedensijan jäännös.

A):sta 100 - 200 m N on

B) kiviesineen katkelman löytöpaikka hautausmaan aidan vierellä, josta inventoinnin yhteydessä poimittiin sädekiviliuskeinen, terältä hiottu, eroosion haurastama pieni esineen katkelma, mahdollisesti peräisin tuuran kärjestä.

N. 350 m B):stä SE on

C) kvartsin ja palaneiden kivien löytöalue, laajuudeltaan n. 1 x 20 m (SE-NW). Löydöt muodostuvat isketystä kvartsiraaka-ainepalasta, latteasta iskoksesta, joka on ilmeisesti muotoiltu esineeksi ja retusoitu reunasta, pienestä kaapimesta, kolmesta pienestä iskoksesta sekä palaneen luun (?) kappaleesta. Koko Reuhanmaan harjanne on täynnä palaneita kiviä ja esihistoriallistyyppisiä liesikivikeskittymiä, joita on näkyvissä polun (SE-NW) pinnassa pitkin matkaa.

N. 440 m C):stä ESE on löytynyt

D) liedensija, perustuu Raimo Ylivirran tiedonantoon. Ollut pyöreäksi kehäksi ladottu kiveys, halk. n. 1 m, palaneiden kivien koot n. 10 cm.

N. 80 m D):stä NE on tavattu

E) hautapaikka (?), kehämäinen kivilatomus, n. 1.5 m pitkä, jonka alla oli selvästi ympäristöstä poikkeavaa punertavanruskeaa, humuspitoista ainesta. Kivet olivat kooltaan 7 - 10 cm. Tieto perustuu Raimo Ylivirran kertomaan.

Täältä n. 150 m E sijaitsee myös yksi tervahauta, joka on

merkitty peruskarttaan vuodelta 1984.

Suurinpiirtein ehkä 400 m E):stä NW on

F) suopungin kielan löytöpaikka, josta Raimo Ylivirta sanoi nuoruudessaan (n. 30 v. sitten) löytäneensä luusta tai sarvesta tehdyn suopungin kielan. Tämä oli ollut huokoiseksi rapautunut. Esine oli ollut huomattavan pieni ja kapea poiketen nykyisistä malleista. Löytö on Anneli Kurkelan (puh. 921-355 935) hallussa Turussa.

N. 100 m B):stä N on

G) kuoppa- ja kiveyslöytöalue, osittain esihistoriallinen, ja osittain Lapin sodan aikainen. Syksyllä 1995 alueella laskettiin seuraavat jäänteet:

1) Multakodan pohja, neliömäinen, 5 x 5 x 1.2 m, vallit max n. 1.5 x 0.5 m, sisämitat 3.5 x 3 m, tasapohjainen, oviaukko NW-nurkassa, leveys n. 0.8 m.

N. 63 m 1):stä ENE on samoin

2) multakodan pohja, 4 x 3.5 x 0.9 m (SSE-NNW), vallit 1.2 x 0.15 m, sisämitat 2 x 2 m, neliömäinen, SSE-seinäjä kuitenkin puuttuu, on ilmeisesti kaivamalla yhdistetty viereiseen kaivantoon. Pohjalla oli irtokivi, halkaisijaltaan n. 30 cm. Ympärillä on maatuneita, epämääräisiä kaivantoja - ilmeisesti saksalaista tekoa (?).

N. 1 m 2):sta NNE on

3) liesi, lapinkodan tyyppiä, neliömäinen kehäkiveys, keskeltä avoin, 0.5 x 0.5 x 0.03 m. Kivet ovat 3 - 15 cm, mutta NE-nurkassa on yksi muita suurempi irtokivi, halkaisijaltaan 25 cm. N. 40 m 2):sta S on ehkä jo kivikautinen alue, jossa esiintyy useita

4) liedenpohjia, palaneiden kivien tihentymiä. Näiden ympäristöstä poimittiin myös kvartseja n. 11 kpl. Erityinen liesilatamusalue käsitti seitsemän kivirykelmää n. 45 m pitkällä ja n. 3 m leveällä alueella (W-E). Korkeuksiltaan kivikumpareet ovat keskimäärin 10 cm. Useissa kivet oli ladottu tiheästi ympyrään ja sisäosaa myöden umpeen ilman varsinaisia reunakehiä. Kivet olivat voimakkaasti palaneita. Vastaavanlaisia esiintyy pitkin koko kangasta polkujen pohjissa.

G)-alueen N-osassa lähellä maantietä (etäisyys n. 20 m E) havaittiin vielä 5) kolme sotapoteroa, jotka olivat pyöreänsoikeita, n. 0.5 m syviä, osin vallillisia kuopanteita.

Muinisjäännöksen pintakasvillisuus:

C) Heinä, maitohorsma, vaivaiskoivu, koivu, kuusia ja mäntyjä.

G 1) Sammal, paju, mustikka, puolukka, jäkälä, vallilla kahdeksan mäntyä, paksuudet 2 - 15 cm.

2) Pohjalla sammal, kanervaa, kariketta, valleilla puolukkaa, variksenmarjaa, jäkälää ja kaksi mäntyä, joiden halkaisijat ovat 25 - 30 cm.

3) Karike, ohuesti puolukkaa, variksenmarjaa; kivien pinnat harmaajäkäläisiä.

4) Karike, kivien pinnoilla harmaajäkälää.

5) Mustikka, puolukka, sammal.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Jyrkähkösti kohti S viettävän mäntyvaltaisen moreeniharjun rinne, joka S:ssä päättyy peltotasanteeseen ja edelleen kostean

avojätkään. Jerisjoen nykyiselle suualueelle paikalta on n. 300 m S. Tie- ja piha-alueita.

B) Mäntyvaltaisen moreeniharjanteen ylätasanteen eteläinen reuna-alue, joka n. 15 metrin päässä alkaa jyrkin terassein viettä kohti S:ää ja siellä olevaa peltoa, jonne on löytöpaikalta n. 100 m.

C) Terasseittain kohti SE laskeutuvalla hiekkapohjaisella mäntykankaalla olevan terassitasanteen taitekohta harjanteen SE-osassa. Polun (SE-NW) pinnalta.

D) Harjun SE-pää, loivan, kohti tasaista jänkäpeltoa S:ssä viettävän rinteen juurella, josta on n. 200 m Jerisjokeen (S), ja n. 300 m Isolompolon järveen (E). Asutuksen ympäröimä jänkäinen metsäsaareke.

E) Mäntyä kasvava mellakumpu harjun SE-päässä, n. 300 m Isolompolon järvestä W.

F) Reuhanmaan harjanteen NE-osasta mäntykankaalta.

G) Moreenipohjainen mäntykangastasanne Reuhanmaan harjanteen laella.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Olavi Ojan piha- ja tiealuetta asuinrakennuksen S-puolella, jossa on myös peltoa. Talon N-puolella rinteessä oleva piha on raivattu puutarhaksi ja perunamaaksi. Välittömästi talon S-puolta sivuaa WNW-ESE -suuntainen, valtatielle (S-N) johtava yksityinen Autiontie, jonka S-puolella on pieni varastorakennusalue.

B) Löytöpaikka n. 1.5 m W hautausmaan kiviaidasta, n. 30 m SW ruumishuoneesta, hautausmaan aidan viertä kulkevalta hiekkapolulta (S-N).

C) Lähin asuinrakennus löytöpaikkaan nähden on valkoinen puutalo n. 40 m WSW. Autiontielle (S) paikalta on n. 80 m.

D) N-S -suuntaisen ojan S-pää Ylivirran kiinteistöön johtavan, Autiontieltä N:een kääntyvän ja n. 40 m pitkän pihatien E-puolella.

E) Hirsirakenteisen asuinrakennuksen pihamaata, harjanteen S-reunaa kulkevan yksityistien (Autiontie) E-päästä n. 60 m NNE, toiseksi viimeinen talo. Löytöpaikalla on nyt aitta.

F) Löytö tehtiin alueen nykyisen asutuksen N-puolelta.

G) Alue sijaitsee Jerisjoen ylittävästä valtatie E8 sillasta n. 500 m NNE, valtatie ja hautausmaan välisellä tasanteella.

1) Hautausmaalle johtava soratie (N-S) sijaitsee täältä n. 30 m W. Alueen läpäisevä polku (WNW-ESE) sijaitsee paikalta n. 7 m S.

2) Löytöpaikka sijaitsee hautausmaan kiviaidan N-nurkasta n. 73 m N.

4) Alueen kivikeskittymät tulevat esiin polun ja/tai tieuran (W-E) pinnassa hautausmaan N-puolen kiviaidasta n. 25 m N.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Liedensija oli löydettyäessä ollut hiiltynyt. Maapohja alueella on moreenia.

B) Pintalöytö hienosta keltaisesta hiekasta, jonka pinnasta podsolimaannos ilmeisesti on kuorittu pois.

C) Pintalöytöjä karikkeensekaisesta hienosta hiekasta.

Podsolimaannos sekoittunut polun käytön johdosta.

D) Maaperä paikalla on savimultamaata. Löytösyvyys maan pinnasta n. 10 cm, välittömästi turvekerroksen alta.

E) Maaperä lienee podsoloitunutta hiekkaa. Tiedonannon mukaan löytö oli n. 0.5 metrin syvyydessä kerrostuman poiketessa ympäristöstään selvästi ruskeahkon humusperäisen aineksensa perusteella.

F) Löytö oli tullut multamaasta.

G 1) Kairanäytteen perusteella valli on vahvasti huuhtoutunutta hienoa, lähes silttimäistä hiekkaa. Sen perusteella rakennetta olisi pidettävä huomattavasti saksalaissotaa vanhempana. Kuitenkin sirpalesuojien ja poteroiden reunoja lienee vahvistettu turvepaakuilla, joissa lienee ollut oma podsolikerrostuneisuutensa jo valmiina. Myös tällainen lähihistoriallinen tai peräti moderni kaivaustoiminta voi aiheuttaa kaksoispodsolin maaprofiiliin.

2) Hieno hiekka.

3) Kerrosjärjestys: a) turve; b) hieno keltainen hiekka; c) n. 1.5 cm:n paksuinen hiilikerrostuma; e) huuhtoutumiskerros: liesi on mahdollisesti sammutettu hiekkakerroksen avulla?

Ei siis normaalia podsolia.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

A) Tuura oli osunut kaivinkoneen kauhaan sodan jälkeen 40 - 50 vuotta sitten, kun alueelle raivattiin nykyistä asutusta ja pelloja.

B)-C), G) Maastotarkastuksen ja inventoinnin yhteydessä v. 1994 ja 1995.

D) R. Ylivirta havaitsi löydön kaivaessaan ojaa pihatiensä reunaan joitakin vuosia sitten. Kohde tuhoutui kokonaan kaivutyössä.

E) Havainto tehtiin viemärikaivuun yhteydessä, jolloin tuli esiin rakenteen halkileikkaus kaivannon seinämään.

F) R. Ylivirta oli tehnyt löydön nuoruudessaan n. 30 vuotta sitten raivattaessa autoteitä alueelle, mullan kottikärrykuljetuksen yhteydessä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II niin kauan kunnes alueen luonne selviää paremmin kaivausten avulla.

Ehdotus suoja-alueeksi: Koko Reuhanmaan - Kultakosken moreeniharjanne valtatie ja Isolompolon järven välillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Raimo ja Jorma Ylivirta, Autiontie, 99300 MUONIO, puh. 9696-532 149 ja 532 510.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Muonion kunta ja Lapin ympäristökeskus kaivavat alueen läpi vesijohdon keväällä 1996 ja ilmeisesti vuoden 1997 aikana. Kaivuutyön arkeologinen valvontaehdotus muinaismuistolain nojalla oli tämän kirjoitushetkellä vireillä ao. instanssien sekä Museoviraston välillä. Myös TVL suunnittelee alueen W-laidalle kevyenliikenteen väylää ja alikulkusiltaa, mutta suunnitelma ei

toteutune ainakaan vielä vuoden 1996 aikana tiemestari Armas Piiraisen (puh. 9696-532 632) mukaan.

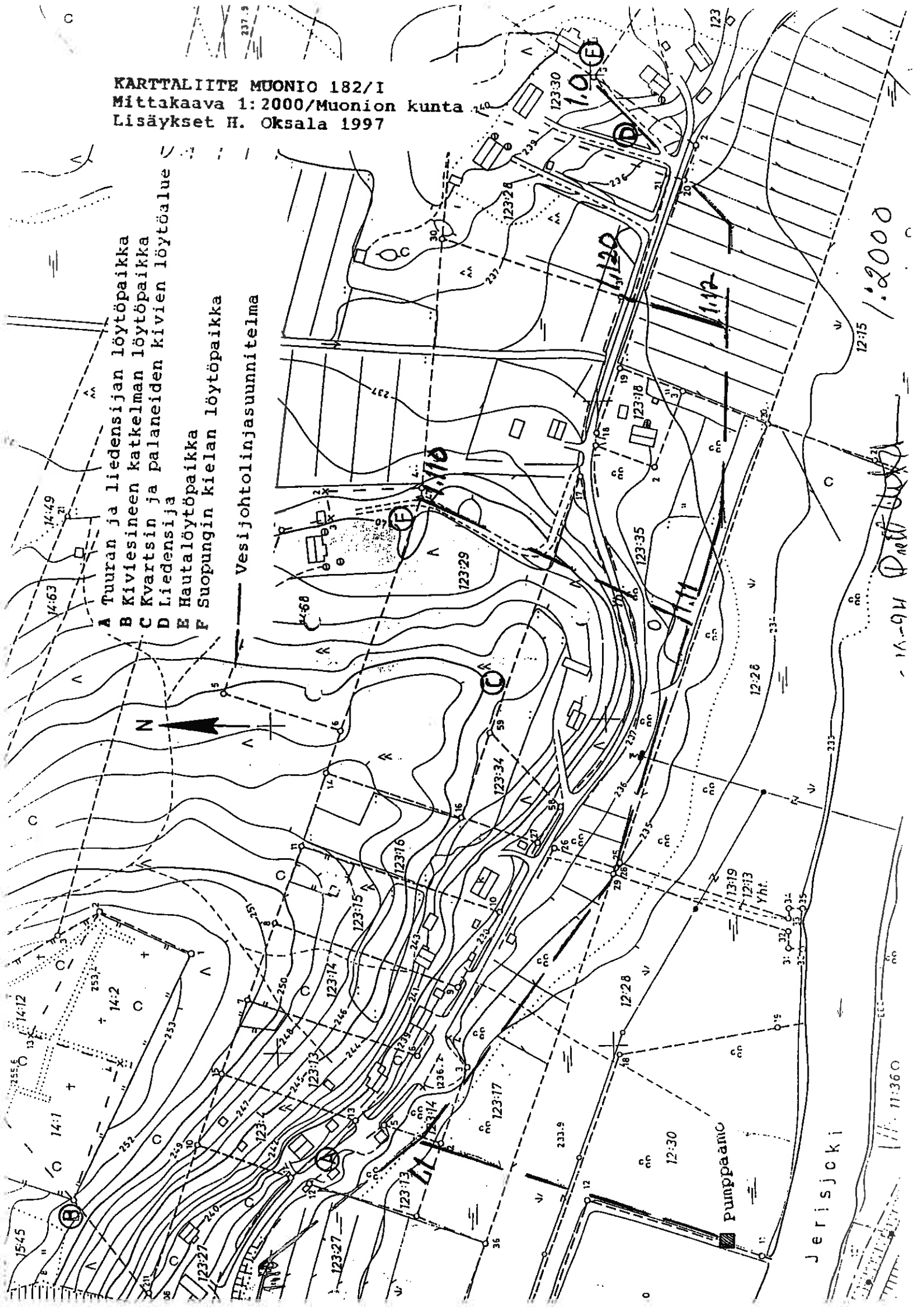
Läbilöytöjä: MUONIO 180 Kirkonkylä, Suukoskenpalo, Kittilän tie S: historiallisen ajan jäänteitä täältä n. 300 m S. MUONIO 11, 19 - 21, 181 Niemenpään ja Kirkonmäen kivikautinen asutusalue sijaitsee täältä n. 1 km WSW. MUONIO 16, 48 ja 179: esihistoriallisen ajan ja saamelaisvaiheen löytöalue sijaitsee täältä n. 500 m W.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

E) Muiden mahdollisten hautojen esiintyminen alueella olisi tarkistettava.

KARTTALIITE MUONIO 182/1
 Mittakaava 1:2000/Muonion kunta
 Lisäykset H. Oksala 1997

- A Tuuran ja liedensijan löytöpaikka
 - B Kiviesineen katkelman löytöpaikka
 - C Kvartsin ja palaneiden kivien löytöalue
 - D Liedensija
 - E Hautalöytöpaikka
 - F Suopungin kielan löytöpaikka
- Vesijohtolinjasuunnitelma

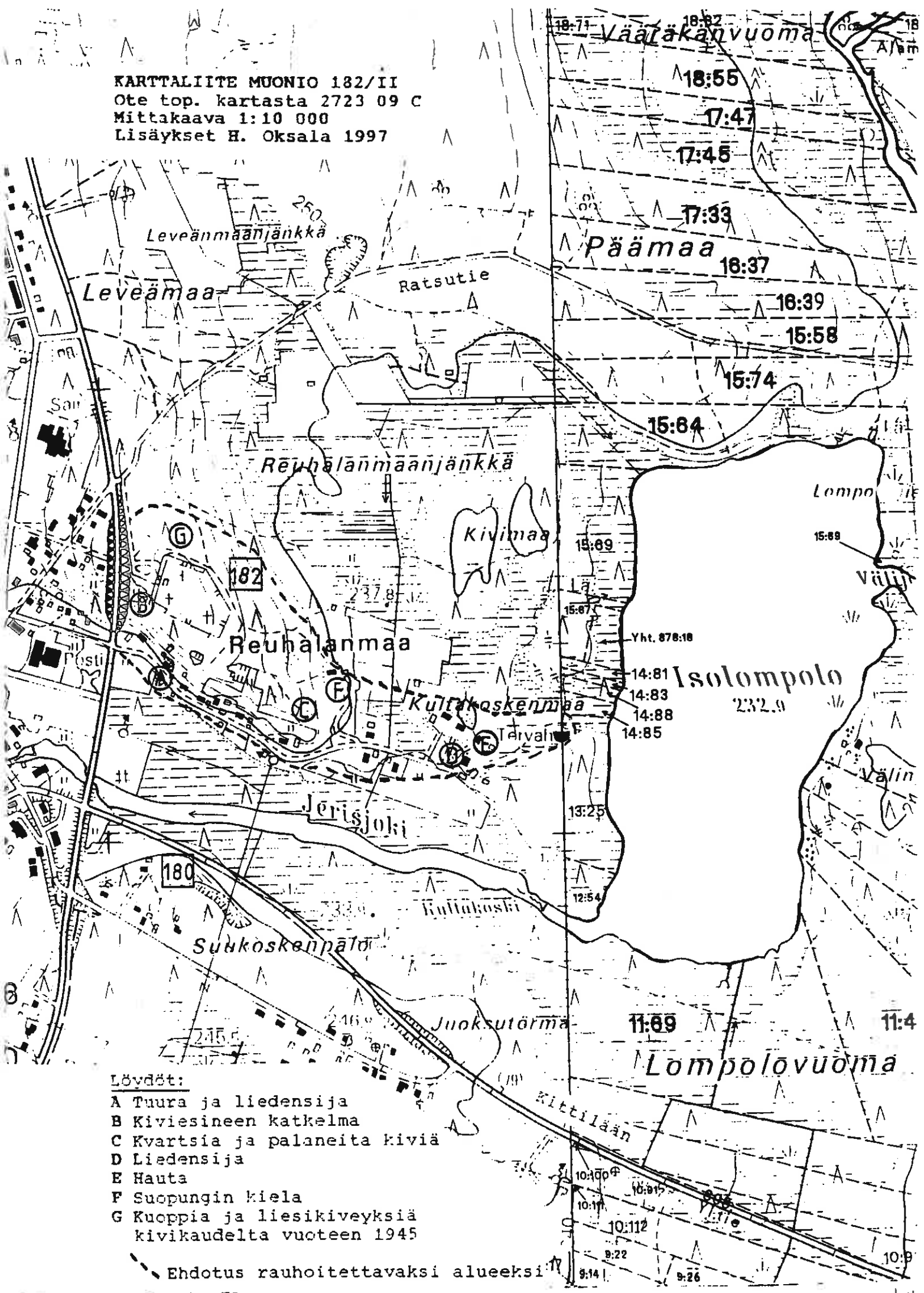

1:2000

16-94 P. Oksala

11:360

KARTTALIITE MUONIO 182/II
 Ote top. kartasta 2723 09 C
 Mittakaava 1:10 000
 Lisäykset H. Oksala 1997

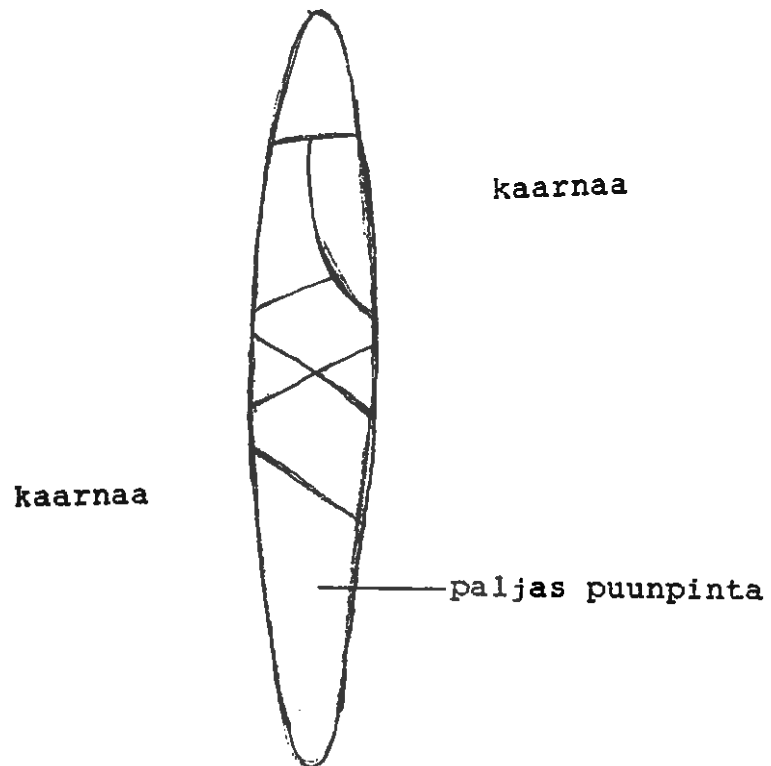
Löydöt:

- A Tuura ja liedensija
- B Kiviesineen katkelma
- C Kvartssia ja palaneita kiviä
- D Liedensija
- E Hauta
- F Suopungin kiela
- G Kuoppia ja liesikiveyksiä
kivikaudelta vuoteen 1945

--- Ehdotus rauhoitettavaksi alueeksi

Kuviokaiverrus hurrikaspetäjässä A).

1:3

MUONIO 183 Pellivuoma, Kilpisjärven tie SW

-Esihistoriallinen asuinpaikka (?)

Kraju 2006:
Lusmaa

Luokka: II - III (?)

Ajoitus: esihistoriallinen/historiallinen (?)

Lukumäärä: Liesi 1 kpl, kvartseja, palaneita kiviä, tervahautoja
2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 11.8.1994

14.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: 80 x 200 m

x= 7543 59 y= 2486 15 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 2.7 km Muonion kirkolta N.

Hoito ja kunto

A4? B C3? D E1,5 F3? G

Tila ja omistaja

Rno: 17:42

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Kiinteitä rakenteita sekä muotoiltuja (?)
kvartseja 5 kpl KM 29519: 1-5.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 186.

Diat: OY n:o 71.

Tarkastuksen aihe: Maastohavainnot inventoitaessa.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Liesi, epämääräinen neliö, n. 1 x 1 x 0.1 m, osittain maatonut, reunoilla tuntui neljä kiveä, kooltaan n. 0.15 m, W-reunalla suuri harmaajäkäläinen kivi, osittain tulessa rapautunut (?), kooltaan n. 35 x 50 x 10 cm (SSW-NNE).

N. 40 m A):sta NNW oli

B) kvartsilöytöpaikka, josta kaikki talletetut kvartsit sekä useimmat palaneet kivet löytyivät jokseenkin keskittymänä.

N. 20 m B):stä W oli

C) kaksi tervahautaa rinnakkain, muodoltaan pyöreäköjä, halkaisijoiltaan 8 - 10 m, ränniäukot jokseenkin kohti SW.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, jäkälä, puolukka.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Liesi sijaitsee n. 200 m pitkän (SE-NW), harvahkoon mäntyä kasvavan ja jonkin verran kivisen, moreenikankaisen metsäsaarekkeen loivasti kohti SW:ssa sijaitsevaa jänkäniittyä viettävän rinteen alaosassa, josta niityn ja metsän väliseen reunaan on n. 30 m.

B) Kvartsit ja palaneet kivet löytyivät ao. metsäsaarekkeen NE-osasta, ja

C) tervahaudat sijaitsevat saman metsäkumpareen SW-osassa pellon ja metsärinteen välisellä rajalla.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) sijaitsee n. 40 m NE niityn laidassa olevasta ladosta, ja n. 40 m SSE metsäkumpareen NW-laitaa kulkevasta, ladolle johtavasta metsätieurasta (E-W). Muonio - Kilpisjärvi -maantie (E8) (SE-NW) sijaitsee liedestä 80 - 90 m NE/E.

B) sijaitsee metsäautotien pinnassa, keskittyneenä n. 30 m maantieltä kohti SW olevalle alueelle.

C) Tervahaudat sijaitsevat traktoritien ylimmältä kohdalta n. 20 m W.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintalöytöjä soraiselta moreeniharjanteelta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

V. 1994 elokuussa inventoinnin yhteydessä maaston morfologisen tarkkailun pohjalta.

Laajuuden arviointiperuste: Metsäsaarekkeen ja maantien rajaamat havainnot.**Luokitusehdotus perusteluineen: II - III; löydöt hieman epämääräisiä - kohde kaipaa koekaivausta.**

Ehdotus suoja-alueeksi: Koko saareke muodostaa sopivan ympäristökokonaisuuden.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 186 Putaanranta, ent. Urheilukenttä NW: punamultaesiintymä sijaitsee täältä n. 780 m S; MUONIO 184 Yliranta: hiekkakuopat sijaitsevat täältä n. 700 m W.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä: Maanomistajia paikalla tulisi haastatella alueen käyttöhistoriasta.

MUONIO 184 Törmä

-Maatuneita hiekkakuoppia

moderni

Luokka: II - III

Ajoitus: N. 1920-luku

Lukumäärä: N. 3 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 11.8.1994
14.9.1995**Sijaintitiedot**

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: N. 50 x 100 m

x= 7543 63 y= 2485 42 z= 235

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 2950 m Muonion kirkosta NNW.

Hoito ja kunto

A B1 C7 D E5 F G

Tila ja omistaja

Rno: 17:10

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot tervahautoja muistuttaneista laajoista kuopista.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 186.

Tarkastuksen aihe: Kuoppahavainnot maastossa inventoinnin yhteydessä.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): **Hiekkakuoppien maatuneita jäänteitä**, joita paikalla on useita enemmän tai vähemmän säännöllisen muotoisina. Reunavallien perusteella näitä voisi hyvin erehtyä pitämään tervahautojen pohjina, joiksi ne kuitenkin eivät kairanäytteiden perusteella osoittautuneet. Kuopanteiden halkaisijat vaihtelevat 3 - 10 metrin välillä, syvyydet 1 - 1.5 m. Kyseessä lienevät hiekkakuopat, jotka tehtiin Putaanrannan tien rakennuksen yhteydessä 1920-luvulla, kuten Törmän talon vanha isäntä (67 v.) kertoi elokuussa 1994.**Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:**

Sammal, mustikka, koivujen ja mäntyjen taimia.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kohti WSW viettävä havupuuvaltainen, kosteahko moreenirinne.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Välittömästi Putaanrannan tien E-puolella, n. 1 km S maantiehen E8 yhtyvistä risteyksestä, ylempänä rinteessä olevasta kahdesta Jukka-talosta 25 - 30 m WNW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Hiekkapohjainen rinne; pintamorfologinen maastohavainto.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä v. 1994.

Luokitusehdotus perusteluineen: II - III; rakenteet ovat varsin nuoria, mutta tulkinnan erehdyttävyyden ja vertailun vuoksi otin ne mukaan inventointiaineistoon.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue (?)

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 183 Pellivuoma, Kilpisjärventie SW: esihistoriallinen asuinpaikka (?) sijaitsee täältä n. 800 m ESE. MUONIO 186 Putaanranta, ent. Pallokenttä NW: punamulta- ja kvartsiesiintymä sijaitsee täältä n. 1140 m SE.

MUONIO 185 Putaanranta, Juhontörmä

-Kivilatomuksia

M. Niemelä

Luokka: II

Ajoitus: esihist./hist.

Lukumäärä: Latomuksia 3 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 11.8.1994

14.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: n. 30 x 30 m

x= 7542 58 y= 2486 22 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 1670 m Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A1 B1 C5 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Rno: 16:17

Omistaja: Yksityinen (Tytti Niemelä, Oulu)

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä latomusrakenteista.**TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 186; KARTTALIITE 1:10 000, ks. kohde 11.

Tarkastuksen aihe: Havainto kiviladelmista esihistorialliselle asutukselle edullisessa ympäristössä inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Kolme selvää kivilatomusta (A - C), jotka sijaitsevat 2 - 3 metrin etäisyydellä toisistaan. Kuhunkin liittyy epämääräisiä kivistä, jotka koostuvat n. 50 cm:n kokoisista kivistä. Yhteistä kaikille kolmelle latomukselle on, että niiden keskelle on kasattu pieniä, nyrkin kokoisia (1 - 10 cm) kiviä, joita suuremmat kivet reunustavat. Muodoltaan latomukset ovat epämääräisiä suorakaiteita, kooltaan n. 2 x 1.5 m, korkeus 20 - 40 cm, suunnat jokseenkin A) NW-SE, B) SW-NE, C) W-E (?). Kahdessa kaakkoisimmassa latomuksessa (A ja B) näkyy selvä suora kulma, nimittäin A):n SW-nurkalla ja B):n NW-nurkalla. Lähimmästä talosta rva Tytti Niemelältä (n. 60 v.) alueen käyttöhistoriasta tiedusteltaessa hän arveli isänsä koonneen

kivet peltoa raivatessaan.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Kivet ovat karikkeen ja harmaajäkälän peitossa. Kuusta, koivua ja pihlajaa kasvava kivinen metsäsaareke heinäpellon keskellä. Niittyheinän lisäksi maitohorsmaa. Koivuvesaikkaa oli karsittu ja siistitty v. 1995.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kivinen saareke peltorinteen yläosassa, joka laskee kohti n. 200 metrin päässä olevaa Muonionjärven rantaa (W).

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kerässioppiin johtava tie (WNW-ENE) sijaitsee kohteesta n. 40 m NW, ja rinteessä oleva valkoinen Niemelän asuintalo n. 100 m WSW. Yrjö Anttilan ruskea talo puolestaan sijaitsee kohteesta n. 70 m SSW kohti alarinnettä.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Kivinen pelto; pintamorfologisia havaintoja.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä v. 1994.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; harmaajäkälän ja maatuneisuuden perusteella kohde vaikuttaisi riittävän iäkkäältä muinaisjäännökseksi.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 31 Putaanranta, Rantapudas, Aleksintie: kivi-kautinen asuinpaikka, sijaitsee täältä n. 100 m E. MUONIO 186 Putaanranta, ent. Pallokenttä NW: punamulta- ja kvartsi-siintymä sijaitsee täältä n. 250 m NNW.

MUONIO 186 Putaanranta, ent. Pallokenttä NW

-Punamultaesiintymä, asumusten jäänteitä.

Kopio: M. M.
M. M.

Luokka: II

Ajoitus: esihistoriallinen (?)

Lukumäärä: Punamultaesiintymä 1 kpl, jossa myös kvartsia ja palaneita kiviä.

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 11.8.1994

14.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: n. 1.3 x 1.3 m

x= 7542 86 y= 2486 22 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 2.6 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A4 B C3,5 D E1,5 F G

Tila ja omistaja

Rno: 18:47

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainto maaperän värjäytymästä; KM 29520: 1-3 kvartsimuruja, joista 2 mahdollisesti peräisin kärkikatkelmasta sekä punamultanäyte.**TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 186.

Diat: OY n:o 72.

Tarkastuksen aihe: Esihistorialliseen ihmistoimintaan viittaava anomaliahavainto inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Punamultaesiintymä, pyöreähkö, halkaisija n. 1.3 m. Väriesiintymässä ja sitä ympäröivässä traktoriurassa esiintyy myös 2 - 4 cm:n kokoisia, voimakkaasti palaneita kiviä sekä murtunutta ja rouhiintunutta kvartsia, josta otettiin talteen viisi palaa. Näistä ainoastaan kaksi vaikuttaa isketyiltä, ikäänkuin ne olisivat peräisin samasta pienestä kärjestä. Parin metrin etäisyydellä värjäytymästä NW ja SW esiintyy kaksi maakumpareta, joiden alla tuntui kiviä - kyseessä saattaisi olla ehkä historiallisenkin ajan rakennuksen sokkelijäännökset.

Esiintymä saattaisi myös liittyä esim. johonkin aiempaan urheilukenttätoimintaan. Paikalla uudelleen käytäessä kesäkuussa 1996 ennen kasvillisuuden puhkeamista paikalla havaittiin vanhoja asutuksen jäänteitä ja perustoja, jotka tulisi vielä kartoittaa tarkemmin.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Ympärillä heinää, itse esiintymä on paljas.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Avoin niitty- ja peltomaa rinteiden huipun tuntumassa, josta Muonionjärven rantaan on n. 400 m SSW, ja jossa rinne laskee loivasti myös kohti n. 150 metrin päässä NNE sijaitsevan jänkäisen metsän reunaa.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohde sijaitsee traktoritien (ESE-WNW) ja polun (NNE-SSW) risteyksessä, ent. pallokentän (nyttemmin omakotitonteiksi kaavoitettu) N-reunasta n. 110 m NW. Lähin rakennus on lato, kohteesta n. 70 m SW. Lähin talo sijaitsee n. 40 m täältä SE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto traktoriuran rikkomassa silttimaaperässä, kerros jonkin verran sotkettua, mutta väriesiintymä oli varsin selkeärajainen.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.) Alkuillasta elokuussa 1994 inventoinnin yhteydessä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kohde vaatii lisätutkimuksia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Melko hyvät.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Paikalla risteytyvä traktoritie ja polku ovat jatkuvassa käytössä, jolloin esiintymä tallautuu.

Lähilöytöjä: MUONIO 185 Putaanranta, Juhontörmä: peltorauniokohde sijaitsee täältä n. 240 m SSE. MUONIO 31 Putaanranta, Rantapudas, Aleksintie: kiviakautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 330 m SSE. MUONIO 183 Pellivuoma, Kilpisjärventie SW, esihistoriallinen asuinpaikka (?) ja tervahautakohde, sijaitsee täältä n. 780 m N.

MUONIO 187 Torasjärvi SE, Vanhankentänmaa

-Liesi

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/historiallinen

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 18.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: Alueen halk. n. 2.5 m

x= 7542 14 y= 495 94 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 9.7 km Muonion kirkosta EENE.

Hoito ja kunto

A1 B1? C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Kylä/kaupunginosa: Toras-Sieppi

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Kiinteä liedenjääne.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 189.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydöksen varmistus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):
Liesi, neliömäinen, n. 40 x 40 x 15 cm, päältä ja W-päädystä avoin. Palaneita reunakiviä näkyvissä 7 kpl, kooltaan 5 - 25 cm. Yksi kivi sijaitsee muista erillään n. 10 cm E.

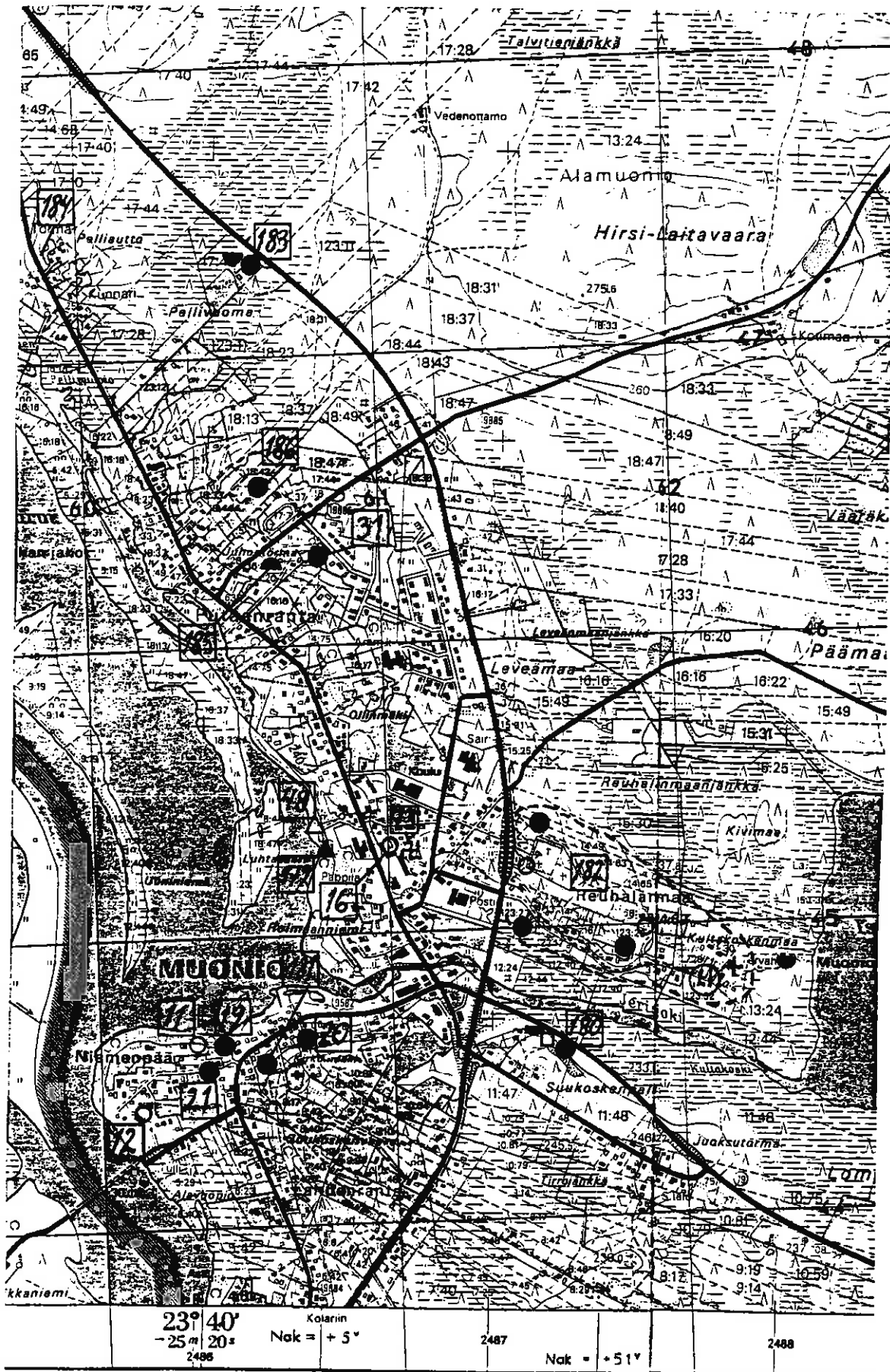
Muinajäännöksen pintakasvillisuus:

Kivet harmaajäkälän peittämiä, muuten puolukkaa, heinää, sammalta ja jäkälää.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Sijaitsee jängän E-reunassa, loivasti järveen (SW) laskevassa sekapuustoisessa ja kuivassa rinteessä.

Ote peruskartasta 2723 09+06 MUONIO

Kohteet MUONIO 11, 12, 16, 19-21, 31, 48, 73, 179-186 sekä kaksi tervahautakohdetta

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Toras-Siepin kylän pohjoisimmat talot sijaitsevat täältä n. 1200 m SE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto. Kairanäytteessä oli punaiseksi palaneessa hiekassa hiiltä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 31.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; tyypillinen tapaus (ks. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue rakenteen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Suhteellisen hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä:

-Tuvanpohja täältä n. 460 m NW;

-MUONIO 188 Torasjärvi SE, Vanhankentänmaa: asuinvallipainanteita, palaneita kiviä ja kvartsi-iskos n. 940 m täältä NW;

-tervahauta n. 1280 m täältä NW;

-Toras-Siepin vanha kotakenttä täältä n. 1230 m SE (tieto Alli Ohenoja, puhelu 2.2.1996);

-MUONIO 44 Toras-Sieppi, Loma-Pallas: kivikautinen/historiallinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 1630 m SE.

MUONIO 188 Torasjärvi SE, Vanhankentänmaa

-Esihistoriallinen asuinpaikka

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/kivikautinen (?)

Lukumäärä: Asuinvallipainanteita 2 kpl; palaneiden kivien esiintymiä 2 - 3 kpl; kvartsiittilöytöpaikka 1 kpl.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 18.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: 70 X 20 m (SW-NE)

x= 7542 84 y= 495 32 z= 255

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 9.3 km Muonion kirkosta EENE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Kylä/kaupunginosa: Toras-Sieppi

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Kaksi kiinteää vallipainanneasumuksen jäännettä sekä KM 29521: 1 kvartsiitti-iskos; palaneet kivet jätettiin paikoilleen.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 189

Diat: OY n:o 73.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydösten varmistus.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Asuinvallipainanne, n. 9 x 7 x 0.35 m (NE-SW), sisäosa lähes neliömäinen suorakaide, n. 3 x 2.5 m (NE-SW), valli max 2.5 x 0.15 m. Ympäristössä palaneita kiviä.

N. 50 m A):sta NE on

B) Asuinvallipainanne, muoto epämääräinen, n. 8 x 8 x 0.35 m, valli max n. 2.5 x 0.1 m, sisäosa n. 4 x 3 m (NW-SE).A):sta 70 - 80 m SSW, rannan ja huvilan välisellä alueella oli esillä myös C) palaneita kiviä. Paikalta poimittiin myös yksi kvartsiitti-iskos.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, puolukka, jäkälä, variksenmarja. Vallilla neljä mäntyä, joiden paksuudet ovat 7 - 15 cm.

B) Sammal, puolukka, variksenmarja, vallilla 8 - 20 cm paksuja mäntyjä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kohti Torasjärven rantaa (n. 80 m SSW) laskevan vaaran mäntyä kasvava kangasrinne, jonka W-puolella on pienempi, loivasti kohoava kumpare.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Rannassa sijaitsee kaksi huvilaa, joista eteläisempään on A):sta n. 70 m SW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto. Maaperä moreenia. Painanteiden kairanäytteissä esiintyi hiiltä, ja valleilla kaksoispuodsoli.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 31.8.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kohteiden tarkempi luonnehdinta vaatii lisätutkimuksia (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue havaintojen ympärillä; määriteltä yllä (ks. kohta 'Pinta-ala').

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Painanteet osunevat huvilatonttien ulkopuolelle; ei erityisiä vaaroja, sillä paikalle ei johda muuta kuin polku.

Lähilöytöjä: Tervahauta sijaitsee täältä n. 500 m N; tuvanpohja sijaitsee kohteesta n. 450 m SSE;

MUONIO 187 Torasjärvi SE, Vanhankentänmaan liesi sijaitsee täältä n. 920 m SE.

MUONIO 189 Vuontisjoki W, Uusipalo

-Tervahauta, tuvanpohjia, merkkipuita, kvartsilöytö, palaneita kiviä

Luokka: II

Ajoitus: Historiallinen/esihistoriallinen

Lukumäärä: 1 tervahauta, 3 tuvanpohjaa, 2 merkki- 1 hurrikaspuuta, 1 kvartsilöytö, 1 palaneiden kivien esiintymä

Tarkastaja: Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 6.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: n. 85 x 40 m (SW-NE)

x= 7544 06 **y=** 497 08 **z=** 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: n. 11.1 km Muonion kirkosta ENE.

Hoito ja kunto

A4 B4? C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus **Puhelin:** 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 **Postitmp:** 95700 PELLO

Aiemmat tiedot: Kaija Hiilivirran tiedonanto 2.8.1995.

Tarkastuslöydöt: Kiinteitä jäänteitä sekä KM 29522: 1 kvartsi-iskos ja palanutta kiveä (ks. yllä).

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 189.

Muut liitteet: LIITE I/189: Piirros hurrikaspuun B) merkinnöistä.

Diat: OY n:o 74.

Tarkastuksen aihe: Tiedonannon perusteella (ks. yllä) kulttuuriryöntekijän etsimän kohteen tarkistus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Tuvanpohja, neliö, 5 x 5 x 0.5 m, W-seinämässä jäljellä kaksi hirsikertaa, hirret kirveellä veistettyjä, paksuudeltaan 15 cm. Alahirressä teksti "RAKETTU 1901" ja "K. L. 1913". Myös ylemmässä hirressä on epäselvää tekstiä. NE-kulmassa sijaitseva kivikiuas on laajalle levinnyt, muodoltaan epämääräinen, n. 3 x 3 m, palaneita kiviä näkyvissä n. 40 kpl, kooltaan ne ovat 3 -

50 cm.

N. 18 m A):sta E on

B) hurrikaspuu, paksuus n. 60 cm, rungossa kirveellä hakattuja koloja joka sivulla. Ylin aukko sijaitsee n. 1.7 m:n korkeudessa, ja alin maan rajassa. Kohti SW osoittavaan aukkoon on kirveellä hakattu kuvio (ks. piirrosliite); myös muissa aukoissa on mahdollisia merkkejä.

N. 56 m A):sta SW on

C) tervahauta, pyöreä, halk. n. 15 m, valli 3 - 4 x 0.7 - 1 m, ympärillä kuopanteita. Vallin E-osassa ränniaukko, n. 2 x 1.2 m, tuettu puilla. Rännivalli n. 6 x 1.5 x max n. 1.1 m. Sisäosan halk. n. 5 m, keskellä kuoppa, halk. n. 20 cm, syv. n. 10 cm.

Laavusta n. 4 m E tehtiin

D) iskoslöytö, pieni kvartsinpala. Kotalaavun edustan aukio oli täynnä palaneita kiviä, joista yksi otettiin mukaan.

N. 1 m B):stä W on

E) tuvanpohja, suorakaide, 6 x 4.5 m (SSW-NNE), valli n. 1.3 x 0.1 m, keskellä poltettu tulta; mahdollisesti resenttejä palaneita kiviä ympäristössä. W-puoleisen vallin keskellä oli kaksi laattakiveä. SW-puoleisella vallilla oli lahonneen poikkihirren jäänteitä.

Välittömästi A):n N-puolella on

F) tuvanpohja. lähes neliö, 4 x 4 - 5 m (SW-NE), valli 1 x 0.1 m, keskellä kiven- ja maansekainen kumpare, 2.5 x 2 x 0.2 m (SW-NE).

N. 35 m A):sta SW on

G) hurrikaspuu.

Alueella on mahdollisesti lisääkin tuvan-/kodanpohjien jäänteitä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Heinä, variksenmarja, puolukka, mustikka, sammal, suopursu, kuusen, katajan ja koivun taimia.

B) Mänty.

C) Vallilla mäntyjä, paks. 2 - 18 cm, muuten sammalta, puolukkaa, mustikkaa, heinää, katajaa sekä kuusen, koivun ja pajun taimia.

E) Lähes paljaaksi kulunut.

F) Sammalla, puolukka, heinä, kataja, koivunvesoja, kolme mäntyä, paks. 10 - 13 cm.

G) Mänty.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti jänkkään laskeva (n. 30 m E), mäntyvaltainen ja sekapuustoinen rinne. Jängän reunalta Vuontisjoen mutkakohdalle on n. 35 m SSE.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohteen keskelle on rakennettu uusi Metsähallituksen kotilaavu, joka sijaitsee A):sta n. 2 m E, puuvaja n. 9 m NNE ja WC n. 10 m NNW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja; hiekkasaareke moreeniympäristössä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kaija ja Erkki Hiilivirran havainto, josta K. H. ilmoitti H. Oksalalle. Kulttuuriryöntekijä Mika Pouttu etsi ja dokumentoi kohteen syyskuun alussa 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; osa jäänteistä varsin hyvin säilyneitä, mutta kohteen esihistoriallisuus ei ole varma.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue havaintoyksiköiden reunojen ympärillä; laajuus ks. yllä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät - kohteeseen on muutaman kilometrin patikkamatka.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Alue on jatkuvassa retkeilijöiden kulutuksessa - laavu on rakennettu keskelle kohdetta.

Lähilöytöjä: MUONIO 188 Torasjärvi SE, Vanhankentänmaa W: kivikaudentyypinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 2200 m SW; MUONIO 187 Torasjärvi SE, Vanhankentänmaa SW: liedensija sijaitsee täältä n. 2260 m SSW; tervahauta Vanhankentänmaan NW-reunalla, n. 2000 m täältä WSW.

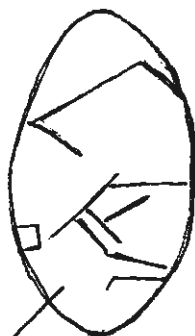
Jatkotoimenpiteitä: Jäänteet kaipaavat esim. matalia aitauksia ja kyltitystä.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Kaija Hiilivirran mukaan paikalla on asunut Jaakko Nilimaa, ilmeisesti hirsissä esiintyvien merkintöjen aikaan vuosisadan alussa. Tervaa paikalla on poltettu vielä 1930-luvulla.

Merkinnät hurrikaspuussa B)

kaarnaa

paljas puunpinta

MUONIO 190 Jerisioki S, Oloskoskenpalo

-Pyyntikuopparyhmä ja/tai asuinvallipainanteita

Kraju 2006:
[asutuksen.]

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: Kuoppia ja painanteita yht. 9 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 19.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: N. 75 x 15 m (n. W-E)

x= 7542 86 y= 2489 97 z= 275

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 4160 m Muonion kirkosta ENE.

Hoito ja kunto

A4 B C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Tila/Rno/nimi: 11:40

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: KM 29523: 1 kvartsi-iskos sekä kiinteitä kuoppajäänteitä n. 9 kpl.**TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 191.

Diat: OY n:o 75.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydöksen varmennus ja dokumentointi.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Pyyntikuoppa, pyöreä, halk. 6.5 m, syv. 10 cm, sisäosa näyttää soikeahkolta, mutta antoi mitat 2.5 x 2.5 m (SE-NW), valli 2.2 x 0.15 m.

N. 1.8 m A):sta E on

B) pyyntikuoppa, pyöreä, halk. 6 m, syv. 20 cm, sisäosan halk. n. 3 m, valli 2 x 0 - 0.2 m.

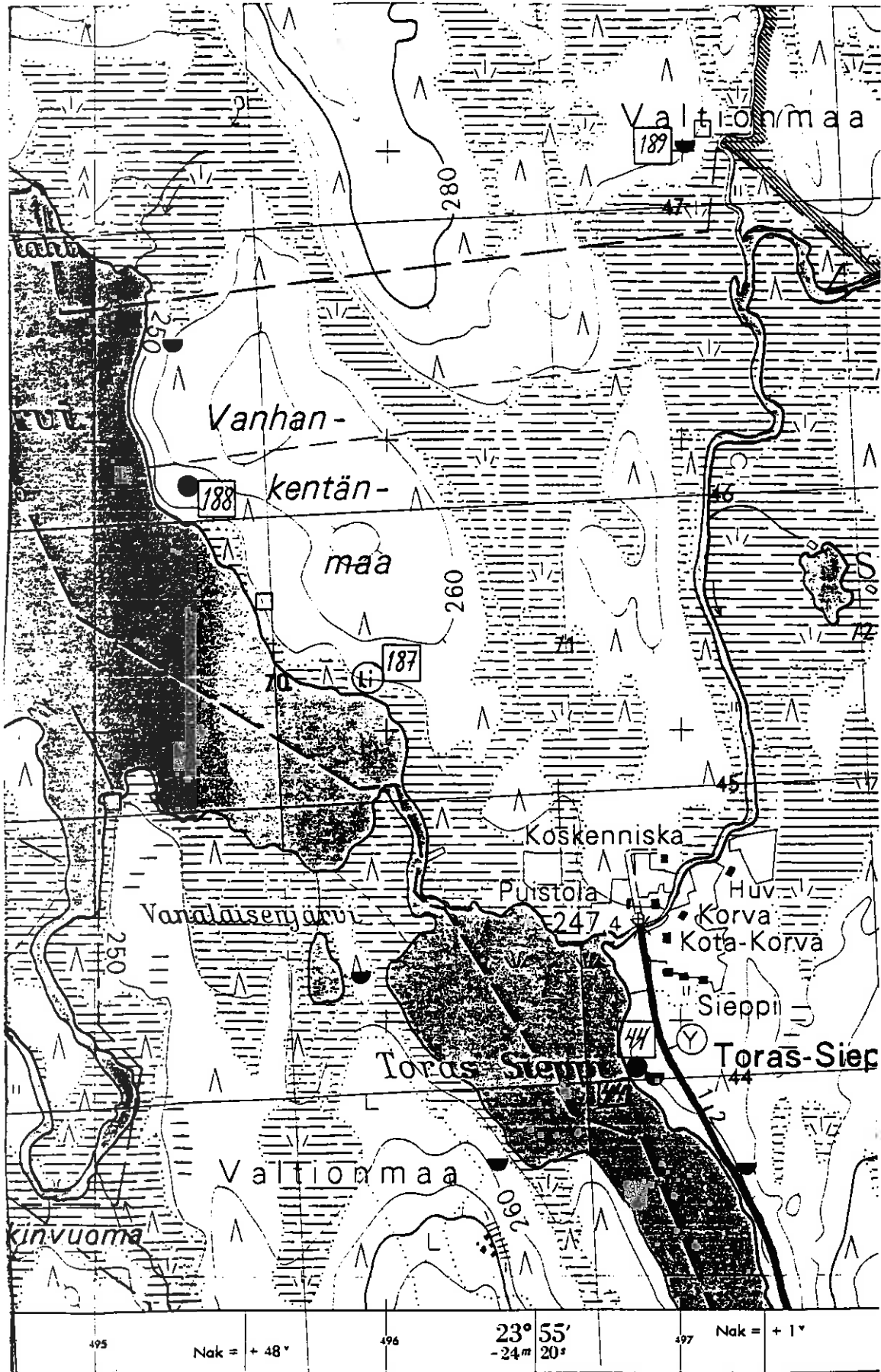
N. 7 m B):stä E on

C) pyyntikuoppa, soikeahko, n. 5.5 x 4.5 x 0.5 m (SE-NW), sisäosa kapea suorakaide, mitat 3 x 2 m, valli heikko, n. 1.4 x 0.01 - 0.05 m.

N. 7 m C):stä NE on

D) pyyntikuoppa, pyöreä, halk. n. 5.5 m, syv. 15 cm. Sisäosa

Ote top. kartasta 2723 12 TORAS-SIEPPI

Kohteet MUONIO 44, 187-189 sekä neljä muuta tervahautaa ja kaksi tuvanpohjaa

ollut ilmeisesti suorakaidemainen suunnassa W-E, mutta sisäosaa kaiveltu ja syvennetty keskeltä. Valli matala, mutta selväkö, n. 1.5 x 0.02 m.

N. 5.5 m D):stä E on

E) pyyntikuoppa, pyöreä, halk. n. 4 m, syv. n. 65 cm, sisäosa soikeahko, 2.5 x 2 m (SSE-NNW), valli tuskin näkyvä, mutta havaittavissa kaksoispodsolina kairanäytteessä, mitat paikoin kuitenkin n. 1.2 x 0.03 m.

N. 2.5 m E):stä SE on

F) pyyntikuoppa (?), pyöreä, halk. n. 3.5 m, syv. 45 cm, sisäosa pyöreä, halk. 2 m, valliton (?).

N. 4 m F):stä NNE on

G) kuoppa, leveä suorakaide, n. 3.5 x 2 x 0.85 m (SE-NW).

N. 2 m G):stä NW on

H) kuoppa, pyöreänsoikea, n. 2.3 x 1.6 x 0.4 m (SE-NW).

N. 1 m H):sta NE on

I) kuoppa, pyöreänsoikea, n. 2.5 x 2 x 0.5 m (E-W).

Kohteilla G)-I) on yhteinen valli, n. 14 x 10 x 0.2 m (SSE-NNW). Alueella on lisäksi useita muitakin epämääräisiä painautumia ja valleja.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A)-F) Jäkälä, variksenmarja, puolukka.

C) Lisäksi sammalta.

F) Lisäksi sammalta ja juolukkaa.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti terasseittain polveilevan, harvaan mäntyä kasvavan jäkäläkangasrinteen NE-osa, josta jängän reunaan (NE) on 6 - 15 m.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Hiekkakuoppa A):sta n. 19 m NNE; Ratsutielle n. 74 m SE metsätieuraa (SSE-NNW) pitkin, joka kulkee A):n ja B):n välistä.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja; hiekkapohjainen kangaskumpare.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö syyskuun puolivälissä 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kohde osittain tuhoutunut? mutta vaatii lisätutkimuksia (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue rakenteiden ulkoreunojen ympärillä, ks. yllä kohta "pinta-ala".

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:
Mahdolliset hiekkakuopan laajennukset uhkana.

Lähilöytöjä: MUONIO 191 Jerisjoki SE, Oloskoskenpalo W, Juurikka:
kolmen pyyntikuopan ryhmä sijaitsee täältä n. 270 m W.

MUONIO 191 Jerisjoki SE, Oloskoskenpalo W, Juurikka

-Pyyntikuopparyhmä

Kivipöytä
Pöytäkirja

Luokka: I - II

Ajoitus: Esihistoriallinen/historiallinen

Lukumäärä: 3 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 19.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09+06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: 80 x 20 m (NE-SW)

x= 7542 89 y= 2489 67 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 4 km Muonion kirkosta NE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Kylä/kaupunginosa: Muonio kk.

Tila/Rno/nimi: 7:42

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: KM 29524: 1 kvartsi-iskos (?); kolme kiinteää kuoppajäännettä.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 191.
Diat: OY n:o 76.**Tarkastuksen aihe:** Kulttuuriryöntekijän löydöksen varmistus.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Pyyntikuoppa, soikea, 9 x 7 x 0.9 m (NE-SW), valli max n. 2.5 x 0.3 m (selväpiirteinen), sisämitat n. 3 x 2 m.

N. 12 m A):sta E on

B) pyyntikuoppa, pyöreä, halk. n. 8 m, syv. n. 90 cm, valli max 2.5 x 0.15 m (selväpiirteinen), sisäosa suorakaidemainen 3 x 2.5 m (NE-SW).

N. 72 m B):stä SW on

C) pyyntikuoppa, soikea, n. 8.5 x 7.5 x 0.6 m (N-S), valli max n. 2.5 x 0.1 m, sisäosa 3.5 x 2.5 m.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

- A) Sammal, jäkälä, mustikka, puolukka, variksenmarja, juolukka, männyntaimi, vallilla kaksi mäntyä, paksuudet 12 ja 25 cm.
 B) Sammal, jäkälä, puolukka, variksenmarja, männyntaimi, kaksi koivunvesaa.
 C) Vrt. A).

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Ympäristöstä kohoavan laajan kumpareen tasainen päällystä mäntykankaalla.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Ratsutielle (Olosjärventielle) (W-E) n. 200 m S.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainnot; hiekkapohja.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuurintutkijan inventointilöytö 11.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: I-luokka erinomaisen säilyneisyyden vuoksi; sopii kuitenkin myös II-luokkaan (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

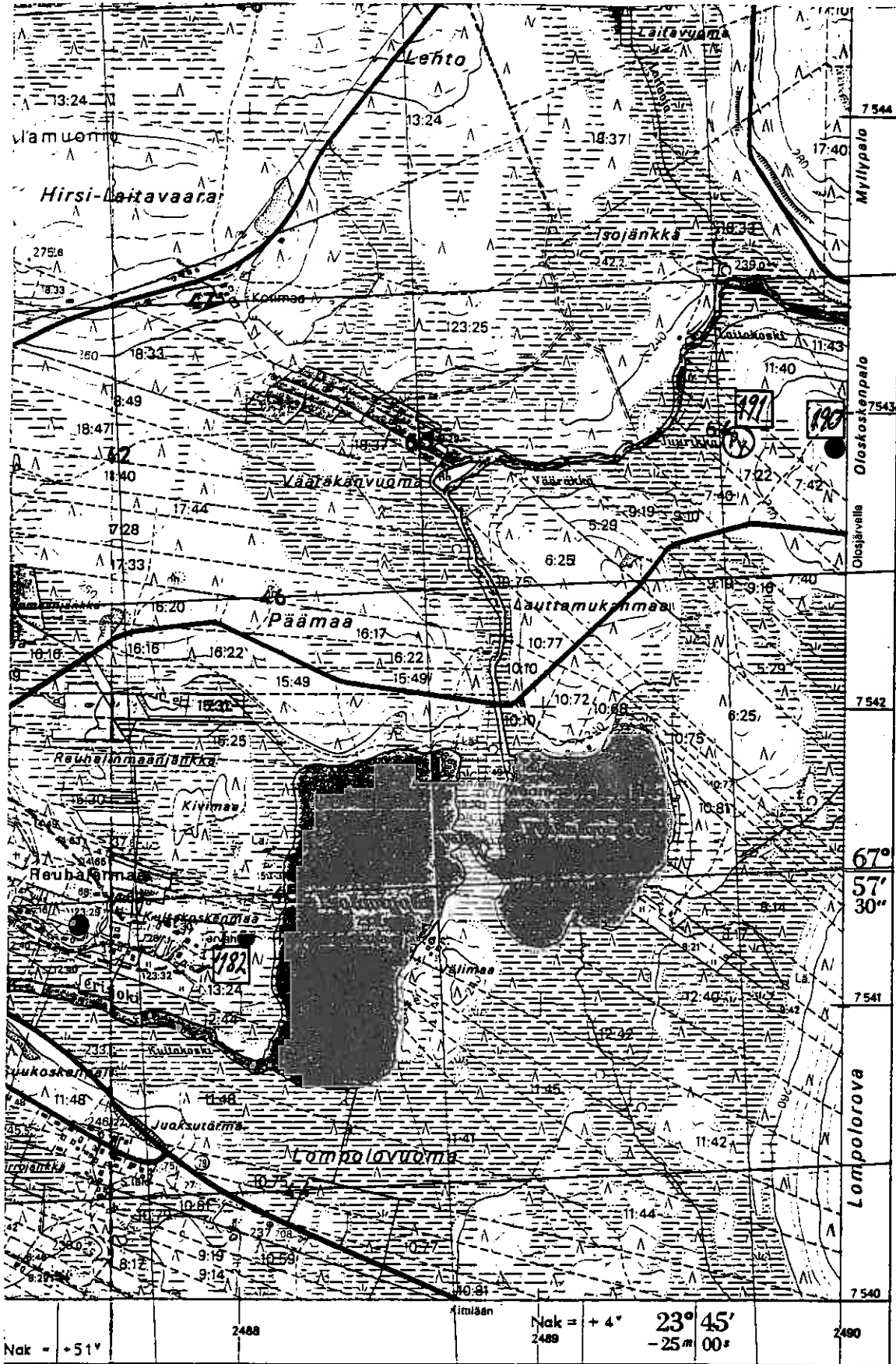
Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue koko jonon ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä: MUONIO 190 Jerisjoki S, Oloskoskenpalo: pyyntikuopparyhmä n. 300 m täältä E. MUONIO 182 Kirkonkylä, Reuhalanmaa: esihistoriallinen asuinpaikka täältä n. 2700 m SW.

Ote peruskartasta 2723 09+06 MUONIO

M.Punkari (C) 1:272308 J.Suiko (D) T.Ylikangas (D)

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO, HELSINKI 1984

Kohteet MUONIO 182, 190 ja 191 sekä yksi tervahauta

MUONIO 192 Ylimuonio, Autioniemi

-Pyyntikuoppa

*Kuoppa 2036
Mäkelä*

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen?

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 19.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: Halk. n. 10 m

x= 7518 65 y= 2478 16 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11.1 km Muonion kirkosta NW.

Hoito ja kunto

A4 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Tila/Rno/nimi: 12:9

Omistaja: Ylimuonion jakokunta

Tarkastuslöydöt: Yksi kiinteä kuoppajääne.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote peruskartasta ks. kohde 192.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydöksen varmennus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):
Pyyntikuoppa (?), pyöreä, halk. n. 6 m, syv. 1 m, suppilomainen, valli epämääräinen, max n. 2 x 0.02 m. NW-reunaa on ilmeisesti kettu kaivanut.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Sammal, puolukka, jäkälä, yksi männyntaimi, pinta osittain paljaaksi kulunut.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Maastosta kohoava, pääosin mäntyä kasvava W-E -suuntainen kangaskumpare, josta jokeen (W) on 250 - 300 m.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kesämökki Alisella Visantokoskella täältä n. 600 m NNW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto; maaperä silttiä, muutamassa kairanäytteessä esiintyi myös hiiltä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 12.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kohde suhteellisen tavanomainen (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen ympärillä (ks. yllä kohta "pinta-ala").

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Lähialueella oli äskettäin suoritettu puuston harvennusta.

Lähilöytöjä: MUONIO 45 Ylimuonio, Ylinen Utkujärvi, Sokkapora: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 3.8 km ENE; MUONIO 64 Ylimuonio, Visanto, Alinenkoski: kivikautinen löytöpaikka sijaitsee täältä n. 700 m N.

MUONIO 193 Muonionjoki, Koskenpalo, Ylinen Visantokoski

-Kivikautinen asuinpaikka: liesiä, kvartsilöytökeskittymä, palaneita kiviä

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi (?)

Lukumäärä: Liesiä 2 kpl, kvartsi-iskoskeskittymä 1 kpl, palaneiden kivien esiintymä

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 19.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 04 KÄTKÄSUVANTO (1968)

Pinta-ala: Halk. n. 10 m

x= 7550 40 y= 476 98 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 13.6 km Muonion kirkosta NW.

Hoito ja kunto

A4 B C4,5,6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityismaata

Tarkastuslöydöt: Kiinteitä rakenteita: kaksi lieden jäännettä sekä kvartsi-iskoksia, KM 29525: 1-10, joista ainakin 1 ydin, 3 uurrinta (?), leikkuri, 3 kaavinta ja 5 muuta iskosta.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 193

Diat: OY n:o 77.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydöksen varmistus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Liesi, 1.2 x 0.6 x 0.2 m (ENE-WSW), näkyvissä n. 10 kiveä, kooltaan 3 - 40 cm, WSW-päädyssä on iso kivi, n. 40 x 40 x 20 cm. Kivet olivat palaneita.

N. 3 m A):sta NE on

B) lieden jäänn., palaneiden kivien keskittymä, laajuudeltaan n. 1.5 m, n. 30 kpl kooltaan 2 - 15 cm olevaa kiveä on levinnyt hajalleen maahan. Kvartsi-iskokset löytyivät pääosin tältä kohdalta.

Lähialueella siellä täällä pitkin rantaa esiintyy muitakin palaneita kiviä.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, puolukka, mustikka, heinä, koivuntaimi.

B) Kivien pinnat harmaajäkäläisiä; muuten sammalta, jäkälää, männyntaimi.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Joen rantatörmän terassi, joka nousee kohti NE ja laskee kohti jokea n. 15 m SW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Valtatie 21/E8 Muonio - Kilpisjärvi n. 30 m NE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Kairanäytteessä vahva hiilikerrostuma turpeen alla. Moreenirinne.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 13.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; mm. kohteen ajoitus vaatii lisäselvitystä (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kulttuuristen esiintymien ulkoreunojen ympärillä, vähintään kuten yllä (kohta "pinta-ala").

Havaintomahdollisuudet: Melko hyvät.

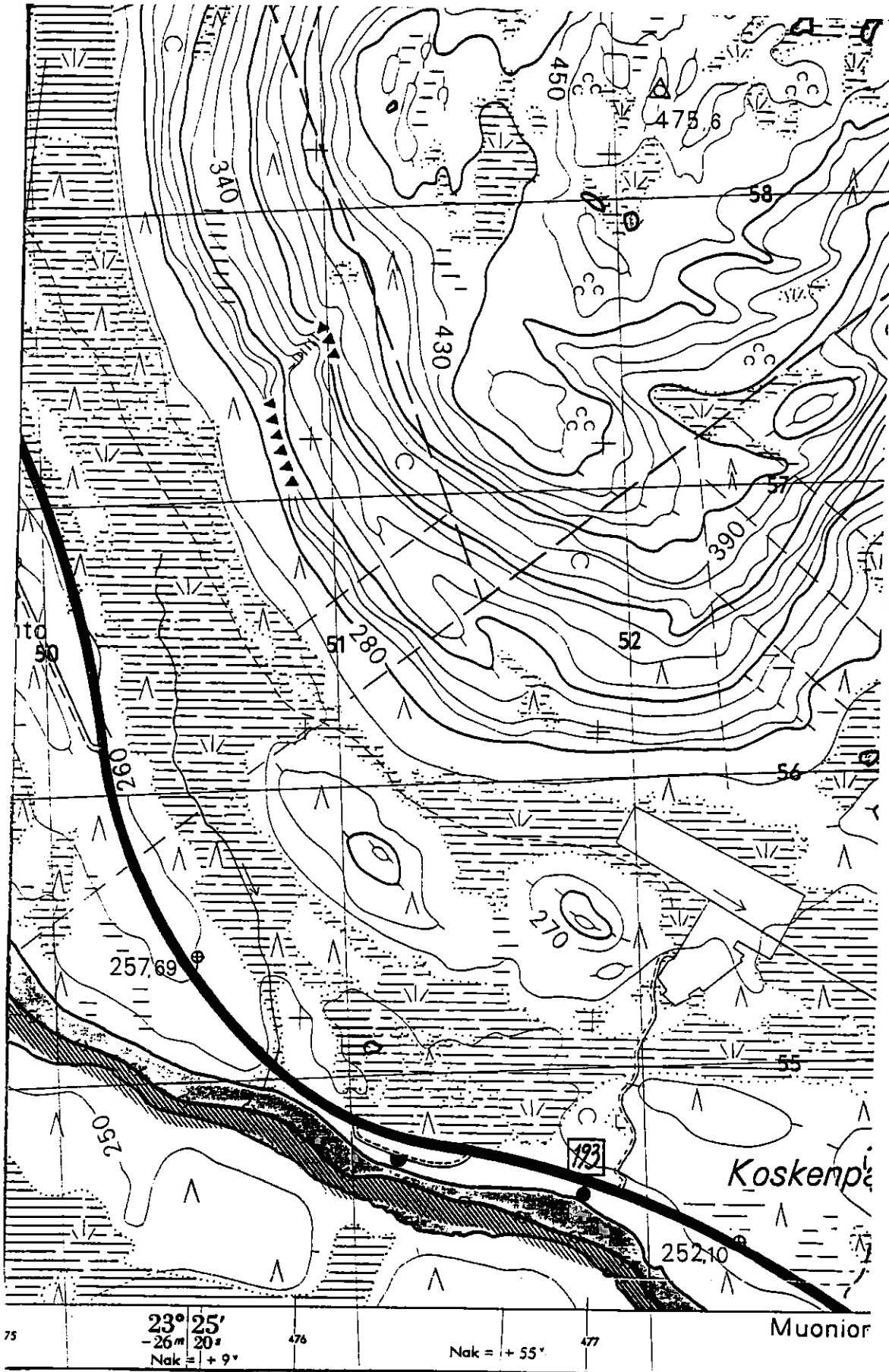
Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Maantien läheisyys sekä viehekalastus voivat vahingoittaa löytöjä lisää, samoin luonnollinen jokieroosio.

Lähilöytöjä: Tervahauta tästä kohteesta n. 660 m W. MUONIO 64 Ylimuonio, Visanto, Alinenkoski: kivikautinen löytöpaikka täältä n. 1500 m SE.

Ote top. kartasta 2724 04 KÄTKÄSUVANTO

Kohde MUONIO 193 sekä yksi tervahauta

MUONIO 194 Ylinen Utkujärvi W

-Kivikautinen asuinpaikka

2006:
luontaisuu

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi

Lukumäärä: Palaneita kiviä, keittokiviä, kvartseja, asuinvallipainanne 1 kpl (?), liesi 1 kpl.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 21.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 70 x 20 m (SW-NE)

x= 7550 37 y= 481 26 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11 km Muonion kirkolta NW.

Hoito ja kunto

A4 B4? osittain ehkä C3,5,6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityisiä huvilanomistajia

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä muinaisjäänteistä sekä tallennettu irtain materiaali: KM 29526: 1-10 kvartsi-iskoksia, bipolaariytimiä, kaapimia sekä hiottu kivi 1 kpl.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta s.

Diat: OY n:o 78.

Tarkastuksen aihe: Esihistorialliseen ihmistoimintaan viittaavat havainnot topografisesti varsin ihanteellisessa ympäristössä inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Palaneiden kivien, keittokivien sekä kvartsilöytöjen muodostama keskittymä, laajuudeltaan n. 18 x 16 m (SW-NE). Alueella on maahan painuneena myös suurehko ruusukvartsinen materiaalikappale, näkyvältä osaltaan n. 15 x 6 cm, jonka reunoilta poimittiin muutamia iskoksia. Muuten kivi jäi paikoilleen. Alueella lienee kvartssia luontaisestikin ja se on myös palanutta ja murtunutta, osin ilmeisesti päältäajonkin vuoksi.

N. 45 m A):sta NNE on

B) mahdollinen asuinvallipainanne tai kotavalli, soikeahko, n.

7 x 5.5 x 0.3 m (SSW-NNE), vallit n. 1.2 x 0.05 m, sisämitat n. 3.5 x 2.5 m. Vallit ovat erittäin kiviset, myös sisäpuolella havaittiin jonkin verran palaneita kiviä. Keskellä ESE:ssä oli myös iso kivi, halkaisijaltaan n. 0.5 m.

N. 2 m B):stä NNW on

C) lapinkodan (?) liesi, pyöreäkulmainen suorakaide, reunakehällinen, n. 1 x 0.6 m (SSE-NNW). Näkyvissä on n. 7 kiveä, kooltaan 6 - 15 cm, ja koholla ympäristöstään n. 5 cm max.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Harvakasvuista koivua ja mäntyä, pohjalla puolukkaa, heinää ja maitohorsmaa. Löytökohdissa kuitenkin maa on paljastunut ajamisen kuluttamana.

B) Tallaamisen vuoksi pinta osin voimakkaasti kulunut. Variksenmarjaa, puolukkaa, koivunvesoja, jäkälää, sammalta.

C) Pitkälti pois kulunut - kariketta, puolukkaa, sammalta.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Piha-alueita järven rannalla, matalahkon moreenikumpareen päällä. Etäisyys järveen (S/SSE) n. 20 m. Ihanteellinen, lämmin asuinpaikka, jossa kaunis järvimaisema.

B) Loivasti kohti järveä (n. 20 m SE) viettävän matalahkon, kuivan moreenikumpareen yläosan taitekohta. Huvilan pihamaata. Harvahkoa sekametsää (mänty, kuusi, koivu).

C) sijaitsee B):n yläpuolella (N) rinteessä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Löytökohta sijaitsee välittömästi alueen lounaisimman huvilan (no. 1) SW-puolella. Alue on näkyvissä pihatien kuluneella pinnalla n. 3 m aitasta NNE. Iso ruusukvartsikappale sijaitsi huvilan W-nurkasta 3.5 m SW.

B) Painanne sijaitsee n. 4 m huvilan no. 2 N-nurkasta SW, ja jalasmökkiulkorakennuksesta 3 m SE. Painanteen yli risteilee polkuja, joista vahvin on W-E -suuntainen.

C) Sijaitsee huvilan no. 2 ulkorakennuksen NE-nurkasta n. 1 m E.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Moreenikumpare.

B) Pohjamaa kivensekainen hieno hiekka. Isohkon kiven juurelta otetussa podsolinäytteessä n. 10 cm paksun huuhtoutumiskerroksen alla havaittiin hiilikerros. Syvempää näytettä ei saanut.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kohteen luonteen varmistus kaipaa lisätutkimusta mm. koekaivauksen kautta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Koko kumpareen alue, joka muodostaa saarekkeen järven ja jängän väliin.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Asukkaita tulisi tiedottaa muinaisjäännöksestä keskellä piha-
aluetta, jota he saattavat kaivella puutarha- ja kunnostustöissä.

Lähilöytöjä: MUONIO 45 - 46 Ylinen Utkujärvi E, Ruottojoen suun
ja Sokkaporan kiviakaudentyypinen asuinalue sijaitsee
vastarannalla täältä n. 1 km ESE.

MUONIO 195 Kajanki, Muorijärvi SW, Taapurinvuori

-Kuopparyhmä

2176.
muoderin

Luokka: II

Ajoitus: Eri ikäisiä resistentistä mahd. esihistoriaan (?)

Lukumäärä: Pyynti-, asuinpaikka- ja perunakuoppia (?) yht. 9 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 22.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 85 x 30 m (SW-NE)

x= 7555 60 y= 483 64 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A4? B C5 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen/Hellin Kajanki sisarineen

Osoite: Kajanki

Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä kuopparakenteista.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Havainnot pyyntikuoppia muistuttavista painanteista inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Kuoppa, pyöreä, halk. 5 m, syv. 1 m, valli max 1 x 0.4 m. Maa pudonnut alas kuopan sisäreunoilta jättäen jälkeensä paljastuneen välitilan. Toisen maailmansodan aikainen perunakuoppa?

N. 4 m A):sta SE on

B) pyyntikuoppa tai asuinvallipainanne? Pitkulainen, n. 8 x 4 x 0.55 m (W-E). Valli epämääräinen, koko n. 1.5 x 0.1 m.

N. 8 m B):stä ESE on

C) kuoppa, pyöreä, halk. 5 m, syv. 1.2 m, valli epämääräinen ja matala, n. 1.8 x 0.05 m, sisäosan halk. n. 2 m. Tämänkin reunat ovat romahtaneet terävästi - vaikuttaa reserentiltä. - N. 1 mC):stä SW on pieni kuoppa, pyöreä, halk. 1 m, syv. 0.5 m.

N. 6 m C):stä SE on hiekanottokuoppa, pyöreä, halk. n. 6 m.

N. 6 m C):stä E on

D) kuoppa, pyöreä, halkaisija n. 4 m, syvyys n. 1.4 m.

N. 12 m D):stä NNE on

E) kuoppa, pyöreä, halk. n. 3 m, syv. n. 1.2 m, epämääräinen valli kasattu NNW-laidalle. Reuna terävästi romahtanut.

N. 4 m E):stä E on

F) kuoppa, matala painanne, 3 x 2.3 x 0.2 m (WSW-ENE), valliton.

N. 1 m F):stä NNE on

G) kuoppa, halk. n. 6 m, syv. n. 1.3 m, kaivettu keskeltä neliömäiseksi. Fossiloituneet vallit, n. 1 x 0.05 m.

N. 3 m G):stä N on

H) kuoppa, pyöreä, matala, halk. 3 m, syv. 0.5 m.

N. 6 m H):sta E on

I) kuoppa, pyöreänsoikea, halk. 2 m, syv. 1 m, loiva valli, kooltaan n. 1.5 x 0.1 m, terävästi reunoilta romahtanut.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Palleroporonjäkälä, variksenmarja, heinä, sammal, männyntaimi. Koko alue harvaan mäntyä kasvava jäkäläkangas.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kohti järveä (n. 50 m E) nousevan kapean ja korkeahkon hiekkaharjanteen W-reuna harvaa mäntyä kasvavalla jäkäläkankaalla - palleroporonjäkälän aidattu kasvatusalue.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Poroaita (S-N) sijaitsee n. 40 m A):sta W.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Lajittunut hieno hiekka.

A) Kairanäyte osoitti maaperän sekoittuneisuuden eli tuoreuden - kyseessä näyttäisi siten olevan nuori kaivanto.

B) Heikosti yläosastaan podsoloitunut hieno hiekka, jonkinlaista kaksoispodsolia oli havaittavissa.

C) Ylin kerros sekoittunut.

D) Reunan alla heikko podsoli.

E) Pohja heikosti huuhtoutunut.

F) Yläosa sekoittunut, alla useita hiili- ja huuhtoutumiskerroksia.

G) Pintahiekka melko syvälle sekoittunutta, mutta alla oli useita eri podsolikerrostumia.

H) Maaperä sekoittunut, mikä osoittaa kaivannon resistenttisyttä.

I) Reunoilla esiintyy heikko kaksoispodsoli, pohjaosan hiekka paikoin sekoittunutta, paikoin esiintyy heikkoa huuhtoutumiskerrosta.

Noin viidessä kuopassa esiintyy jonkinlaista podsolia tai huuhtoutuneisuutta, mikä viittaisi kunkin sellaisen kuopanteen suhteellisen korkeaan ikään. Samalla jokaisessa on myös sekoittuneita kerroksia. Havainnot saattavat viitata siihen, että vanhoja kuopanteita olisi lähimenneisyydessä kaiveltu.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kuoppien mahdollinen esihistoriallinen alkuperä olisi tutkittava.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen suoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: H. Oksala; Kajangin sisarukset.

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Alueen jäkälikköä hoidettu ja kasvatettu aidan sisällä.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:
Jäkälän korjuu?/porojen laidunnus?

Lähilöytöjä: MUONIO 197 Kajanki, Muorijärvi - saivojärvi sijaitsee täältä n. 100 m W; MUONIO 196 Kajanki, Muorijärvi N, Muorinharju SW, pyyntikuopparyhmä sijaitsee täältä alkaen n. 740 m NNE. MUONIO 198 Kajanki, Tervonjätkä: liesiasuinpaikka sijaitsee täältä n. 600 m NW. Muorijärven E-rannan kuopannejäänteet sijaitsevat täältä 400 - 500 m E/NE.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Kajangin siskokset (55 - 70 v. ?) sanoivat tällä paikalla olleen myös sodanaikaisia perunakuoppia, joihin perunat kaivettiin ja jätettiin Ruotsiin evakkoon lähtiessä. Nuorin sisaruksista kuitenkin sanoi kuoppia olleen vain kaksi.

MUONIO 196 Kajanki, Muorijärvi N, Muorinharju SW

-Pyyntikuopparyhmä

Luokka: I

Ajoitus: Esihistoriallinen/saamelaisaikainen (?)

Lukumäärä: Pyyntikuoppia 5 kpl.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 22.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: n. 80 x 10 m (S-N)

x= 7556 22 - 31 y= 484 08 z= 260 - 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15.7 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A4 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Kiinteät kuopparakenteet.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisten ihmistoiminnan merkkien etsintä inventoitaessa.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Pyyntikyoppa (?), pyöreäkulmainen suorakaide, 3.5 x 2.5 x 0.5 m (W-E), valli havaittavissa ainoastaan kaksoispuodsolina. Sisäosa allasmainen, pohja tasaisehko suorakaide, 1.2 x 0.2 m. Ilmeisesti A):han liittyvä pyyntijärjestelmä jatkuu rinteen alaosassa, suunnilleen 50 m A):sta S.B)-E) Pyyntikuoppia (?) on paikalla 4 kpl, kaikkien pituudet vaihtelevat välillä 4 - 5 m, leveydet ovat n. 3 m ja syvyydet n. 0.5 m, muoto useimmissa soikea ja pohjalle kapeneva, kaikkien pituusakselin suunta on E-W. Vallit ovat lähes kaikissa havaittavissa ainoastaan kaksoispuodsolina, joka on paikoin heikohko. Kuopat sijaitsevat S-N -suuntaisessa, 27 m pitkässä jonossa. Kuoppien keskinäinen etäisyys toisistaan vaihtelee 2 - 7 m.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Puolukka, variksenmarja, jäkälä, sammal.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Jyrkän kumpareista, hiekkapohjaista suppa- ja dyynimaastoa, harvaan mäntyä kasvavaa jäkäläkangasta, kumpareen yläosan S-reunaa, joka jyrkästi terasseittain laskee kohti järveä, n. 80 m S.

B)-E) sijaitsevat A):han nähden alemmalla terassilla. Eteläisin kuoppa (E) sijaitsee terassin S-reunalla n. 35 metrin etäisyydellä järven rannasta kohti S.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Kajangin tie (SW-NE) sivuaa kohdetta n. 11 metrin päässä NW. Pieni poroerotusaita- ja latokompleksi sijaitsee täältä n. 70 m SW. Rannassa on huvila, täältä n. 70 m SSW.

B)-E) Rakenteilla oleva huvila sijaitsee eteläisimmästä kuopasta (E) n. 33 m SW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Lajittunutta hienoa hiekkaa; pintahavaintoja.

A) Kuopan pohjalla on kaksi vahvaa alekkaista hiilikerrosta, joiden alla (ja välissä) on vahva huuhtoutumiskerros.

B)-E) Kuoppien ylimmät huuhtoutumiskerrokset ovat hyvin ohuet, sen sijaan rikastumiskerrokset ovat selkeät.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tiettyssä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: I; rakenteet ovat varsin hyvin säilyneet.**Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.****Havaintomahdollisuudet: Hyvät.**

Opas: H. Oksala

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Inventoinnin yhteydessä mökkityömaalle jätettiin tiedote kuoppien muinaisjäännösluonteesta ja rauhoituksesta.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Mökin rakennustoimet ja pihan raivaus saattavat aiheuttaa vahingoittumisvaaran jäänteille.

Lähilöytöjä: MUONIO 218 Kajanki Muorinharju: yksittäinen pyyntikuoppa saattaa liittyä samaan systeemiin kohteen 196 kanssa - metsäautotie on saattanut tuhota muita samaan systeemiin kuuluneita kuoppia. Näiden kohteiden etäisyys toisistaan on n. 120 m. MUONIO 197 Kajanki, Muorijärven saivovesi on systeemin

eteläisimmästä kuopasta ainoastaan n. 35 metrin etäisyydellä kohti S. MUONIO 198 Kajanki, Tervonjätkän liesiasuinpaikka sijaitsee täältä n. 930 m E.

MUONIO 197 Kajanki, Muorijärvi

-Saivo

Luokka: I

Ajoitus: Saamelaisaika

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 22.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 700 x 440 m (SW-NE)

x= 7555 86 y= 483 94 z= 240 (keskipiste)

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15.4 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D3 E5 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Aiemmat tiedot:Paulaharju 1977/1922: 169:

"Ylimuonion takamailla Kajankitievoilla, Taapurivuoren vierellä, on korkearantainen saivo, Muoriksi sanottu, ja siitä laskee pikku puronen Akkaan, josta lähtee isompi joki."

Tarkastuslöydöt: Havainto saivojärvestä.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Paulaharjun mainintaan pohjautuvan traditiotiedon ja paikannimen perusteella inventoinnin yhteydessä suoritettu tarkastus.Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Järveä ympäröi korkeat kumpuilevat hiekkaharjanteet, joilla kasvaa jäkäläkangasta ja harvaa männikköä muualla paitsi S:ssä, jossa järvestä laskee jänkien ympäröimä joki Akanjärveen. Muorissa on hiekkainen pohja, ja ainakin NE-osassa järven vesirajassa pulppuaa pari lähdettä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Järven NE-päässä kaksi mökkiä, ja SE-rannalla ainakin kolme.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Lajittunut hiekka vallitsee maisematyyppiä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Paulaharjun tallentaman tradition sekä naisjumalaan viittaavan paikannimen perusteella inventoinnin yhteydessä.

Luokitusehdotus perusteluineen: I; kohteeseen liittyy traditiota.

Ehdotus suoja-alueeksi: Koko järvi keskelle näkyvine maisemineen.

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät.

Opas: H. Oksala, Mika Pouttu

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

N-rannalle rakennetaan uutta mökkiä.

Lähilöytöjä:

MUONIO 195 Kajanki, Taapurinvuori: kuopparyhmä sijaitsee järven SW-rannalla; MUONIO 196 Kajanki, Muorinharju SW: pyyntikuopat sijaitsevat järven N-rannalla; MUONIO 208 Kajanki, Muorintyttäreellä sijaitsee kaksi asuinvallipainannetta Muorijärven E-puolella; MUONIO 209 Kajanki, Muorijärven SE-rannalla sijaitsee vielä yksi pyyntikuoppa; ts. järven ympärillä on nyt neljä tunnettua muinaisjäännöskohdetta.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Kajangin siskokset (55 - 70 v.) kertoivat myös Akanjärven rannalla olevan kodanpohjia.

MUONIO 198 Kajanki, Tervojänkä

-Esihistoriallinen asuinpaikka (?)

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/saamelaisaika (?)

Lukumäärä: Liesiä 1 - 4 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 25.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 45 x 10 m (SW-NE)

x= 7556 11 y= 483 13 z= 240 - 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: n. 15.6 km Muonion kirkosta N/NNW.

Hoito ja kunto

A4 B C3,5,6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot 1 - 4 liedensijasta, ts. kiinteistä rakenteista; KM 29527: 1-2 kaksi kaavinta.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Diat: OY n:o 79.

Tarkastuksen aihe: Hellin Kajangin liedensijaa koskevan tiedonannon tarkistus inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Liesi, 2.2 x 1.5 x 0.1 m, osittain kuopalla, ja osittain tuhoutunut tuulenkaadon vuoksi, mistä johtuu muodon epämääräisyys. Kivet ovat kooltaan 15 - 30 cm, ja ne muodostavat NE-SW- ja NW-SE -suuntaisia rivejä. Osittain ne ovat myös pinnalta palaneita.

N. 30 m A):sta SW on

B) alue, n. 10 x 5 m (ENE-WSW), jossa on n. kolme epämääräistä, liesimäistä kiveystä. Näistä kaksi on pyöreähköjä ja yksi on suorakaide, kaikki ovat reunakehällisiä. Kivet ovat lievästi nokeentuneet.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

- A) Sammal, puolukka, variksenmarja, jäkälä, tuulenkaato: mänty (?).
 B) Kivien pinnat ovat harmaajäkäläisiä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

- A) Loivasti kohti jänkää (WSW) laskevan moreenikumpareen ylätasanteen WSW-reuna harvaan mäntyä kasvavalla jäkäläkankaalla.
 B) Alempi terassi A):han nähden. Jängän reunaan on alueelta n. 20 m W. Kivistä, harvaan mäntyä kasvavaa jäkäläkangasta.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

- A) Löytöpaikka on välittömästi (n. 1.5 m) metsäajouran (SE-NW) WSW-puolella.
 Paikalta on näkyvyys jängän ylittävälle padolle, n. 200 m NW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

- A) Kivien alla hieman palanutta hiekkaa ja hiiltä, ympärillä podsoloitunut hieno, mutta paikoin kivinen hiekka. Liesilöytö sijaitsi välittömästi juurakon alla.
 B) Pintahavaintoja.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoidessa 25.9.1995 Hellin Kajangin tiedonannon ja opastuksen pohjalta.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kiveysten luonnetta tulisi vielä selvittää kaivauksen kautta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue löytöjen ympärillä; jängän rajaama topografinen kokonaisuus terassien reunoilla.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät opastettaessa.

Opas: Hellin Kajanki; H. Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Metsässä risteilee useita traktori- ja mönkijäuria, mikä viittaa siihen, että alue saatetaan ylittää raskaalla koneella.

Lähilöytöjä: MUONIO 195 Kajanki, Muorijärvi SW, Taapurivuori: kuopparyhmä sijaitsee täältä n. 600 m SE; MUONIO 197 Kajanki, Muorijärvi: saivovesi sijaitsee täältä n. 560 m ESE. MUONIO 196 ja 218 Kajanki, Muorijärvi N, Muorinharjun pyyntikuopat sijaitsevat täältä 920 m E/1060 m ENE.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä: Liedet ilmeisesti sijaitsevat vanhalla kulkureitillä (S-N) kankaan, jängän ja vesistöjen välillä.

MUONIO 199 Liepimäjärvi N

-Liesi

Kraju 2008
Lusitavon

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/historiallinen (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 26.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: 3 m²

x= 7551 26 y= 489 42 z= 240 (?)

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11 km Muonion kirkosta NNE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C7 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä liesijäänteestä.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 201.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisen ihmistoiminnan merkkien etsintä inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Liesi, pyöreä, reunakehällinen, halk. 1 m, kork. n. 2 cm. Reunalla rannan (W) puolella on kolme suurta kiveä, 15 - 35 cm, ja E-päädysssä yksi pieni kivi. Kairalla pisteltäessä turpeen ja maan alla tuntui aluskiviä.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Sammal, heinä, suopursu, puolukka.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti kohti järveä (n. 1.5 m SE) laskeva mänty- ja koivukasvuinen, kosteapohjainen sekametsärinne.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat,

sähköpylväät jne.)

Kohde sijaitsee metsälinjan (E-W) W-päässä, jonkinlaisessa venevalkamassa, josta on näkyvyys Liepimäjärven kylään, n. 250 m E. Ympäristössä on runsaasti linnunpönttöjä, ja se vaikuttaa 'kulttuurisesti kuluneelta'.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto; alla osittain podsoloitunut, mutta toisaalta myös osittain sekoittunut hieno hiekka. Rikastumiskerroksessa jonkin verran hiiltä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa syyskuussa 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).**Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue.****Havaintomahdollisuudet: Hyvät.**

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: MUONIO 200 Liepimäjärvi N: liesimäinen kiviladelmä mahdollisella kotakentällä sijaitsee täältä n. 320 m E. MUONIO 201 Liepimäjärvi saivojärvenä sijaitsee liedestä 1.5 m S.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Kyseessä saattaa olla linjanraivaajien tai veneilijöiden tulistelupaikka.

MUONIO 200 Liepimäjärvi N II

-Kiviladelma - liesi (?)

Luokka: II (?)

Ajoitus: Esihistoriallinen/saamelaisaikainen/historiallinen (?)

Lukumäärä: Kivilatomus tai liesi 1 kpl; kotakenttä (?)

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 26.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: ainakin 1 - 3 m²

x= 7551 35

y= 489 72

z= n. 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11.4 km Muonion kirkosta NNE.

Hoito ja kunto

A1 tai 4 B1 C3 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainto kiinteästä ladelmasta.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 201.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisen ihmismistoiminnan merkkien etsintä inventoinnin yhteydessä.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):**Kiviladelma**, koostuu n. kuudesta palaneesta kivistä, jotka on ladottu riviin (ENE-WSW) yli suuremman, n. 1 m:n laajuksen maakiven. Pienempien kivien koot vaihtelevat 5 - 30 cm:n välillä. Ne ovat laattamaisia. Ympäröivässä maastossa esiintyy myös muita irrallisia palaneita kiviä.**Muinajäännöksen pintakasvillisuus:**

Kivet ovat harmaajäkälän peittämiä. Muu kasvillisuus on puolukkaa, sammalta, jäkälää, mustikkaa.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti kohti järveä (n. 150 m S) laskevan, aukean kangastasanteen terassimainen reuna harvaan mäntyä kasvavalla,

kivisellä jäkäläkankaalla. Aukea lienee osittain porojen kuluttama, osittain kyseessä saattaisi olla metsäpalon aiheuttama maaperän palaneisuus. Kolmanneksi kyseessä saattaisi olla munainen asuinkenttä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohteesta n. 25 m S on Vaarajärvelle johtava tie (W-E). Nykyinen kyläyhteisö sijaitsee löytöpaikalta n. 100 m E.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto. Kangas on kivistä ja moreenipohjaista. Latomuksen kivien alapuolet ovat nokiset. Välittömässä läheisyydessä esiintyy karkeaa ja hienoa, huuhtoutunutta hiekkaa, jonka alla on myös hiiltä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; melko epämääräinen, mutta kaipaa tarkempaa tutkimusta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Ainakin itse rakenteen ympärillä lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Vaativat tarkkuutta.

Opas: H. Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Maastossa jonkin verran roskaisuutta: peltijätettä.

Lähilöytöjä: MUONIO 199 Liepimäjärvi N: liesi, sijaitsee täältä n. 320 m W; MUONIO 201 Liepimäjärvi, saivojärvi, sijaitsee täältä n. 150 m S.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Metsäaukio saattaa olla peräisin myös esim. kota-asumisesta. Asiasta tulisi vielä haastatella seudun vanhimpia asukkaita.

MUONIO 201 Liepimäjärvi

-Saivojärvi

Luokka: I

Ajoitus: Saamelaisaika/historiallinen aika

Lukumäärä: 1 järvi; saaresta tietoja lapinkodista ja varhaisesta talonpoikaisasutuksesta.

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 26.9.1995

SijaintitiedotPeruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968); 2724 10 KERÄS-SIEPPI (1968);
2723 06 - 09 MUONIO (1984); 2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: 3 x 2.25 km (S-N)

x= 7547 - 7551 y= 488 - 491 z= 235.4

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: n. 7.8 Muonion kirkosta NE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D? E5 F1 G

Tila ja omistaja

Omistajat: Yksityinen sekä

Valtionmaata/Metsähallitus

Puhelin: 9695- 512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Aiemmat tiedot:Samuli Paulaharju 1977/1922: s. 171:

"Mutta näyttäytyy järven isäntä ja haltijakansa monesti kutsumattakin ja kysymättä. Niinkuin Liepimäjärvelläkin Muoniossa, Ylimuonion takalistoilla. Siellä jäkälänpanijat kerran keksivät ison mustapukuisen äijänrumilaan kahlaavan syvässä vedessä vyötäisiään myöten. Miehet kummissaan meloivat lähemmäksi katsomaan ja sanoivat: "Kuka köriläs tuo on? Souvetaan nokka halki!" Mutta äijä kääntyi päin ja katsella mällötti venemiehiä suurilla silmillään, jotka olivat kuin vanhanaikaiset "plakkarikellot". Siitä miehet ja naiset säikähtivät niin kolosti, että kiireesti pyöräyttivät veneensä ympäri ja soutivat pois, jättäen järven äijän rauhassa kahlomaan. Tämä tosiasia on tapahtunut vasta kymmenen vuotta sitten." (N. v. 1912).

Tarkastuslöydöt: Asuinjäänteitä järven N-osasta.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 201.

Tarkastuksen aihe: Saivojärvenä tunnetun veden merkitseminen muinaisjäännökseksi inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Saivojärvi. Esihistoriallistyyppistä asutusta on siis todettu järven N-osasta parin lieden muodossa (kohteet MUONIO 199 ja 200). Tiedonantojen mukaan myös Liepimäjärven Kenttäsaaresta tunnetaan vanhojen asutusten jäänteitä, kuten lapinkotien sijoja (tiedonantaja Ari Luosujärvi) sekä varhaisen talonpoikaisasutuksen (n. 1700-l.) talojen perustoja (tiedonantaja Tytti Niemelä). T. Niemelä mainitsi myös tarinan, jonka mukaan saarelta öisin näkyisi valoja ja tulia, vaikka se nykyisin on asumaton. Inventoinnin yhteydessä valitettavasti ei ollut mahdollisuutta käydä Kenttäsaarella.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Matalalta vaikuttava, jänkien ympäröimä järvi, jonka N-osassa tosin on lievästi kivisiä, moreenipohjaisia ja loivia jäkälä- ja mäntykankaita. Lännestä laskee Liepimäjoki Liepimälompolon ja Ruottojoen kautta Yliseen Utkujärveen, josta edelleen Muonionjokeen.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Keräs-Siepin maantie (S-N) sivuaa järven E-laitaa. Asutus keskittyy tälle reunalle sekä järven N-osassa Liepimäjärven kylään.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Järvi on moreenin ja turpeen ympäröimä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Saivovedet päätettiin ottaa mukaan inventoituun aineistoon v. 1995 niihin liittyvän saamelaisperäisen tarinaperinteen vuoksi.

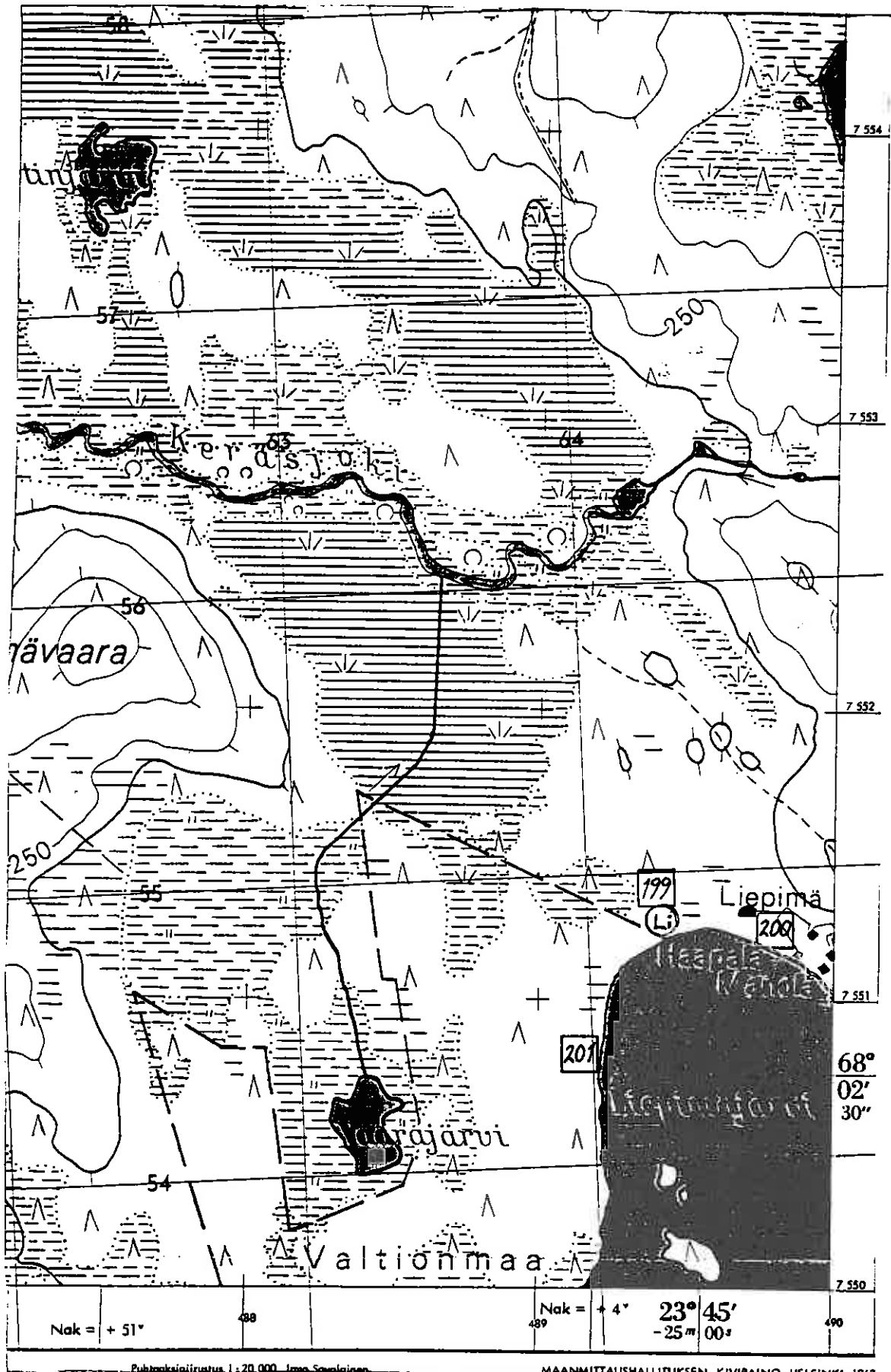
Luokitusehdotus perusteluineen: I; saivovedet ovat muinaisjäännöksinä varsin hyvin säilyneitä.

Ehdotus suoja-alueeksi: Koko järvi saarineen ja rantoineen vähintään lakisääteisen suoja-alueen puitteissa.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Tiedonantajat: Ari Luosujärvi, Niemenpää, 99300 MUONIO, puh. 9696-532 588;
Tytti Niemelä, Putaanranta/Juhontörmä, 99300 MUONIO, puh. 981-336 840 (Oulu)

Ote top. kartasta 2724 07 KAJANKI

Puhkaksiinirustus 1:20.000. Imo Savolainen.

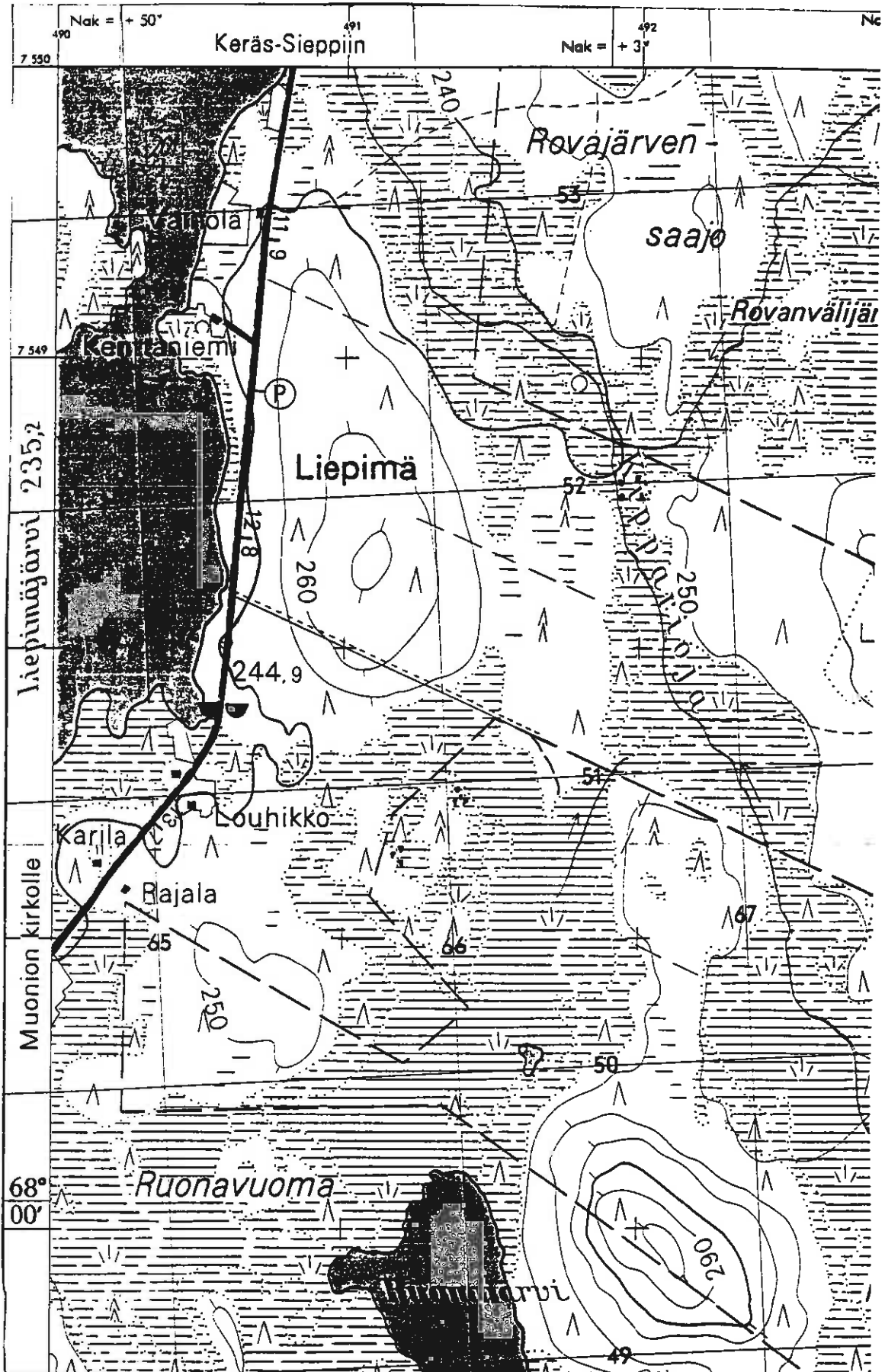
MAANMITTAUSHALLITUKSEN KIVIRAINO HELSINKI 1968

Kohteet MUONIO 199-201

Lähilöytöjä: MUONIO 199 Liepimäjärvi N: liesi sijaitsee aivan järven N-rannalla kuin myös MUONIO 200 Liepimäjärvi N: kiviladelmä. Järven sisällä sijaitsevat Kenttäsaaren asutusjäänteet.

Jatkotoimenpiteitä: Kenttäsaari ja sen E-puolella sijaitseva Knttäniemi olisi tarkistettava ensitilassa muinaisasutuksen näkökulmasta.

Ote top. kartasta 2723 12 TORAS-SIEPPI

Kohde MUONIO 201 sekä kaksi tervahautaa

MUONIO 202 Keräs-Sieppi, Sieppimaja

-Liesiä, kotakenttä (?)

Keräs-Sieppi
Sieppimaja

Luokka: II

Ajoitus: Saamelaisaika

Lukumäärä: liesiä n. 2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 26.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 10 KERÄS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: Halk. n. 150 m

x= 7558 13 y= 494 87 z= 310

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 19.2 km Muonion kirkosta NE.

Hoito ja kunto

A4? B1 C3,6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Strömberg Oy./Ab. (?)

Tarkastuslöydöt: Kaksi liedensijaa sekä palaneita kiviä lähimaastossa.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 202.

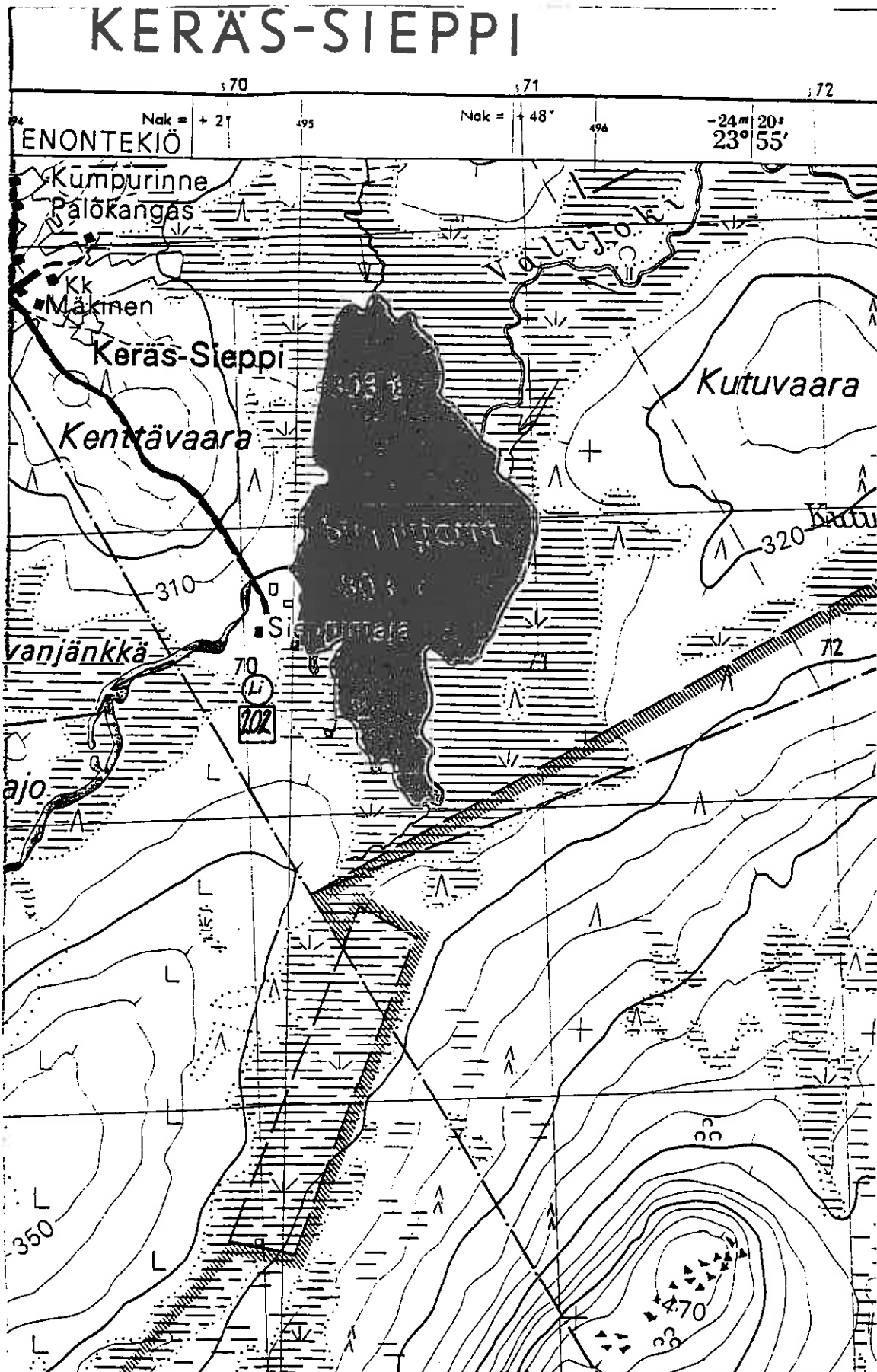
Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisten asutusjäänteiden etsintä inventoitaessa.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Liesi, pyöreä, laaja, halk. n. 2.7 m, reunakehän korkeus n. 10 cm, n. 12 kehäkiven koot 5 - 90 cm, osittain maakiviä. Pienimmät kivet voimakkaasti palaneita. Myös kehän sisäpuolella kasvillisuuspeitteen alla tuntuu kiviä.

N. 4 m A):sta N on

B) kylmämuuratulta vaikuttava kivilatomus, todennäköinen liesi, joka on noussut ylös tuulen kaadon mukana puun juurakossa. Kivet (5 - 20 cm) ovat voimakkaasti palaneita.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Jäkälä, puolukka, sammal, keskellä kaksihaarainen mänty, runkojen paksuudet 5 - 15 cm.

Ote top. kartasta 2724 10 KERÄS-SIEPPI

Kohde MUONIO 202

B) Kivien pinnat ovat harmaajäkäläisiä, muuten puolukkaa ja jäkälää.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

N. 150 m halkaisijaltaan olevan laakean, 1 - 2 m ympäristöstään kohoavan, jonkin verran kivisen moreenitasanteen S-reuna, joka terassimaisesti laskee kohti rämejäntä S/SSW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Tasanne tuo mieleen kotakentän. Se sijaitsee n. 50 m SSW Strömbergin lomamajan (Sieppimaja) rivitaloista. Patikkapolku N-S) kulkee tasanteen E-puolitse sen ja Sieppijäven välistä.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja moreenipohjaisessa maastossa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä syyskuun lopulla 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokan yleisehdot (Kotivuori - Torvinen 1993: 10); vaatii lisätutkimuksia, lähinnä koekuopitusta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Ao. tasannealue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

Opas: H. Oksala

Lähilöytöjä: Kohteen 202 NW puolella sijaitsevalla Kenttävaarallakin saattaa olla paikannimen perusteella vanhan saamelaisasutuksen jäänteitä. Muita välittömiä lähilöytöjä ei alueelta vielä tunneta. Sen sijaan Keräsjärveltä on tieto hävinneestä puisesta kalajumalasta, n. 4 km täältä NE (Paulaharju 1932: 8; Sippola - Rauhala 1992: 18). Seuraavaksi lähin tunnettu, nyttemmin muinaisjäännöksenä rekisteröity kohde on Liepimäjärven ympäristö (MUONIO 199 - 201) liesineen, saivojärvineen sekä lapin- ja talonpoikaisasutuksineen, n. 7 km täältä SSW.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Keräs-Siepiässä viimeksi vielä 1900-luvun alussa asunut lapinsuku oli Magga (Sippola - Rauhala 1992: 21). Myös Sieppi-suku, jota Keräs-Siepiässä ja muuallakin Muoniossa edelleenkin on runsaasti, on ollut tunnettua muinaista metsäsaamelaisasukua (Paulaharju 1977/1922).

MUONIO 203 Mielmukajärvi SW

-Pyyntikuoppa

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 27.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 04 KÄTKÄSUVANTO (1968)

Pinta-ala: n. 15 x 10 m (NW-SE)

x= 7554 00 y= 479 92 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15 km Muonion kirkosta NNW.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Yksi kiinteä kuoppajääne.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 203.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointilöydöksen varmennus.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Pyyntikuoppa, suorakaidemainen, n. 7 x 5 x 0.25 m (NW-SE), sisäosa n. 3.5 x 2 m, valli epämääräisesti havaittavissa.**Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:**

Sammal, jäkälä, puolukka, variksenmarja, SE-päädyssä rykelmä koivuja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kohtalaisen jyrkästi maastosta nouseva kapea, sekametsäinen, kuiva kangaspohjainen hiekkaharjanne. Järveen (N) on n. 200 m.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Miellukajärventielle (NW-SE) n. 20 m NE. Tien toisella puolella olevalle hiekkakuopalle on n. 30 m NE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto; hiekkakumpare.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 20.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; suhteellisen tavanomainen luokituskriteerin täyttävä kohde (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen reunojen ympärillä; vrt. yllä kohta "pinta-ala".

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät: sijaitsee lähes tien vieressä.

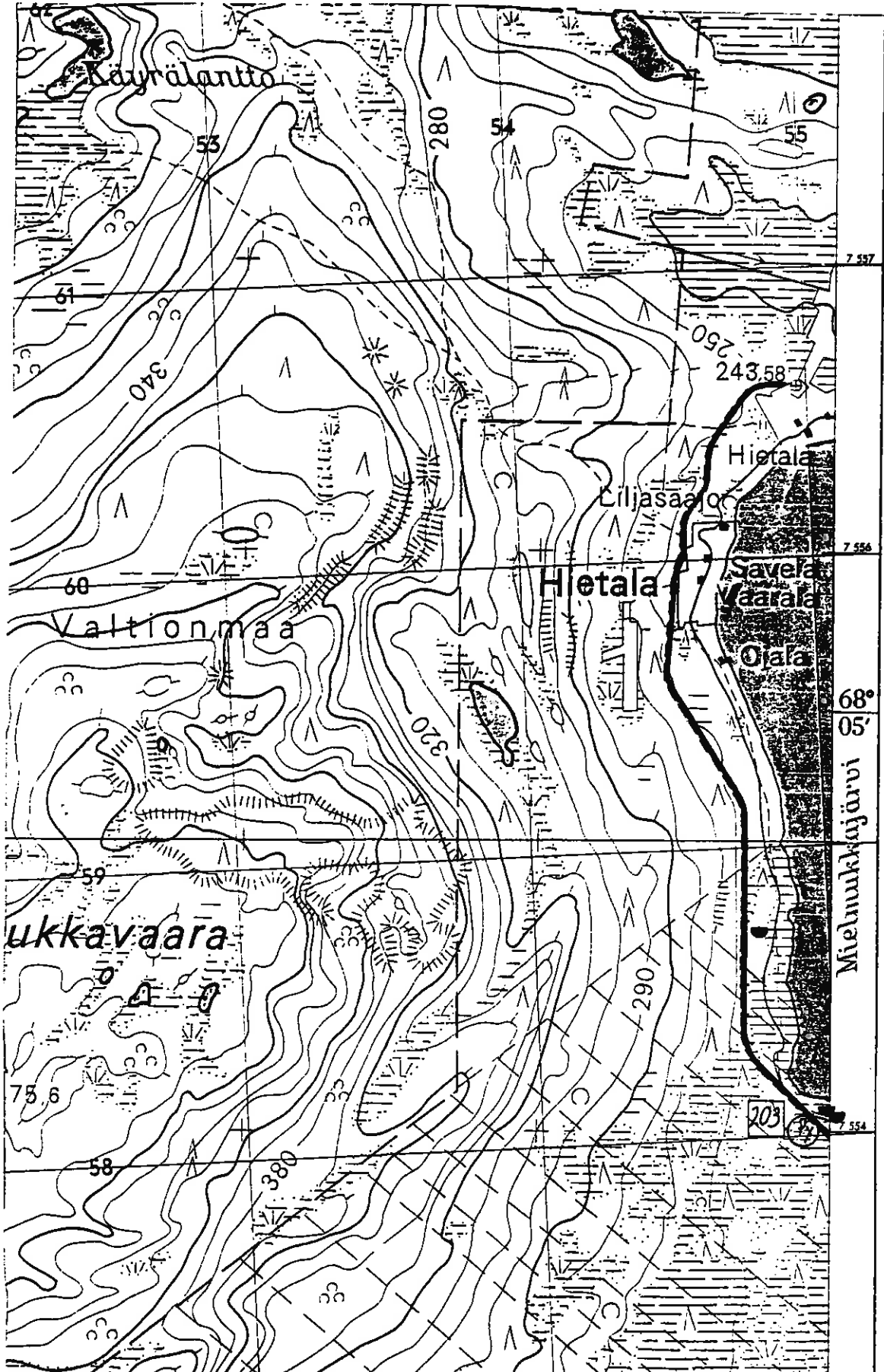
Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Hiekanotto saattaa uhata kohdetta.

Lähilöytöjä: Kaksi tervahaudan pohjaa sijaitsee kohteesta 60 - 100 m NE. Yksi tervahauta sijaitsee kohteesta n. 700 m NNW.

Ote top. kartasta 2724 04 KÄTKÄSUUVANTO

Kohde MUONIO 203 sekä kolme tervahautaa

TÄYTTÖOHJEITA:

Hoito ja kunto:

- A. Kunto:** 1=koskematon, 2=tutkittu osittain, 3=tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5=tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan.
- B. Alkuperäisyys:** 1=täysin alkuperäinen, 2=entisöity osittain, 3=entisöity kokonaan, 4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan.
- C. Hoitotarve:** 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostamista, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suojarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä.
- D. Hoitotilanne:** 1=peruskunnostettu, 2=tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana.
- E. Rajaustarkkuus:** 1=rajattu arvion pohjalta, 2=rajattu osittaisella koekaivauksella, 3=rajattu kokonaan epävarmasti koekaivauksin, 4=rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksin, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella.
- F. Vahvistustapa:** 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue.
- G. Maastomerkitä:** 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5=aitaus ja taulu, 6=rakennus ympärillä ja taulu.

MUONIO 204 Kajanki, Ylinen Utkujärvi NE, Kaarnestieva SW

-Pyyntikuopparyhmä ja kvartsilöytökeskittymä

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: 6 pyyntikuoppaa ja 1 kvartsi-iskoskeskittymä

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 27.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 75 x 15 m (SW-NE)

x= 7551 24 y= 483 06 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11.05 km Muonion kirkosta NNW.

Hoito ja kunto

A4? B C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Tila/Rno/nimi: 5 (?)

Omistaja: Aarno Muotka

Puhelin: 9696-532 289

Osoite:

Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Ks. yllä: 6 kiinteää kuoppajäännettä sekä KM 29528: 1-9, pieniä kvartsi-iskoksia yht. 12 kpl.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 205.

Diat: OY n:o 80.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointilöydöksen varmennus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Pyyntikuoppa, soikea, 8 x 5 x 0.6 m (WNW-ESE), valli max n. 2.2 x 0.03 m, sisäosa n. 4 x 3 m. Pohjalla palaneita puita; kuoppaa kaiveltu (?).

N. 7 m A):sta WSW on

B) pyyntikuoppa, suorakaide, 6 x 5 x 0.6 m (NE-SW), sisäosa 3 x 2 m, valli n. 2 x 0.05 m. Pohjalla puujätettä ja kuoppaa lienee äskettäin kaiveltu.

N. 1 m B):stä SW on

C) pyyntikuoppa, soikea (?), 7 x 6 x 0.2 m (NE-SW), valli n. 2 x 0.01 m, kairanäytteessä kaksoisPodsoli. Kuopan sisäosa n. 4

x 2.5 m.

Välittömästi C):n SW-puolella on

D) pyyntikuoppa, pyöreä, halk. n. 7 m, syv. 0.3 m, valli n. 2 x 0.03 m, sisäosa suorakaidemainen, 3.5 x 2.5 m (NW-SE).

N. 8 m D):stä W on

E) pyyntikuoppa, pyöreä, 6 x 0.25 m, valli 2 x 0.02 m, sisäosan halk. n. 3 m.

N. 1.5 m E):stä W on

F) pyyntikuoppa, 7 x 5 x 0.2 m (SW-NE), valli max 2 x 0.05 m, sisäosa 4 x 2.5 m.

N. 10 (?) m F):stä SW oli

G) kvartsi-iskoskeskittymä, ala n. 1.5 m, josta yllä mainitut kappaleet löytyivät, hiekkapohjaisen tien pinnasta. Muuta kulttuurikerrokseen viittaavaa paikalla ei esiintynyt.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, variksenmarja, puolukka, jäkälä, kaksi mäntyä, paks. 10 ja 35 cm.

B)-F) vrt. A).

G) Kasvillisuus kulunut pois ajourasta.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Jängästä (n. 35 m S) kohoava, harvaan mäntyä kasvava hiekkapohjainen ja loiva kumpare (SW-NE).

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Mökkitielle (SW-NE) paikalta on n. 5 m NW, ja Kaarnestievan jänkään päätyvään tiehen (SW-NE) n. 10 m SE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja hiekkapohjaisessa harjumaastossa: hienoa hiekkaa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuurityöntekijän inventointilöytö 22.9.1995; kvartsit pintapoimintana.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää yleiset luokituskriteerit (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue jäänteiden ulkoreunojen ympärillä: vähintään kumpare, jolla kuopanteet sijaitsevat.

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Ylimuonion - Oloksen vesijohtokaivanto sivuaa aluetta joko jängän puolelta E:ssä tai järven puolelta W:ssä. Harjualueelle rakennetaan putkeen liitettävä vedenottamo vv. 1996 - 1997.

Lähilöytöjä: MUONIO 205 Ylinen Utkujärvi NE, Kajangin Tieva: esihistoriallinen asuinpaikka vallipainanteineen sijaitsee täältä n. 140 m SW; MUONIO 207 Kajanki, Kaarnestieva, Kaarnesjoki NE: asuinvallipainanne sijaitsee täältä n. 2120 m NE.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Aarno Muotkan suvussa kulkeneen perimätiedon mukaan lähikohteessa no. 205, Kajangin Tievassa olisi ollut lappalaisten hauta ja/tai asuinpaikka.

MUONIO 205 Ylinen Utkujärvi NE, Kajangin Tieva

-Esihistoriallinen asuinpaikka: asuinvallipainanne, asuinpaikkakuoppa, palaneita kiviä, keittokiviä, kvartsilöytö

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/saamelaisaikainen

Lukumäärä: Asuinvallipainanteita 1 - 2 kpl; asuinpaikkakuoppa 1 kpl; palaneita kiviä; keittokiviä; 2 kvartsi-iskosta

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 27.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 50 x 25 m (SE-NW)

x= 7551 16 y= 482 90 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 11.1 km Muonion kirkosta NNW.

Hoito ja kunto

A4 B C4?5?6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Tila/Rno/nimi: 5

tai Kortteli/tontti/palsta: Kajangin Tieva

Omistaja: Aarno Muotka

Puhelin: 9696-532 289

Osoite:

Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Maastohavainnot kiinteistä jäänteistä: ks. yllä sekä kaksi kvartsi-iskosta, KM 29529: 1-2.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 205.

Diat: OY n:o 81.

Tarkastuksen aihe: Inventointi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Asuinvallipainanne, pyöreä, n. 8 x 6 x 0.30 m (SE-NW). Valli 2 x 0.05 m, SW-reuna osittain luonnollisesti sortunut penkereeltä alas; sisäosa 5 x 4 m. Kuopan pohjalla puujätettä ja kiviä, ympäristössä n. 10 m:n säteellä myös palaneita kiviä ja keittokiviä. Välittömästi A):n S-puolelta poimittiin myös kaksi pientä kvartsi-iskosta.

N. 19 m A):sta WNW on

B) asuinpaikkakuoppa, soikea, n. 5.5 x 3.5 x 0.6 m (SSE-NNW),

valli 1 x 0.02 m, sisäosa 3 x 2 m.

N. 1 m B):stä S on

painannemainen syvennys maassa, keskellä muutamia palaneita kiviä - kyseessä saattaa olla asuinvallipainanne.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Osittain paljaaksi kulunut, muuten jäkälää, sammalta, variksenmarjaa, heinää, puolukkaa sekä kolme mäntyä, paks. 20 - 25 cm.

B) Sammal, jäkälä, puolukka, variksenmarja, suopursu, männyntaimi.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Järvestä (n. 20 m SW) loivasti kohoavan ja hiekkarannasta nousevan pengermän reuna laajassa, tasaisessa niemenkärjessä, joka on harvaa männikköä kasvavaa kangasmaastoa. Aarno Muotkan tiedonannon mukaan Mauri-myrsky 1980-luvulla kaatoi alueella runsaasti puustoa.

B) sijaitsee edellistä ylempällä terassitasolla.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

A) Huvilan piha-alue, jossa ovat sauna n. 8 m SE, mökki n. 10 m N ja aitta n. 16 m NE painanteesta käsin.

B) Huvilaan n. 6 m N.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Maaperä hienoa hiekkaa.

A) Pohjalla voimakkaasti hiiltä.

B) Vallissa paikoin kaksoisPodsoli, pohjalla hiilikerros huuhtoumiskerroksen yllä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Löytyi kulttuurityöntekijän inventointilöytöjen tarkastuskierroksen yhteydessä, ruokataukopaikkaa etsittäessä.

Laajuuden arviointiperuste: Osa asuinpaikasta todennäköisesti huuhtoutunut järveen; maanalaisia jäänteitä saattaa esiintyä alueen E-osan tasaisella kentällä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää hyvin luokituskriteerin (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue havaintoalueen reunojen ympärillä; ks. "pinta-ala" yllä.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: Mika Pouttu ja Aarno Muotka, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

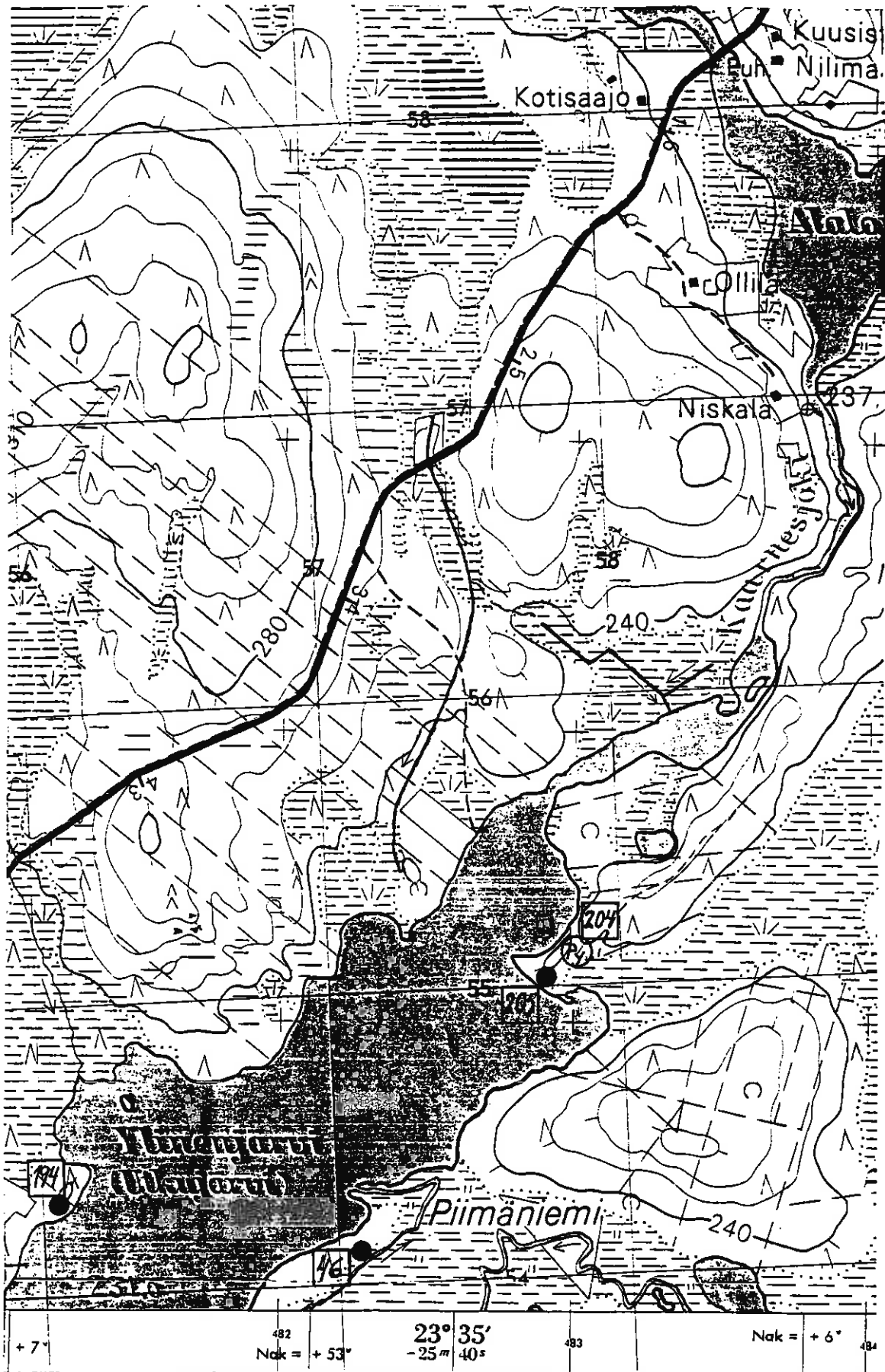
Piha-alueita, joka on aktiivisessa käytössä. Tämä rasittaa jäänteitä, mutta maanomistajalle on tiedotettu asiasta ja kehoitettu varovaisuuteen.

Lähilöytöjä: MUONIO 204 Kajanki, Ylinen Utkujärvi NE, Kaarnestieva SW: pyyntikuopparyhmä ja kvartsilöytöalue n. 130 m NE; MUONIO 46 Ylinen Utkujärvi, Ruottojoen suu: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 1100 m SW; MUONIO 194 Ylinen Utkujärvi W: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 1800 m WSW.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Aarno Muotka (n. 65 v. ?) kertoi, että hänen suvussaan kulkeneen perimätiedon mukaan tällä paikalla olisi muinoin sijainnut lappalaisten hauta- ja/tai asuinpaikka.

Ote top. kartasta 2724 07 KAJANKI

Kohteet MUONIO 46, 194, 204, 205

MUONIO 206 Kajanki, Alalompolo SE, Kaarnestieva

-Pyynti- tai purnukuoppa (?)

Kajanki W.P.
muonio

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 28.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: n. 10 x 9 m (NW-SE)

x= 7553 36 y= 484 13 z= 245

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 12.8 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A1? B C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Yksi kiinteä kuoppajäänne.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointilöydön varmentaminen.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojen pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):
Pyynti- tai purnukuoppa (?), soikea, 4 x 3.5 x 0.5 m (NW-SE), valli 1 x 0 - 0.03 m, sisäosa 2.5 x 2 m. Vallilla osittain kolme podsolikerrosta, NW-puolelta se lähes puuttuu - mahdollisesti kaiveltu myöhemmin.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Puolukka, sammal, jäkälä, variksenmarja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Harvaan mäntyä kasvavaa, kumpuilevaa kangasmaastoa, järveen (150 m NW) loivasti laskevan kumpareen alaosa.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Poroidalle (WNW-ESE) n. 200 m NE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto; pohjana hieno hiekka, jonkin verran m. hienorakeista soraa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 22.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; tyypillinen luokkansa edustaja (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen reunojen ympärillä, ks. yllä "pinta-ala".

Havaintomahdollisuudet: Melko hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä: MUONIO 207 Kajanki, Kaarnesjoki NE, Kaarnestieva: Asuinvallipainanne sijaitsee täältä n. 300 m SSW.

MUONIO 207 Kajanki, Kaarnesjoki NE, Kaarnestieva

-Asuinvallipainanne

Kajanki 2055
Luonnonympäristö

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 28.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 10 X 8 m (W-E)

x= 7553 12 y= 483 97 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 12.6 km Muonion kirkosta NNW.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Yksi kiinteä kuoppajäännös.TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointilöydöksen varmennus.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Asuinvallipainanne (?), pyöreähkö, 5 x 4 x 0.15 m (W-E), valli max 1.5 x 0.03 m, sisäosa pyöreä, halk. 3 m.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Jäkälä, sammal, puolukka.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Mäntykangasharjanteiden ympäröimä terassimainen tasanne, jonka NE-puolella on tasainen alue. Järven ja joen yhtymäkohtaan (NW) on n. 200 m.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Asutusta järven W-rannalla vastapäätä löytökohdetta (minimietäisyys n. 250 m).

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 22.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokituskriteerin (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen ympärillä; reilunkokoinen alue määritelty yllä, ks. "pinta-ala".

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Lähistöllä suoritettu jonkin verran metsänhakkuuta.

Lähilöytöjä: MUONIO 206 Kajanki, Alalompolo SE, Kaarnestieva: pyynti- tai purnukuoppa sijaitsee täältä n. 300 m NE. MUONIO 204 Kajanki, Ylinen Utkujärvi NE, Kaarnestieva SW: pyyntikuopparyhmä ja kvartsikeskittymä sijaitsee täältä n. 2110 m SW.

MUONIO 208 Kajanki, Muorijärvi E, Muorintytär

-Esihistoriallinen asuinpaikka: asuinvallipainanne ja -kuoppa

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: 1 asuinvallipainanne ja 1 asuinpaikkakuoppa

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 28.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: N. 35 x 10 m (E-W)

x= 7555 70 y= 484 17 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15.1 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Kaksi kiinteää painannejäännettä.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointilöydöksen varmennus.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Asuinvallipainanne, soikea, n. 8 x 6 x 0.2 m (SW-NE), valli heikko, n. 2.5 x 0.01 m, sisäosa n. 4 x 3 m.

N. 20 m A):sta E on

B) asuinpaikkakuoppa, pyöreä, halk. n. 3 m, ei selvää vallia.

Muinaisjäänneksen pintakasvillisuus:

A) Sammal, puolukka, jäkälä, neljä mäntyä, paks. 7 - 30 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

A) Jyrkästi etelästä käsin kohoava, harvaan mäntyjä kasvava, loivasti Muorijärveen (n. 100 m NW) laskeva SW-NE -suuntainen kangaskumpare.

B) Muorintytär -lampeen on paikalta n. 50 m E.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Huvila n. 20 m A):sta NNW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja; hiekkapohjainen maasto.

A) Vallilla osittain heikko kaksoisPodsoli; pohjanäytteessä esiintyi hiiltä.

B) Reunalta n. 20 cm:n etäisyydellä oli kaksoisPodsoli.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 25.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää luokkakriteerin (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue löytöalueen reunojen ympärillä (ks. "pinta-ala").

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä: MUONIO 209 Kajanki, Muorijärvi SE: pyyntikuoppa sijaitsee täältä n. 220 m WSW; MUONIO 197 Kajanki, Muorijärvi: saivojärvi sijaitsee paikalta n. 100 m W; MUONIO 196 ja 218 Kajanki, Muorijärvi N, Muorinharju SW: Pyyntikuoppa-alue sijaitsee täältä 550 - 750 m N; MUONIO 198 Kajanki, Tervonjätkä: liesiasuinpaikka sijaitsee täältä n. 1080 m WNW; MUONIO 195 Kajanki, Muorijärvi SW, Taapurivuori: pyynti- ja/tai perunakuopparyhmä sijaitsee täältä n. 600 m WSW; MUONIO 24 Kajanki: rautakirveen irtolöytöpaikka sijaitsee täältä n. 840 m WSW.

MUONIO 209 Kajanki, Muorijärvi SE

-Pyyntikuoppa ja purnu (?)

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen

Lukumäärä: 1 pyyntikuoppa, 1 asuinpaikkakuoppa/purnu (?)

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 28.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: Halk. n. 15 m

x= 7555 61 y= 483 95 z= 240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 15 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Yksi kiinteä kuoppajäännös sekä yksi painanne.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointilöydösten arviointi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Pyyntikuoppa (?)/asuinpaikkakuoppa (?), suorakaidemainen, 6 x 5 x 0.25 m (NW-SE), valli n. 2 x 0.01 m, sisäosa n. 3 x 2 m. Täältä 2 - 3 m S on

B) toinen, mutta loiva painanne, epämääräinen.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Sammal, jäkälä, puolukka, variksenmarja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kangasmaastosta kohoava, järveen (WNW) työntyvä ja harvaan mäntyä kasvava kumpare.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Huvilan saunarakennus sijaitsee löytöpaikalta n. 70 m SSW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Hiekkapohjainen maasto; pyyntikuopan vallilla kaksoisPodsoli, pohjalla hiiltä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 25.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; suhteellisen tavanomainen kuoppakohde (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue löytöyksiköiden reunojen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä: MUONIO 208 Kajanki, Muorijärvi E, Muorintytär: kaksi asuinvallipainannetta sijaitsevat täältä n. 230 ENE. MUONIO 24 Kajanki: rautakirveen löytöpaikka sijaitsee täältä n. 600 m WSW. MUONIO 197 Kajanki, Muorijärvi: saivovesi sijaitsee välittömästi löytöalueen WNW-puolella. MUONIO 196, 218 Kajanki, Muorijärvi N, Muorinharju SW: pyyntikuopparyhmä sijaitsee täältä 650 - 880 m NNE; MUONIO 195 Kajanki, Muorijärvi SW, Taapurivuori: pyynti- ja/tai perunakuoppia n. 330 m W; MUONIO 198 Kajanki, Tervonjätkä: esihistoriallinen liesiasuinpaikka sijaitsee täältä n. 930 m WNW.

MUONIO 210 Kajanki, Juutilaisenjärvi SE

-Esihistoriallinen asuinpaikka: asuinvallipainanteita ja pyyntikuoppia

Luokka: I - II

Ajoitus: Esihistoriallinen/saamelaisaika/historiallinen (?)

Lukumäärä: Asuinvallipainanteita 4 kpl; pyyntikuopparyhmiä 2 kpl
à 3 pyyntikuoppaa, joita yhteensä siis 6 kpl.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 28.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: A: n. 65 x 30 m (E-W)

B: n. 60 x 15 m (SSW-NNE)

C: n. 60 x 10 m (E-W)

x= 7558 10 - 26 y= 487 63 - 88 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 17.5 km Muonion kirkosta
NNE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 (7) D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainnot 10 kiinteästä kuoppa- ja
painannerakenteesta maastossa.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 212.

Tarkastuksen aihe: Esihistorialliseen pyyntiin liittyvien
jäänteiden etsintä (Kajangin sisarusten) tiedonannon pohjalta.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat:
leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat,
kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat,
leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet,
kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Alue A:

1) Asuinvallipainanne, pyöreä, halk. n. 6 m, syv. 30 cm.

N. 4 m 1):stä SE on

2) Asuinpaikkakuoppa, pyöreä, halk. n. 3 m, syv. 20 cm.

N. 9 m 1):stä E on

3) Asuinvallipainanne, pyöreä, halk. n. 5 m, syv. 25 cm,
matalahko, loiva ympärysvalli.

N. 21 m 3):sta E on

4) Asuinvallipainanne, pyöreä, halk. 6 m, syv. 30 cm, matalahko, loiva ympäröivä.

N. 47 m 1):stä SSW on

Alue B

5) Pyyntikuoppa (?), pyöreä, halk. 9 m, syv. 90 cm, vallillinen. N. 18 m 5):sta SSW on

6) pyyntikuoppa (?), pyöreä, halk. 7 m, syv. 1 m, vallillinen. N. 20 m 6):sta SSW on

7) pyyntikuoppa, pyöreä, halk. 8 m, syv. 45 cm, vallillinen. N. 10 m 4):sta ESE on

Alue C

8) Pyyntikuoppa, pyöreä, halk. 7 m, syv. 1 m, loivat vallit. N. 11 m 8):sta E on

9) pyyntikuoppa, pyöreähkö, halk. 4.5 m, syv. 55 - 60 cm, heikohkot vallit.

N. 28 m 9):stä E on

10) pyyntikuoppa, pyöreä, halk. 7 m, josta vallin lev. 2 m, syv. 55 cm, ympärillä palaneita kiviä.

Kaikkien pyyntikuoppien muoto on suppilomainen.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Pääasiassa jäkälää.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Loivasti kumpareittain polveilevaa hiekkapohjaista, mäntyvaltaista jäkäläkangasta, josta järven rantaan on 20 - 100 m NW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Metsäajoura (SW-NE) sijaitsee täältä n. 100 m SSE.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintamorfologisia havaintoja; hieno hiekka.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa syksyllä 1995.

Laajuuden arviointiperuste: Lähistöllä saattaa olla lisää samanlaisia kuoppia, joita ei tällä käyntikerralla havaittu.

Luokitusehdotus perusteluineen: I - II; kohde varsin hyvin säilynyt; kuoppien luonteen selvitys vaatii vielä tarkempaa analyysia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue kuopanteiden ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Suhteellisen hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; Hilikka Oksala.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:
Lienee nykyisellään porolaidunaluetta.

Lähilöytöjä: MUONIO 211 ja 212 Kajanki, Juutilaisenmaa, Juutilaisenjärvi E ja NE: pyyntikuopat sijaitsevat täältä n. 300 m NE ja 350 m N.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:
Hellin Kajangin tiedonanto kolmesta pyyntikuopasta Juutilaisenmaalla (25.9.1995).

MUONIO 211 Kajanki, Juutilaisenmaa, Juutilaisenjärvi E

-Pyyntikuopparyhmä

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallisia (?) /saamelaisaikaisia

Lukumäärä: 4 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 28.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: n. 60 x 60 m

x= 7558 48 - 56 y= 487 99 - 488 10 z= n. 255

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 17.5 km Muonion kirkolta NNE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja:

Omistaja: Valtionmaa/Metsähallitus Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä pyyntikuopparakenteista.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 212.

Tarkastuksen aihe: Tiedonannon perusteella suoritettu maastotarkastus tavoitteena pyyntikuoppien löytäminen ao. alueelta inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):A) Pyyntikuoppa, soikea, n. 5 x 4 x 0.5 m (WSW-ENE), heikko valli.

N. 16 m A):sta S on

B) pyyntikuoppa, pitkulainen, 4 x 3 x 0.15 m (NNE-SSW), heikko valli.

N. 18 m B):stä S on

C) pyyntikuoppa, pitkulainen ja soikea, 4 x 3 x 0.5 m (ENE-WSW), valli heikko. Kuopassa oli pitkittäin molemmista päistä veistetty seiväs, jonka paksuus oli 4 cm ja pituus 1.5 m.

N. 52 m C):stä E on

D) pyyntikuoppa, pitkulainen, 5 x 5 x 0.35 m, sisämitat 3 x 2.5 m (E-W), valli paikoin selkeähkö, mutta matala.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Pääasiassa jäkälää.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Hiekkapohjainen, mäntyvaltainen jäkäläkangastasanne järven (NW) ja kosteikon (SE) välisellä kannaksella.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Metsäajoura (NE-SW) sivuaa välittömästi B):tä sen E-puolitse, A):n ja B):n sekä C):n ja D):n välitse. Porokämpä sijaitsee paikalta n. 200 m WNW, ja erotusaita n. 250 m NW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainnot; kasvipeitteen alla hieno hiekka.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä syksyllä 1995, osin Kajangin siskosten antaman vihjeen pohjalta.

Laajuuden arviointiperuste: Tilannehavainnot. Samaan ryhmään saattaa etäämmällä liittyä lisää kuoppia.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää ainakin luokan yleiskriteerit (Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen ympäröivä minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Tiedonantaja Hellin Kajanki sisarineen,
Kajanki
99300 MUONIO
Tarvittaessa Hilikka Oksala tai
Mika Pouttu, Muonio.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Ajoura jonkin verran kuluttaa etenkin painannetta B).

Lähilöytöjä: MUONIO 210 Kajanki, Juutilaisenjärvi SE: asuinpaikka ja pyyntikuoppajärjestelmä sijaitsee täältä n. 300 m SSE; MUONIO 212 Kajanki, Juutilaisenmaa, Juutilaisenjärvi NE: yksittäinen pyyntikuoppa sijaitsee täältä n. 240 m WNW.

MUONIO 212 Kajanki, Juutilaisenmaa, Juutilaisenjärvi NE

-Pyyntikuoppa

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/saamelaisaikainen

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 28.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: n. 7 x 6 m (NW-SE)

x= 7558 59 y= 487 81 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 17.8 km Muonion kirkosta NNE.

Hoito ja kunto

A1 B1 C4,6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24 Postitmp: 95700 PELLO

Aiemmat tiedot: Hellin Kajangin vihje alueella sijaitsevista pyyntikuopista.Tarkastuslöydöt: Yksittäinen kiinteä pyyntikuoppa.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 212.

Tarkastuksen aihe: Tavoite löytää alueen pyyntikuopat vihjeen pohjalta inventoinnin yhteydessä.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Pyyntikuoppa, pitkulainen, 6 - 7 x 6 x 0.5 m (NW-SE), sisämitat 4 x 3.3 m, valli n. 2 x 0.05 m.Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Variksenmarjaa, heinätuppoja, jäkälää, puolukkaa.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Tasaisen mäntyvaltaisen jäkäläkankaan S-reuna, jonka taitteeseen on paikalta vielä 10 m:n etäisyys. Järven ranta näkyy n. 200 metrin päässä SW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Ajoura (NE-SW) sijaitsee paikalta n. 2 m N. Porokämpään (WSW) on täältä n. 80 m. Erotusaita-alueetta.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavainto hienolla hiekkapohjalla.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä vihjeen perusteella syyskuun lopulla 1995.

Lajuuden arviointiperuste: Ao. havainto; ympäristössä saattaa todennäköisesti esiintyä runsaastikin lisää pyyntikuoppia, erityisesti kohti N, jossa ei työajan puitteissa ehditty käydä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; täyttää vähintään nämä luokituskriteerit (ks. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Vähintään lakisääteinen minimisuoja-alue kohteen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Tarvittaessa H. Oksala tai Mika Pouttu, Muonio.

Rauhoitustoimenpiteet maastossa:

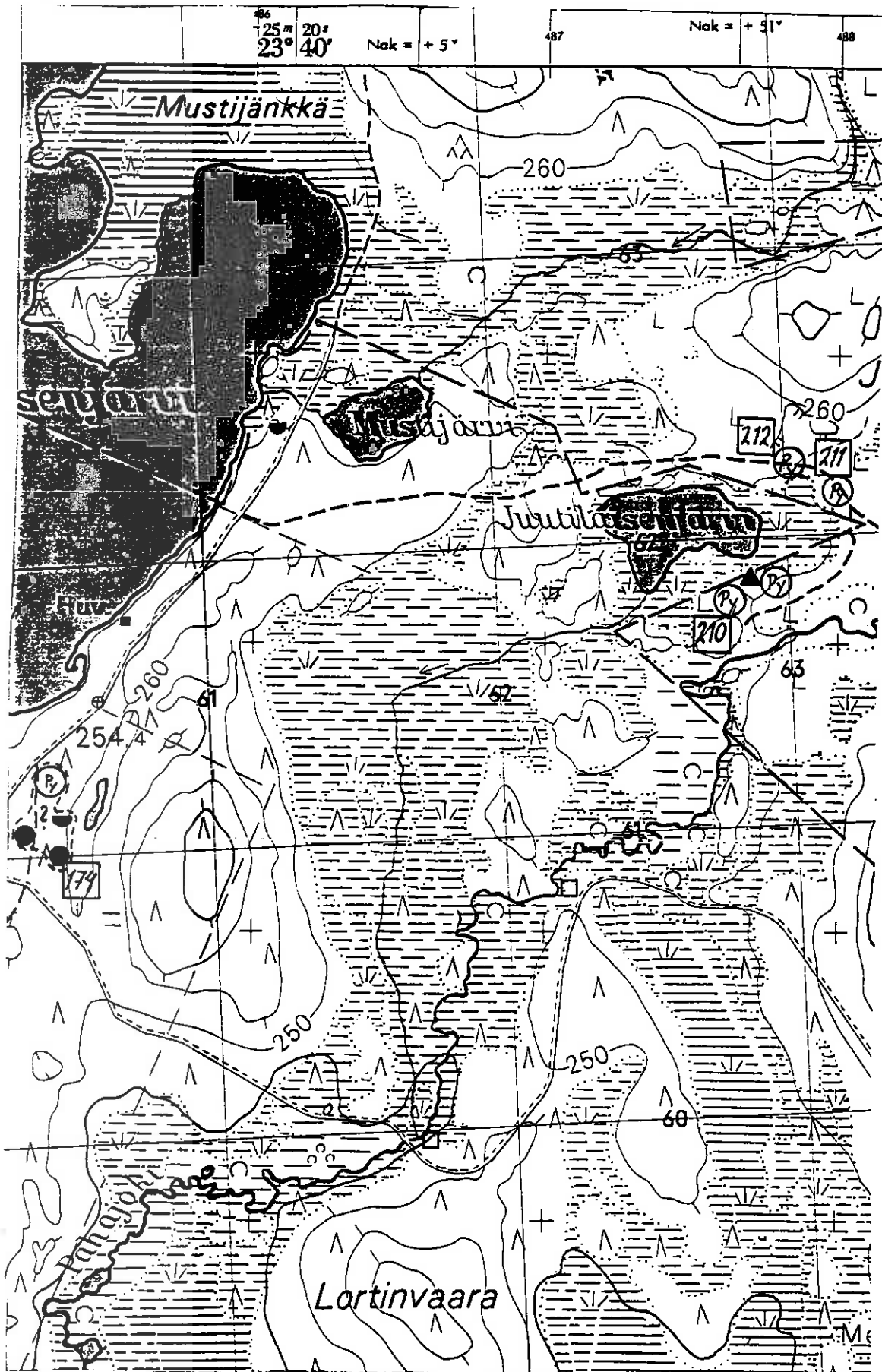
Ajoittaisen vilkkaan erotustoiminnan vuoksi alueella kohteen voisi esim. aidata eroosion varalta.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Ks. edellä; tien ja poroerotusalueen toiminnot saattavat kuluttaa kohdetta.

Lähilöytöjä: MUONIO 211 Kajanki, Juutilaisenmaa, Juutilaisenjärvi
E: neljän pyyntikuopan ryhmä sijaitsee täältä n. 200 m SE.
MUONIO 210 Kajanki, Juutilaisenjärvi SE: asuinvallipainanne- ja pyyntikuoppakompleksi sijaitsee täältä n. 340 m S.
Kokonaisuutena Juutilaisenjärven löydöksiä voidaan pitää yhteinäisenä muinaisjäännösalueena.

Ote top. kartasta 2724 07 KAJANKI

Kohteet MUONIO 174 ja 210-212 sekä kaksi tuvanpohjaa ja yksi tervahauta

MUONIO 213 Kätkäsvanto, Vuopionpalo SW, Kätkäjärvi N

-Pyyntikuoppia

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoria/saamelaisaika

Lukumäärä: 2 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 2.10.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 05 SONKAMUOTKA (1969)

Pinta-ala: n. 45 x 15 m (SSW-NNE)

x= 7560 26 y= 473 68 z= n. 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 23.1 km Muonion kirkosta NNW.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Kaksi kiinteää kuoppajäännettä.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 217.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän löydösten varmennus.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Pyyntikuoppa, pyöreä, halk. 7 m, syv. 30 cm, ei havaittavaa vallia, sisäosan halk. 3.5 m, pohja pitkulainen (S-N).

N. 18 m A):sta NNE on

B) pyyntikuoppa, soikea, 7 x 5 x 0.3 m (S-N), loiva, vallia ei havaittavissa, sisäosa 4 x 3 m.

Muinaisjäänneksen pintakasvillisuus:

A) Variksenmarja, jäkälä, heinä, kanerva, yksi männyntaimi.

B) Jäkälä, sammal, puolukka, keskellä kaksi mäntyä, paks. 10 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

W-E -suuntaisen harjanteen päällä. Harjanne laskee ensin jyrkästi ja sitten loivemmin järveen n. 30 m SE. Mäntyvaltaista kangasmaastoa.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Sauna A):sta n. 30 m SE, hirsihuvila n. 40 m ENE, W-E -suuntainen tie n. 50 m NW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Maaperä hiekkapohjainen. Pakkasan jäädyttämän maan vuoksi kuopista ei saanut kairanäytteitä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

A) kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 29.9.1995; B) tarkastajan inventointilöytö 2.10.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; varsin tyypillinen luokan edustaja (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue havaintojen ulkoreunojen ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Varsin hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä: MUONIO 214 Kätkäsvanto, Vuopionpalo: asuinvallipainanne sijaitsee täältä n. 800 m N. MUONIO 215 Kätkäsvanto, Kätkäjärvi W: kivikautinen kvartsiasuinpaikka sijaitsee täältä n. 870 m SW. MUONIO 216 Kätkäsvanto, Kätkäjärvi: esihistoriallisia asuinvallipainanteita ja historiallisen ajan jäänteitä sijaitsee täältä n. 1060 m SW.

MUONIO 214 Kätkäsvanto, Vuopionpalo

-Asuinvallipainanne

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi/esihistoriallinen

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 2.10.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 05 SONKAMUOTKA (1969)

Pinta-ala: Halk. n. 10 m

x= 7561 06 y= 473 68 z= n. 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 23.8 km Muonion kirkosta NW.

Hoito ja kunto

A1 B1 C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaata/Metsähallitus

Puhelin: 9695-512 021

Osoite: Nivanpääntie 24

Postitmp: 95700 PELLO

Tarkastuslöydöt: Kiinteä painanteen jäännös.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 217.

Tarkastuksen aihe: Kulttuuriryöntekijän inventointilöydön varmennus.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):
Asuinvallipainanne, pyöreä, halk. 6 m, syv. 30 cm, valli n. 2 x 0 - 0.05 m, osittain heikko, sisäosan halk. n. 3 m.**Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:**

Jäkälä, puolukka, variksenmarja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Lammen (n. 10 m E) rannasta portaittain nousevan kumpareen terassimaisella alatasanteella, harvaan mäntyjä kasvavalla puistomaisella jäkäläkankaalla.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Ajoura n. 50 m SW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Maapohja hienoa hiekkaa. Kairanäytteessä esiintyi hiiltä sekä huuhtoumiskerroksen alla vahva likamaa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tiettyssä tms.)

Kulttuuriryöntekijän inventointilöytö 29.9.1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; luokituskriteeri täyttyy (vrt. Kotivuori - Torvinen 1993: 10).

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue; vrt. yllä "pinta-ala".

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Mika Pouttu, Muonio; tarvittaessa Hilikka Oksala.

Lähilöytöjä: Löytöpaikalta 120 - 200 m kohti W ja SW esiintyy useita (ainakin 5 eri havaintoa) pengerrettyjä, vallien ympäröimiä painanteita tai tasanteita, eri muotoisia ja kokoisia mäntykangaskumpareilla ja harjanteilla alueella sijaitsevan pikkujärven E-puolella. Ajanpuutteen vuoksi rakenteita ei ehditty tutkia perusteellisesti kairalla. Lienevätkö kyseessä vanhat tervahautojen pohjat tai peräti jonkinlaiset esihistorialliset asuinvallipainanteet (?). Näiden lisäksi Vuopionpalossa esiintyy runsaasti saksalaissodan (1945) aikaisia ampumapoteroryhmiä. MUONIO 213 Kätkäsvanto, Vuopionpalo SW, Kätkäjärvi N: kaksi pyyntikuoppaa sijaitsee tästä kohteesta n. 780 m S. MUONIO 217 Kätkäsvanto, Myllykorva: kivikautinen asuinpaikka (?) sijaitsee täältä n. 2600 m WNW. MUONIO 51 Kätkäsvanto, Sonkamuotka: pyyntikuoppajärjestelmä sijaitsee täältä n. 2600 m NW; MUONIO 8 Kätkäsvanto, Kaarantojärvi N: seitakivi ja asuinkenttä sijaitsee täältä n. 4650 m N.

MUONIO 215 Kätkäsvanto, Kätkäjärvi W

-Kivikautinen kvartsiastianpaikka

Luokka: I - II

Lukumäärä: 1 kohde, josta useita kvartsiesineitä, ja -iskoksia ja palanutta luuta.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 2.10.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 04 KÄTKÄSUVANTO (1968)

Pinta-ala: 20 x 35 m (E-W)

x= 7559 44 y= 473 15 z= 260 - 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 22.5 km Muonion kirkosta NW.

Hoito ja kunto

A4 B4 C3,5 (?) D E1,5 F1 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: KM 29530: 1-29 runsaasti kvartsiesineitä, -teriä ja -iskoksia sekä pari kappaletta palanutta luuta.

TARKASTUSKERTOMUS**Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 216.

Diat: OY n:ot 82 ja 83.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisen ihmistoiminnan merkkien etsintä inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): **Kvartsilöytöalue**, josta pintapoimintana tallennettiin runsaasti erikokoista **kvartsikalustoa**, kuten esineitä, teriä, teelmiä ja iskoksia n. 20 x 35 m olevalta alueelta (E-W). (Yht. 53 iskettyä kvartsiä sekä kauniin pyöreäksi hioutunut valkea pieni kvartsiitti). Lisäksi poimittiin mukaan kaksi palaneen luun kappaletta, joista pienempi saattaisi olla peräisin linnusta. Erityisen tiheä keskittymä oli alueen W-osassa.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus: Osittain kulunut pois, muuten jäkälää, variksenmarjaa, kanervaa ja männyn taimia.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Harjanteiden ja kumpareiden ympäröimä "kattila", mäntyä kasvava hiekkapohjainen ja kuivahko jäkälä-/puolukkakangas järven lahden pohjukassa, joka laskee loivasti rantaviivaan n. 35 m SSE.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohde sijaitsee kahtaalle haarautuvan tilustien (SW-NE) risteyksessä, josta toinen tie kääntyy kohti N ja toinen kohti E. Alueen E-osassa on sähköpylväs, joka jakaa langat kohti SE ja SW. Paikalta on näkyvyys rantahuvilaan n. 150 m S.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintalöytöjä erittäin hienosta vaaleankeltaisesta hiekasta, ei erityisiä värjäytyksiä - ajamisen sekoittamaa.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoinnin yhteydessä lokakuun alussa 1995.

Laaajuuden arviointiperuste: Pintapoimintalöytöjen muodostama alue.

Luokitusehdotus perusteluineen: I - II; kvartsiaineisto on monipuolinen ja korkeatasoinen sisältäen selviä esineitä ja teriä. Mahdollisesti kyseessä "työkalusarja".

Ehdotus suoja-alueeksi: Yllä määritetty minimialue sekä lakisääteinen suoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset - kvartsit ehkä tulivat kootuksi loppuun pinnalta.

Opas: Tarvittaessa H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Väylät lienevät kesäisin jatkuvassa käytössä, mikä on sekoittanut ja rikkonut löytökerrostuman.

Lähilöytöjä: MUONIO 216 Kätkäsvanto, Kätkäjärvi: mahdollisesti tähän kohteeseen liittyvät asuinvallipainanteet sijaitsevat täältä n. 150 m W.

MUONIO 216 Kätkäsvanto, Kätkäjärvi

-Esihistoriallinen/historiallisen ajan asuinpaikka:
Kivikaudentyyppejä asuinvallipainanteita, resenttejä (?)
kuoppia, tuvanpohja

Luokka: II

Ajoitus: Kivikausi/historiallinen aika (?)

Lukumäärä: asuinvallipainanteita 2 kpl, resenttejä kuoppia 3 kpl,
tuvanpohja 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 2.10.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 04 KÄTKÄSUVANTO (1968)

Pinta-ala: N. 70 x 30 m (SW-NE)

x= 7559 48 y= 473 02 z= n. 255

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 22.6 km Muonion kirkosta NW.

Hoito ja kunto

A1?, 4? B C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainnot kiinteistä kuoppajäänteistä.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 216.

Tarkastuksen aihe: Maaston topografian tarkkailu
esihistoriallisten asutusmerkkien kartoittamiseksi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat:
leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat,
kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat,
leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet,
kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Asuinvallipainanne (?), soikeanpyöreä, allasmainen, 8 x 7.5
x 0 - 0.4 m, valli n. 2.5 x 0.07 m, SW:ssä epäselvä.
Sisähalkaisija n. 4 m.

N. 1 m A):sta W on

B) kaksoispainanne, n. 10 x 5 x 0.2 - 0.5 m (SE-NW), pienempi
painanne sijaitsee SE-puolella.

N. 9 m A):sta W on

C) asuinvallipainanne (?), pyöreä, laaja, allas- ja/tai
kraaterimainen, halk. 11 m, syv. 0.7 m, valli n. 3 x 0.15 m,
sisämitat: halk. n. 6 m ja pohjan halk. n. 1 m.

N. 1.5 m C):stä SW on
 D) kuoppa, 2 x 1.1 x 0.65 m, valliton, reunat osittain romahtaneet, resentti.
 N. 19 m A):sta SSW on
 E) tuvanpohja, suorakaide, 5 x 4 x 0.5 m (S-N), vallit n. 0.7 x 0.1, mahdollisesti ns. multakodan jäännöksiä historialliselta ajalta (?).

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Variksenmarja, puolukka, jäkälä, männyn taimia, N-vallilla kaksi mäntyä paksuudeltaan á 20 cm.
 C) jäkälä, kanerva, puolukka, vallilla männyn taimi, kolme 5 cm paksua mäntyä sekä kolme 20 - 25 cm paksua mäntyä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Hiekkapohjainen jäkäläkangaskumpare, jossa kasvaa harvaa männikköä. Järven lahden rantaan (ESE) on täältä n. 50 m. NW:ssä on pieni pyöreä jänkä n. 40 metrin etäisyydellä.
 E) sijaitsee kumpareen juurella, sen S-reunalla.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Tilustie (SW-NE) on täältä n. 17 m SSE, ja asuintalo n. 40 m WNW. Kilpisjärvelle johtavalle tielle E8 on täältä n. 80 m SW.
 E) sijaitsee kahden tieuran risteyskohdassa.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

A) Kaksoispodsolia esiintyy, mutta ylemmän huuhtoutumiskerros on paikoin epäselvä. Myös painanteen pohjan huuhtoutumiskerros on heikko. Hienoa hiekkaa.
 B) Kairanäytteen yläosa sekoittunut. Myös reunojen terävyys viittaa resenttisyteen.
 C) Vallissa paikoin kaksoispodsoli, paikoin hyvin kehittynyt. Pohjalla sekoittunutta likamaata (?).

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tiettyssä tms.)

Inventoitaessa lokakuun alussa 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; A)- ja C)-painanteet saattavat liittyä kohteeseen MUONIO 215; painanteiden määrittäminen vaatii lisätutkimuksia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Hiekkakumpare lähiympäristöineen lakisääteisten suoja-alueiden mukaan.

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

Opas: Tarvittaessa H. Oksala.

Lähilöytöjä: MUONIO 215 Kätkäsvanto, Kätkäjärvi W: kivikautinen kvartsi-asuinpaikka sijaitsee täältä n. 150 m E. Löytöjä, mm. pyyntikuoppia tunnetaan myös järven N-päästä.

MUONIO 217 Kätkäsvanto, Sonkamuoika, Myllykorva

-Esihistoriallinen asuinpaikka (?): palaneita kiviä ja asuinvallipainanne

Luokka: II

Ajoitus: Esihistoriallinen/kivikausi?

Lukumäärä: 1 asuinvallipainanne, 1 esiintymä palaneita kiviä

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 3.10.1995

*Kraap. 2006.
Lusitainen.*

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 05 SONKAMUOTKA (1969)

Pinta-ala: N. 45 x 17 m (SW-NE)

x= 7562 46 y= 471 49 z= 250

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 27.2 km Muonion kirkosta NW.

Hoito ja kunto

A4 B1 C1,2,3,4,5,6 D E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Niemelät

Puhelin: 9696-538 718

Osoite: Myllykorva, Kätkäsvanto Postitmp: 99300 MUONIO

Tarkastuslöydöt: Havainnot palaneista kivistä sekä yhdestä asuinvallipainannetta muistuttavasta rakenteesta.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 217.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisten asutusmerkkien etsintä inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Palaneiden kivien esiintymä, muutamia palaneita, kooltaan n. 5 cm olevia kiviä siellä täällä n. 35 x 17 m laajalla alueella (SW-NE).

A):N SW-puolella on

B) ilmeinen asuinvallipainanne, soikeahko, n. 8 x 6 x 0.1 m (SW-NE), valli n. 1.5 x 0.03 m, sisämitat n. 3 x 4 m.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

A) Ajamisen paljaaksi kuluttamaa pintaa. Muuten kariketta, heinää, ympärillä nuorta männikköä, kuivaa puolukka-/variksenmarjapohjaista kangasta.

B) Heinä, karike, reunoilla variksenmarjaa, puolukkaa ja 3 - 20 cm paksuja mäntyjä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Pihapiiriä ja varastoaluetta kosken rannalla jokitormän yläterassin NW-laidalla. Hyvä näkyvyys jokeen ja koskeen, n. 30 m NW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Varastorakennus sijaitsee kohteesta n. 60 m ESE, vanha tie (S-N) n. 50 m E, naapuritontin päärakennus, uudehko matalakattoinen omakotitalo, sijaitsee n. 40 NNE, Niemelän tilan oma päärakennus sijaitsee n. 100 m SSE, ja uudistalo samalla tontilla n. 150 m löytökohteesta SSW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Sorapohja.

B) Kairanäytteisessä vahva huuhtoutumiskerros painanteen pohjalla sekä valleilla - maan jäätyneisyys esti syvemmän näytteen irroittamisen.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa, ks. yllä.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; kohteen luonteen selvitys vaatii lisätutkimuksia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Yllä esitetty ala; lakisääteinen minimisuoja-alue.

Havaintomahdollisuudet: Vaatii tarkkuutta.

Opas: Tarvittaessa H. Oksala.

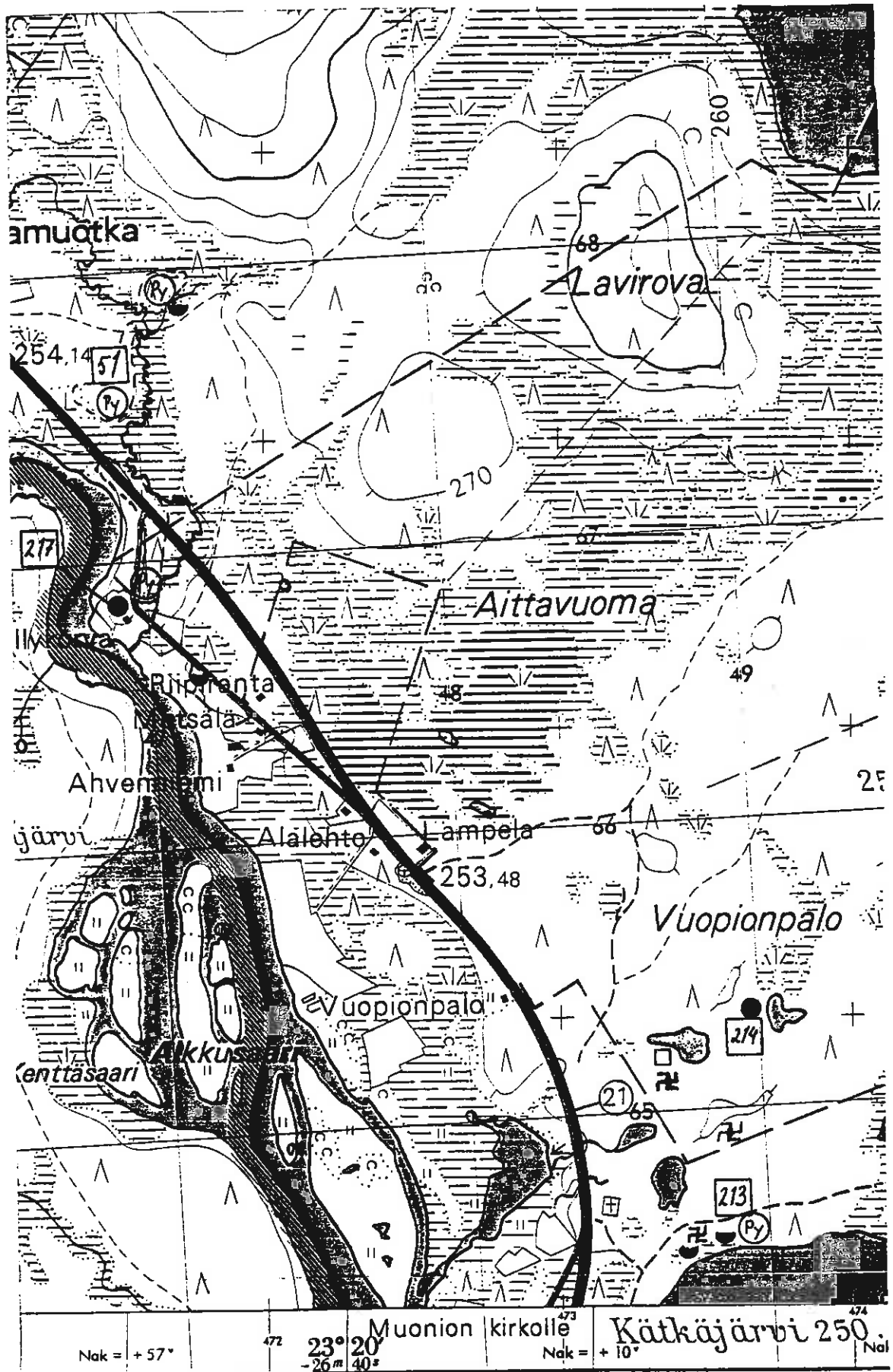
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Aluetta käytetään raskaiden maatalouskoneiden, vanhojen renkaiden ym. varastointiin, mikä kuluttaa maaperää.

Lähilöytöjä: MUONIO 51 Kätkäsvanto, Sonkajoki: laaja pyyntikuopparyhmä sekä tervahautoja laajalla alueella alk. n. 640 m täältä N.

Jatkotoimenpiteitä: Kohdetta ja sen ympäristöä voisi vähän siivota, mikä saattaa antaa lisätietoa myös vallipainanteen piirteistä.

Ote top. kartasta 2724 05 SONKAMUOTKA

Kohteet MUONIO 51, 213, 214 ja 217 sekä neljä tervahautaa, tuvanpohja sekä kolme sotapoteroyaluetta

MUONIO 218 Kajanki, Muorinharju

-Pyyntikuoppa

Luokka: II

Ajoitus:

Esihistoriallinen/saamelaisaikainen/historiallinen (?)

Lukumäärä: 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 4.10.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 07 KAJANKI (1968)

Pinta-ala: 10 x 8 m (ENE-WSW)

x= 7556 43 y= 484 14 z= 270

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 16 km Muonion kirkosta N.

Hoito ja kunto

A4 B C4,6 D E5 F1,3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Havainto yksittäisestä kuopparakenteesta.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:**

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 218.

Tarkastuksen aihe: Esihistoriallisten ihmistoiminnan merkkien etsintä maastosta inventoinnin yhteydessä.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Pyyntikuoppa, kookas, syvä, soikeanpyöreä, 10 x 8 x 1.4 m (ENE-WSW), vallia ilmeisesti liikuteltu, näkyvissä 4.5 x 0.3 m, kuopan sisämitat 5.5 x 4.5 m, pohja pitkänsoikea, 1.2 x 0.8 m.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Pohjalla sammal, jäkälää, variksenmarjaa, männyntaimia, yhden männyn paksuus n. 4 cm.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Hiekkapohjainen suppamaasto, jossa on jyrkkiä mäntykangaskumpareita. Jäkälä-, puolukka- ja variksenmarjapohjainen.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohde sijaitsee tien (SW-NE) ja samansuuntaisen poroaidan välissä olevan, samansuuntaisen harjanteen jäänteiden päällä.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Kairanäyte osoitti sekoittuneisuutta - turpeen alla välittömästi oli tumma kerros, ja sen alla hieno vaalea pohjahiekka. Kuopan pohjassa tämän resentin (?) kerroksen alla oli harmaaksi huuhtoutunutta, mutta hiilensekaista likamaata.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa, ensimmäinen havainto auton ikkunasta ohi ajettaessa syksyllä 1995.

Luokitusehdotus perusteluineen: II; rakenne hyvin säilynyt häiriöistä huolimatta; varmistus vaatii lisätutkimuksia.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimisuoja-alue, joka tosin on tuhoutunut painanteen SE-puolella l. tien puolella.

Havaintomahdollisuudet: Erittäin hyvät.

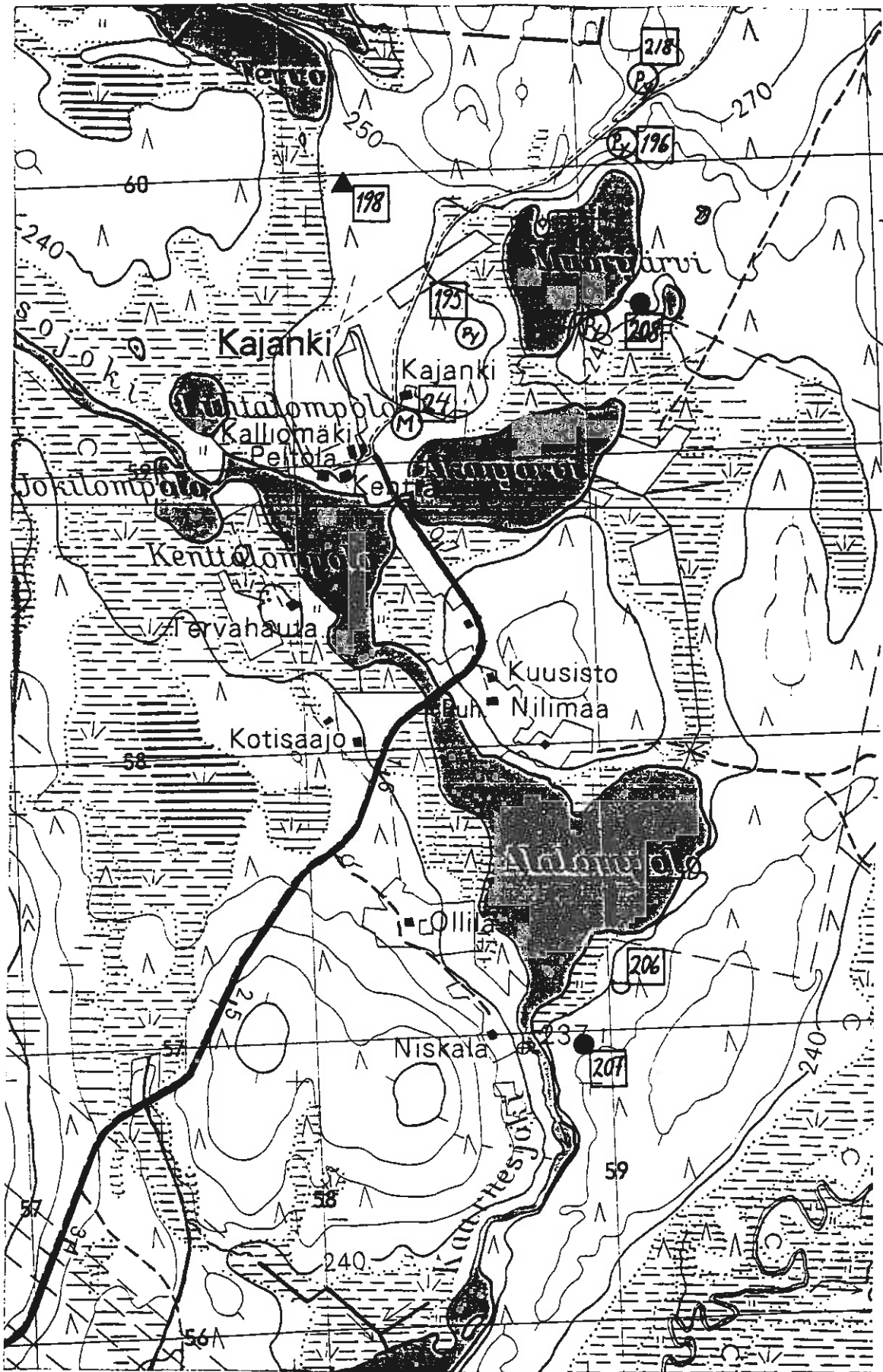
Opas: Hilikka Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Tienrakennus on kuluttanut kuoppaa; tien reuna on osittain halkaissut vallin SE-laitaa. Ilmeisesti tiestä on myös nostettu hiekkaa vallille. Kuopan päältä on ajettu myös moottoripyörällä.

Lähilöytöjä: Kohde saattaa liittyä pyyntikuopparyhmään MUONIO 196 Kajanki, Muorijärvi N, Muorinharju SW, jonka kanssa se asettuu hyvin linjaan sijaiten täältä n. 160 m NNE. Tie on saattanut tuhota muitakin kuoppia ko. välimatkalla. MUONIO 197 Kajanki, Muorijärvi: saivojärvi sijaitsee täältä n. 300 m SSW. MUONIO 198 Kajanki, Tervonjäkä: liesiasuinpaikka sijaitsee täältä n. 1080 m WSW.

Ote top. kartasta 2724 07 KAJANKI

Kohteet MUONIO 24, 195-198, 206-209 ja 218

MUONIO 219 Kangosjärvi NW, Koivuranta

-Kivikautinen kvartsi-asuinpaikka; asuinvallipainanteita tai pyyntikuoppia

Luokka: I-II

Ajoitus: Kivikausi/saamelaisaika (?)

Lukumäärä: asuinvallipainanteita/pyyntikuoppia (?) yht. 3 kpl; kvartsilöytöpaikka 1 kpl

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 15.6.1996

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 04+07 KANGOSJÄRVI (1969)

Pinta-ala: n. 200 x 50 m (SSE-NNW)

x=7528 30 - 48 y=484 64 - 74 z=220-230

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 12.5 km Muonion kirkosta S.

Hoito ja kunto

A4? B1? C6 D E5 F3 G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: KM 29531: 1-3 kvartsi-iskoksia sekä kiinteinä jäänteinä kolme asuinvallipainannetta tai pyyntikuoppaa.

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 219.

Tarkastuksen aihe: Aiemmin retkellä havaittujen kuopanteiden ja painanteiden dokumentointi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

A) Asuinvallipainanne/pyyntikuoppa (?), soikea, 8 x 6 x 0.8 m (NW-SE), valli rinteessä, max n. 3 x 0.4 m, sisämitat n. 3 x 2 m. Ympärillä runsaasti harmaajäkäläisiä palaneita kiviä nostetuissa kannoissa, siellä täällä myös maassa pystyssä olevia kiviä.

N. 4 m A):sta NW on

B) liedensija (?), jokseenkin suorakaidemainen, 2 x 1.2 x 0.1 m (SSW-NNE), pinnalla kolme palanutta kiveä, kooltaan 5-10 cm.

N. 89 m A):sta SE on

C) asuinvallipainanne/pyyntikuoppa (?), soikea, n. 8 x 7 x 0.9 m (S-N), valli n. 2 x 0.9 m.

N. 70 m C):stä SSE on

D) asuinvallipainanne/pyyntikuoppa (?), puolikaaren muotoinen, n. 6 x 5 x 0.3-0.8 m (W-E), valli n. 2 x 0.3 m, pohjakuoppa n. 2 x 1.5 m, ympärillä jonkin verran palaneita kiviä.
N. 17 m D:stä ESE on

E) kvartsilöytöalue männynkantojuurakon hiekan pinnassa, josta löytyneet kolme kvartsi-iskosta sijaitsivat laajuudeltaan n. 1 m²:n alueella.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

- A) ja B): jäkälä, puolukka, variksenmarja, sammal.
- C) Jäkälä, puolukka, variksenmarja, suopursu, sammal, mustikka.
- D) Sammalla, variksenmarja, jäkälä, puolukka.
- E) Männyn juurakko.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

- A) ja B): Harjanteen yläosa ja sen taite järven ympäröimässä niemikkeessä, josta lähimpään rantaviivaan on n. 50 m SSW. Lievästi kivikkoista, harvennettua mänty-/jäkäläkangasta.
- C) Niemekkeen keskellä, tasaisella kankaalla, lähin rantaan viettävän törmän reuna sijaitsee kohteesta n. 25 m WSW.
- D) Niemen S-kärjessä juuri törmän alla terassin taitteessa, jossa maasto on edellisiä hienohiekkaisempaa. Upea asuinympäristönä. Seuraavan törmän reunaan on kohteesta n. 8 m S, ja edelleen järveen n. 30 m S.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

- A) ja B): Lähin mökki A:sta n. 100 m S, toinen mökki n. 250 m ENE, joihin paikalta on näkyvyys. Kohteiden E-puolitse kulkee S-N -suuntainen traktoriura.
- C) Edellä ensiksi mainittu mökki on törmän alla suunnassa WSW.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

- A)-E) pintahavaintoja.
- E) Juurakossa hienoa hiekkaa, löydöt huuhtoutumiskerroksen ja pintaan nousseen rikastumiskerroksen taitteesta.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Retkeilyn yhteydessä.

Luokitusehdotus perusteluineen: I-II; kohde varsin hyvin säilynyt; korkealaatuista kvartsiniskentätyötä; mahdollisesti koko niemekkeen alueelta löytyy merkkejä muinaisasutuksesta.

Ehdotus suoja-alueeksi: Koko niemeke?

Havaintomahdollisuudet: Hyvät.

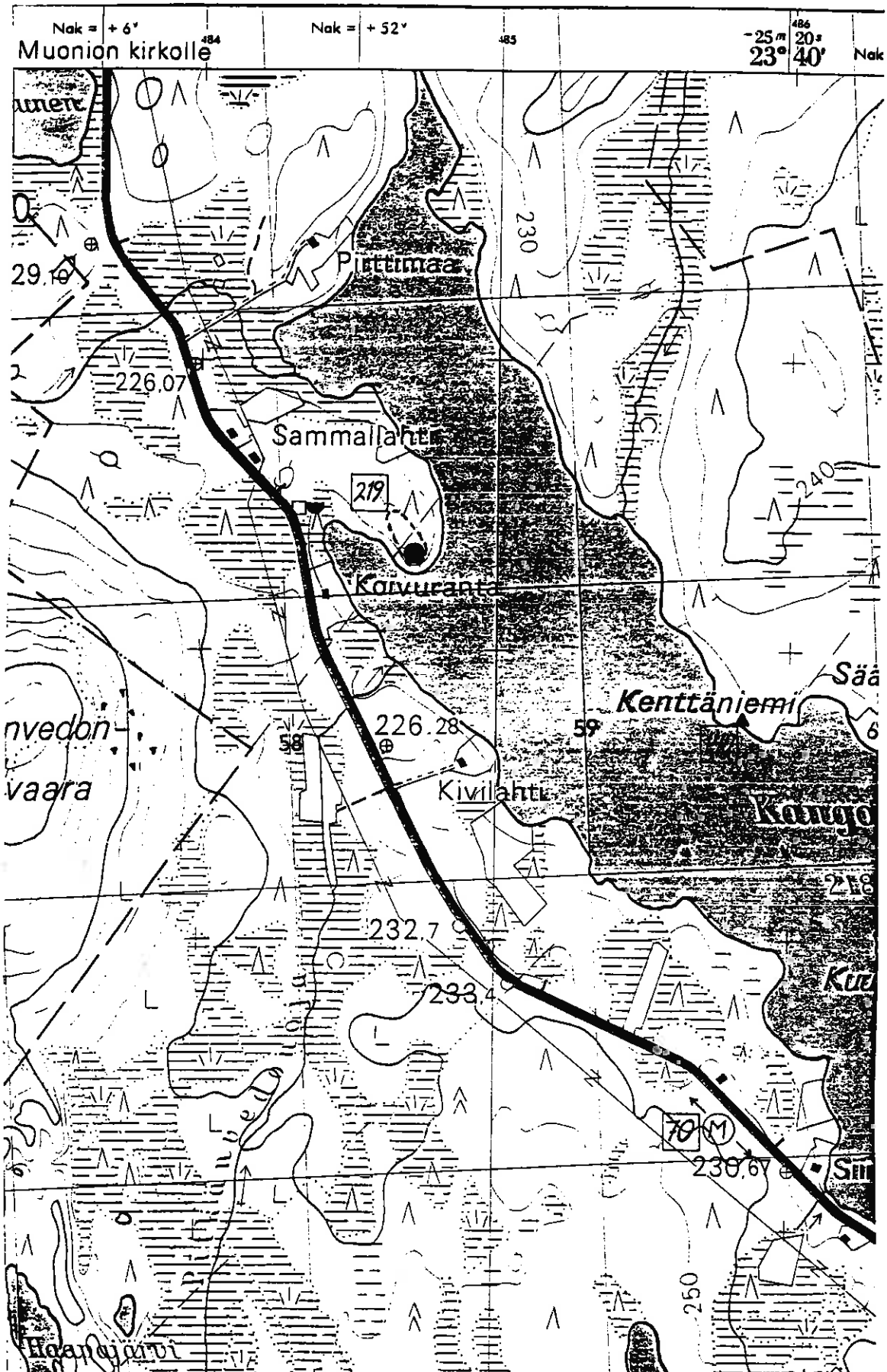
Opas: H. Oksala, Oulu.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Alue yksityistä kesämökkkitonttimaata; raaka metsänhoito saattaa vahingoittaa rakenteita.

Lähilöytöjä: MUONIO 70 Kangosjärvi W: puukon ja tikarin rautakautinen (?) löytöpaikka tien varressa täältä S-SSE. MUONIO 140 Kangosjärvi N, Kenttäniemi: karjakenttä sijaitsee täältä n. 1250 m ESE. MUONIO 30 Kangosjärvi, Mäntylä: kivitaltan löytöpaikka sijaitsee täältä n. 3600 m SE.

Ote top. kartasta 2723 04+07 KANGOSJÄRVI

Kohteet MUONIO 70, 140 ja 219 sekä tuvanpohja ja tervahauta

MUONIO 220 Liepimäjärvi II

-Suksen suolöytöpaikka

Luokka: III

Ajoitus: Saamelainen keskiaika: 1400-1500-luku AD tai varhaismetallikausi (alk. n. 1500 BC)

Lukumäärä: 1 kpl

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2724 10 KERÄS-SIEPPI (1968) tai 2724 07 KAJANKI (1968)

x= 7550-7552 **y=** 489-492 **z=** 235.2-240

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: Muonion kirkosta 7.5-12 km NNE.

Tila ja omistaja

Omistaja: Valtionmaa tai yksityinen (?)

Aiemmat tiedot:

Kirje:

Toini-Inkeri Kaukonen 1959: Herra Erkki Vuollo, Muonio kk. Muinaistieteellinen toimikunta, Kansatieteellinen osasto, Kansallismuseo, Helsinki. Museovirasto, Kansatieteen osasto, top. arkisto.

Aiemmat löydöt: KM 9428 puusuksi (kansatieteen kokoelmat)

TARKASTUSKERTOMUSLiitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 220.

Muut liitteet: LIITE I/220: Kopio Toini-Inkeri Kaukonen kirjeestä Erkki Vuollolle v. 1959.

Tarkastuksen aihe: Kohdetta ei tarkastettu löytötietojen puutteellisuuden vuoksi.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtainen löydöstön luonne ja sijainti): Suksi, tyypiltään lappalaista mallia, ilmeisesti oikean jalan suksi eli "kalhu". Kantaosa rikkoutunut (Kaukonen 1959).

Muinajäännöksen pintakasvillisuus: Suokasvillisuutta (?).

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)
Jokin Liepimäjärveä ympäröivistä jängistä - mahdollisesti kylän läheltä järven NE-osasta.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)
Mahdollisesti Liepimäjärven kylä järven N-osassa, tai esim. Keräs-Siepin tie järven E-puolella.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)
Löytynyt 40-50 cm:n syvyydestä.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)
Suoraivauksessa vuoteen 1959 mennessä.

Laajuuden arviointiperuste: Päätelmät raivatuista alueista lähinnä Liepimäjärven kylää.

Luokitusehdotus perusteluineen: III; irtolöytö, paikka raivattu eikä se ole täsmällisesti tiedossa.

Havaintomahdollisuudet: Heikohkot; lisätietoja mahd. Erkki Vuolloilta, Muonion kunta, Sosiaalitoisto, PL 25, 99301 MUONIO.

Opas: Erkki Vuollo (?)

Lähilöytöjä: MUONIO 199 ja 200 Liepimäjärvi N: Liesi järven rannalla ja kiviladelmä tai liesi kylän W-reunalla; MUONIO 201 Liepimäjärvi: saivojärvi.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä: Liepimäjärven Kenttäsaaresta on perimätietoa lappalaisasutuksesta (ks. muistitietoluettelo: LIITE ii, s. 1 sekä kohde MUONIO 201). Matti Huurre (1983: 295) on Valoseen (1980: 29-37) viitaten maininnut Muoniosta löytyneen ns. botnisen suksen: se lienee juuri tämä.

MUINAISTIETEELLINEN TOIMIKUNTA
KANSATIETEELLINEN OSASTO

Kansallismuseo
Helsinki,

Herra Erkki Vuollo
Muonio kk.

14 p:nä joulukuuta 19 59

N:o 2679

Viite:

Asia:

Lämpimät kiitokset tänne toimittamastanne suolöytösuksesta, jonka Sulo Sieppi oli löytänyt. Hänelle on nyt siitä lähetetty 2.000 mk löytöpalkkiona (Asetusten mukaan palkkio kuuluu löytäjälle). Jos suksen kantaosa olisi ollut ehyt, niin palkkio olisi ollut vähän isompi. - Suksi on tyypiltään lappalaista mallia, ilmeisesti oikean jalan sukki eli "kalhu".

Suksen iäksi arvioitiin noin 400 vuotta, joten se siis ei liene esihistoriallinen, vaan uuden ajan alusta.

Asia on viipynyt näin kauan, kun odotin kunnes vanhojen suksien asiantuntija, tri T.I. Itkonen kävi sitä katsomassa.

Kiitämme Teitä asianharrastuksesta ja toivomme Teidän tilaisuuden tullen toistekin toimittavan vanhoja esineitä tänne tutkittavaksi. - Mm. peräpohjalaisten raidallisten vuoderaanujen tyypillisiä kappaleita ostettaisiin lisää.

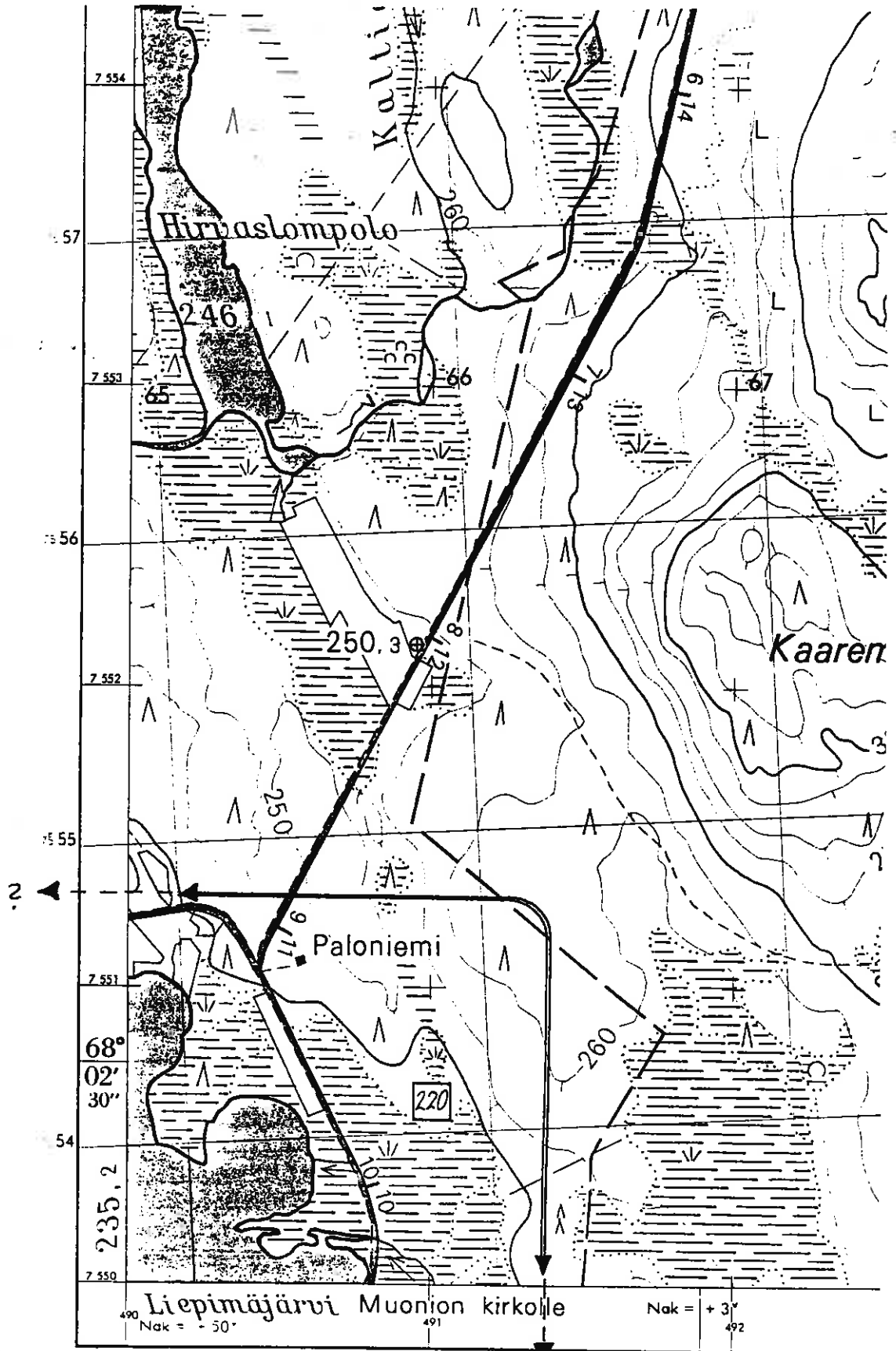
Osaston puolesta

Toini-Inkeri Kaukonen

Toini-Inkeri Kaukonen

*Löytynyt Liepimajärveltä.
(E. Vuollo 30.8.1995)*

Ote top. kartasta 2724 10 KERÄS-SIEPPI

TOPOGRAFIKUNTA
Kohde MUONIO 220

Karttarunkona stereokartoitus Autograph A 8-kojeella

Epävarmat tarkastetut kohteet

MUONIO, Torasjärvi NW, Kielinen

-Kalmisto (??)

Luokka: ?

Ajoitus: Saamelaisaika ??

Lukumäärä: Useita.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 7.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

Pinta-ala: N. 1 ha

x= 7544 55 y= 490 97 z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 6.8 km Muonion kirkosta ENE.

Hoito ja kunto

A4 B1 C2,3 D E1,5 F G

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen/Yrjö Anttila

Puhelin: 9696-532 074

Osoite: Juhontörmä Postitmp: 99300 MUONIO

Aiemmat tiedot:

Yrjö Anttila 1993: Arvoisa muinaisesineen löytäjä -kaavake.
 Museovirasto, arkeologian osasto, top. arkisto. Helsinki.
 (Ilmoitus mahdollisesta muinaisjäännöksestä.)

Aiemmat löydöt: Y. Anttilan havainnot kivikummuista.Tarkastuslöydöt: Useita maatuneita, epämääräisiä hiekkamaansekaisia kivikumpareita tai -rykelmiä.

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat: Ote top. kartasta ks. kohde 178.

Tarkastuksen aihe: Y. Anttilan tiedonannon muinaisjäännösluonteen toteaminen maastossa opastettuna inventoinnin yhteydessä.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Useita maatuneita, hiekkamaansekaisia ja jäkäläkankaan peittämiä kivikumpareita tai -rykelmiä laajalla alueella. Kumpareet ovat kooltaan keskimäärin 0.5 - 2 x 0.5 - 1 x 0.2 m, ja niiden pituusakseleiden suunnat vaihtelevat välillä S-N, SW-NE, NW-SE. Kivien koot ovat 20 - 30 cm. Lähes kaikki kivet alueella ovat

pohjistaan palaneita, rapautuneita ja nokisia.

Yrjö Anttila uteliaisuudessaan oli halkaissut yhden kivirykelmän (A) (n. 2 x 1 x 0.15 m (S-N)) n. 1.5 x 0.5 x 0.5 metrin (W-E) kokoisella kaivannolla v. 1994 alueen E-laidalla. Ao. kasautumasta n. 1 m W oli myös pysty laakakivi, jonka näkyvät mitat olivat 20 x 5 x 30 cm. Tämänkin ympäristää Anttila oli kaivanut n. 15 cm alaspäin. Tätä hän arveli hautakiveksi. Kaivannoissa ei kuitenkaan näkynyt selviä merkkejä kivien tietoisesta latomisesta.

Muinajäännöksen pintakasvillisuus:

Jäkälä, männyntaimet, puolukka. Kivet pääosin harmaajäkäläisiä.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

W:ssä jänkien ympäröimä laaja moreenikangastasanne, jossa kasvaa harvennettua mäntyä ja taimia; vanhaa hakkuualuetta.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Kohde sijaitsee Torasjärven SW-rantaa kulkevan metsäautotien päässä olevalta autojen kääntöpaikalta n. 300 m W.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Kivensekaista moreenia.

A) Pinnalla heikko podsoli, mutta sen alla oli hiilikerros, jonka alta alkoi selkeä podsolikerros.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Löytynyt metsätyön yhteydessä (Anttila 1993).

Luokitusehdotus perusteluineen: II?; vaatii uudelleentulkintaa ja vähintään yhden kivikeskittymän koeluontoisen kaivauksen.

Ehdotus suoja-alueeksi: Mikäli kohde voidaan todeta muinajäännökseksi, niin koko tasannealue olisi rauhoitettava ladelmien ympärillä.

Havaintomahdollisuudet: Opastettaessa erittäin hyvät.

Opas: Yrjö Anttila, n. 65 v.(?)

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Alueella suoritetaan keveitä hakkuita.

Lähilöytöjä: MUONIO 177 Torasjärvi, Kenttä, Kalkinmukka: historiallisen ajan uittoränni n. 3400 m täältä SE.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Anttilan mukaan paikalla on riehunut metsäpalo n. 200 vuotta sitten. Välittömästi kivien alainen palokerros saattaa olla peräisin tuolta ajalta. Muuta kansan perimätietoa alueesta Y. Anttila ei tuntenut. Paikalla ei mielestäni esiintynyt riittävän

selkeitä todisteita siitä, että kivirykelmät olisivat olleet ihmisten rakentamia - ne saattavat olla myös luontaisia kivikeskittymiä moreenissa, joiden syntymistä mahdollisesti olisivat edesauttaneet mm. routiminen, jo maatuneet tuulenkaadot, metsäpalot jne.

MUONIO Kutuniva, Törmäslompolo, Luikolahti/Palsilahti

-Lappalaisten hautausmaa (?)

Luokka: III

Tarkastaja: Hilikka Oksala

Tarkastusaika: 6.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2741 03 SAMMALTUNTURI (1968)

2723 12 TORAS-SIEPPI (1968)

x= 7540 - 7541

y= 499 - 500

z= 260

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: n. 13 km Muonion kirkosta E.

Hoito ja kunto

A1

Tila ja omistaja

Omistaja: Yksityinen/valtionmaa

Puhelin:

960-392 003/9696-532 451

Osoite: Kutuniva, Pallas-Tuvat/Metsäntutkimuslaitos, Pallas-Ounastunturin kansallispuisto

Postitmp: PPA 1, 99300 MUONIO/99330 PALLASTUNTURI

Aiemmat tiedot:

Samuli Paulaharju 1932: Seitoja ja Seidan palvontaa. Suomi V:15. Helsinki. (s. 47):

"Luikolahden rannalla, Seitaniemen toisella puolella, on tievämäassa pitkulaisia kuoppia, joita luullaan lappalaisten haudoiksi."

Tarkastuslöydöt: Kuoppia, jotka vaikuttavat luonnonmuodostumilta.

TARKASTUSKERTOMUS

Tarkastuksen aihe: Paulaharjun (1932) maininta mahdollisesta muinaissaamelaisesta kalmistosta.

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojen pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Rannalla oli havaittavissa kuoppia, 2 - 3 x 1.5 x 0.4 m. Nämä näyttäisivät syntyneen kivirakkaan luonnonvoimien tuloksena turpeen kasvaessa niiden yli osittain. Kuoppien pohjilla oli n. 1 m halkaisijaltaan olevia kiviä, jotka muodostivat onkaloita. Näissä puolestaan esiintyi jänkävettä. Paikalla ei havaittu mitään empiiristä materiaalia, joka viittaisi ihmisten rakentamiin hautoihin.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Kivikkoista rantajänkää, joka nousee "tievamaaksi" E:ssä ja laskee välittömästi W:ssä sijaitsevaan järveen.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

N. 300 m S sijaitsee Pallas-Tupien lomakylä. Alueen katkaisee kansallispuiston raja (WSW-ENE) N:ssa.

Luokitusehdotus perusteluineen: III: kirjallisuustiedon kuvausta muistuttava selvä luonnonmuodostuma (??).

Havaintomahdollisuudet: Luikolahti -nimistä paikkaa ei esiinny nykykartoissa.

Lähilöytöjä: MUONIO 27 Kutuniva, Törmäslompolo, Seitaniemi: vanha seidanpalvontapaikka sijaitsee täältä 500 - 1000 S.

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

Koko ikänsä Kutunivassa asunut Väinö Suosilmä (n. 75 v.) ei tunne Törmäslompolosta Luikolahti -nimistä paikkaa. Sen sijaan hänen edesmennyt Abiel-enonsa oli puhunut Seitaniemestä (MUONIO 27) hautapaikkana, jossa joskus näkyy tulta ja savua.

TARKASTETTU TIEDONANTO:**MUONIO, Ahvenkielinen, Salmijärvi SE, Salmijoki**

-Ihmisen kallon löytöpaikka

Luokka: III (?)**Ajoitus:** Hist. aika/saamelaisaika (?)**Kohteen laji:** Hautapaikka (?) **Lukumäärä:** 1**Tarkastaja:** Hilikka Oksala **Tarkastusaika:** 25.7.1995**Sijaintitiedot****Peruskartta:** 2714 12 SUOPPAMANSELKÄ**x=** 7511 44 **y=** 495 70**z=** 250**Suunta ja etäisyys kirkosta tms.:** N. 30 km Muonion kirkosta SE.**Hoito ja kunto****A4?** B4 C3,5 D E F G**Tila ja omistaja****Omistaja:** Kalevi Friman**Puhelin:** 9696-532 097**Osoite:** Näkkäläntie**Postitmp:** 99300 MUONIO**Aiemmat tiedot:** Kalevi Frimanin tiedonanto 25.7.95**Aiemmat löydöt:** Ihmisen pääkallo, joka oli löytynyt 1930-luvulla ja luovutettu poliisille. Sen jälkeen kallo haudattiin Muonion kirkkomaahan.**Tarkastuslöydöt:** Ei selkeitä havaintoja muista hautauksista tai kalmistosta.**TARKASTUSKERTOMUS****Liitteet:****Kartat:** Ote top. kartasta ks. kohde 106.**Tarkastuksen aihe:** K. Frimanin kertomus -30-luvulla löytyneestä pääkallosta.**Kohteen kuvaus** (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti): Frimanin mukaan kallo löytyi Salmijärven ja -joen suuosasta, luonnon kivikosta. Osoitetulla paikalla ei kuitenkaan havaittu suoria viitteitä maankäytöstä, mutta alueen luonnonkivikossa esiintyi koloja, joita on ehkä voitu käyttää hautaamiseen, varsinkin, kun tiedetään saamelaisten käyttäneen kivikoita ja kallionkoloja hautapaikkoina.

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Kuusia, mäntyjä, rannan lähellä koivuja.

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

Järven SE-osassa, joen laskusuulla luonnonkivikkoisessa rinteessä, joka viettää kohti vesiä SW.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

Salmijärven tila sijaitsee kohteesta n. 860 m WNW. Lähempänä sijaitsee kesämökki, n. 600 m WNW. Frimanin mukaan jokisuuhun 1930-luvulla rakennettiin tammi (pato), josta kuitenkin 1995 ei havaittu merkkejä

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Kivikkoinen rinne ja rnata-alue.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Tammen rakennustyön yhteydesää 1930-luvulla.

Laajuuden arviointiperuste: Aineisto ja havainnot.

Luokitusehdotus perusteluineen: III; tarkastushavainnot eivät suoraan viitanneet kalmistoon, mutta seikka vaatinee lisätutkimuksia, mikäli hautapaikka halutaan todeta.

Havaintomahdollisuudet: Kohtuulliset.

Opas: Janne Muotka, Mika Pouttu, Kalevi Friman

Lähilöytöjä: MUONIO 106, asumuksen pohja ja kvartsilöytöpaikka sijaitsevat täältä n. 200 m NW. Välillä on myös pari tervahautaa. MUONIO 86, kodansijat Frimanin kentällä sijaitsevat täältä n. 800 m WNW. MUONIO 87, Pikku Ahvenjärven kohteet sijaitsevat täältä n. 1500 m ESE. MUONIO 88, 89, 105, Ruma- ja Ahvenjärvien kohteet (asumusten sijoja, kvartsilouhos, porokaarre, asuinvallipainanne) sijaitsevat täältä (max) n. 1700 m NW-NE.

MUONIO, Ylimuonio, Utkujärvi SE, Talvilahti

-Talviasuinpaikka (?)

Luokka: II - III

Ajoitus: Saamelaisaika (?)

Lukumäärä: Kodansija ? 1 kpl, palaneita kiviä.

Tarkastaja: Hilikka Oksala Tarkastusaika: 21.9.1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 2723 09 + 06 MUONIO (1984)

Pinta-ala: n. 40 x 30 m (?) (WNW-ESE)

x= 7549 70

y= 2480 89

z= 230 - 225

Suunta ja etäisyys kirkosta tms.: N. 10.7 km Muonion kirkosta NNW.

Hoito ja kunto

A5? B4? C5? D3? E1,5 F3 G

Tila ja omistaja

Rno: 24:4

Omistaja: Yksityinen

Tarkastuslöydöt: Heikkoja havaintoja palaneista kivistä ja mahdollisista kodansijan vallin jäännöksistä.**TARKASTUSKERTOMUS**Tarkastuksen aihe: Paikannimen perusteella suoritettu tarkastus mahdollisella talviasuinpaikalla.Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):Talviasuinpaikkaan melko heikosti viittaavia havaintoja olivat a) palaneiden kivien esiintymä sekä mahdollinen b) kodansijan vallin jäännös, joka oli pyöreä ja halkaisijaltaan n. 4 m. Oletettu valli oli kooltaan n. 1.2 x 0.1 m. Jäänteiden kohdalla ojan S-reunassa oli jonkin verran niinikään palaneita kiviä.Muinajäännöksen pintakasvillisuus: Puolukkaa ym. varpukasveja sekä sammalta ja jäkälää.Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms., ympäristön kasvillisuus)

a) Kangaskumpre.

Kosteahkon, loivasti kohti järveä (n. 40 m E) viettävän, mäntyvaltaisen jänkämaaston ympäröimää pihapiiriä.

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat, sähköpylväät jne.)

a) Jonkin verran palaneita kiviä sijaitsee paikalla olevasta huvilarakennuksesta 10 - 20 m kohti W olevalla kangaskumpareella.

b) sijaitsee alueen huoltorakennuksen SW-nurkasta n. 8 m S, välittömästi ojan (W-E) S-puolella. Ojitettua pihapiiriä.

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai moreeni)

Pintahavaintoja.

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa, tietyössä tms.)

Inventoitaessa.

Luokitusehdotus perusteluineen: II - III; havainnot melko epämääräisiä. Suuri osa kohteesta on voinut tuhoutua huvilan rakentamisen yhteydessä.

Ehdotus suoja-alueeksi: Lakisääteinen minimi.

Havaintomahdollisuudet: Vaativat tarkkuutta ja mielikuvitustakin.

Opas: H. Oksala

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Huvilan rakennus- ja korjaustyöt saattavat vahingoittaa mahdollisia muinaisjäännöksiä.

Lähilöytöjä: MUONIO 45 Ylimuonio, Ylinen Utkujärvi SE, Sokkapora ja MUONIO 46 Ylimuonio, Ylinen Utkujärvi, Ruottojoensuun kivikautiset asuinpaikat sijaitsevat täältä n. 900 m E ja ENE. MUONIO 194 Ylinen Utkujärvi W: kivikautinen asuinpaikka sijaitsee täältä n. 300 m NE.

LÄHDELUETTELO**Arkistot:**

- Museovirasto, Arkeologian osasto, topografinen arkisto, Helsinki.
- Museovirasto, Kansatieteen osasto, topografinen arkisto, Helsinki.
- Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorio (OY)

Kartat:

- Topografikarttalehdet 1:20 000. Maanmittaushallitus. Helsinki 1968-1969.
- Peruskarttalehdet 1:20 000. Maastokartasto, Maanmittaushallitus. Helsinki 1984. (Ks. ss. i-vi).
- Suomen tiekartta GT 16 1:200000. Karttakeskus. Helsinki 1991.
- Ulkoilukartat 1:50 000. Karttakeskus, Helsinki:
Pallas-Olos (1993)
Ylläs-Levi (1993)
- Suomen geologinen yleiskartta (Geological Survey):
*Kivilajikartta Muonio (lehti B7), 1:400000.
Helsinki 1936/1977.
*Maaperäkartta N:o 27 Kittilä, 1:400000.
Helsinki 1964.

Lait:

Muinaismuistolaki Muinaismuistolaki 17.6.1963/295.
1963

Rakennussuojelulaki Rakennussuojelulaki 18.1.1985/60 -
1985 HE:45/1983.

Kirjallisuus:

Aapala, Kirsti: Seitauskosta ja Ukon palvonnasta. Raito
1989 1/1989. Rovaniemi. 14-17.

Algotsson, Åsa: Merasjärvi och Erkheikki/Juhonpieti. Bo-
1994 platsområden i inlandsmiljö. Arkeologisk del-
undersökning 1993. Rapport från projektet "Sam-
hälle och bebyggelse i östra Norrbotten under
neolitikum och äldre bronsålder". Umeå
Universitet, Institutionen för arkeologi.

Baudou, Evert: Norrlands forntid - ett historiskt perspektiv.
1992 Wiken.

Broadbent, N. D.: Use of Lichenometric and Weathering Rates
1990 for Dating. Norwegian Archaeological Review
Vol. 23, Nos 1-2, 1990. Universitetsforlaget.
3-8.

- Carpelan, Christian:** Katsaus saamelaistumisen varhaisvaiheisiin. Johdatus saamentutkimukseen. Toim. Ulla-Maija Kulonen, Juha Pentikäinen ja Irja Seurujärvi-Kari. Tietolipas 131 SKS. Pieksämäki. 13-42.
- Erä-Esko, Liisa:** Suomen Lapin rautakauden esineet. Pro gradu-tutkielma Suomen ja Skandinavian arkeologian laudatur-arvosanaa varten 17.4.1978. Helsingin yliopiston arkeologian laitos.
- Fellman, Jakob:** Anteckningar under min vistelse i Lappmarken. 1906 Helsingfors.
- Halinen, Petri:** Ounasjärven alueen esihistoriallisten peuranpyytäjyhteisöjen asutusmallit. Lisensiaattitutkimus. Helsingin yliopisto, Arkeologian laitos. (Painamaton).
- Huurre, Matti:** Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin esihistoria. 1983 Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin historia I. Kuusamo.
1986 The eastern contacts of northern Fennoscandia in the Bronze Age. Fennoscandia archaeologica III. Helsinki. 51-58.
- Itkonen, T. I.:** Muinaissuoksia ja -jalaksia VII. Suomen Museo 1947 LIII 1946. Helsinki. 47-55.
1948/84 Suomen lappalaiset vuoteen 1945. I-II. (2. painos). Porvoo.
- Julku, Kyösti:** Suomen itärajan synty. Studia historica 1987 septentrionalia 10. Pohjois-Suomen historiallinen yhdistys. Rovaniemi.
- Kivinen, Olli:** Keimiöniemi. Rantakaava ja alueen 1982 kehittämissuunnitelma. Helsinki.
- Koivunen, Pentti:** Suomen Tornionlaakson esihistoriaa. 1991 Tornionlaakson historia I. Jääkaudelta 1600-luvulle. Malung. 101-159.
- Korteniemi, Ismo:** Peurahautojen ajoitus ja sijainti Tornionlaaksossa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Oulun Yliopisto, Maantieteen laitos.
1995 Maannostutkimuksesta kasvillisuusanalyysiin - luonnontieteen metodeja inventointitutkimukseen. Muinaistutkija 3/1995. Helsinki. 10-14.
- Korteniemi, Markku:** Lapinhaudat ja hautapyynti Tengeliön vesistön yläosassa. Kulttuurihistoriallinen ja topografinen tutkimus. Yleisen historian lisensiaattitutkimus. Oulun yliopisto. Historian laitos 14.5.1990.
- Kostet, Juhani:** Kuvia kokoelmista II. Piirteitä Länsipohjan 1982 Esihistoriasta. Tornio.

- Kotivuori, Hannu - Torvinen, Markku:** Tunturi-Lapin kiinteät
1993 muinaisjäännökset. Lapin seutukaavaliitto.
Julkaisu n:o 130. Sarja A. Rovaniemi.
- Lapin Kansa** 29.7.
1961
- Lehtimäki, Seppo - Matti, Bengt (toim.):** Häntä tulee! Rumpan
1991 kommer! Tornionlaakson uittojätkien kertomuksia.
Kalix.
- Leppäaho, Jorma:** Ns. "lapinpattahat". Kotiseutu 1. vihko
1935 1935. Helsinki. 38-49.
- Manker, Ernst:** Fångstgropar och stalotomter. Kulturlämningar
1960 från lapsk forntid. Nordiska Museet: Acta Lapponica
XV. Uppsala.
- 1968 Skogslapparna i Sverige. Fältanteckningar. Nordiska
Museet: Acta Lapponica XVIII. Stockholm/Uppsala.
- Metsähallitus:** Ylläksen kairoilta. Teksti Ismo Korteniemi.
1991
- Muinaistutkija** 1/1996. Helsinki.
1996
- Muonion kairoilta** Julk. Lions Club Muonio.
1987 Tornio.
- Oksala, Hilikka:** Arkeologisia kenttätöitä Ruotsin Pajalassa
1994 1992-93. Tornionlaakson vuosikirja 1994. Kemi.
229-240
- 1996 Pohjoisen etniset menneisyydet ja arkeologian
tutkimusetiikka. Kaltio 6/1996. Oulu. 160-161.
- Olsen, Björnar:** Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie.
1994 Oslo.
- Paulaharju, Samuli:** Lapin muisteluksia. Helsinki.
1922 (1977)
- 1923 Vanhaa Lappia ja Peräpohjaa. Helsinki.
- 1932 Seitoja ja seidan palvontaa: Suomi 5/15/III.
Helsinki. 1-54.
- 1937 Kiveliöitten kansaa. Pohjois-Ruotsin suomalais-
seuduilta. Porvoo.
- Pääkkönen, Lauri W.:** Matkakertomus Muinais- ja kansatieteelli-
1901 seltä keräysmatkalta kesällä 1901 Tornion, Muonion
ja Ounas sekä Kemin jokivarsilla. Museovirasto,
Ark. os. top. arkisto, Helsinki. (Painamaton).
- Sippola, Anna-Liisa - Rauhala, Jukka-Pekka:** Acerbin keinosta
1992 Jerisjärven tielle: Pallas-Ounastunturin kansallis-
puiston historiaa. Metsäntutkimuslaitoksen tiedon-
antoja 410. Rovaniemi.

Tornionlaakso 8.9.

1994

- Vahtola, Jouko:** Nimistöntutkimus ja Pohjois-Suomen varhais-
 1990 historia. Sukuviesti. Sukumme eilen ja tänään
 2/1990. 8-12.
- 1991 a Kansojen moninaisuus. 179-211.
- 1991 b Jokilaakson kylät ja yhteiskunta. 225-256.
- 1991 c Tornion Lapin saamelaiset. 257-265.
Tornionlaakson historia I. Jääkaudelta 1600-
luvulle. Malung. 179-265.
- Valonen, Niilo:** Varhaisia lappalais-suomalaisia kosketuksia.
 1980 Ethnologica Fennica vol. 10/1980. Helsinki.
- Wahlberg, Erik:** Finska ortnamn i norra Sverige. Förberedande
 1963 studier med introduktion till utforskningen av
 ortnamnen i Torne älvdal med angränsande områden.
Tornedalica Nr 2. 1963. Luleå/Uppsala.
- Äyräpää, Aarne:** Lapin kihlakunta. Muonio. Muinaismuistoja.
 1931 Suomenmaa. Maantieteellis-taloudellinen ja
historiallinen tietokirja IX:2. Toim. J.E. Rosberg,
 Kaarlo Hildén ja Erkki Mikkola. Porvoo. 244-245.

ARKEOLOGINEN KOHDE

LIITE i

Tunnistetiedot

Kunta: Inventointinnumero:
Alue: Luokka:
Nimi: Ajoitus:
Kohteen laji: Lukumäärä:
Kohteesta muita kortteja kpl
Tarkastaja: Tarkastusaika:

Sijaintitiedot

Peruskartta: Pinta-ala:
x= y= z=
Suunta ja etäisyys kirkosta tms.:

Hoito ja kunto

A B C D E F G

Tila ja omistaja

Kylä/kaupunginosa:
Tila/Rno/nimi:
tai Kortteli/tontti/palsta:
Omistaja: Puhelin:
Osoite: Postitmp:
Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset:
Lisää kiinteistöjä kpl

Aiemmat tiedot:

Aiemmat löydöt:

Tarkastuslöydöt

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

Kartat:
Muut liitteet:
Negatiivit:
Diat:

Tarkastuksen aihe:

Kohteen kuvaus (esiintymän mahdolliset ulko- ja sisämitat: leveys, pituus, paksuus, korkeus tai syvyys, muoto, ilmansuunnat, kivien raekoko, vallien leveydet ja korkeudet, aukkojen suunnat, leveydet ja syvyydet, ojien pituudet, leveydet ja syvyydet, kivikeskittymät sekä irtaimen löydöstön luonne ja sijainti):

Muinaisjäännöksen pintakasvillisuus:

Luonnonympäristö ja maasto: (lähin vesistö, suo, vaara tms.,
ympäristön kasvillisuus)

Rakennettu ympäristö: (lähimmät rakennukset, tiet, sorakuopat,
sähköpylväät jne.)

Löytösyvyys ja kerroksen laatu: (värjäytymät; sora, hiekka vai
moreeni)

Löytöaika ja -tapa: (peltotyössä, ojankaivuussa, hiekanotossa,
tietyössä tms.)

Laajuuden arviointiperuste:

Luokitusehdotus perusteluineen:

Ehdotus suoja-alueeksi:

Havaintomahdollisuudet:

Opas:

Rauhoitustoimenpiteet maastossa:

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Lähilöytöjä:

Selostus jätetty:

Aika

Paikka

Allekirjoitus

Jatkotoimenpiteitä:

Huomautuksia (esim. perimätieto) ja lisäyksiä:

LIITE ii

Muinaismuistoja koskeva MUISTITIETOLUETTELO Muonio 1995

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Liepimäjärven saari	Vanhaa lappalaisasutusta paikalla mm. kodanpohjia	Ari Luosujärvi - äiti Hilja, asuu etelässä. Armas Piirainen -Iäkäs liikennöitsijä, tietää paljon	7.6.95
Valkeajoki Kiuaskeron rinne (paikalle pääsee Kolarin puolelta sivujokea pitkin).	Alueella asuivat Kolarin viimeiset saamelaiset, Suikit. Siellä ovat heidän kämppänsä.	Markku Kurkkio, FM (suomi ja historia), Ylläksen Loman toimitusjohtaja, Äkäslompolo. -Vrt. B. O. Lindqvist 1964	27.5. 1995
Käkinivanvaaran laki (poroerotus) (Miljoonatie)	Vanha kolmionmittaustorni, jossa kaiverrus ja männyssä vanhoja kirjoituksia.	Prokkola, Pellon metsähallitus.	Kevät 95
		Veikko Liikavainio - kulkenut B.O. Lindqvistin kanssa. Asuu Miljoonatiellä.	
Muonio Kirkonkylä Niemenpää Ollinpaikka	Muonion ensimmäisiä talonpoikaisasutuksia.	Kaija Hiilivirta	
Toras-Sieppi	Talonpoikaisasutus alkanut 150 vuotta sitten, 1840-luvulla.	" " Alli Ohenoja	
Niva Muonionkoski (Kari Liikavainion paikka tullin luona)	Suvanto, eteläinen niemi hyvä kulkupaikka.	Kaija Hiilivirta	
Ylimuonio Autioniemi	Vesiltä käsin hyvä rantautumispaikka.	" "	
Pakajärvi Pakajoki	Mm. Suikkien lapinsuvun vanhaa asuinseutua.	Paulaharju 1922 Ylläksen kairoilta 1991	

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Pakajärvi Pakajoki	Tuntee peurakuoppia ym.	Kalervo Uuttu (Uuttu-Kalle) ÄKÄSLOMPOLO	
MUONIO 34 Äkäsjoki Äkässaivo	Alueella myös maakella- reita ja kivipurnuja.	Matti Mela INARI Metsähallitus	
Äkäsjärven eteläosa	Tuntevat alueen mennei- syyttä	Ismo Korteniemi ROVANIEMI Tarja Pesonen Arktikum (p. 016-329 46 46) Ahti Tolonen ÄKÄSLOMPOLO (p. 016-69 178)	
*Muonion suvanto	Niittyjen nimiä, laonalojen nimiä, niityt, kosket, nivat, niskat.	Olavi Regina Muonio-seuran haastattelu.	16.11. 1994
*Muonio - Kil- pisjärvi *Jerisjoen ve- sistö: Vuontissuvanto Vuontisjärven Talonieni; Vuontisrova; Leenan polku ja kivi *Torassieppi	Järvet, lompot, suvannot, kosket, virrat. Luonnonniittyjä, vanhojen niittylatojen jäänteitä, Vuontis-Heikin ja Leenan talo, jossa ollut karjaa (kenttä). Kulkija on levähtänyt kivellä. Kylän perustaja-asukkai- den nimi on Kotakorva - merkitsee lapinkodan tukipuuta, jollaisia tar- vitaan neljä.		
*Torasjärven itäranta	Järvellä ei tiettävästi koskaan ole ollut vaki- naista asutusta. Itä- rannan kalakämpässä ennen asui erakko Matti Vuollo, ns. Tissu Matti.		
*Kalkinmukka (MUONIO 177)	Jatkosodan jälkeen mukkaan rakennettiin uittoränni, jonka tarkoitus oli oikaista mukkaa tukkeja uitettaessa Torasjärvestä Jerisjokeen. Uusien puun- kuljetusmuotojen tullessa käyttöön ränni jäi käyttä- mättä.		
*Saarikoski	Koskessa on pieni saareke, kapeampaa väylää kutsutaan ryöstöreiäksi, koska uiton		

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
*Saarikoski	aikana sinne ryöstäytyi tukkeja, jotka ruuhkautuivat siihen.	Olavi Regina Muonio-seuran	16.11. 1994
*Olosjärvi Juustoniemi	Rannan ainoa asuttajasu-ku on ollut Oja. Tilalla oli karjaa.	haastattelu.	
*Olosniva	Nivan niskassa on ollut tammi, jolla on säännöstelty vettä uiton aikana.		
*Oloslompolo Suonttan kenttä	Lompolon rannalla kalastusveneiden lepopaikka. Paikalla on majaillut Suontta Erkki jonkinlaisessa kämpässä.		
*Oloskoski	Koskessa on ollut joskus mylly, jossa on jauhettu ohraa.		
*Lompolonniva Pasmalompolo Ratsutie Jokisilta	Silta on rakennettu ylikulkupaikaksi Ratsutielle, jonka venäläiset sotilaat rakensivat 1. maailmansodan aikana yhteyksien pitämiseksi Kittilään.		
*Suukoski (teollisuus- jäänne)	Kylän isäntien omistama vesivoimalaitos, jonka tuottamalla sähköllä toimi raamisaha, mylly, höyläämö ja kylän kiinteistöjen valaistus. Laitos paloi 3 kertaa, viimeksi Lapin sodassa -44, jonka jälkeen turbiini on hautautunut Muonion keskuksen nykyisten rakennusten alle.		
Kangosjärvi Akanjoki Suezin kanava	Tukkikanava. Palanut n. v. 1993.	Markku Kuortti MUONIO	K e v ä t 1996
Jerisjärvi?	Samuli Oja on löytänyt järven pohjasta puuankurin.	Raimo Ylivirta Autiontie MUONIO	
Karesuando RUOTSI	Luola, josta on kivikauden löytöjä.	Jukka-Pekka Hietala	Syysk. 1994
	Vanha erävirtija:	Esko Heikurainen	
Ojasensaari	Tupa, jonka katto on romahtanut. E. V. on mm. museoharrastaja.	Erkki Vuollo MUONIO	Toukok. 1995

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Kolvakero/ Risukero (linjassa Sieppijärveen)	Venäjän vallan rajapyyk- ki.	Kaisa Mäkelin ÄKÄSJÄRVI E SOUKKA (Mainittu K. Julkun teokses- sa (1987))	Huhtik. 1995
Putaanrannan tie	Vanhan puisen verkon puikkarin löytöpaikka. Löytöaika n. 1985 tie- työn yhteydessä. Löytö hävinnyt?	Janne Muotka HELSINKI	Kesäk. 1995
Jerissaari	Alueen vanhimmat saame- laissuvut Marakatti, myöhemmin Markkala sekä Vasara.	Mauri Ruoko- koski JERISSAARI	Elok. 1994
Jerisjärvi Särkilahti	Jänkäniityllä ennen pi- dettiin lampaita, johon liittynyt rakennus si- jaitsi jängän laidalla.	Jari Rossi JERISJÄRVI	Elok. 1994
Ruoppavaara (Kittilä)	Kuoppia ja asumuksenpoh- jia.	Aarni Erä-Esko Museovirasto HELSINKI	1962
Muonio - Kittilä maantie	Viikinki-/ristiretkiai- kaisen nuolen/tikarinte- rän löytöpaikka. Löyty- nyt maasta maantietä tehtaessä Kittilästä Muonioon.	PPM 1003/ Museovirasto, top. ark. Pääkkönen (No 106)	1901
*Muonio Liekopalo?	"Vanha tulisijan paikka"	B. O. Lind- qvist Museovirasto, top. ark. Eetu Sipilä MUONIO	1964
*Kihlanki Kiuaskero *Kihlanki Manalaisen ku- ru Valkeajoki (Mustijärvi E)	Lypsykaarre. Peurahautoja ja vanhaa lappalaisasutusta. Esineistöä (messinki- kampa ja rahoja)	metsäkasööri E. Merikannolla, Kemi Oy., metsäosasto, ROVANIEMI	
Jonkin järven ranta Muonios- sa	Tuuran kärki: kivikauti- nen irtolöytö KM 15742.	Olavi Poro PAATTINEN Museovirasto, top. ark. Diarioitu.	1962

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
*Vinsa -n. 4 km Kihlangista S	Vanha poroerotuspaikka.	Eero Naapanki VAASA/MUONIO	17.7. 1995
*Honkakoski *Pakajokisuu, sillan kohta	Kämppä ja multakotia. Vanhan myllyn paikka, jäänyt tien alle, oli kyläkunnan omistama. Oli kanava. Hoitajana oli Maunu Nivala. Met- sähallitus purki mylly- pirtin -60-luvulla met- sänhoitaja Hämäläisen toimesta. Kihlankilaisia infor- mantteja:	Manta Heikkilä, os. Suikki Ales Suikki Kerttu Suikki Arvi Naapanki -savottamies Tuomas Vesa Antti Laurila	
*Hietaoja - Valkeajoki	Kodansijoja: "Yksinäisen kodan kangas" "Kolmen kodan kangas". Suikkien kaarteita.	Kalevi Friman MUONIO	25.7. 1995
*Rihmakursu -Pakajoen S- puoli, joessa Honkakoskelta kohti Tapo- järveä			
*Pakajärvestä Kiuasselälle -polku Tapo- järveen.	Albert Kihlanki-vainaan niliatittoa oli paikalla vielä sodan jälkeen.		
*Pakasaivo - Kirkkopahta -maantien vie- ressä saivon lähellä	Kodansijoja, joiden ympä- rillä on kivirenkaita.		
*Kiuasselkä	Keveitä kotia.		
*Pakarova	Poroaita, jota on käytetty 1900-luvulla.		
*Salmijärven ja -joen suu- alue ja luon- nonkivikko	Tammi 1930-luvulta. Tammea rakennettaessa löytyi ihmisen kallo kivikosta. Kallo luo- vutettiin poliisille, jonka jälkeen se haudat- tiin Muonion kirkkomaahan.		
Tiuraoja Tiurajärven NE-pää	Ojan yli on kulkenut silta ja pato. Mahdol- lisesti jo viime vuosi-	Markku Salo -Tiurahovin vahtimestari	31.7. 1995

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Tiuraoja	sadalla on ko. tietä (SE-NW) Tiurajärven NE-puolella käytetty jänkäheinän hakuun. Padolla pyrittiin säännöstelemään järven korkeutta. Lisätietoja:	Ilpo Siimes puh. 049- 470 490	
Muonio *Erkki Vuollon piha *Ollintörmä *Ojasensaari Muonionjoessa Muonionjärven saari	Aitta, jossa on kaiverus J.A. Kihlanki 1840. Paikalla oli 1. kirkkotupa. Kirkkotupia rakennettiin sivukyliltä tulleille. Ollin tilan heinälato - katto romahtanut - vuosiluku 1872. Vuollon isoisällä oli sarviliimatehdas heinäladossa.	Erkki Vuollo -sosiaalineuvos	18.8. 1995
*Kerässiepin tiehaarasta 6-7 km Kerässieppiin päin, tien varressa Maijanlahdesta Muonioon päin, Liepimäjärven alkaessa. *Kangosjärvi *Vuontisjärvi	Kaksi tervahautaa, yksi metsässä. Yksi tervahauta. Yksi iso, erittäin vanha tervahauta. Vanhaa asutusta, avokämpä.	Henni Lapinniemi -siivooja	31.7. 1995
Muonionjoki Myllyojan suu Myllykorva -Oostajärvestä laskeva Myllyoja	Vanha myllyn paikka, jossa myllynkivet ovat olleet jäljellä vielä 1970-luvulla.	Mika Pouttu -kulttuuri-työntekijä	11.9. 1995
Pakajoki Rihmakursunoja *Pakajoen N-puoli *Kihlangin tie	Tervanpolttajan multakotata (ja tervahauta?). Heinäniittyjä latoineen. Tervahautoja.	Eero Naapanki -eläkeläinen	15.8. 1995
Äkäsjärven E-puoli	Hyvä informantti: tietää paljon.	Rauha Ryynänen	

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Äkäskero *Kolvakeron Risukero	Kaksi vanhaa Suomen ja Venäjän välistä rajapyykkiä (Julku 1987).	Kaisa Mäkelin -Soukant./ tvm.-tsto, puh. 522 247	3.8. 1995
Pallastunturi -Hotelli	Vanhan hotellin rauniot, jotka saksalaiset polttivat. Muoniolaisilla on tallella paljon kuvia ja perinnettä vanhasta hotellista.	Rva Niemelä ?	10.7. 1995
Kittilä Mäntyvaara -Kallonkylän S-puolella, nykyisen poro- erotuspaikan lähellä Kolarin rajalla.	Vasara-suvun kotakenttä.	Veli Vaatto- vaara -Kolari/ Ylitornio	27.5. 1995
Riistan- ja kalantutkimus- laitos, Muonion kala- farmi	Tietoja pyyntiperinteestä:	Keijo Juntunen	11.5. 1995
Äkäsjärvi Kevätniemen lahti *Kotasijanniem mi	Vanha kalakenttä 1800-luvulta ja vanha heinäntekopaikka 1930-40-l.. Lähijängässä on ollut suorakaiteisia kuoppia, jotka on peitetty.	Senja Rauhala -Linkuniemi	3.8. 1995
Äkäskeron pää *Muonio	Hyvää peuramaastoa. P.B. arveli, että Muonion peurakuoppia on ehkä tuhoutunut runsaasti, sillä routa nostattaa maaperää.	Pasi Baas -Ruonajoen suu Äkäsjärvi	4.8. 1995
Matinlahti -Jerisjärven Isosaaren E- ranta *Keimiötunturi -tunturin juurella.	Rajapyykki (Julku 1987). Toinen rajapyykki.	Jorma Vaatto- vaara -Jerisjärvi Heinäniemi puh. 529 136	7.8. 1995
Äkäsjärvi Kivenlahden tyvi	Vanha poromiesten kenttä, jossa kota on vielä pystyssä. Kaarre.	Pentti Kaarna -Kevätlahti Äkäsjärvi	7.8. 1995
Äkäsjärvi E Soukantie	Hyvä informantti: tietää paljon.	Mäki-Kokon mummo, n. 80 v.	

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Matala Nivunkijärvi	Kumpu - ilmeisesti vanhan lappalaisasutuksen jäännös.	Jaakko Martimo -Muonion kk (n. 75 v.)	
Jerissaari Salminiemi	Mahdollisia kuoppajänteitä. Jerissaaren pyyntikuo- pista ja kodanpohjista:	Mikko Kangos- järvi Kirjoittanut Paulaharju ??	2.9. 1995
Kajanki Muonion alue	Etnografista aineistoa kerätty:	Nils Storå Åbo Akademi Hellin Kajanki ja hänen edes- mennyt isänsä antoivat tie- toja N. Storålle.	25.9. 1995
Naankijärvi Muonionalusta Ruotsi	Asuinpaikka, jossa on asuinvallipainanteita - lähinnä Muoniota tun- nettu kohde Ruotsin puo- lolla - uusi löytö. Löytönä mm. mustaa kiil- leliusketta oleva kei- häänkärki sekä jaspis- iskoksia.	Peter Keski- talo -Muodosmineral Muodoslompolo. Löytäjä Lasse Malmström, -Rajamaa. Rekisteröinyt Åsa Algotsson (Hunnebostrand)	10.10. 1995 27.3. 1996
Enontekiö	Entinen muoniolainen: tietää paljon vanhoja asioita.	Hilda Välitalo n. 80 v.	touk. 1996
Kätkäsuvanto *Muoniossa	N. 100 tervahautaa. tervaa poltettiin pää- asiassa vasta 1800-lu- vulta alkaen.	Vieno Aidan- tausta (s. 1921)	maal. 1996
Kätkäsuvanto hautausmaa ent. Vanhan- muotkanmaa	Muotkiminen oli sitä, että veneitä vedettiin vedenjakajien yli. V. Aidantaustan setä löysi paikalta ruuhen n. 70 cm syvästä suosta 1930-luvulla. Se oli koverrettu tulella. Paikasta tehtiin hautuu- maa v. 1947. Paulaharju asui Aidantaus- talla reissullaan. Kaik- ki kyläläiset eivät oikein pitäneet siitä, että hän oli niin lappalaismielinen.		
Kätkäsuvanto	Ensimmäinen kylän vero- tila oli Anunti v. 1657. Hetta-suku tuli kylään 1690-luvulla. Alunperin		

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Kätkäsuvanto	se oli suomalainen suku, mutta lappalaistui osin myöhemmin. Ensimmäisiä kätkäsuvantolaisia oli Pekka Bäck, Kaarle XII:n sotilas 1700-luvulla. Hän oli pirkkalaisen Anunnin jälkeläisiä. Näistä on peräisin myös Aidantaustan suku, jonka edustajat mm. keittivät poronsarviliimaa.	Vieno Aidantausta	maal. 1996
Enontekiölle	tehtiin maantie v. 1908. Ennen sitä talvisin kuljettiin jokea pitkin.		
Kiekeröjärvi	Juusot ovat ajaneet porojaan alueelle viimeksi 1950-luvulla.	Tapio Oja -talonmies (n. 40 v.)	17.4. 1996
-Siosjoen W-puolen harjanteet	Kivetty tulisija, jonka keskeltä kasvoi n. 20 cm paksu puu. Alta löytyi hiiltä n. 1 m laajuiselta alueelta. (Puu kaadettiin?).		
Kero-nimisiä paikkoja	lappalaiset hyödynsivät kulkureitteinä.		
Muonio kk. Roimaanniemi	Apteekin kohdalta on löytynyt reikäkiviä. Hävinneet?	Jorma Ylivirta puh. 532 149 (n. 40 v.)	
Toras-Sieppi	Kosken rannalla on ollut vanha kotakenttä. Siitä sai nimensä Kotakorvan talo, sillä niemeke oli korvan muotoinen. Sitten siirryttiin taloihin asumaan. Paikalla on ollut myös mylly.	Alli Ohenoja -matkailu- yrittäjä	2.2. 1996
Käkivaara	Vaarassa on puu, johon on kaiverrettu: 1870 P.A. SÄIPPÄ.	Kaija Hiilivirta (60 v.)	16.1. 1996
Muonio kk. 'Ollin paikka' kantatila n:o 14 (Olli) nyk. ala-aste	Hedvig Tuomisen (k. 1980-l.) kotiapulainen löysi perunapellosta kupariplootuja 1910-20-luvulla. Ne on lahjoitettu Kansallismuseoon. Nyk. Vuollon suku on peräisin tältä tilalta.	Erkki Vuollo (60 v.)	15.1. 1996
Niemenpää	Muonion vanhin asutus.		

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Ruotsi Övertorneå Soukolojärvi	Kirjoittanut Muonion tiloista 1500-luvulta alkaen. E. W. tietää paljon.	Erik Wahlberg -tutkija (yli 70 v.)	
Nivunkijärvi S-puoli	Tervahaudasta n. 50 m (W?) on Salmin Simun, Muonion viimeisen lappalaisen, lypsykaarre. Sen ympärillä on kiviä. Simu oli Väinön isän eno.	Väinö Suosilmä -poromies (n. 70 v.) puh. 538 513	7.1. 1996
Mikkalajärvi	Mikkala-nimisen lappalaisen paimennuspaikka, jossa on lypsykaarteita ja asuinkenttä. Myöhemmin hän muutti Norjaan.	Paulaharju on tästä kirjoittanut.	
Juuvanrova	Vanhoja aitoja: vaaran ympärillä n. 100 vuotta vanha syöttöaita, jota viimeksi käytettiin 1920-luvulla.	Väinö Suosilmä	"
Juuvanrovan laatas: -Nivunkitunturin ja Juuvanrovan välissä	Paikalla on ollut kaarre, jossa on salvettu eli purtu hirvaita.		
*Luusunselän nokka/ Luusunjärvi: -Junkijärvestä 6 km SSW	Vanha porokaarre, jossa kasvaa koivua. Ojalla on ollut kämpä eli maa-kota, joka on nyt sortunut. Väinö on siellä joskus nukkunut.		
*Kotamaa: Sulaojalla	Paikalla on ollut kämpä.		
*Särkitunturi	Kiviröykkiö, jonka muoniolaiset ovat koonneet aikoinaan tunturiin retkeillessään. Jossakin toisessakin Muonion tunturissa on samanlainen.		10.3. 1997
Nivunkitunturi Juuvanrova	Tätä poroaitaa on Vasara-suku käyttänyt jo 1600-luvulla. Suku on peräisin Suonttavaarasta ja kulki jo tuolloin pitkin Muoniota, Enontekiötä ja Kittilää poroineen. A. Metsola on tämän suvun jälkeläinen. Myös Utsi-suku on samalta suunnalta, Ruotsin	Antti Metsola -Särkijärvi	5.12. 1995

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Kenttäjärvi	puolelta Kaaresuvannosta. Kinnusen Urpon äidinäiti on ollut tätä sukua. Porojen ventäminen puus- sa kiinni: Poro sidot- tiin puuhun, jonka ympä- riltä se sai kaluta jäkälää - siitä voivat johtua puiden ympärillä olevat pyöreät pläntit.	Antti Metsola -Särkijärvi	5.12. 1995
Sulaoja ja Sulanojantien varsi	Täällä on aikoinaan pidetty savottoja.	Juha Niemelä -Särkijärvi	5.12. 1995
Muonio Hirsilaitavaa- ra ja Oostajärvi *Ratsutie	Suomalaisten sotilaiden leirit Lapin sodan aika- na vv. 1944-45 olivat näissä paikoissa. kulki Olosjärveltä To- ras-Sieppiin, jossa oli kestikievvari. Sieltä edelleen Kutunivaan... Pöntsöön...Kylissä oli tien varrella kestikie- vareita.	Kaija Hiili- virta	18.10. 1995
Toras-Sieppi Kotakorvan ranta	Vanha kalakellari, jonka katto on sortunut. Eh- dotettu kunnostettavaksi kesällä 1996.		19.10. 1995
Jerisjoen Saari	Niittytuvan raunio. Hirressä on K. Hiilivir- ran isän nimi ja vuosi- luku 1917. Sijainti ilmeisesti PK 2723 12 x=7541 00-7543 00 y=497 00-500 00.		21.11. 1995
Kajanki Akanjärvi	Rannalla on kodanpohjia.	Kajangin sisa- rukset	22.9. 1995
Särkiselkä: Särkikurun lä- hellä, Ahmapalon tie- tä *Löyttyöjan jängät	Kodanpohjia. Rannoilla useita lypsy- kaarteita.	Kalevi Friman	20.11. 1995
		Väinö Husso kulki metsän- hoitaja Lind- qvistin muka- na.	

<u>Paikannimi</u>	<u>Kohteen luonne</u>	<u>Tietolähde</u>	<u>Pvm.</u>
Kittilä - Muonio maantie	Jahtipuukon terä PPM 941. Rautaa, karkeate- koinen. Löydetty maan- tietä tehdessä.	Pääkkönen, L. Lahjoittanut Kittilän nimis- mies. Luett. Päivi Lämsä. Sama kuin Pääkkönen No 105.	1896 1993 1901
Muonionjoki Ojasensaari	Romahtaneen rakennuksen pohja, ehkä Kaarle XII:n ajalta saaren NW-rannal- la. Vuollojen omistuk- sessa.	Erkki Vuollo	21.8. 1995
Tervavuoma N-pää	Vuoman N-päässä, polun lähellä vanha tulisijan paikka, miehen nyrkin kokoiset tai sitä suu- remmat kivet soikean muotoisessa kehässä, ki- vien päällä n. 5 sm pak- suinen sammalkerros. Nuotiopaikka sijaitsee mäntykankaalla suon lai- dassa.	B.O. Lindqvist (Liite Muonion hoitoalueen virkakirjee- seen n:o 209.) Museovirasto, top. arkisto. Veikko Liika- vainio oli mukana seutua leimattaessa.	18.4. 1964 1955
Jerisjärvi Alasoukanniemi	Lahonnut rakennuksen jäännös, ehkä 1400-1500- luvulta.	Pertti Yli- niemi	19.2. 1997
Jerisjärvi Vintturi Kansallispuis- to	N. 100 m hiekkarannasta N on toinen laho rakennuksen jäännös, ehkä 1600-luvulta.		

kuvauspäiväkirja

KUVAUSPÄIVÄKIRJA					
Tunnus:					MUONIO 1995 INVENTOINTI
Kamera:					Canon af
Aihepiiri:					löytökuvia
Filmilaatu:					Dia, ASA 100
Filmin n:o:					9
Kuvaaja:					Hilkka Oksala
N:o	Pv	Suunta	Ob	A.N:o	Aihe
44	3.tam			45-46	Kvartseja, keittokiviä, palanut luu
45	3.tam			46	Kvartsi-iskoksia, palanutta luuta
46	3.tam			55	Kvartsilouhoksen materiaalia
47	3.tam			88	Louhoskvartseja
48	3.tam			90	Kvartsiitti- ja kvartsi-iskoksia, lieden A kvartsiitit
49	4.tam			90	Kvartseja polulta ja louhikosta
50	4.tam			63	Lohjennut kvartsiesine liedestä 1
51	4.tam			65	Palaneita kiviä liedensijasta 1
52	4.tam			66	Kvartsiitti-iskos
53	4.tam			74	Palanutta luuta liedestä 2
54	4.tam			84	Kvartseja hiekkakuopalta
KUVAUSPÄIVÄKIRJA					
Tunnus:					MUONIO 1995 INVENTOINTI
Kamera:					Canon af
Aihepiiri:					löytökuvia
Filmilaatu:					Dia, ASA 100
Filmin n:o:					10
Kuvaaja:					Hilkka Oksala
N:o	Pv	Suunta	Ob	A.N:o	Aihe
55	4.tam			99	Painanne B: palaneita kiviä, palamatonta luuta, kvartsi-iskos
56	4.tam			101	Kvartseja 2 kpl
57	4.tam			106	Kvartseja 2 kpl
58	4.tam			127	Kvartsi ja sädekiviliuske
59	5.tam			143	Kvartsi-iskoksia
60	5.tam			144	Murtunut kvartsiitti
61	5.tam			147	Kaksi kvartsiittiteelmää
62	5.tam			149	Alue A/1994: savea, sintraantunutta pullolasia, kvartseja; Alue A/1995: 4 iskettyä kvartsiä; Alue C/1995: kvartsi-iskoksia
63	5.tam			150	Kvartsi-iskos
64	5.tam			152	Kvartseja alueelta A-F; Kvartseja ja keittokivi alueelta G-H
65	5.tam			157	Kvartsiydin liesikiveyksestä E, kvartsiiterä ja -iskos tuurankatkelman löytöpaikasta F/1994, sekä iskoksia 1995, ylinnä kvartsiitti, kvartseja ja 1 kvartsiitti tien pinnoista
66	5.tam			167	Kvartsiitti- ja kvartsiytimet

kuvauspäiväkirja

KUVAUSPÄIVÄKIRJA					
Tunnus:		MUONIO 1995 INVENTOINTI			
Kamera:		Canon af			
Aihepiiri:		löytökuvia			
Filmilaatu:		Dia, ASA 100			
Filmin n:o:		11			
Kuvaaja:		Hilkka Oksala			
N:o	Pv	Suunta	Ob	A.N:o	Aihe
67	8.tam			52	Kvartseja ja pohjalainen kirves
68	8.tam			180	Kvartsikaavin
69	8.tam			181	Kvartseja
70	8.tam			182	Kvartseja ja tuuran kärki 1994, sekä kvartseja 1995
71	9.tam			183	Kvartseja 1994/95
72	9.tam			186	Kvartseja punamultakeskittymästä
73	9.tam			188	kvartsiitti-iskos
74	9.tam			189	Palanut liesikivi ja kvartsi
75	9.tam			190	Kvartsi-iskos
76	9.tam			191	Kvartsi-iskos
77	9.tam			193	Kvartseja
78	9.tam			194	Palanutta kiveä ja kvartseja
79	9.tam			198	Kaksi kvartsia, joista toinen kaavin
KUVAUSPÄIVÄKIRJA					
Tunnus:		MUONIO 1995 INVENTOINTI			
Kamera:		Canon af			
Aihepiiri:		löytökuvia			
Filmilaatu:		Dia, ASA 100			
Filmin n:o:		12			
Kuvaaja:		Hilkka Oksala			
N:o	Pv	Suunta	Ob	A.N:o	Aihe
80	9.tam			204	Kvartseja
81	9.tam			205	Kaksi kvartsi-iskosta
82	9.tam			215	Kätkäsuvanto, Kätkäjärvi: palanutta luuta
83	9.tam			215	Kätkäsuvanto, Kätkäjärvi: kvartsiikalusto
84	9.tam			15	Urpo Kinnusen lahjoitukset: piikaavin ja liuskepuikko
85	9.tam			157	Tuuran kärkikatkelma, J.-P. Hietalan (=löytäjä) hallussa.
86	9.tam			45-46	Pohjalainen poikkikirves, J.-P. Hietalan hallussa.
87	9.tam			23	Jouko Saaren lahjoituksia: kaitakirves/tuura
88	9.tam			86	Taltan katkelma, Ulla-Maija Frimanin lahjoitus

